

Kommunfullmäktige 2021-03-25

Tid: 2021-03-25, kl. 17:30 Inloggning fr.o.m kl. 16:30

Plats: Xenter, Utbildningsvägen 3, Tumba

Presidiet närvarar i sammanträdeslokalen. Övriga deltar på distans via MS Teams och Meeting Spyder.

Ordförande: Marcus Ekman (S)

Sekreterare: Håkan Hultgren

Justering sker av presidiet senast torsdagen den 1 april 2021.

Ärenden:

		Dnr:
	Ärende för beslut	
17.	Svar på interpellation – Läkarnärvaro (M)	KS/2020:00586
18.	Svar på interpellation - Hanteringen av Kagghamra väcker flera frågor (M)	KS/2021:00082
19.	Svar på interpellation - Kommunalt vatten och avlopp i Kagghamra (SD)	KS/2021:00102
20.	Svar på interpellation- Tryggheten kring våra förskolor efter stängning (M)	KS/2021:00124
21.	Svar på interpellation – Angående projekt VA Kagghamra (TUP)	KS/2021:00126
22.	Ägardirektiv SRV Återvinning AB	KS/2020:00445
23.	Godkännande av reviderat reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd	KS/2021:00101
24.	Godkännande av detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 m.fl. i Grödinge	KS/2021:00135

25.	Svar på begäran om rättelse av detaljplan för Skackeln 6	KS/2021:00136
26.	Revidering av genomförandebudget och beslut om tilldelning för entreprenadupphandling av etapp 1 i exploateringsprojekt 9172 - Tumba skog	KS/2021:00137
27.	Begäran om utökade medel för utbyggnad av Banslättsskolan	KS/2021:00130
28.	Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser	KS/2021:00110
29.	Revidering av riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd	KS/2021:00111
30.	Svar på motion - Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun (V)	KS/2019:00553
31.	Svar på motion - Utveckling av kommunal odlingsmark (MP)	KS/2018:00566
32.	Avsägelse och fyllnadsväl	KS/2021:00033
33.	Anmälningssärenden	
34.	Nya interpellationer	
	- Hållbara skolmåltider (V)	KS/2021:00161
35.	Nya motioner	
	- Inför Storstvetsmodellen i alla skolor med liknande problematik (M)	KS/2021:00171
36.	Enkel fråga - Valfrihet? (V)	KS/2021:00125
37.	Enkel fråga - Socialdemokraternas kampanjinstrument Mångkulturellt Centrum (MKC)? (M)	KS/2021:00159
38.	Enkel fråga - Snöröjning (V)	KS/2021:00160

INTERPELLATION

Kommunfullmäktige

2020-11-26

Till ordförande i Vård-och omsorgsnämnden Tuva Lund

IVO (Inspektionen för Vård och Omsorg) konstaterar allvarliga brister hos regionerna och kommunerna vad gäller vård och behandling på särskilda boenden (Säbo, vård-och omsorgsboenden) för äldre under covid-pandemin.

IVO gör bedömningen att ingen region har tagit sitt fulla ansvar för att säkerställa en behovsanpassad medicinsk vård för personer som bor på Säbo. Man skriver också att ingen region fullt ut nått de krav på kvalitet i brytpunktssamtal och dokumentation som lagstiftningen sätter upp. IVO ålägger regionerna att vidta förbättringsåtgärder som ska redovisas senast 15 januari 2021. Det är vad gäller regionerna.

Kommunerna är ansvariga för omsorgen om personer som bor på Säbo.

När det gäller vår kommun, Botkyrka, har vi och har haft problem vad gäller kvaliteten i verksamheterna, vilket har lett till ett stort förändringsarbete. Frågan om brytpunktssamtal och palliativ vård har vi diskuterat utifrån interpellation och motion från moderaterna tidigare här i fullmäktige.

Det vilar ett stort ansvar på regionen i pandemifrågan. Det är regionen som tecknar avtal med läkare/läkarorganisation för kommunen.

Vi moderater tycker att det också vilar ett stort ansvar på kommunen;

- Hur många läkartimmar är uppbokade enligt kontraktet med Familjeläkarna AB?
- Om det uppstår en pandemi eller annan kris kan kommunen få fler läkarbesök?
- Utöver fysiska läkarbesök har kommunen ständig kontakt dygnet runt via telefonsamtal med läkarorganisationen. Hur stor är andelen fysiska besök kontra telefonkontakter?
- Vem tar initiativet till fler läkarkonsultationer?
- Kan man som boende på Säbo ha kvar "sin egen doktor"?
- Hur stor sjuksköterskestab och annan personalbemanning är en kommunal fråga?
- Samspelet mellan boende, personal och anhöriga är också en kommunal fråga?

I Botkyrka var vi tidiga med att införa besöksstopp och vi har haft god ordning på skyddsutrustning, hygienrutiner, säkra besöksrum etc. Det har varit bra. Vi moderater har också varit starkt involverade via presidiet i nämnden telefonledes och haft möjlighet till frågor, synpunkter etc.

Nu undrar vi vad Du som ordförande kan och tänker göra utifrån IVOs rapport och ovanstående frågor, på kort såväl som på lång sikt.

Kia Hjelte (M)

Från: Tuva Lund, Vård- och omsorgsnämndens
ordförande
Till: Kia Hjelte (M)

Svar på interpellation från Kia Hjelte (M)

Det är och har varit en omvälvande tid. 2020 blev året då omsorgen och sjukvården i Sverige mötte sin största utmaning i modern tid. Vi drabbades av en världsomspännande pandemi med en sjukdom som vi inte kände till eller hade kunskap om. Alla var tvungna att hjälpas åt för att bemästra Covid-19 och några fick göra stora insatser för skydda liv och hälsa. Då tänker jag på omsorgs- och sjukvårdspersonalen som kämpat under hela pandemin men också på alla de medborgare som tillhör riskgruppen som varit tvungna att isolera sig och inte kunnat krama sina barn och barnbarn, under snart ett år. Men det största priset har de personer som inte överlevt Covid-19 och deras anhöriga fått betala.

Nu har vi mer kunskap än vad vi hade för ett år sedan men fortfarande finns det stora kunskapsluckor om både sjukdomen som sådan och om resultatet av samhällets olika insatser. Dessutom är det så att vi fortfarande befinner oss mitt i pandemin. Därför tror jag att det krävs en ödmjuk inställning inför vetenskapen om att vi inte har alla lärdomar och kunskaper ännu och därmed vara försiktiga med att dra får långtgående slutsatser, i det här skeendet.

Men vi kan dock konstatera att utbrottet av covid-19 har med all tydlighet visat vikten av en sammanhållen vård för äldre och betydelsen av en fungerande samverkan mellan Regionen och kommunerna. För oavsett om det är pandemi eller inte så har de äldre som bor på vård- och omsorgsboende rätt att få de vårdinsatser och omvårdnadsinsatser som de har behov av. Det är det absolut viktigaste!

1. Hur många läkartimmar är uppbokade enligt kontraktet med Familjeläkarna AB?

Omfattningen av läkarinsatser är kopplat till de behov av vård som de boende har. Det innebär att det både finns planerade läkarbesök och oplanerade läkarbesök vid behov. De planerade läkarbesöken görs en till fyra gånger per vecka beroende på boendets storlek. Vid planerade besök tas aktuella frågeställningar upp, läkaren besöker patienter med behov och läkemedelslistor går igenom. Vid de planerade besöken sker även samtal med närstående och patienter. Däremellan följs provtagning och behandlingsåtgärder upp via telefon.

2. Om det uppstår en pandemi eller annan kris kan kommunen få fler läkarbesök? Vem tar initiativet till fler läkarkonsultationer?

Det är som sagt behovet av vård som styr vilka åtgärder som krävs och i vilken omfattning. Om behov av vård uppstår ansvarar sjuksköterska för att ta kontakt med läkare. Det kan vara patienten själv, dess närstående eller omsorgspersonal som uppmärksammar ett behov och lyfter det med sjuksköterska, men också förstås sjuksköterskan själv.

3. Utöver fysiska läkarbesök har kommunen ständig kontakt dygnet runt via telefonsamtal med läkarorganisationen. Hur stor är andelen fysiska besök kontra telefonkontakter?

Det finns ingen tillförlitlig statistik på hur många telefonsamtal respektive fysiska besök som görs på enheterna. Sjuksköterskorna på boendena och läkarna har oftast ett bra samarbete och förvaltningens uppfattning är att många bra bedömningar eller uppföljningar kan göras via telefon. En förutsättning för det är att läkaren har kännedom om patienten sedan tidigare.

4. Kan man som boende på Säbo ha kvar "sin egen doktor"?

När en individ flyttar till ett SÄBO finns möjlighet att välja läkarinsatser från vårdgivaren på SÄBO eller annan vårdgivare. Var individ har rätt att välja sin läkare. Information om vårdval finns på 1177 och Regionen. Det innebär exempelvis att individen om den så önskar har möjlighet att fortsätta få sin läkarvård från sin husläkare. Utifrån att vårdgivaren med uppdrag på SÄBO har möjlighet till fysiska besök varje vecka och även har ett samarbete med boendets hälso- och sjukvårdspersonal väljer de allra flesta att lista sig hos vårdgivaren på SÄBO. De flesta vårdcentraler har inte möjlighet att erbjuda hembesök och majoriteten av de som flyttar in på SÄBO har omfattande behov av vård- och omsorg som inte kan tillgodoses av ordinarie husläkarmottagning.

5. Hur stor sjuksköterskestab och annan personalbemanning är en kommunal fråga?

Kommunen är skyldig att tillhandahålla hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå, till de som har behov av det. Det vill säga den vård som ges av sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter/sjukgymnaster inklusive de uppgifter som delegeras till undersköterskor. Detta innebär att bemanningen av sjuksköterskor och annan personal är anpassad till de behov individerna har på det specifika boende.

6. Samspelet mellan boende, personal och anhöriga är också en kommunal fråga?

Det är ett gemensamt ansvar för både kommunen och regionen, via sin läkarorganisation. När en individ flyttar in på särskilt boende inhämtas uppgifter på vilka som är närstående och om information kan lämnas ut till dem. Om samtycke ges av individen bjuds närstående in till vårdplaneringar, de kontaktas av sjuksköterska vid behov och kontaktas av läkare vid exempelvis svåra ställningstaganden. Ansvarig läkare ska även bjuda in aktuella närstående till ett möte årligen i samband med årskontroll (läkemedelsgenomgång, symtomskattning, provtagning).

7. Nu undrar vi vad Du som ordförande kan och tänker göra utifrån IVO:s rapport och ovanstående frågor. På kort såväl som på lång sikt?

Både utifrån de kunskaper som förvaltningen samlat på sig under pandemin men också IVO:s rapporter har förvaltningen och nämnden vidtagit nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de äldre i Botkyrka får den vård och omsorg som de har rätt till. Det gäller allt från rutiner, arbetssätt, samverkan och utbildningsinsatser.

Jag är tacksam för att regeringen tillsammans med dess samarbetspartier möjliggör för oss i kommunerna att kunna genomföra stora kvalitetsförbättringar i äldreomsorgen, genom riktade och tillsvidare gällande statsbidrag. Det vi vill prioritera är att stärka bemanningen på vård- och omsorgsboendena så att de äldre ska få en god omvårdnad och en ökad trygghet. Men också utifrån att det ska finnas tillräckligt med personal så att de äldre får möjlighet till roliga aktiviteter, både ihop med andra och egen tid med personalen. Vi kommer att stärka bemanningen på samtliga vård- och omsorgsboenden men gör därutöver en ytterligare förstärkning av bemanning på våra demensavdelningar.

Inom ramen för regeringens äldreomsorgslyft får kommunen även resurser för att göra ett omfattande kunskapslyft och stärka kompetensen i organisationen. Nämnden har beslutat att det ska ske genom att utbilda omsorgspersonalen i till exempel demens, palliativ omvårdnad och nutrition mm. Det måste vara utifrån de äldres behov på respektive vård- och omsorgsboende. Nämnden investerar också i ledarskapsutbildningsinsatser för första linjens chefer i omsorgen. Förvaltningen har också fått uppdraget att undersöka om det finns några undersköterskor som vill få möjlighet att vidareutbilda sig till sjuksköterskor.

När det gäller vården och tillgången till läkare för äldre på vård- och omsorgsboenden är det en fråga för regionen men nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att kontakta de vårdcentraler som ligger i Botkyrka och efterhöra om det finns ett intresse för utökat samarbete för att ytterligare stärka samverkan och de äldres tillgång till läkarvård. IVO:s utvärdering av läkarinsatserna på äldreboendena har slagit fast att de äldre inte fått den vård som de har rätt till. Inte bara i Stockholms län utan för flera regioner i Sverige. Det finns all anledning att se över hur de insatserna organiseras och säkerställa att de Bokyrkabor som bor på vård-och omsorgsboende får den vård de har rätt till. Regionen har påbörjat ett sådant arbete med att se över hur läkarinsatserna på vård-och omsorgsboendena fungerar och jag ser framemot att få ta del av den genomlysningen.

INTERPELLATION

Kommunfullmäktige

2021-02-25

Till kommunstyrelsens ordförande Ebba Östlin (S)

Hanteringen av Kagghamra väcker flera frågor

Branden i ett sopberg vid Kagghamra som startade i början av november 2020, men som då släcktes, fick tyvärr en nystart i december och ännu brinner det. Den tjocka och giftiga röken äventyrar miljön och Botkyrkabornas hälsa och den har även letat sig utanför kommunens gränser. Tyvärr beräknas släckningsarbetet pågå i flera veckor till och hanteringen väcker flera frågor:

Vattenprover och luftmätningar

Vid kommunens [pressträff](#) den 22/1 2021 blev det ett fokus på undanhållande av information gällande vatten- och luftmätningar.

1. Kan ni redogöra för samtliga mätningar genomförda på luft, släckvatten, vattendrag?
2. Hur ofta ska samtliga prover tas och var kommer resultaten att offentliggöras?
3. Hur skyddar kommunen de drabbade medborgarna, djuren och miljön?

Kommunikation

4. Varför undanhölls provresultat som visade på förekomst av tungmetaller och dioxiner?
5. Varför bad kommunen Brandförsvaret att ta bort resultatet från vattenprovet på sin hemsida?
6. Hur kan viktiga provresultat från Miljö- och hälsoenheten om släckvattnet ”inte ha nått dig” i egenskap av kommunstyrelseordförande och ordförande för krisledningsnämnden?
7. Du är ytterst politiskt ansvarig. Varför skulle Miljö- och hälsoenheten undanhålla den för dig? Vad hindrade dig från att själv ta reda på information och hålla dig uppdaterad? Varför valde du att inte hålla dig uppdaterad?
8. Varför väntade ni i ca sex veckor och därmed utsatte ovetande invånare för giftig rök innan ni valde att offentliggöra innehållet?
9. Vilken information kommunicerades under den tiden till de drabbade och oroliga medborgarna?
10. Varför fördröjdes instruktioner till invånarna om hur de ska agera och skydda sig?
11. Vad kommer kommunen göra för de drabbade, då i synnerhet barn, gravida och äldre som kan ta skada av detta?
12. Varför valde förvaltningsdirektören för samhällsbyggnadsförvaltningen att inte informera Miljö- och hälsoskyddsnämnden att hon själv har beslutat att ansvara och besluta kring allt gällande branden? Ett minimum skulle väl vara att nämnden

fattade ett digitalt beslut om att delegera ovanstående till förvaltningsdirektören?
Detta då branden bör betecknas som en extraordinär händelse.

13. Kommer kommunen agera med mer transparens och öppenhet framöver under denna brand samt under framtida kriser?

Krisledningsnämnd (KLN)

14. Varför har du som krisledningsnämndens ordförande inte aktiverat KLN i ett tidigare skede när det stod klart hur omfattande den andra branden var?

Arkiv och framtid

15. I tidningen Mitt i Botkyrka i januari 2015 kunde man läsa att sopberget skulle bort, varför har inget hänt sedan dess? Ni påstår att det har skett tillsyn där under dessa sex år, vad visade dessa protokoll? Mättes mängden sopor, då det uppenbarligen har ökat långt över den tillåtna mängden på platsen?
16. Andra kommuner har mer lyckosamt hanterat NMT problematiken, varför klarade inte Botkyrka det?
17. Hur agerar kommunen nu för att förebygga att samma sak inte händer i Kassmyragropen – d.v.s. ännu en förödande sopbrand? Anledningen till att bränder uppstår är när man har ”packat/pressat till” soporna. Något som NMT/Think Pink har gjort i både Kagghamra och Kassmyra (och i andra kommuner) för att få det se ut som om mängden är mindre.

Den fördröjande hanteringen och undanhållande av viktig information påminner mer om något som sker i ett U-land, samtidigt som Botkyrkabornas hälsa riskeras då de vare sig fått viktig information i tid eller vet vart man ska vända sig för att få hjälp. Kommunen har ett ansvar och det kommer genom:

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Definition

4 § Med extraordinär händelse avses i denna lag en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller en region. Lag (2019:925). Källa: [Riksdagen](#)

Stina Lundgren (M)

Från: Ebba Östlin, kommunstyrelsens ordförande
Till: Stina Lundgren (M)

Svar på interpellation – Hanteringen av Kagghamra väcker flera frågor (M)

Branden i Kagghamra är en katastrof som slagit hårt mot hela Botkyrka, och i synnerhet boende i Grödinge.

Tyvärr har vår kommun blivit ett hjärtskärande exempel på vad som sker när lagen står på kriminella företags och ansvarslösa markägares sida. När några enskildas girighet tillåts sätt Botkyrkabors hälsa på spel, och till råga på allt förvänta sig att vi ska ta notan för deras lukrativa och illegala verksamhet.

Kommunen har under många år tagit strid mot NMT. Hade verksamhet ägt rum på kommunens mark hade vi satt stopp för den för länge sedan. Tyvärr har verksamheten skett på privat mark och den enda som skyndsamt kunnat avlägsna verksamheten är NMT själva eller ansvarig markägaren. Men hyresintäkter och pengar har fått väga tyngre än Botkyrkabors hälsa.

Samtliga av kommunens förläggande mot verksamheten och markägaren har upphävts av högre instanser, vi har till och med anklagats för att gå för långt i vår myndighetsutövning och trakassera bolaget. Och nu är krisen ett faktum.

Under en kris är korrekt information av största vikt. Felaktig information kan medföra omfattande risker och konsekvenser. Det är därför olyckligt att markägarens moderatpartikamrater och interpellanten, använt sina sociala plattformar för att sprida desinformation om ärendet. Syftet bakom detta är ytterst oklart.

Interpellanten samt tillhörande partimedlemmar har ledamotsroller i såväl Miljö-och hälsoskyddsnämnden som hanterar tillsyn samt i krisledningsnämnden. De har med andra ord haft full insyn i arbetet och i vad som skett. Därför är det förvånande att nedan frågor ställts, då Stina Lundgren flertalet gånger delgetts all nedanstående information. Men av outgrundliga anledningar fortsatt sprida desinformation.

Med den beskrivningen vill jag ge följande svar på interpellantens fråga:

Vattenprover och luftmätningar

1. Kan ni redogöra för samtliga mätningar genomförda på luft, släckvatten, vattendrag?

Luft: Det finns två fasta mätstationer i Tegelvreten och Söderängstorp som mäter partiklar (PM1, PM2,5 och PM10), sot och kväveoxider. Vidare har vi mätt flyktiga organiska ämnen (VOC). Vi har även mätt tungmetaller, PAH:er och toxicitet där vi väntar på resultat.

Resultaten av luftmätningarna publiceras kontinuerligt på kommunens hemsida.

Vatten: Vattenprover är tagna på två platser i Kagghamraån, en plats i Kaggfjärden, två prover i diken intill branden samt ytliga jordprover på intilliggande åker. En redovisning av dessa analyser lades ut på hemsidan under vecka 7 samt rapporten i sin helhet. Dock bör tilläggas att vissa prover måste tas om samt behöver kompletteras med vissa andra prover. Även detta redovisas i den sammanställning som kommer att läggas ut tillsammans med rapporten.

Resultaten av vattenproverna publiceras kontinuerligt på kommunens hemsida.

2. Hur ofta ska samtliga prover tas och var kommer resultaten offentliggöras?

Kommunen övertog ansvaret för rökmätningarna för att vi ville göra flera olika sorters mätningar på både kort och lång sikt. De fasta mätstationerna mäter timvis i tre månader partiklar, sot och kväveoxider. Dessa mätvärden finns att se på kommunens hemsida. När branden är täckt har en tekniskrapport beställts för att mäta vatten, jord och luft. Dessa analys svar som vi inväntar och tidigare gjorde mätningar kommer att vara vägledande för hur vi fortsatt kommer att hantera frågan.

Resultaten av vatten, luft och jordmätningar publiceras kontinuerligt på kommunens hemsida.

3. Hur skyddar kommunen de drabbade medborgarna, djuren och miljön?

Kommunen har gjort allt i sin makt för att skydda sina medborgare, djur och natur. Sedan brandens start har kommunen samverkat med ansvariga myndigheter i syfte

att i största möjliga mån begränsa påverkan på ovanstående nämnda. Vi har dessutom aktiverat krisledningsnämnden (där interpellanten ingår), för att så snabbt och kraftfullt som möjligt kunna hantera situationen.

När andra myndigheter vacklat har vi som kommun klivit utanför vårt eget ansvar och inkallat internationella experter för att ta reda på hur denna brand kan påverka hälsa och natur. När dem hälsoskadliga effekterna fastställdes såg vi omedelbart till att köpa in luftrenare och annat material så boende kan följa de rekommendationer som givits.

Det finns väldigt lite erfarenhet av en liknande brand både i Sverige och internationellt. För att kunna göra bedömningar gällande risk och påverkan har kommunen tagit in medicinsk expertis från Karolinska institutet. Kommunens beslut om åtgärder har därmed hela tiden utgått från dessa medicinska bedömningar.

Tyvärr har de boende drabbats av de begränsade erfarenheterna och resurser som finns kring avfallsbränder i Sverige.

Härnäst står en teknisk rapport som kommer att vara klar vecka 10 och ligga till grund för vårt kommande arbete (myndighetsutövning och övervakning) vecka 11, när räddningstjänst frånträder sitt akuta räddningsuppdrag.

Kommunikation

4. Varför undanhölls provresultat som visade på förekomst av tungmetaller och dioxiner?

Inget har undanhållits. Vilket interpellanten som ledamot i krisledningsnämnden bör var medveten om eftersom hon informerats kring detta, flertalet gånger.

Då markägaren inte tog sitt ansvar och transporterade bort lakvattnet efter branden i november valde kommunen att utföra detta för att minimera risken för mer omfattande miljökonsekvenser. Två tankbilar kördes iväg med förorenat lakvatten.

I samband med att lakvattnet transporterades bort togs prover på det. När branden sedan blossade upp igen i december förmedlades lakvattensrapporten till räddningstjänsten och låg till grund för att de valde bort vatten som släckningsmetod. Lackvattensrapporten lyftes dock inte internt i kommunen varken till krisledningen eller till politiken. Vilket är helt oacceptabelt.

5. Varför bad kommunen Brandförsvaret att ta bort resultatet från vattenprovet på sin hemsida?

Detta gjordes av några enskilda tjänstemän efter samråd med åklagare och juridikkonsultation i syfte att inte bryta mot förundersökningssekretessen. För att inte riskera att påverka den brottsutredning som pågår och i synnerhet inte stå i vägen för en fällande dom.

Även om varje myndighet ansvarar för sin egen sekretessprövning så ökar ofta försiktighetsprincipen när det finns risk att skada en brottsutredning. Särskilt då det finns kunskap om att det gäller misstanke om ett miljöbrott med kopplingar till en verksamhet som inneburit stora konsekvenser för många Kagghamrabor.

6. Hur kan viktiga provresultat från Miljö- och hälsoenheten om släckvattnet "inte ha nått dig" i egenskap av kommunstyrelseordförande och ordförande för krisledningsnämnden?

Tjänstemän på miljöenheten gjorde en felaktig bedömning då man varken hissade resultaten till krisledningen eller kommunledning. Proverna togs i samband med novemberbranden, skulle kunnat tagits fram snabbare om inte, den av Moderaterna förtroendevalda, markägaren underlät att ta sitt ansvar för släckvattnet som uppkommit på platsen. Räddningstjänstens insats var avslutad och rapporten lades till handlingar som begränsades av brottsutredningens sekretess. Dessa skulle självfallet ha delgetts den centrala krisledningen och mig som KSO.

7. Du är ytterst politiskt ansvarig. Varför skulle Miljö- och hälsoenheten undanhålla den för dig? Vad hindrade dig från att själv ta reda på information och hålla dig uppdaterad? Varför valde du att inte hålla dig uppdaterad?

Jag är ytterst politisk ansvarig för en organisation med närmare 7000 anställda och som ansvarar för närmare 100 000 invånare.

För att kommunens organisation ska fungera finns det strukturer och processer, och jag i ledande befattning måste utgå ifrån att jag delges den information jag ska för att vi kunna fatta beslut. När det inte sker kräver jag att organisationen ska svara upp mot bristerna och se till att de inte sker igen.

En kommun är en komplex organisation och vi som förtroendevalda kan aldrig vara

säkrade mot att misstag sker. Att tro att en förtroendevald själv ska ut och mäta och testa är en ytterst naiv uppfattning, vilket jag utgår från att även interpellanten instämmer i.

8. Varför väntade ni i ca sex veckor och därmed utsatte ovetande invånare för giftig rök innan ni valde att offentliggöra innehållet?

Kommunen har, som interpellanten är medveten om, inte väntat.

Underlaget från Räddningstjänst samt rekommendationer inkom tidigare än sex veckor, interpellanten blandar eventuellt ihop vatten och rök. Vilket är ytterst oroväckande då Moderaterna har ledamöter i såväl berörd nämnd som i krisledningsnämnden som informerats i frågan kontinuerligt.

Kunskapen om avfallsbränder och farligheten av dess rök är ytterst låg i Sverige. Då andra ansvariga myndigheter valde att backa undan från hanteringen fattade Botkyrka kommun beslutet som kliva fram och jag gav organisationen uppdraget att vi skulle bistå med alla insatser möjliga. Det är inte en enkel fråga att ta sig an.

Vi upprättade mätstationer, flög in internationella experter och anlidade miljömedicinsk expertis. Och sådant tar tyvärr tid, och för de drabbade upplevs det som en oändlighet.

Med det sagt har kommunen kontinuerligt och dagligen offentliggjort de resultat som inkommit, men jag har stor respekt för att drabbade inte upplever att de inte kunnat få alla frågor besvarade. Mycket av detta beror på att situationen komplexitet vilket innebär att det inte finns svar på allt.

9. Vilken information kommunicerades under den tiden till de drabbade och oroliga medborgare?

All viktig information som vi har inhämtat om branden och röken har skyndsamt lagts ut på hemsidan.

Kommunen har haft ett nära samarbete med räddningstjänsten även avseende kommunikationen. Kommunen har även, tillsammans med SLB-analys, byggt upp en egen mätsida, med data om partiklar, sot och kväveoxider, som så snart det var möjligt öppnades upp för alla medborgare att kunna ta del av.

10. Varför fördröjdes instruktioner till invånarna om hur de ska agera och skydda sig?

Jag tror att vi är många som har lärt oss mycket mer om rök och gaser än vi tidigare kunnat men för att kommunen ska ha det bästa underlaget för våra beslut har mätresultaten, när de inkommit till kommunen, hanterats av en grupp med olika expertis för att exempelvis den medicinska bedömningen ska kunna göras skyndsamt. Även för att inte sprida onödig oro har det varit viktigt att mätresultat ibland förklarats för att den tekniska datan kan vara svårgenomtränglig.

Så snart de första mätresultaten kom och hade analyserats av miljömedicin lades rekommendationer om skyddsåtgärder ut på hemsidan.

I takt med att vi fick mer mätresultat fick vi också mer kunskap om röken och skyddsåtgärderna har i takt med detta utökats och förbättrats.

11. Vad kommer kommunen göra för de drabbade, då i synnerhet barn, gravida och äldre som kan ta skada av detta?

Frågor avseende hälsa ska alltid lyftas med den berördes läkare.

Botkyrka kommun har hittills bistått boende som omfattas av rekommendationer med resurser, såsom luftrenare, för att kunna följa de rekommendationer som inkommit från miljömedicin.

12. Varför valde förvaltningsdirektören för samhällsbyggnadsförvaltningen att inte informera Miljö- och hälsoskyddsnämnden att hon själv beslutat att ansvara och besluta kring allt gällande branden? Ett minimum skulle väl vara att nämnden fattade ett digitalt beslut om att delegera ovanstående till förvaltningsdirektören? Detta då branden bör betecknas som extraordinär händelse.

Förvaltningsdirektören är en av flera deltagare i kommunens krisledningsgrupp, vilken utses av kommundirektören. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar bland annat för tillsynsfrågor inom miljöbalken.

Precis som beskrivs i interpellationen är det här en extra ordinär händelse och ansvar

för hantering sträcker sig då över det ordinarie uppdraget för en enskild enhet. Det påverkar kommunen som helhet och Samhällsbyggnadsförvaltningen förväntas delta utifrån sin organisation i ett kommunövergripande arbete.

Där är det förvaltningsdirektör som bär ansvar gentemot den centrala krisledningen. Miljö- och hälsoskydds nämnden ansvarar bla för tillsynsfrågor inom miljöbalken och har inget mandat att agera inom räddningstjänst lagrum, lagen om skydd mot olyckor, vilket är fallet här. Vidare har inte miljö- och hälsoskydds nämnden något personalansvar inom sitt reglemente, det ligger samlat hos samhällsbyggnadsnämnden.

Förvaltningsdirektören har i detta krisarbete haft en kontinuerlig dialog med såväl ordföranden i samhällsbyggnadsnämnden som miljö- och hälsoskydds nämnden.

13. Kommer kommunen agera med mer transparens och öppenhet framöver under denna brand samt under framtida kriser?

Jag var den som fattade beslutet att kommunen inte kan bedöma om något i kommunens handlingar faller underförundersökningssekretess och att handlingarna därmed ska lämnas ut efter att ordinarie sekretessbedömning gjorts. Grunden till detta är enligt min bedömning är att full transparens var av högst vikt för att Botkyrkaborna ska känna så trygga som möjlighet är i denna svåra situation. Därför har all information offentliggjorts kort efter att den mottagits. Det är också även därför jag föreslog KLN att fatta beslut om två externa och oberoende granskningar av hantering kring verksamheten och branden.

Transparens är nyckeln till en sann demokrati, i synnerhet närdemokrati och kommunens ska alltid göra allt för att tillgodose Botkyrkabornas rätt till information.

Krisledningsnämnd (KLN)

14. Varför har du som krisledningsnämndens ordförande inte aktiverat KLN i tidigare skede när det stod klart hur omfattande den andra branden var?

Det är viktigt att vidta rätt åtgärd vid rätt tidpunkt. Innan pandemiåret 2020 var det ytterst ovanligt att Krisledningsnämnden aktiverades i Sveriges kommuner. Att ha en robust organisation som i ordinarie linje kan hantera svåra frågor är väsentligt. Kan en händelse inte hanteras i linjen aktiveras krisledningen, vilket gjordes tidigt.

Det finns dock inget självändamål att aktivera Krisledningsnämnden utan min ingång är och kommer även fortsättningsvis att vara att den ska aktiveras när det finns frågor som ordinarie linje och krisledningen inte kan hantera. I samband med att Botkyrka kommun utkrävde svar från Åklagarmyndigheten gällande förundersökningssekretessen blev det tydligt att KLN behövdes aktiveras, vilket jag därmed gjorde.

15. I tidningen Mitt i Botkyrka i januari 2015 kunde man läsa att sopberget skulle bort, varför har inget hänt sedan dess? Ni påstår att det har skett tillsyn där under dessa sex år, vad visade dessa protokoll? Mättes mängden sopor, då de uppenbarligen har ökat långt över den tillåtna mängden på platsen?

Interpellanten samt tillhörande partimedlemmar innehar ledamotsroller i såväl drabbad nämnd samt krisledningsnämnden och har därför full insyn i arbetet som skett. Om ansvarig nämnd haft frågor eller funderingar har dessa givetvis även kunnat ställas inom ramen för nämndernas arbete. Med det sagt ska jag ändå ge en summering av all den tillsyn som skett.

Miljö och hälsa har använt de verktyg som står en kommun till buds för att kontrollera en ej tillståndspliktig mellanlagringsverksamhet där massorna understiger 10 000 ton.

Dessa verktyg är exempelvis: föranmälda och icke föranmäld tillsyn, föreläggande, vite och åtalsanmälan. Viktigt att ha med i detta är avseende anmälningspliktiga verksamheter gäller omvänd bevisbörda, vilket innebär att det verksamhet samt markägare som är ålagda att rapportera mätningar. Rådande lagstiftning utgår från att svenska verksamheter alltid har gott uppsåt, en blåögd struktur som vi aktivt ställer oss kritiska till och kommunen har under åren anklagats för att "trakassera" NMT avseende den mängde tillsyn som genomförts:

2015: 7 inspektioner/platsbesök
2016: 5 inspektioner/platsbesök
2017: 3 inspektioner/platsbesök
2018: 9 inspektioner/platsbesök
2019: 8 inspektioner inspektioner/platsbesök
2020: 10 inspektioner, 12 platsbesök

Tillsynstimmar 2020

Under året har 306 tillsynstimmar lagts ner på Kagghamra/NMT.

Beslut 2015 om intagsstopp

Tillsynsmyndigheten förelade verksamheten att avlägsna avfallet från platsen samt om intagsstopp år 2015. Detta föreläggande upphävdes av länsstyrelsen som ansåg att myndigheten gått för långt i sitt myndighetsbeslut. Vid en inmätning visade avfallsmängden på 6 000 ton.

Mark och vattenprover

Undersökningar av mark och vatten har skett 2015, 2016 och 2019. 2020 anmodades bolaget att göra det men gick i konkurs innan det var verkställt. De tidigare provresultaten har inte kunnat påvisa att verksamheten har föranlett föroreningar av mark eller grundvatten i någon betydande omfattning. Vilken i sin tur innebär att det inte funnits någon grund i provresultaten för att kommunen ska kunna gå vidare och agera för att begränsa verksamheten. 2019 uppmanas bolaget att genomföra provtagningar, av exempelvis grundvatten. Analysrapporter inkommer från 2 grundvattenrör samt en redogörelse för vad provet visar. Slutsats enligt konsult är att verksamheten ej påverkar underliggande mark och dess ytliga markvatten. Och för att vara tydlig här när det gäller ej tillståndspliktig mellanlagring så är det verksamhetsutövarens ansvar att bedriva så kallad självkontroll och det kommunen kan göra är att anmoda eller förelägga verksamhetsutövaren att ta in extern oberoende kompetens för att genomföra mätningarna.

Volymer

2019 augusti: Platsbesök med fastighetsägare. Inspektören noterar att mängden material ökat markant sedan besök i maj. Fastighetsägare berättar att han låtit göra en inmätning av materialet som visar på en volym på 45 226 kubikmeter. (med en omvandlingsfaktor på 0,2 är det 9045 ton)

2019 oktober: Volymrapport inkommer från konsult (WSP). Redovisad 38 000 kubik +- 3000 kubik i felmarginal. Omvandlingsfaktor 0,2–0,25 används. Resultat 8550 ton +- 675 ton.

2019 oktober: Information inkommer om åtgärder för att förhindra dumpning i Kagghamra som är obemannad.

2019 december: Gällande redovisning av avfall på anläggningarna ligger avfallsmängden under den tillåtna mängden.

2020 mars: Total mängd 9080 ton på plats enligt uppgifter från verksamheten.

2020 juli: Redovisar ny inmätning utförd juli 2020 volymrapport. Resultat 40 780 kubik +- 3500 kubik, omvandlingsfaktor 0,2–0,25. Totalvikt 9175 ton +- 790 ton.

Allt listat ovan bör interpellanten och berörd nämnd vara fullt insatta i, och de bör därför också var fullt insatta i det ansvar deras förtroendevalda bär i det som skett i Kagghamra. Men jag utgår från att Moderaterna just nu genomför en omfattande internutredning i ärendet som sedermera offentliggörs för allmänheten, i likhet med externa och oberoende granskningar kommunen nu genomför.

Den enda som kunnat avsluta verksamheten med omedelbar verkan är markägaren. Dennes rätt att själv bestämma avseende vad som sker på dennes mark är ytterst stark i svensk lagstiftningen. Men med rättigheter kommer också ett ansvar. Ett ansvar som varken bolaget eller markägaren tagit.

Vårt besked är tydligt: kommuninvånarna ska inte ta notan för dessa moraliskt korrupta och kriminella verksamheter. Vi alla vet att avfallsbransch är enormt lukrativ och med största sannolikhet har ingen av dessa ansvariga parter gått tomhänt ur denna katastrof. Jag lovar att vi i kommunen kommer gör allt för att utkräva ekonomiskt ansvar av dem som tjänat pengar på verksamheten i Kagghamra. Och vi stannar inte där, vi kräver förändring.

Rådande lagstiftning är tandlös och står på kriminella bolags och oansvariga markägares sida. Det är fullständigt oacceptabelt. Lagen ska stå på medborgarna sida och ska värna liv, hälsa, miljö och juridiskt och ekonomiskt ansvar. Vi i Botkyrka var därför först med att kräva en ny lag, vilket nu även presenterats av regeringen och vi hoppas att lagändringarna inom kort verkställs. Det som har skett i Kagghamra ska aldrig få glömmas bort, och de ansvariga ska stå till svars.

16. Andra kommuner har mer lyckosamt hanterat NMT problematiken, varför klarade inte Botkyrka det?

Vissa andra kommuner äger marken som NMT bedrivit sin verksamhet på och då finns en helt annan rådighet över frågan. Kommunen kan då upphäva avtal som är tecknade med bolaget, om det visar sig att de missköter verksamheten. I Kagghamra har vi en privat markägare som inte agerat i frågan.

Botkyrka kommun har även genom åren fattat flera beslut som överklagats och då har markägaren eller bolaget vunnit i nästa instans. Jag hoppas att de oberoende utredningar som nu ska genomföras även kommer belysa om de finns skillnader i hur Länsstyrelsen agerat i olika län.

- 17. Hur agerar kommunen nu för att förebygga att samma sak inte händer i Kassmyragropen – dvs. ännu en förödande sopbrand? Anledningen till att bränder uppstår när man har ”packat/pressat till” soporna. Något som NMT/Think Pink har gjort i både Kagghamra och Kassmyra (och i andra kommuner) för att få det se ut som om mängden är mindre.**

Tillsynsmyndigheten har förelagt om åtgärder i Kassmyra (ett beslut som vunnit laga kraft) där bland annat en betydande del av högen ska tas bort, vilket kommer att kunna skapa utrymme för brandgator. Även räddningstjänst har arbetat med markägaren som håller på att installera värmesensorer i högen, så att dom kan ha koll på temperaturen.

Kommunfullmäktige

Interpellation

Kommunalt vatten och avlopp i Kagghamra

Förorenade och sinande brunnar, boende utan vatten i två år och juridiska strider. Den kommunala hanteringen av vatten och avlopp i Kagghamra är milt sagt skandalfylld.

Därför är det extra chockerande när Dagens Nyheter den 2021-01-02 publicerar en nyhet med underrubriken:

”Högsta ansvariga politiker med ansvar för vatten och avlopp i Botkyrka känner inte till någonting om det som händer i Kagghamra – varken att boende fått problem och stämt kommunen eller att kommunen bestrider kraven.”

Skräckcitaten slutar inte där. Vidare framgår det att familjer har fått hämta vatten i dunkar på en bensinmack för att kunna bo kvar, medan andra valt att flytta. Situationen låter som något som händer i ett utvecklingsland, inte en välfärdsstat.

Utöver detta, har slutnotan för projektet gått från 49 miljoner kronor till 109 miljoner kronor, en fördyrning på över 100 procent. Ett praktexempel på slöseri och misskötsel av skattemedel. Men det slutar inte där, utan Olle Lundin, professor i förvaltningsrätt vid Uppsala universitet hävdar även att detta är ett brott mot upphandlingslagen.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga Teknik- och fastighetsnämndens ordförande Stefan Dayne:

1. Vilka åtgärder avser Teknik- och fastighetsnämndens ordförande att vidta för att tillgodose situationen rörande vatten och avlopp i Kagghamra?
2. Vilka åtgärder avser Teknik- och fastighetsnämndens ordförande att vidta för att tillgodose att liknande situationer inte uppstår i framtiden?

För Sverigedemokraterna Botkyrka

Martin Inglot

Från: Teknik- och fastighetsnämndens
ordförande, Stefan Dayne (kd)
Till: Martin Ingot (sd)

Svar på interpellation från Martin Ingot – Kommunalt VA i Kagghamra

I interpellationen ställs frågor kring kommunens hantering av vatten och avlopp i Kagghamra och hur man arbetar långsiktigt för att tillgodose kommunens invånare med god service och förebygga liknande problem i framtiden. Interpellationen besvaras av teknik- och fastighetsnämndens ordförande Stefan Dayne.

Utbyggnaden av vatten och avlopp i Kagghamra skedde i enlighet med kommunfullmäktiges beslut att utöka verksamhetsområdet och slutbesiktning av projektet skedde i juni 2019. Inom området Kagghamra finns ca 195 hushåll där samtliga har eller har haft sin vattenförsörjning genom egen brunn. Eftersom vatten- och avloppssituationen inte var tillfredsställande vare sig ur ett miljö- eller hälsomässigt perspektiv beslutade före detta tekniska nämnden 2016 att lägga ett förslag om att ansluta Kagghamra till det kommunala ledningsnätet för spill- och dricksvatten. Idag är ca 145 utav 195 hushåll anslutna till detta ledningsnät.

Innan sprängningsarbetena i Kagghamra påbörjades gjorde kommunen en riskanalys med avseende på vibrationer. Besiktningar före och efter sprängningsarbetena av berörda fastigheter har inte visat någon påverkan, varför påverkan på brunnarna varit försumbar. Kommunen har inte uppfattat något orsakssamband mellan utförda sprängningsarbeten och påtalad påverkan på brunnar. Erfarenhet från liknande arbeten samt sakkunnigutlåtande på hur berg uppför sig vid sprängningsarbeten visar att påverkan på brunnar i Kagghamraområdet inte är sannolik. Utförda markarbeten har genomförts med försiktig sprängning som har medfört generellt låga uppmätta vibrationsvärden under gränsvärdet.

Eftersom fyra av fastighetsägarna i Kagghamra och kommunen är av motsatt uppfattning vad gäller orsakssambandet mellan sprängningsarbetena och de förorenade/sinade brunnarna så har dessa fastighetsägare valt att stämna kommunen. En prövning i domstol innebär att både kommunen och fastighetsägarna kan emotse en oberoende dom.

Som grund för sina ersättningskrav angav fastighetsägarna att deras brunnar hade förorenats/sinat på grund av kommunens sprängningsarbeten under VA-utbyggnaden. För att klarlägga om det fanns ett sådant samband anlätade kommunen juridisk/byggnadsteknisk expertis, varvid det även gjordes platsbesök

för att undersöka förhållandena på plats. Det som hittills har framkommit är att ingen större/märkbar förändring har skett i berget som kan ha orsakat de påstådda skadorna, varför kommunen bestred de framställda kraven. Det var initialt fyra mål som var anhängiggjorda, men ett av dessa mål är avslutat.

Botkyrka kommun genomförde 2016 en upphandling av entreprenaden Kagghamra VA. Under slutet av 2017 uppstod vissa problem i projektet där förvaltningen också förde dialog med leverantören om detta. Problemen rörde dels att projektet inte fortskred enligt plan och att kostnader ökade för projektet. Kommunen hamnade i en situation under pågående entreprenad där det visade sig att den projektering som legat till grund för upphandlingen inte varit helt rättvisande. Detta ledde då till en mängd ändringar och kostnadsökningar. För att hantera denna situation gjorde förvaltningen ändring i avtalet med leverantören och projektet övergick under hösten 2017 till löpande räkning.

Kommunalrättsligt så behöver tjänstepersoner ha delegation för de beslut som fattas i tjänsten. I detta fall borde beslutet om ändring av avtalet ha lyfts till tekniska nämnden för beslut. Information om ändringen gavs till tekniska nämnden först ett år senare hösten 2018 och då endast omnämnt i delårsrapport 2. Den övergång till löpande räkning enligt självkostnadsprincipen som gjordes var alltså tveksamma sett till LOU och kommunalrätt. Kommunen gjorde i december 2020 en egen anmälan till Konkurrensverket om det inträffade, men har ännu inte fått svar av myndigheten.

1. Vilka åtgärder avser Teknik- och fastighetsnämndens ordförande att vidta för att tillgodose situationen rörande vatten och avlopp i Kagghamra?

Teknik- och fastighetsförvaltningen har vidtagit ett antal åtgärder för att säkerställa god leverans med hög kvalitet av tjänsterna till Botkyrkaborna. I arbetet med att bygga ut vatten och avlopp i Kagghamra har samtliga 195 hushåll fått möjlighet att ansluta till kommunalt vatten och avlopp och av dessa har i skrivande stund 145 hushåll anslutit sig till kommunalt VA, inklusive de fyra fastighetsägare som stämt kommunen.

2. Vilka åtgärder avser Teknik- och fastighetsnämndens ordförande att vidta för att tillgodose att liknande situationer inte uppstår i framtiden?

Ett stort förändringsarbete inom teknik- och fastighetsförvaltningen initierades under 2019 och i januari 2021 startade den nya organisationen.

Vi har tillsatt externa och interna utredningar och agerat efter resultaten. Det har inneburit att vi har bytt ut såväl rutiner som personal som inte fungerat. Jag är tillsammans med förvaltningsledningen fast beslutad om att fortsätta denna resa och målet är tydligt. Vi kommer göra alla förändringar och förstärkningar som krävs för att kunna garantera att vår verksamhet möter medborgarnas behov och krav. Jag har också som ordförande begärt en utredning av planarbetet och entreprenaden för vatten och avlopp i Kagghamra från 2013 fram till dess färdigställande. Jag har också reviderat i delegationsordningen, vilket beslutats om i nämnden och i kommunfullmäktige, som innebär att jag som ordförande och nämnden får bättre översyn och kontroll.

INTERPELLATION

Kommunfullmäktige

2021-03-25

Till ordföranden för Utbildningsnämnden, Emanuel Ksiazkiewicz (S)

Tryggheten kring våra förskolor efter stängning

I ett sammanhang jag nyligen befann mig i genomfördes en dragning av den nyligen framtagna EST-rapporten för 2020. I denna kan man på en karta se var och när brott har begåtts. Dessutom kompletteras kommundelsbilderna med vad som är de specifika problemen inom respektive kommundel.

En del som var oroande i detta och som berör Utbildningsnämnden var uppgiften att kriminella gömmer narkotika på förskolegårdar/i anslutning till förskolor. Utöver det används ofta förskolegårdar som platser för allmänt ”häng” med nedskräpning och vandalisering som tråkiga konsekvenser. Glaskross, kanyler och liknande förekommer.

Detta är förstås något vi skyndsamt behöver komma till rätta med. I vår M-budget för 2021 kunde alla se förslaget att vi vill installera IR-kameror kopplade till ljudsignaler på våra förskolegårdar. Frågan om att sätta upp kameror vid olika skollokaler har vi moderater drivit i årtal före det, men då har det handlat om mer traditionell kameraövervakning.¹

Mina frågor till ordföranden:

1. Känner du till problemet kring att narkotika göms i förskolemiljöerna och vad gör Utbildningsförvaltningen för att förhindra detta?
2. Om ja, vad har du vidtagit för vidare åtgärder så att kommunen och Mittenmajoriteten samlat försöker stävja detta?
3. Är du villig att titta närmare på det som vi föreslagit i vår M-budget kring uppförandet av IR – kameror med ljudsignaler (kanske på ett antal pilotförskolor)?
4. Är det inte dags nu att Mittenmajoriteten antar Moderaternas förslag om att inrätta och finansiera flera teams med ambulerande ordningsvakter, för en ökad trygghet?

Willy Viitala (M)

¹ Uppförandet av kameror vid de mest otrygga skollokalerna (dock utan ljudsignal) motionerade SD först om, i februari 2011.

Från: Emanuel Ksiazkiewicz, Utbildningsnämndens ordförande
Till: Willy Viitala (M)

Svar på interpellation- Tryggheten kring våra förskolor efter stängning (M)

Problematiken kring våra förskolegårdar är sedan tidigare känt för mig och förvaltningen och det är för mig som utbildningsnämndens ordförande oacceptabelt. Frågan om tryggheten kring våra förskolor efter stängning har jag tidigare diskuterat med interpellanten och i mångt och mycket är även svaren jag ger i detta interpellationssvar känt för interpellanten. Jag tror och hoppas att vi är överens om de åtgärder som är på gång och som måste komma till för att få en reell förändring.

Med den beskrivningen vill jag ge följande svar på interpellantens frågor:

1. Känner du till problemet kring att narkotika göms i förskolemiljöerna och vad gör Utbildningsförvaltningen för att förhindra detta?

Jag är väl medveten om problematiken kring att narkotika göms i förskolemiljöer, liksom förvaltningen och en mängd åtgärder har satts igång. Det finns ett pågående arbete kring trygghet på våra förskolegårdar. Det som förvaltningen har gjort så här långt avseende den fysiska miljön är att:

- Skyltar är uppsatta att tillträde är förbjudet på samtliga förskolegårdar. Detta är också avstämt med kommunens jurister så att det inte ska strida mot de lokala ordningsföreskrifterna.
- En inventering är gjord över var vi har kameror och vilken typ av kameror.
- Prioritering har gjorts över de förskolegårdar som har mest skadegörelse och där kameror saknas.
- Pågående arbete med att sätta upp värmekameror kopplade till räddningscentralen inklusive högtalare för utrop. Detta görs enligt prioriteringslistan. Målsättningen är att arbetet ska vara klart under 2021.

Utöver detta samverkar rektorerna med EST och i alla kommundelar med socialförvaltningen i Lokal samverkansgrupp (LSG). Även *Kraftsamling* pågår där "trygghet och säkerhet" är en stående punkt.

Då mycket av det praktiska arbetet pågår är det för tidigt att bedöma effekten av arbetet enligt ovan.

2. Om ja, vad har du vidtagit för vidare åtgärder så att kommunen och Mittenmajoriteten samlat försöker stävja detta?

Utöver de åtgärder som beskrivit i frågan ovan valde jag, som utbildningsnämndens ordförande, att lägga ett ordförandeuppdrag om att, i likhet med Stockholm stad, göra förskolegårdar till privat mark istället för offentlig mark. På så sätt blir det enklare att avhysa personer som befinner sig i förskolemiljöerna från platsen.

3. Är du villig att titta närmare på det som vi föreslagit i vår M-budget kring uppförandet av IR-kameror med ljudsignaler (kanske på ett antal pilotförskolor)?

Är Moderaterna villiga att ställa sig bakom det helhetsarbete som Mittenmajoriteten och förvaltningen redan satt igång i kommunen, som inte står emot det förslag som Moderaterna driver?

4. Är det inte dags nu att Mittenmajoriteten antar Moderaternas förslag om att inrätta och finansiera flera teams med ambulerande ordningsvakter, för en ökad trygghet?

Det finns en rad förslag och det pågår en hel del förändringar för att skapa mer trygghet i Botkyrka och i synnerhet på våra förskolegårdar. Tillsammans med Våldspreventivt center arbetar vi för att genomföra dessa förändringar, som är specifika och konkreta för att skapa större trygghet. Genom Effektiv Samordning för Trygghet (EST) har vi god koll på lägesbilden i Botkyrka och kan agera utifrån denna. Botkyrka kommun kan med hjälp av EST och det informationsutbyte som sker där samordna nödvändiga resurser för att få bästa möjliga effekt, där det behövs. Genom att förtydliga att förskolegårdar och liknande inte är tillgängliga för obehöriga är det också nu mera möjligt att avvisa personer från våra förskolegårdar.

Interpellation till tekniska nämndens ordförande angående projekt VA Kagghamra

Under hösten 2020 har en rad förhållanden uppdagats runt projektet för VA-utbyggnad till Kagghamra samt ett av kommunens ramavtal, vilket lett till olika kritiska artiklar i dagspressen samt intervjuer med både ordförande och undertecknad. Det framstår som uppenbart att rapporteringen i ärendena till Teknik- och fastighetsnämnden inte varit tillfyllest. För att få klarhet i förhållandena runt projektet samt se till att en offentlig redovisning kommer till har jag valt att lägga följande interpellation.

Uppgifter har framkommit att enskilda fastighetsägare drabbats hårt av projektet då sprickbildningar i marken och liknande lett till att deras enskilda brunnar har sinat och de under långa tider fått klara sig utan vatten i sina bostäder. Att denna typ av problem kan uppkomma är inget konstigt, avgörande är hur kommunen agerar mot de drabbade.

1. Vilka pågående och avslutade domstolstvister (identifierade med ärendenummer hos domstol) med enskilda fastighetsägare är Botkyrka kommun inblandad i med anledning av projekt VA Kagghamra?
2. Hur länge har enskilda fastighetsägare varit utan vatten och vad har Botkyrka kommun gjort för att underlätta för de drabbade?

De ramavtal för s.k. styrd borring som Botkyrka kommun hade tecknat med två företag sades under hösten upp med hänvisning till oegentligheter. Jag utgår från att dessa oegentligheter också har polisanmälts samt i förekommande fall givit upphov till arbetsrättsliga åtgärder, men saknar en offentlig redovisning. I sammanhanget tål att påminnas om att eventuell förundersökningssekretess inte omfattar kommunen eller de frågor jag som folk- och förtroendevald ställer. Invånarna har rätt till information. Samtidigt finns naturligtvis ingen anledning att hänga ut enskilda personer.

3. Vilka är de oegentligheter eller avtalsbrott som gav upphov till uppsägning av ramavtalen?
4. Har företagen som fått sina ramavtal uppsagda accepterat uppsägningen utan att ställa ekonomiska anspråk på kommunen?
5. Har någon nuvarande eller f.d. anställd i kommunen polisanmälts med anledning av vad som uppdagats?
6. Har arbetsrättsliga åtgärder (skriftlig varning, uppsägning av personliga skäl eller avsked) vidtagits mot någon nuvarande eller f.d. anställd i kommunen med anledning av vad som uppdagats?

Projektet för VA till Kagghamra har pågått sedan förra mandatperioden. Projektredovisningen är nu uppdelad i tre delprojekt vilket gett upphov till svårigheter att följa hur de ekonomiska prognoserna har utvecklats, men under denna mandatperiod har extra medel endast äskats från kommunfullmäktige i mars 2019 därefter har prognoserna varit stabila. En genomgång av nämndprotokoll från förra mandatperioden visar dock på omfattande kostnadsökningar under projektets tidigare faser. Det faller naturligtvis tillbaka på kommunfullmäktige under förra mandatperioden att ha beviljat tilläggsanslag utan att ha ställt tillräckligt med frågor, men det vore angeläget att reda ut exakt hur projektbudgeten har utvecklats

TULLINGE | PARTIET

7. Hur har de ekonomiska prognoserna och budgeten för projektet utvecklats från den ursprungliga budgeten till dagens? När och med vilka summor har utökad budget begärts och beviljats?

Projekterande konsult i projekt Kagghamra har fått stora tilläggsbeställningar med hänvisning till dåliga underlag från kommunen, men dessa tillägg är så stora att det måste anses klart att Lagen om Offentlig upphandling inte tillåter dem att beställas som tillägg även om det torde varit mest praktiskt för projektets framdrift. Därtill torde oegentligheterna runt ramavtalet för borringen kunna misstänkas ha orsakat att kommunen brutit mot samma lag. Jag har fått muntlig information om att kommunen skall ha anmält sig själv till Konkurrensverket men saknar en tydlig redovisning.

8. Har Botkyrka kommun anmält sig själv till Konkurrensverket och vad är Konkurrensverkets reaktion?

Per Börjel (TUP)

Från: Teknik- och fastighetsnämndens
ordförande, Stefan Dayne (kd)
Till: Per Börjel (TuP)

Svar på interpellation från Per Börjel (TuP) – Projekt VA Kagghamra

I interpellationen ställs en rad frågor kring kommunens hantering av VA projektet i Kagghamra såsom upphandling och ramavtal, domstolstvister, projektbudget och kostnadsstyrning m.m. Interpellationen besvaras av teknik- och fastighetsnämndens ordförande Stefan Dayne.

Utbyggnaden av vatten och avlopp i Kagghamra skedde i enlighet med kommunfullmäktiges beslut att utöka verksamhetsområdet och slutbesiktning av projektet skedde i juni 2019. Inom området Kagghamra finns ca 195 hushåll där samtliga har eller har haft sin vattenförsörjning genom egen brunn. Eftersom vatten- och avloppssituationen inte var tillfredsställande vare sig ur ett miljö- eller hälsomässigt perspektiv beslutade före detta tekniska nämnden 2016 att lägga ett förslag om att ansluta Kagghamra till det kommunala ledningsnätet för spill- och dricksvatten. Idag är ca 145 utav 195 hushåll anslutna till detta ledningsnät.

Innan sprängningsarbetena i Kagghamra påbörjades gjorde kommunen en riskanalys med avseende på vibrationer. Besiktningar före och efter sprängningsarbetena av berörda fastigheter har inte visat någon påverkan, varför påverkan på brunnarna varit försumbar. Kommunen har inte uppfattat något orsakssamband mellan utförda sprängningsarbeten och påtalad påverkan på brunnar. Erfarenhet från liknande arbeten samt sakkunnigutlåtande på hur berg uppför sig vid sprängningsarbeten visar att påverkan på brunnar i Kagghamraområdet inte är sannolik. Utförda markarbeten har genomförts med försiktig sprängning som har medfört generellt låga uppmätta vibrationsvärden under gränsvärdet.

Eftersom fyra av fastighetsägarna i Kagghamra och kommunen är av motsatt uppfattning vad gäller orsakssambandet mellan sprängningsarbetena och de förorenade/sinande brunnarna så har dessa fastighetsägare valt att stämma kommunen. En prövning i domstol innebär att både kommunen och fastighetsägarna kan emotse en oberoende dom.

Som grund för sina ersättningskrav angav fastighetsägarna att deras brunnar hade förorenats/sinat på grund av kommunens sprängningsarbeten under VA-utbyggnaden. För att klarlägga om det fanns ett sådant samband anlätade kommunen juridisk/byggnadsteknisk expertis, varvid det även gjordes platsbesök för att undersöka förhållandena på plats. Det som hittills har framkommit är att

ingen större/märkbar förändring har skett i berget som kan ha orsakat de påstådda skadorna, varför kommunen bestred de framställda kraven. Det var initialt fyra mål som var anhängiggjorda, men ett av dessa mål är avslutat.

Botkyrka kommun genomförde 2016 en upphandling av entreprenaden Kagg-hamra VA. Under slutet av 2017 uppstod vissa problem i projektet där förvaltningen också förde dialog med leverantören om detta. Problemen rörde dels att projektet inte fortskred enligt plan och att kostnader ökade för projektet. Kommunen hamnade i en situation under pågående entreprenad där det visade sig att den projektering som legat till grund för upphandlingen inte varit helt rättvisande. Detta ledde då till en mängd ändringar och kostnadsökningar. För att hantera denna situation gjorde förvaltningen ändring i avtalet med leverantören och projektet övergick under hösten 2017 till löpande räkning.

Kommunalrättsligt så behöver tjänstepersoner ha delegation för de beslut som fattas i tjänsten. I detta fall borde beslutet om ändring av avtalet ha lyfts till tekniska nämnden för beslut. Information om ändringen gavs till tekniska nämnden först ett år senare hösten 2018 och då endast omnämnt i delårsrapport 2. Den övergång till löpande räkning enligt självkostnadsprincipen som gjordes var alltså tveksamma sett till LOU och kommunalrätt. Kommunen gjorde i december 2020 en egen anmälan till Konkurrensverket om det inträffade, men har ännu inte fått svar av myndigheten.

1. Vilka pågående och avslutade domstolstvister (identifierade med ärendenummer hos domstol) med enskilda fastighetsägare är Botkyrka kommun inblandad i med anledning av projekt VA Kagg-hamra?

M 493-20, M 5371-20 och M 5372-20.

2. Hur länge har enskilda fastighetsägare varit utan vatten och vad har Botkyrka kommun gjort för att underlätta för de drabbade?

Fastighetsägarna uppger problem med deras brunnar i början av 2018, respektive juni och september 2018. De anslöt sig till kommunalt vatten och avlopp under första delen av 2019.

Det var klart från kommunens håll från första indikationen att det inte är sannolikt att brunnarna skulle ha påverkats av arbetena med nedläggning av vatten och avlopp i områdets vägar. Detta med bakgrund av genomförande med försiktig sprängning, övervakning med vibrationsmät-

ning samt branschfarenhet från denna typ av arbeten. Vibrationsmätningar visar på värden under standard och inga skador på brunnar, byggnader eller mark utanför arbetsområdet har noterats samt att bergets påverkansområde av sprängningarna har konstaterats ligga inom 1 m från arbetsområdet.

Inom VA-verksamhetsområde finns VA-abonnenter, där lagrum reglerar VA-huvudmannens ansvar. Vid kortare avbrott hänvisar kommunen till tappställe där drabbade abonnenter kan hämta vatten, vid längre avbrott eller om problemen är mer omfattande i ett större område kan kommunen tillfälligt placera ut tankar med dricksvatten.

Det är skillnader mellan att få sitt vatten genom kommunalvattenförsörjning och att få sitt dricksvatten från egen brunn, s.k. enskild vattenförsörjning. Utanför VA-verksamhetsområde är det den enskilde som ansvarar för sin vattenförsörjning, exempelvis genom egen grävd eller borrar brunn. Om problem med brunnen och dess vatten uppkommer ligger ansvaret på den enskilde att reda ut problem och svara för investerings- och driftskostnader för dricksvattenanläggningen, vilket är fallet med de fastighetsägare i Kagghamra som fått problem med sina brunnar.

3. Vilka är de oegentligheter eller avtalsbrott som gav upphov till uppsägning av ramavtalen?

Kommunens granskning har visat att en medarbetare i kommunen haft en osund relation med leverantörer. Det har lett till att leverantörer har fått ta del av sekretessbelagd information under pågående upphandling och getts information så att likabehandlingsprincipen av leverantörer inte tillgodosetts.

4. Har företagen som fått sina ramavtal uppsägda accepterat uppsägningen utan att ställa ekonomiska anspråk på kommunen?

Kommunens upphandlingschef och jurist har haft dialog med leverantören om problemen och företagen har då accepterat kommunens inställning kring att säga upp dessa ramavtal med omedelbar verkan.

5. Har någon nuvarande eller f.d. anställd i kommunen polisanmälts med anledning av vad som uppdragats?

Ja, ärendet hanteras av rättsvårdande myndigheter och en f.d. projektledare har polisanmälts.

6. Har arbetsrättsliga åtgärder (skriftlig varning, uppsägning av personliga skäl eller avsked) vidtagits mot någon nuvarande eller f.d. anställd i kommunen med anledning av vad som uppdagats?

Den medarbetare som hade en osund relation till leverantörer och spred sekretessbelagd information valde att själv säga upp sig samma dag som denne konfronterades med dessa uppgifter.

7. Hur har de ekonomiska prognoserna och budgeten för projektet utvecklats från den ursprungliga budgeten till dagens? När och med vilka summor har utökad budget begärts och beviljats?

-I tjänsteskrivelse TEF/2016:91 beskrivs att bedömd kostnad för Kagghamraprojektet är kalkylerat till cirka 55 miljoner kronor. Vid detta nämndmöte gavs startbeslut till projektet. Tilldelning beslutades i Tekniska nämnden 2016-10-10, §92.

-I maj 2017 beslutade Tekniska nämnden om ökad projektram till 61,9 mnkr. I november 2017 beslutade KF om tilläggsanslag, varpå total budget för Kagghamra VA-utbyggnad blir 61,9 mnkr.

-I maj 2018 beslutade Tekniska nämnden om ökad projektram till 90,0 mnkr. I juni 2018 beslutade KF om tilläggsanslag, varpå total budget för Kagghamra VA-utbyggnad blir 90,0 mnkr.

8. Har Botkyrka kommun anmält sig själv till Konkurrensverket och vad är Konkurrensverkets reaktion?

Kommunen gjorde i december 2020 en egen anmälan till Konkurrensverket. Myndigheten har ännu inte svarat i ärendet.

§ 21

Ägardirektiv SRV Återvinning AB KS/2020:00445

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner förslaget till ägardirektiv för SRV Återvinning AB enligt tjänsteskrivelsens bilaga 1.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt SRV Återvinning AB att vid det fall samtliga ägarkommuner inte hunnit fatta beslut om att godkänna förslaget till ägardirektiv innan bolagets ordinarie bolagsstämma, ska bolaget hålla extra bolagsstämma senast 2021-06-30.
3. Förutsatt att samtliga ägarkommuner fattar likalydande beslut avseende att fastställa förslaget, uppdras åt Botkyrka kommuns ombud vid SRV Återvinning AB:s ordinarie eller extra bolagsstämma att rösta för att bolagsstämman fastställer föreslaget ägardirektiv för SRV Återvinning AB.

Jäv

Gabriel Melki (S) anmäler jäv och deltar varken i ärendets handläggning eller beslut. Emanuel Ksiazkiewicz (S) tjänstgör som ledamot.

Stefan Dayne (KD) anmäler jäv och deltar varken i ärendets handläggning eller beslut. Yusuf Aydın (KD) tjänstgör som ledamot.

Deltar ej

Samtliga ledamöter för (M) deltar ej i beslut.

Samtliga ledamöter för (TUP) deltar ej i beslut.

Samtliga ledamöter för (SD) deltar ej i beslut.

Sammanfattning

SRV Återvinning AB ägs gemensamt av Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salems kommuner. Bolagets avsaknad av ägardirektiv har med tiden upplevts problematisk varför en arbetsgrupp fick i uppdrag att arbeta fram ett förslag till ägardirektiv. Styrdokumentet är avstämt med kommundirektörer i samtliga ägarkommuner.

Föreslaget ägardirektiv bedöms innebära en rimlig avvägning mellan de olika intressen som finns. Ägardirektivet tillgodoser ägarkommunernas behov av reglering av frågor mellan bolag och ägare. Även ägarnas behov av insyn, kontroll och styrning tillgodoses. SRV:s styrelse och bolagsledning behåller i allt väsentligt sin handlingsfrihet i den löpande verksamheten.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-01-20.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige.

Referens

Ann Gustafsson
ann.gustafsson1@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Ägardirektiv SRV Återvinning AB

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner förslaget till ägardirektiv för SRV Återvinning AB enligt tjänsteskrivelsens bilaga 1.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt SRV Återvinning AB att vid det fall samtliga ägarkommuner inte hunnit fatta beslut om att godkänna förslaget till ägardirektiv innan bolagets ordinarie bolagsstämma, ska bolaget hålla extra bolagsstämma senast 2021-06-30.
3. Förutsatt att samtliga ägarkommuner fattar likalydande beslut avseende att fastställa förslaget, uppdras åt Botkyrka kommuns ombud vid SRV Återvinning AB:s ordinarie eller extra bolagsstämma att rösta för att bolagsstämman fastställer föreslaget ägardirektiv för SRV Återvinning AB.

Sammanfattning

SRV Återvinning AB ägs gemensamt av Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salems kommuner. Bolagets avsaknad av ägardirektiv har med tiden upplevts problematisk varför en arbetsgrupp fick i uppdrag att arbeta fram ett förslag till ägardirektiv. Styrdokumentet är avstämt med kommundirektörer i samtliga ägarkommuner.

Föreslaget ägardirektiv bedöms innebära en rimlig avvägning mellan de olika intressen som finns. Ägardirektivet tillgodoser ägarkommunernas behov av reglering av frågor mellan bolag och ägare. Även ägarnas behov av insyn, kontroll och styrning tillgodoses. SRV:s styrelse och

bolagsledning behåller i allt väsentligt sin handlingsfrihet i den löpande verksamheten.

Ärendet

Botkyrka, Haninge och Huddinge kommun reglerade sitt samarbete om SRV i ett konsortialavtal som började gälla 1973. Avtalet kompletterades från och med 1978 då Nynäshamn blev delägare i SRV och ytterligare en komplettering gjordes 1983 när Salem blev delägare i bolaget.

Ägarkommunerna har bedömt att de dokument som reglerar kommunernas samarbete samt styrning och ledning av SRV behöver kompletteras. Successivt har reglering och lagar skärpts (miljökrav, konkurrenslagstiftning, redovisning mm) och renhållningen har en mer betydelsefull roll idag än tidigare. Kommunerna har inte tidigare utfärdat skrivna ägardirektiv till bolaget, något som med tiden kommit att upplevas som en brist. SRV fyller en central roll som instrument för att utföra kommunernas lagstadgade uppgifter inom renhållning och i kommunernas miljöarbete. Ökade krav på ägarstyrning i kommunala bolag, både ur ett praktiskt och legalt perspektiv har också tydliggjort behovet av ägardirektiv. Även bolagsordning och konsortialavtal bör ses över, men avsaknaden av ägardirektiv har gjort att detta styrdokument prioriterats.

Med anledning av detta bildades en arbetsgrupp under hösten 2020 med representanter från Botkyrka, Haninge, Huddinge samt SRV. Arbetsgruppen har genomfört sex möten och avstämningar har skett med kommundirektörer i samtliga ägarkommuner. Arbetet med att ta fram förslaget till ägardirektiv har varit grundligt med kompetens inom juridik, ekonomi och representant från bolaget. Kontakter har även tagits med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) framförallt kring juridiska frågor. Förslaget till ägardirektiv är ett resultat av gruppens arbete och diskussioner mellan kommundirektörer och medlemmar i arbetsgruppen. Kommundirektörerna är överens kring förslaget.

Ägardirektivets innehåll

I punkt 1. *Ägare* betonas SRV:s roll som en del av ägarkommunernas verksamhet och i punkt 2. *Ägarnas direktivrätt* fastställs kommunernas direktivrätt till bolaget.

I punkterna 3. *Grundläggande utgångspunkter* och 4. *Verksamhetsinriktning* fastställs de grundläggande utgångspunkterna för bolagets verksamhet med en vidareutvecklad beskrivning av ett antal av bolagets viktiga uppgifter och det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet. Här belyses även bolagets uppgifter inom den direkta renhållningen och frågor som ingår i kommunernas mer långsiktiga miljöarbete. Punkten 5. *Uppdrag* beskriver

de uppdrag av mer begränsad, kortsiktig karaktär som ägarkommunerna givit till bolaget. I samband med att detta ägardirektiv beslutas finns två uppdrag beskrivna. Nya uppdrag, så kallade tillkommande uppdrag, kan ges till bolaget när behov finns och då i samband med ägarkommunernas beslut om taxor och avgifter. Tillkommande uppdrag ska inte föranleda någon ändring eller nytt beslut av ägardirektivet. Hur uppdrag ska följas upp och rapporteras beskrivs i den samordnade särskilda anvisningen.

I punkt 6. *Ekonomiska riktlinjer* anges de ekonomiska ramar och mål som ägarkommunerna anser att bolaget skall ha samt hur bolagets verksamhet ska finansieras. Information, koncernredovisning, budget och ägardialog regleras i punkt 7. *Informationsskyldighet*. I punkt 8. *Underställningsplikt* anges den skyldighet bolaget har att underställa vissa beslut kommunfullmäktige i respektive ägarkommun innan bindande beslut fattas av bolaget. Punkt 9. *Insyn och offentlighet* reglerar hur bolaget ska förhålla sig till insyn och offentlighet både för ägarkommunerna och allmänheten. Slutligen i punkt 10. *Arkivreglemente och taxa för utbekommande av allmän handling* anges att Huddinge kommuns styrdokument för detta ska gälla för bolaget.

Samordnad särskild anvisning

Viktiga frågor för ägarstyrningen av bolaget är flödet av information mellan bolag och ägare, räkenskaper, förhållande till övriga kommunala styrdokument och dialog med ägarkommunerna. Detaljer angående detta föreslås hänskjutas till en samordnad särskild anvisning i vilken instruktioner och tidplan kring rapportering i samband med bokslut och framtagande av taxa regleras. Vidare ingår i samordnad särskild anvisning även instruktioner kring vilka övriga kommunala styrdokument som bolaget har att förhålla sig till samt hur och vilken information som ska delas med ägarkommunerna. Anvisningen revideras årligen eller vid behov och är ett gemensamt dokument från samtliga ägarkommuner till bolaget med kommundirektörerna som avsändare. Revideringar ska godkännas av kommundirektörerna enligt beskrivning i samordnad särskild anvisning. Den samordnade särskilda anvisningen är under framtagande.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser positivt på införandet av ägardirektiv för SRV. Föreslaget ägardirektiv bedöms innebära en rimlig avvägning mellan de olika intressen som finns. Ägardirektivet tillgodoser ägarkommunernas behov av reglering av frågor mellan bolag och ägare. Även behovet av insyn, kontroll och styrning tillgodoses. SRV:s styrelse och bolagsledning behåller i allt väsentligt sin handlingsfrihet i den löpande verksamheten.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet föranleder i sig inga ekonomiska konsekvenser. Förslaget innebär en bättre och tydligare ägarstyrning av bolaget till förmån för ägarkommunerna och bolaget.

XX
Kommundirektör

XX
Kanslidirektör

Bilagor

Bilaga 1 - Förslag till Ägardirektiv för SRV Återvinning AB
Bilaga 2 - Utkast Samordnad särskild anvisning.

Expedieras till:

SRV Återvinning AB
Haninge kommun
Huddinge kommun
Nynäshamns kommun
Salems kommun
Koncernsamordning
Kommunens ombud vid bolagsstämma

Ägardirektiv för SRV Återvinning AB (org.nr. 556053-7515)

1. Ägare

SRV Återvinning AB (Bolaget) ägs gemensamt av Botkyrkas, Haninges, Huddinges, Nynäshamns och Salems kommuner (Ägarna eller Ägarkommunerna). Bolaget ingår i respektive Ägarkommuns kommunkoncern.

2. Ägarnas direktiv rätt

Bolagets styrelse och verkställande direktör har att följa direktiv utfärdade av ägarkommunernas kommunfullmäktige eller kommunstyrelser, såvida dessa inte strider mot bolagsordningen eller mot tvingande bestämmelser i lag eller författning. Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen och ska fastställas på bolagsstämman.

3. Grundläggande utgångspunkter

Bolagets verksamhetsföremål och kommunala ändamål anges i Bolagsordningen. Bolaget har, inom ramen för detta, till föremål för sin verksamhet att effektivt och uthålligt driva och utveckla insamling, transport och behandling av avfall i Ägarkommunerna, i enlighet med Ägarkommunernas avfallsplaner. Bolaget ska, inom ramen för den kommunala befogenheten, som samhällsnyttigt bolag uppfylla och genomföra Ägarkommunernas miljöpolitik inom avfallsområdet.

Verksamheten ska bedrivas i enlighet med kommunallagen (2017:725) där så är tillämpligt.

I sin verksamhet ska Bolaget eftersträva en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling. Genom ett utvecklat tjänsteutbud ska Bolaget, inom sitt verksamhetsområde, möta de behov som uppstår hos hushåll och affärsverksamheter av väl fungerande, kostnadseffektiva och hållbara tjänster. I förvaltningen av deponier ska Bolaget tillse att dessa har minsta möjliga miljöpåverkan och att de slutligen återställs. Bolaget ska ha som målsättning att minska de negativa effekterna på människors hälsa och miljön vid generering och hantering av avfall.

Bolaget ska tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med Ägarkommunernas Avfallsplaner och Avfallsföreskrifter.

4. Verksamhetsinriktning

Generella uppgifter

Med beaktande av Bolagets ändamål och syfte har Bolaget till uppgift att:

- genomföra Ägarkommunernas avfallsplaner
- kommunicera avfallsplaner, avfallsföreskrifter och avfallstaxor till Bolagets kunder inom respektive Ägarkommun
- informera om miljöfrågor relaterade till avfallsområdet, Ägarkommunernas avfallsplaner och Bolagets verksamhet
- verka för att kommuninvånare och företag minskar sin miljöpåverkan genom medveten avfallshantering
- tillhandahålla lösningar för hållbar och kretsloppsanpassad återvinning så att kommuninvånare och företag på ett enkelt och miljöriktigt sätt kan hantera sitt avfall
- förutom hushållsavfall också hantera annat avfall
- upprätthålla och utveckla Bolagets anläggning i Sofielund. Vid förvaltning av deponier ska Bolaget se till att dessa har minsta möjliga miljöpåverkan och att de slutligen återställs.
- regelbundet låta utvärdera kundernas nöjdhet med Bolagets verksamhet
- ta initiativ till nödvändiga revideringar av Ägarkommunernas avfallsplaner och avfallsföreskrifter inför beslut i respektive Ägarkommun
- i dialog med Ägarkommunerna utforma förslag till avfallstaxa för Bolagets verksamhet inför beslut i respektive Ägarkommun

5. Uppdrag

Utöver de uppgifter som Ägarkommunerna givit Bolaget enligt punkt 4 Verksamhetsinriktning, kan Bolaget också ges uppdrag av mer avgränsad och/eller kortare karaktär. Tillkommande uppdrag ska överenskommas mellan Ägarna och ges till Bolaget i samband med beslut om taxor och avgifter, enligt respektiver Ägares berednings- och beslutsprocess. Dessa uppdrag följs upp och avrapporteras enligt rutin i samordnad särskild anvisning, överenskommen mellan Ägarna.

Beslut om tillkommande uppdrag av mer avgränsad och/eller kortare karaktär anses inte ha någon påverkan på Ägardirektivet i övrigt och ska inte föranleda att nytt beslut om Ägardirektivet fattas.

Nedan uppdrag gäller från och med att Ägardirektivet beslutas av respektive Ägares kommunfullmäktige och fastställs av bolagsstämman.

Återvinningscentralen i Flemingsberg

Bolaget ska medverka till att återvinningscentralen i Flemingsberg kan avetableras på nuvarande plats och ersättas på annan lämplig plats inom Huddinge kommun.

Hushållsnära sortering

Bolaget ska presentera en utvärdering som belyser ekonomiska och miljömässiga förutsättningar för hushållsnära sortering eller alternativ för att uppnå samma syfte.

6. Ekonomiska riktlinjer

Budget och verksamhetsplan

Bolaget ska årligen fastställa verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren samt budget för nästkommande räkenskapsår. Dessa ska förankras i respektive Ägarkommun enligt process i samordnad särskild anvisning.

Finansiering

Bolaget verksamhet finansieras genom taxor och avgifter. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka Ägarkommunerna kan lämna borgen.

Avfallstaxa ska årligen antas av kommunfullmäktige i respektive Ägarkommun.

Ekonomiska direktiv

Bolaget ska eftersträva att vid varje tillfälle ha en soliditet på minst 20 procent och högst 50 procent.

För den del av Bolagets verksamhet som riktar sig till hushåll/privatpersoner ska självkostnadsprincipen vara huvudregel.

7. Informationsskyldighet

Uppsiktsplikt

Bolaget är skyldigt att fortlöpande inkomma med information och dokument till Ägarna i enlighet med instruktioner i samordnad särskild anvisning. Detta för att Ägarkommunerna bland annat ska kunna fullgöra den uppsiktsplikt som åligger respektive Ägarkommuns kommunstyrelse enligt kommunallagen.

Bolaget har utöver detta att förhålla sig till de av Ägarnas styrdokument som anges i samordnad särskild anvisning. Dessa styrdokument gäller som komplement till detta ägardirektiv.

Kommunal koncernredovisning och budget

Bolaget ska till Ägarkommunerna lämna de uppgifter som av dessa bedöms nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapporter enligt vid var tid gällande lagstiftning och regelverk samt i enlighet med samordnad särskild anvisning. Bolaget ska vidare till Ägarkommunerna lämna de uppgifter som av dessa bedöms nödvändiga för upprättande av respektive Ägarkommuns budget i enlighet med samordnad särskild anvisning.

Information och ägardialog

Ägarkommunerna ska fortlöpande hållas informerade av Bolaget om dess verksamhet. I samordnad särskild anvisning, överenskommen mellan Ägarna, anges vilken information Bolaget ska ge Ägarkommunerna vid vilka tidpunkter och på vilket sätt. Bolaget ska vidare löpande uppmärksamma Ägarna på viktiga omständigheter och förändringar som kan inverka på Bolagets verksamhet. Om omständigheterna så påkallar ska Bolaget initiera möten med Ägarkommunerna.

Bolagets styrelse och verkställande direktör ska regelbundet delta i ägardialog med kommunstyrelsernas ordförande och kommundirektörer från respektive Ägare. Dessa dialoger ska avse:

- frågor av teknisk, ekonomisk och miljömässig karaktär samt plan- och byggtkniska frågor
- uppföljning av Bolagets verksamhet med avseende på Bolagets ändamål och uppdrag samt enligt samordnad särskild anvisning
- frågor som bedöms kräva beslut av Ägarkommunernas kommunstyrelser eller kommunfullmäktige innan beslut kan fattas av Bolaget.

Bolagets ledning ska, inför årlig översyn och eventuell revidering av avfallstaxorna, senast sista april ha inhämtat Ägarnas synpunkter på taxorna och eventuella förändringar. Bolaget ska tillse att tid finns för dialog kring taxorna med Ägarkommunerna innan dessa överlämnas till respektive Ägare för beredning och beslut.

Vid revidering av avfallsplaner och avfallsföreskrifter ska Bolaget i dialog med Ägarkommunerna i god tid ta fram plan för diskussion och förankring hos Ägarkommunerna innan respektive Ägares berednings- och beslutsprocess inleds.

8. Underställningsplikt

Bolaget ansvarar för att kommunfullmäktige i Ägarkommunerna får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, fattas. Exempel på sådana beslut är ändring av aktiekapital, förändring av Bolagets verksamhetsinriktning och beslut som väsentligen påverkar Bolagets eller Ägarkommunernas ekonomi eller medför annan risk.

Bolaget ansvarar för att bevaka och snarast uppmärksamma Ägarna på omständigheter inom Bolagets verksamhets- och ansvarsområde som kan påverka verksamheten och/eller Ägarkommunerna. Exempel på sådana omständigheter är förändrad lagstiftning eller ändrade nationella miljömål.

Bolaget är vidare medvetet om att vissa beslut enligt ovan, dock inte uteslutande, kan bli föremål för Ägarkommunernas interna beslutsprocesser innan bindande beslut kan fattas. Detta kan påverka Bolagets ledtider för beslut.

9. Insyn och offentlighet

Ägarkommunerna ska ha full insyn i Bolaget innefattande bland annat rätt att ta del av Bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera Bolaget och dess verksamhet, såvida inte lagstadgad sekretess som hindrar ett utlämnande föreligger. Bolaget ska lämna samtliga Ägare den information om verksamheten som någon av dem begär.

För allmänhetens rätt till insyn tillämpas offentlighetsprincipen.

10. Arkivreglemente och taxa för utbekommande av allmän handling

Huddinge kommuns arkivreglemente ska tillämpas i Bolaget. Arkivmyndighet är kommunstyrelsen i Huddinge kommun.

Bolaget ska tillämpa den för Huddinge kommun vid var tid gällande taxan för utbekommande av allmänna handlingar.

Detta ägardirektiv är fastställt av Ägarkommunerna:

Botkyrka kommunfullmäktige 2021-
Haninge kommunfullmäktige 2021-
Huddinge kommunfullmäktige 2021-
Salem kommunfullmäktige 2021-
Nynäshamn kommunfullmäktige 2021-

Detta ägardirektiv är fastställt av bolagsstämma för SRV Återvinnings AB 2021-

SAMORDNAD SÄRSKILD ANVISNING SRV ÅTERVINNING

UTKAST

INNEHÅLL

1. Redovisning - bokslut.....	3
1.2 Tidplan för inlämning till kommunernas ekonomiavdelning årsbokslut	3
1.3 Sifferunderlag	3
1.4 Textunderlag.....	4
2. Budget	5
3. Ägarmöten	5
4. Andra kommunkontakter	5
5. Kommunala styrdokument	5
6. Tillkommande uppdrag.....	6
7. Giltighet och revideringar	6

UTKAST

1. REDOVISNING - BOKSLUT

Kommunerna upprättar bokslut som omfattar samtliga nämnder samt hel- och delägda bolag och förbund. Det innebär att uppföljning av verksamhet som utförs av kommunkoncernens bolag också ska ingå, och redovisas till ägarkommunerna i den form och enligt den tidplan som ägarna bestämmer. En rapport/redovisning upprättas per sista augusti och per sista december.

I redovisningen analyseras kommunkoncernen i särskilt textavsnitt. Balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, tillhörande noter samt investeringsredovisning för kommunkoncernen sammanställs också i kommunernas redovisning.

För att kunna göra ett fullständigt och rättvisande koncernbokslut behöver kommunerna uppgifter från bolaget.

Bolaget ansvarar för att planering av revision, styrelsemöten och årsstämma anpassas efter nedanstående tidplan.

1.2 TIDPLAN FÖR INLÄMNING TILL KOMMUNERNAS EKONOMIAVDELNING ÅRSBOKSLUT

Datum	Aktivitet
2020	
Torsdagen den 10 december	Avstämningar av mellanhavanden per sista november ska vara klara. Eventuella differenser ska vara utredda och avstämda.
Måndagen den 14 december	Sista dag för fakturering mellan kommunerna och kommunernas koncernbolag
2021	
Fredagen den 15 januari	Avstämningar av mellanhavanden för december ska vara klara. Eventuella differenser ska vara utredda och avstämda.
Fredagen den 22 januari	BR, RR, noter, kassaflödesanalys och investeringsredovisning lämnas till kommunerna.
Fredagen den 19 februari	Textunderlag till kommunernas årsredovisning skickas till kommunerna. Rubriker enligt instruktion.
Fredagen den 19 februari	Redovisning av ägardirektiv skickas till kommunerna.
Fredagen den 19 februari	Utkast på årsredovisning skickas till kommunerna. Vid eventuella revideringar till följd av revisorernas granskning måste kommunerna meddelas omgående.
Fredagen den 26 februari	Kopia på underskriven revisionsberättelse skickas till kommunerna.
Fredagen den 26 februari	Kopia på lekmanrevisorernas underskrivna granskningsrapport och en färdig årsredovisning skickas till kommunerna.
Tisdagen den 16 mars	Färdig årsredovisning med samtliga påskrifter skickas till kommunerna.

1.3 SIFFERUNDERLAG

För att kunna upprätta ett koncernbokslut behöver kommunerna sifferunderlag från bolaget; Kommunerna har sammanställt exceldokumentet bilaga 1 "Rapporteringsmall" med mallar som ska användas vid avstämning och sifferrapportering från bolaget. Exempelvis behöver nedanstående uppgifter uppges.

- **Koncernmellanhavanden**

Underlag på avstämningar av mellanhavanden mellan kommunerna och koncernbolaget. Rutinen är att företag med intäkt upprättar en avstämningsförfrågan till det företag intäkten avser. Vid eventuella skiljaktigheter är grundregeln att den part som innehar intäkten styr vilket belopp som ska redovisas. Om mottagaren har en intäkt som utfärdaren inte angivit som kostnad skall detta kommenteras av mottagaren. Beloppen skall vara exklusive moms.

- **Resultat- och balansräkning samt noter**

- **Kassaflödesanalys**

- **Justeringsunderlag K3**

- **Investeringsredovisning**

Inrapportering av investeringar redovisas i färdigställda samt pågående projekt enligt bilaga 1.

Investeringar redovisas enligt nedan i färdigställda samt pågående projekt. Investeringar över 10 mnkr ska redovisas per projekt:

- Ackumulerat utfall, totalt
- Beslutad utgift, totalt (budget, totalt)
- Utfall, helår 2020
- Beslutad utgift, helår 2020 (budget, helår 2020)

- **Väsentliga personalförhållanden**

1.4 TEXTUNDERLAG

I kommunernas delårsbokslut och årsbokslut följer kommunerna upp sin verksamhet utifrån den beslutade planen för året. I redovisningens kapitel om koncernen görs en finansiell analys av kommunkoncernen och de ingående bolagens ekonomi och verksamhet. Till detta redovisar bolaget en text kring sin verksamhet. Textunderlaget ska vara tydligt och inte för omfattningsrikt. Bolaget ska kortfattat beskriva hur året har gått med fokus på de fem rubrikerna nedan;

- **Verksamhet**

Beskrivning om verksamheten och dess huvuduppdrag.

- **Driftredovisning**

Beskrivning om det ekonomiska läget för perioden. Beskriv även kortfattat om det har funnits betydande ekonomiska konsekvenser till följd av covid19-pandemin och konjunkturläget. Vilka konsekvenser har pandemin inneburit för bolaget och hur har dessa hanterats? Kommentarer av resultat i jämförelse mot budget för perioden, mot resultat samma period föregående år samt mot prognos för helår.

- **Investeringsredovisning**

Beskrivning om större investeringar (avslutade och pågående investeringsprojekt) samt en jämförelse mellan utfall och budget. I beskrivningen anges för pågående projekt orsaker till en eventuell ändrad bedömning för Beräknad utgift totalt.

- **Händelser av väsentlig betydelse/Årets händelser**

Beskrivning om hur året för verksamheten har sett ut.

- **Förväntad utveckling/Framtidsutsikter**

Kort redogörelse för framtida planer för verksamhetens mål och ekonomi. Finns det några möjligheter/risker?

2. BUDGET

Kommunerna upprättar budget som omfattar samtliga nämnder. Dessutom upprättas koncernbudget vilket inkluderar de hel- och delägda bolagen under förutsättning att kommunerna, själva eller tillsammans med andra kommuner, har ett varaktigt betydande inflytande i enlighet med kommunallagens definition. Bolaget ska tillhandahålla sådan information som utgör underlag för sammanställning av koncernbudget, i den form och enligt den plan som ägarna bestämmer. Sådant underlag ska utgöras av:

- Affärsplan/budget för minst 3 år inklusive investeringar
- Koncernmellanhavanden med elimineringar
-
-

3. ÄGARMÖTEN

I bolagets uppdrag ligger även att återföra väsentlig information till ägaren. Bolaget ansvarar för att dessa träffar äger rum. Ägarmöten ska genomföras minst två gånger per år. Ägarmötena ska ha god framförhållning, vara planerade och strukturerade med i förväg känd och utsänd dagordning (senast en vecka innan ägarmöte) med frågor och fördjupningsområden som ska behandlas. Dagordningarna bör innehålla minst fyra punkter: verksamhet inklusive uppföljning av tillkommande uppdrag, ekonomi, information från ägarkommuner och övrigt. Minnesanteckningar från ägarmöten anmäls sedermera till ägarkommunernas respektive kommunstyrelse som informationsärenden.

4. ANDRA KOMMUNKONTAKTER

Bolaget ska lämna de uppgifter och handlingar som ägarkommunernas kommunstyrelser begär. Bolaget ska i följande frågor involvera ägarkommunerna i god tid.

- Vid förändrad taxekonstruktion ska bolaget senast sista april inhämtat ägarnas synpunkter
- Vid revidering av avfallsplaner och andra styrande dokument för bolaget
- Protokoll från styrelsemöten ska anmälas till ägarkommunernas respektive kommunstyrelse utan dröjsmål, dock senast fjorton (14) dagar efter styrelsemötet
- Protokoll från bolagsstämmor ska anmälas till ägarkommunernas respektive kommunstyrelse utan dröjsmål, dock senast fjorton (14) dagar efter stämmanssammanträde
- Affärsplan eller motsvarande skickas till kommunen utan dröjsmål

Ägarkommunerna ska informera bolaget om planprocesser.

5. KOMMUNALA STYRDOKUMENT

Bolaget är skyldig att förhålla sig till de av ägarkommunernas kommunfullmäktige (eller till kommunstyrelsen delegerade) beslutade styrdokument som berör bolagets verksamhet. Aktuella policies och riktlinjer som bolagen omfattas av redovisas nedan:

- Avfallsplan – gemensam avfallsplan för samtliga ägarkommuner
- Renhållningsföreskrifter
- Policy för Upphandling, Mutor och korruption osv? Finns det gemensamma nämnare att enas kring? Räcker kanske lagstiftningen?
- Botkyrka kommun
 - Översiktsplan

- Klimatstrategi
- Ett hållbart Botkyrka (EHB)
- Policy och riktlinjer för kommunala bolag
- Haninge kommun
 -
 -
- Huddinge kommun
 -
 -
- Nynäshamns kommun
 -
 -
- Salems kommun
 -
 -

6. TILLKOMMANDE UPPDRAG

Utöver de uppgifter som preciserats i ägardirektivets punkt 4 Verksamhetsinriktning, kan bolaget också ges uppdrag av mer avgränsad och/eller kortsiktig karaktär. I samband med att ägardirektivet beslutas 2021 ges bolaget två uppdrag, preciserade i punkt 5 Uppdrag, i ägardirektivet.

Initiativ till tillkommande uppdrag kan komma från bolaget eller ägarna och ska i ett inledande skede hanteras av kommundirektörerna. Tillkommande uppdrag ska därefter överenskommas mellan ägarna och ges till bolaget i samband med beslut om taxor och avgifter, enligt respektive ägares berednings- och beslutsprocess. Uppdragen ska följas upp vid ägarmöten, se ovan, och avrapporteras i samband med årsredovisning.

7. GILTIGHET OCH REVIDERINGAR

Denna anvisning är framtagen av ägarkommunerna gemensamt och reglerar informationsflöde och vissa processer mellan bolag och ägare. Samordnad särskild anvisning kompletterar ägardirektivet. Revideringar kan göras årligen eller vid behov, exempelvis med anledning av reviderade datum för ekonomisk rapportering. Dessa revideringar ska vara överenskomna av ägarkommunernas kommundirektörer och underskrivna för att äga giltighet. Det är kommundirektörerna som står som avsändare av den samordnade särskilda anvisningen.

Version 202x-xx-xx godkänns och tillställs SRV Återvinning AB

Xx
Namnförtydligande
Kommundirektör Botkyrka kommun

xx
Namnförtydligande
Kommundirektör Haninge kommun

Xx
Namnförtydligande
Kommundirektör Huddinge kommun

xx
Namnförtydligande
Kommundirektör Nynäshamns kommun

Xx
Namnförtydligande
Kommundirektör Salems kommun

UTKAST

§ 22

Godkännande av reviderat reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd KS/2021:00101

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige godkänner förslag till nytt reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd.

Sammanfattning

Södertörns överförmyndarnämnd (nämnden) beslutade 2021-02-03, § 4, att anta ett nytt reglemente för nämnden. Revideringen avser att nämnden tillåter distansdeltagande på sina sammanträden.

Kommunallagen medger rätt att delta på distans om kommunfullmäktige beslutat om detta samt om särskilda tekniska krav uppfylls. En vidare förutsättning för att kunna hålla distanssammanträden är även att nämndens reglemente tillåter detta, vilket nuvarande reglemente inte gör.

I nämndens reglemente, § 4, tydliggörs att nämnden får sammanträda med ledamöter och ersättare på distans (Se tjänsteskrivelsens bilaga 1).

Då nämnden är en gemensam nämnd behöver kommunfullmäktige i samtliga samverkanskommuner godkänna denna revidering. Därav föreslås att kommunfullmäktige godkänner reviderat reglemente för nämnden.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-02-16.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige.

Referens

Jesper Dahl
jesper.dahl@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Godkännande av reviderat reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige godkänner förslag till nytt reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd.

Sammanfattning

Södertörns överförmyndarnämnd (nämnden) beslutade 2021-02-03, § 4, att anta ett nytt reglemente för nämnden. Revideringen avser att nämnden tillåter distansdeltagande på sina sammanträden.

Kommunallagen medger rätt att delta på distans om kommunfullmäktige beslutat om detta samt om särskilda tekniska krav uppfylls. En vidare förutsättning för att kunna hålla distanssammanträden är även att nämndens reglemente tillåter detta, vilket nuvarande reglemente inte gör.

I nämndens reglemente, § 4, tydliggörs att nämnden får sammanträda med ledamöter och ersättare på distans (Se bilaga 1).

Då nämnden är en gemensam nämnd behöver kommunfullmäktige i samtliga samverkanskommuner godkänna denna revidering. Därav föreslås att kommunfullmäktige godkänner reviderat reglemente för nämnden.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Leif Eriksson
kommundirektör

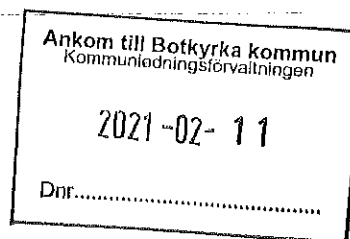
Peter Vesterholm
t.f. kanslidirektör

Bilagor

1. Reviderat reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd
2. Protokollsutdrag Södertörns överförmyndarnämnd 2021-02-03, § 4

Expedieras till:

Södertörns överförmyndarnämnd
Samtliga samverkanskommuner

Dnr SÖFN2021/7

§ 4 Revidering Överförmyndarnämndens reglemente

Sammanfattning

Folkhälsomyndighetens allmänna råd om försiktighetsåtgärder med anledning av rådande pandemi med coronavirus (covid-19) medför att det finns risk att ledamöter och ersättare överförmyndarnämnden inte kan delta på sammanträden.

Kommunallagen medger rätt att delta på nämndsammanträde på distans om kommunfullmäktige beslutat det och om särskilda tekniska krav är uppfyllda. En förutsättning för sammanträden på distans är att nämndens reglemente tillåter detta, vilket överförmyndarnämndens nuvarande reglemente inte gör. För att ändra reglemente i en gemensam nämnd, vilket Södertörns överförmyndarnämnd är, krävs likalydande beslut av kommunfullmäktige i samtliga samverkanskommuner.

Haninge kommunfullmäktige har i KF 2020-12-14 § 231 beslutat om en ändring i överförmyndarnämndens reglemente vilken möjliggör sammanträden på distans.

Den enda förändringen i förslaget till reglemente är att nedanstående reglering införs:

Sammanträde på distans

4 §

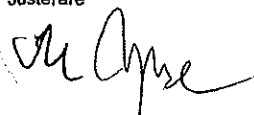
Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast fem arbetsdagar i förväg anmäla detta till nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Resterande paragrafnumrering förskjuts därefter.

Överförmyndarnämnden hemställer att kommunfullmäktige i samtliga samverkanskommuner beslutar om att anta reviderat reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd enligt bifogat förslag till reglemente.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Underlag för beslut

- Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd, KS 2021/67.

Förslag till beslut

1. Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd antas
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

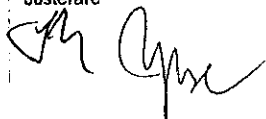
Södertörns överförmyndarnämnds beslut

1. Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd antas
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: till samtliga kommunfullmäktige i Botkyrka,
Huddinge, Nynäshamn, Salem och Tyresö och Haninge

Justerare

Utdragsbestyrkande

Haninge
kommun

Ankom till Botkyrka kommun
Kommunledningsförvaltningen

2021-02-11

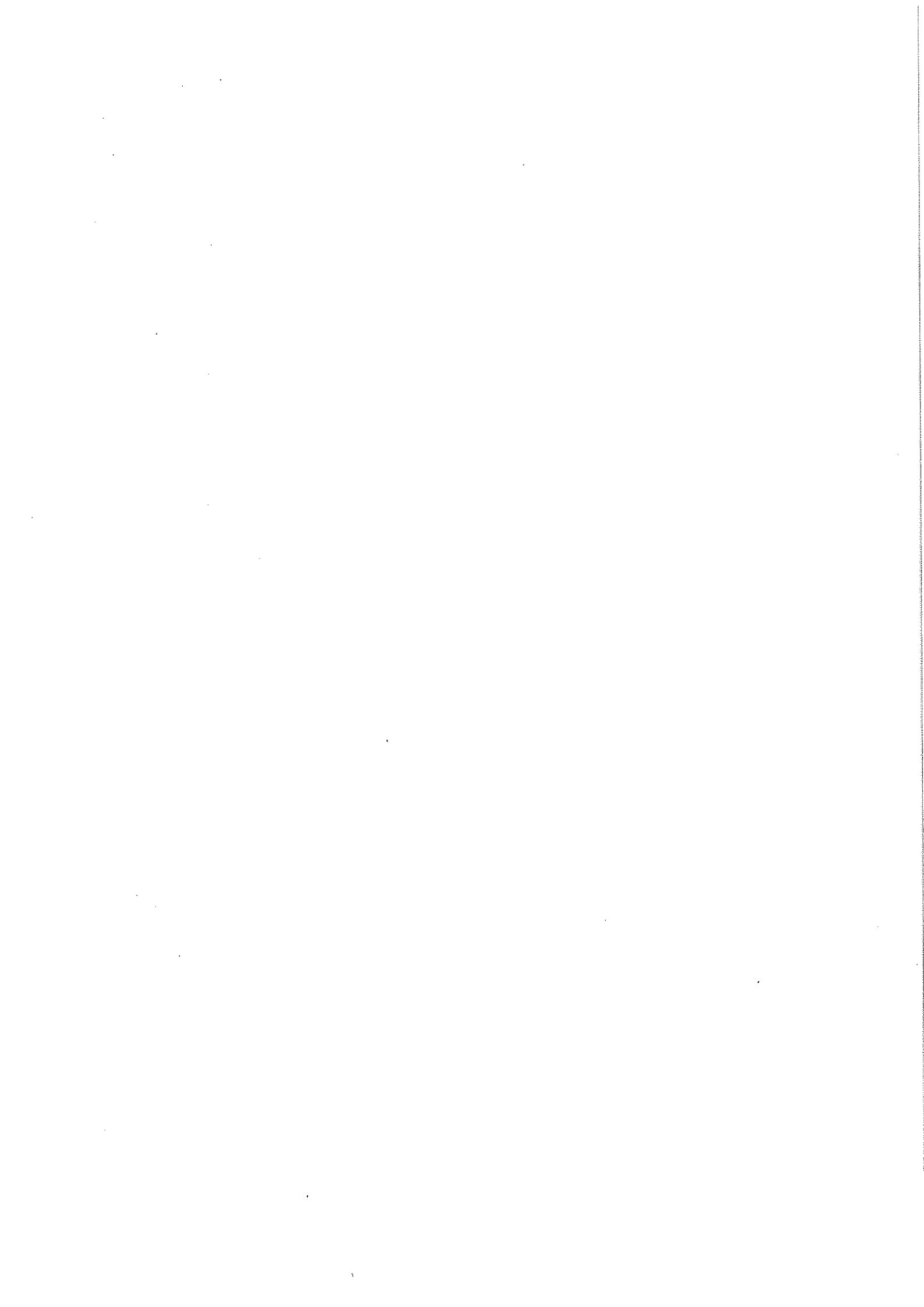
Dnr.....

Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd

Dokumenttyp Styrdokument	Dokumentnamn Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd	Beslutat datum 2020-12-14	Gäller från datum 2020-12-23
Beslutat av Kommunfullmäktige	Ansvarig förvaltning och avdelning Kommunstyrelseförvaltningen, Avdelningen samhällsplanering och ledning	Diarienummer KS 2021/67	
Ämnesord Södertörns överförmyndarnämnd, reglemente		Ersätter tidigare beslut KF 2018-12-12, § 181	
Dokumentinformation Dokumentet har reviderats av KF 2020-12-14 § 231 med anledning av införande av möjlighet till distansdeltagande vid sammanträden.			

Innehållsförteckning

Uppgifter	5
Delegering	5
Sammanträden	5
Sammansättning	5
Mandatperiod	6
Ersättarnas tjänstgöring	6
Anmälan om förhinder	6
Kallelse	6
Ersättare för ordföranden.....	6
Justering och anslag av protokoll	7
Reservation	7
Delgivning	7
Undertecknande av handlingar	7
Revision.....	7
Talerätt med mera.....	7
Rapporteringskyldighet.....	8

Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd

Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem och Tyresö har kommit överens om att från och med den 1 januari 2019 inrätta en gemensam nämnd för samverkan inom överförmyndarverksamheten.

Haninge är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i Haninge kommuns organisation.

Utöver vad som följer av lag gäller detta reglemente och ett mellan kommunerna ingånget samverkansavtal för den gemensamma nämnden.

Uppgifter

1 §

Nämnden ska fullgöra de samverkande kommunernas uppgifter som enligt lag eller författning åligger överförmyndaren.

Delegering

2 §

Nämnden ska upprätta och besluta om en delegationsordning.

Sammanträden

3 §

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Nämnden sammanträder i Haninge kommun om inte nämnden bestämmer annat.

Sammanträde på distans

4 §

Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast fem arbetsdagar i förväg anmäla detta till nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Sammansättning

5 §

Nämnden ska bestå av sex (6) ledamöter och sex (6) ersättare. Samtliga samverkande kommuner utser en (1) ledamot och en (1) ersättare var. Enligt kommunallagen ska nämndens ordförande och vice ordförande utses av värdkommunen.

Mandatperiod

6 §

Ledamöter och ersättare i den gemensamma nämnden väljs för en period om fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val i hela riket av fullmäktige ägt rum.

Ersättarnas tjänstgöring

7 §

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska ersättaren från den kommun som valt ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe. En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ersättare, som inte tjänstgör i ledamots ställe, har rätt att närvara och yttra sig på sammanträde samt har rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv får åter tjänstgöra sedan ärendet handlagts.

Anmälan om förhinder

8 §

En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde, eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta i den ordning som nämnden bestämmer.

Kallelse

9 §

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträden. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet.

Kallelse ska på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare senast fem dagar före sammanträdesdagen. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

När varken ordförande eller vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

Ersättare för ordföranden

10 §

Om varken ordförande eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Justering och anslag av protokoll

11 §

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska i så fall redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Anslag om protokollsjustering ska kungöras på de samverkande kommunernas anslagstavlor. Anslagstiden räknas efter dagen för det sist kungjorda anslaget

Nämndens kansli ansvarar för att kontrollera när nämndens anslag om protokollsjustering har kungjorts på de olika anslagstavlorna.

Reservation

12 §

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Delgivning

13 §

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, föredragande eller annan anställd som nämnden bestämmer.

Undertecknande av handlingar

14 §

Avtal, eller andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämnden, ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordförande och kontrasigneras av anställd som nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Revision

15 §

Nämnden ska granskas av revisorerna i var och en av de samverkande kommunerna. Frågan om ansvarsfrihet för nämnden ska prövas av fullmäktige i var och en av de samverkande kommunerna.

Det är enbart fullmäktige i den kommun som valt personen i fråga som vid vägrad ansvarsfrihet kan besluta om entledigande från uppdraget.

Talerätt med mera

16 §

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunernas talan i alla ärenden inom sitt verksamhetsområde. Nämnden äger i sådana mål och ärenden rätt att träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta avtal.

Rapporteringskyldighet

17 §

Utöver vad som följer av lag ska nämnden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med detta reglemente och för denna verksamhet gällande samverkansavtal.

Nämnden ska till kommunfullmäktige i Haninge kommun rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Rapporteringens omfattning och frekvens styrs av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige genom särskilda beslut eller riktlinjer. Nämnden ska vidare som underlag till kommunens samlade årsredovisning till kommunstyrelsen lämna verksamhetsbeskrivning och jämförelser mellan budget och utfall enligt de anvisningar som kommunstyrelsens utfärdar.

Alla rapporter ska överlämnas till samtliga samverkande kommuner.

§ 23

Godkännande av detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 mfl i Grödinge KS/2021:00135

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 mfl.

Sammanfattning

Detaljplanen är en omvandlingsplan som syftar till att möjliggöra åretruntboende i Kagghamra tomtområde. Detta genom att utöka byggrätten samt möjliggöra förtätning med hänsyn till områdets förutsättningar och karaktär. Byggnadernas placering och utformning ska anpassas till befintlig terräng och större markingrepp ska undvikas. Detaljplanen bedöms följa inriktningen i översiktsplanen 2040.

Planområdet är beläget norr om Kaggfjärden i Grödinge och omfattar fritidshusområdet Kagghamra, del av fastigheten Dalsta samt del av Kaggfjärden. För området gäller två byggnadsplaner, B75-2 fastställd 1962 och B75-3 fastställd 1963. Genomförandetiden har gått ut. Området planläggs med enskilt huvudmannaskap.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2021-02-16, § 32.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-01-14.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige.

Referens

Jesper Dahl
jesper.dahl@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Godkännande av detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 mfl i Grödinge

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 mfl.

Sammanfattning

Detaljplanen är en omvandlingsplan som syftar till att möjliggöra åretruntboende i Kagghamra tomtområde. Detta genom att utöka byggrätten samt möjliggöra förtätning med hänsyn till områdets förutsättningar och karaktär. Byggnadernas placering och utformning ska anpassas till befintlig terräng och större markingrepp ska undvikas. Detaljplanen bedöms följa inriktningen i översiktsplanen 2040.

Planområdet är beläget norr om Kaggfjärden i Grödinge och omfattar fritidshusområdet Kagghamra, del av fastigheten Dalsta samt del av Kaggfjärden. För området gäller två byggnadsplaner, B75-2 fastställd 1962 och B75-3 fastställd 1963. Genomförandetiden har gått ut. Området planläggs med enskilt huvudmannaskap.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2021-02-16, § 32.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-01-14.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Detaljplanen kommer att medföra kostnader för de enskilda fastighetsägarna genom att en planavgift kommer att tas ut i samband med bygglov. Andra kostnader som förrättning, fastighetsbildning samt gatukostnader tillfaller sökande eller berörda sakägare.

Bilagor

1. Protokollsutdrag, § 32, från samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 2021-02-16.
2. Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-01-14.
3. Plankarta 1, 2 med bestämmelser
4. Planbeskrivning
5. Granskningsutlåtande 2

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsnämnden

Carina Molin, samhällsbyggnadsdirektör

Charlotte Rickardsson, planchef

Zillah Bood, arkitekt

§ 32

Godkännande av detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 mfl (SBF/2014:59)

Beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden lägger till Snäckstavik 3:3-3:38, 3:40-3:91 i tabellen "Gemensamhetsanläggningar inom planområdet", i kolumnen "Deltagande fastigheter" på planbeskrivningens sida 31.
2. Samhällsbyggnadsnämnden korrigerar den felaktigt angivna byggnadsarean under rubriken "Planekonomi" på planbeskrivningens sida 32. Byggnadsarean för bostadsändamål uppgår till 13 650 m².
3. Samhällsbyggnadsnämnden godkänner detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 mfl och överlämnar detaljplanen till kommunstyrelsen för antagande.

Sammanfattning

Detaljplanen är en omvandlingsplan som syftar till att möjliggöra åretruntboende i Kagghamra tomtområde. Det genom att utöka byggrätten samt möjliggöra förtätning med hänsyn till områdets förutsättningar och karaktär. Byggnadernas placering och utformning ska anpassas till befintlig terräng och större markingrepp ska undvikas. Detaljplanen bedöms följa inriktningen i översiktsplanen 2040.

Ärendet

Planområdet är beläget norr om Kaggfjärden i Grödinge och omfattar fritids-
husområdet Kagghamra, del av fastigheten Dalsta samt del av Kaggfjärden.
För området gäller två byggnadsplaner, B75-2 fastställd 1962 och B75-3 fast-
ställd 1963. Genomförandetiden har gått ut.

Detaljplanen är en omvandlingsplan som syftar till att möjliggöra permanent-
boende i området i samband med att kommunalt vatten och avlopp byggs ut.
Omvandlingen ska ske med hänsyn till områdets förutsättningar och karaktär.
Byggnadernas placering och utformning ska anpassas till be-fintlig terräng
och större markingrepp ska undvikas. Området planläggs med enskilt huvud-
mannaskap.

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2021-01-14, utgör
underlag för beslutet.

Referens
Zillah Bood

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Godkännande av detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 mfl i Grödinge, Botkyrka kommun

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 mfl och överlämnar detaljplanen till kommunstyrelsen för antagande.

Sammanfattning

Detaljplanen är en omvandlingsplan som syftar till att möjliggöra åretruntboende i Kagghamra tomtområde. Det genom att utöka byggrätten samt möjliggöra förtätning med hänsyn till områdets förutsättningar och karaktär. Byggnadernas placering och utformning ska anpassas till befintlig terräng och större markingrepp ska undvikas. Detaljplanen bedöms följa inriktningen i översiktsplanen 2040.

Kagghamra är beläget norr om Kaggfjärden i Grödinge.

Ärendet

Planområdet är beläget norr om Kaggfjärden i Grödinge och omfattar fritidshusområdet Kagghamra, del av fastigheten Dalsta samt del av Kaggfjärden. För området gäller två byggnadsplaner, B75-2 fastställd 1962 och B75-3 fastställd 1963. Genomförandetiden har gått ut.

Detaljplanen är en omvandlingsplan som syftar till att möjliggöra permanentboende i området i samband med att kommunalt vatten och avlopp byggs ut. Omvandlingen ska ske med hänsyn till områdets förutsättningar och karaktär. Byggnadernas placering och utformning ska anpassas till befintlig terräng och större markingrepp ska undvikas. Området planläggs med enskilt huvudmannaskap.

Utvecklingen i området sker i enlighet med översiktsplanen antagen av kommunfullmäktige 2014 och aktualiseringsförklarad 2018. Inriktningen anger att Kagghamra är ett av de områden där en utveckling och omvandling bejakas. I samband med att fastigheterna inom området ansluts till kommunalt vatten och avlopp vill kommunen pröva möjligheten till större byggrätter och avstyckningar. Landsbygdskaraktären och värdefulla natur- och kulturmiljövärden ska tas tillvara. Förvaltningens bedömning är att planförslaget följer inriktningen i översiktsplanen.

Ett program för områdena Kagghamra, Sibble och Eldtomta, godkändes av kommunstyrelsen i mars 2014. Programmet har varit vägledande för denna detaljplan.

Planförslaget har varit föremål för samråd och två granskningar. Under processen framförda synpunkter främst gällt bevarande av landskapsbild och områdets karaktär, bygg rättens omfattning, byggnadernas placering, vägarnas utformning, enskilt huvudmannaskap samt trafiksäkerhet längs med väg 570. Inkomna synpunkter har kunnat hanteras inom ramen för detaljplaneprocessen.

Konsekvenser

Miljö

Detaljplanen innebär en omvandling av befintligt fritidshusområde till åretruntbostäder. Främst genom att större byggrätter medges inom fastighetsmark samt att en mindre del naturmark tas i anspråk för ny bebyggelse. Omvandlingen bedöms innebära förändringar av landskapsbild och natur, exempelvis genom markarbeten vid uppförande av ny bebyggelse, anläggande av

parkeringsytor, gräsmattor samt ökad gatustandard. Den landskapskaraktär som området har idag med kuperad naturmark mellan och inom fastigheterna har beaktats genom att bibehålla åkermarken, spara en grön struktur av naturmark mellan kvartersmarken samt reglera fastighetsstorlek, utformning och placering av byggnader samt markförändringar inom kvartersmarken.

Detaljplanen innebär ökade mängder dagvatten samt viss ökning av föroreningsmängderna till följd av den utökade byggrätten, ny bebyggelse samt mera hårdgjorda ytor. Dagvattnet planeras tas omhand inom kvartersmark samt i diken för rening i naturmark. Vilket minskar föroreningshalterna avsevärt och ökar möjligheterna att uppnå uppsatta miljö kvalitetsnormer. Totalt sett för området innebär utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp att föroreningsbelastningen minskas och vattenkvalitén förbättras.

Barnkonsekvenser

Detaljplanen möjliggör för en förbättrad trafikmiljö. Ur ett barnperspektiv bedöms det kunna få positiva konsekvenser om ombyggnaden genomförs. Dock har Trafikverket framfört att det idag inte finns aktuella planer eller medel för varken utredning eller ombyggnad av väg 570. Detta medför att trafiksäkerheten till och från hållplatser avsedda för kollektivtrafik är dålig. Vilket minskar barnens möjlighet att röra sig på egen hand.

Ekonomiska konsekvenser

Detaljplanen kommer att medföra kostnader för de enskilda fastighetsägarna genom att en planavgift kommer att tas ut i samband med bygglov. Andra kostnader som förrättning, fastighetsbildning samt gatukostnader tillfaller sökande eller berörda sakägare.

Sammantaget gör Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning att planförslaget innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen och föreslår att förslag till detaljplan antas.

Preliminär tidplan

Godkännande SBN	kvartal 1 2021
Godkännande KS	kvartal 1 2021
Antagande KF	kvartal 1 2021

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Carina Molin
Samhällsbyggnadsdirektör

Charlotte Rickardsson
Planchef

Bilagor

- Plankarta 1, 2 med bestämmelser
- Planbeskrivning
- Granskningsutlåtande 2

Utredningar

Nedanstående utredningar har genomförts. De kan beställas genom mail till plan@botkyrka.se.

- Arkeologisk utredning (ArkeoLogistik rapport 2014:23, 2014)
- Arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte (ArkeoLogistik rapport 2017:35, 2017)
- Naturvärdesinventering (Enetjärn natur, 2014)
- PM Geoteknik-markförhållanden och grundläggning, karta samt bilaga 1 (Structor, 2014)
- Markteknisk undersökningsrapport (MUR) Geoteknik samt bilaga 1 Jordprovsanalys (Ramböll, 2016)
- Kagghamra dagvattenutredning (Tyréns, 2019)
- Trafikutredning Grödinge, Grindstugan och Kagghamra (WSP, 2019)

Expedieras till
Planadministratör
Besvärsberättigade
kommunfullmäktige via kommunstyrelsen

Kommunfullmäktiges beslut expedieras till:
Planadministratör på samhällsbyggnadsförvaltningen

Planbeskrivning

**Detaljplan för Kagghamra (Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 mfl)
Botkyrka kommun, plannr 75–7**

Antagandehandling

Innehåll

Inledning	4
Planhandlingar	4
Planens syfte och huvuddrag	4
Planförfarande	4
Läge, areal och markägoförhållanden	5
Tidigare ställningstaganden	5
Riksintressen	5
Strandskydd	5
Regional utvecklingsplan	5
Översiktsplan	5
Planprogram	6
Detaljplaner och förordnanden	6
Undersökning av betydande miljöpåverkan	6
Förutsättningar	7
Landskapsbild, mark och natur	7
Bebyggelseområde	9
Kulturmiljö	10
Service	11
Gator och trafik	11
Vattenområde	11
Mark- och vattenförhållanden	12
Teknisk försörjning	14
Hälsa och säkerhet	15
Planförslag och konsekvenser	16
Kvartersmark	16
Naturmark	18
Kulturmiljö	19
Gator och trafik	19
Upphävande av strandskydd	20

Markförhållanden.....	22
Vattenförhållanden	22
Teknisk försörjning	27
Hälsa och säkerhet.....	27
Genomförande.....	28
Organisatoriska frågor	28
Fastighetsrättsliga frågor	29
Servitut.....	32
Ekonomiska frågor.....	32

Inledning

Planhandlingar

- Planbeskrivning (detta dokument)
- Plankarta i två delar, storlek A1 i skala 1:1000
- Fastighetsförteckning

Utredningar och program

- Arkeologisk utredning (ArkeoLogistik rapport 2014:23, 2014)
- Arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte (ArkeoLogistik rapport 2017:35, 2017)
- Naturvärdesinventering (Enetjärn natur, 2014)
- PM Geoteknik-markförhållanden och grundläggning, karta samt bilaga 1 (Structor, 2014)
- Markteknisk undersökningsrapport (MUR) Geoteknik samt bilaga 1 Jordprovsanalys (Ramböll, 2016)
- Kagghamra dagvattenutredning (Tyréns, 2019)
- Trafikutredning Grödinge, Grindstugan och Kagghamra (WSP, 2019)
- Botkyrka blå värden – vattenprogram för Botkyrka kommun (2017)

Planens syfte och huvuddrag

Detaljplanen är en omvandlingsplan som syftar till att möjliggöra åretruntboende samtidigt som kommunalt vatten och avlopp byggs ut i området. Omvandlingen ska ske med hänsyn till områdets förutsättningar och karaktär. Byggnadernas placering och utformning ska anpassas till befintlig terräng och större markgrepp ska undvikas.

Inom delar av kvartersmarken finns viktiga flödesstråk vid skyfall (100-årsregn). Vid markarbeten inom dessa fastigheter är det av vikt att sekundära avrinningsstråk säkerställas. Vid behov anläggs avskiljande dike för avledning av vatten till dike för avrinning till naturmark. Det för att inte riskera att det uppstår instängda områden eller att vatten leds in på annans fastighet med översvämning som följd.

Planförfarande

Detaljplanen upprättas enligt PBL (2010:900) före den 2 januari 2015. Planen genomförs enligt normalt förfarande då förslaget är förenligt med översiktsplanen, inte är av betydande intresse för allmänheten och inte antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Läge, areal och markägförhållanden

Planområdet är beläget norr om Kaggfjärden i Grödinge och omfattar fritidshusområdet Kagghamra, del av fastigheten Dalsta samt del av Kaggfjärden. Området är cirka 109 hektar stort, varav cirka 10 hektar är vattenområde. Planområdet omfattar cirka 200 privata fastigheter inom Kagghamra fritidshusområde samt del av fastigheterna Kagghamra S:1 och Dalsta 4:1. Natur-, väg- och vattenområdet inom Kagghamra tomtområde (Snäckstavik 3:2, Kagghamra 2:1) ägs av Kagghamra tomtägarförening.

Tidigare ställningstaganden

Riksintressen

Den sydvästra delen av planområdet omfattas av riksintresse för kust, turism och friluftsliv enligt miljöbalkens 4 kap. I väster gränsar planområdet till Grödinge centralbygd som är riksintresse för kulturmiljövården enligt miljöbalkens 3 kap. Strax norr om planområdet finns en kraftledning som är av riksintresse för energiförsörjningen enligt miljöbalkens 3 kap. Den nord- och sydöstra delen av planområdet avvattnas till Kagghamraån som ingår i riksintresse för naturvård enligt miljöbalkens 3 kap.

Strandskydd

I gällande detaljplan är strandskyddet upphävt för kvartersmark och vattenområde, men gäller på allmän platsmark. I och med att en ny detaljplan nu tas fram inträder strandskyddet 100 meter från strandlinjen på land och på vatten. Strandskyddet behöver därför upphävas för de delar som redan är ianspråktagna.

Regional utvecklingsplan

I Regional utvecklingsplan 2050 pekas området ut som befintlig bebyggelse och landsbygd inom en grön kil. Lokalisering av ny bebyggelse ska ske med anknytning till redan bebyggda områden där hållbara tekniska försörjningssystem kan uppnås. Utspridd bebyggelse ska undvikas och ny bebyggelse som bryter av eller försämrar de gröna kilarnas funktion och värden ska undvikas. Bebyggelsen ska anpassas i värdefulla natur- och kulturmiljöer efter platsens karaktär.

Översiktsplan

Kommunens översiktsplan anger att Kagghamra är ett av de områden där en utveckling och omvandling bejakas. I samband med att fastigheterna inom

området ansluts till kommunalt vatten och avlopp vill kommunen pröva möjligheten till större byggrätter och avstyckningar. Landsbygdskaraktären och värdefulla natur- och kulturmiljövärden ska tas tillvara.

Planprogram

Ett program för utvecklingen av områdena Kagghamra, Sibble och Eldtomta, godkändes av kommunstyrelsen i mars 2014. Syftet med programmet är att ge förutsättningar för en förbättrad miljö- och hälsa i området. Det genom att bygga ut kommunalt vatten och avlopp i området. I Kagghamra föreslås kvartersmarken utvidgas genom att ta delar av naturmarken i anspråk. Den befintliga karaktären i området ska bevaras. Planprogrammet är vägledande för denna detaljplan.

Detaljplaner och förordnanden

För Kagghamra tomtområde gäller två byggnadsplaner, B75-2 fastställd 1962 och B75-3 fastställd 1963. Planerna medger fritidshusbebyggelse. Huvudbyggnaden har en högsta byggnadsarea (BYA) på 80 kvm och högsta byggnadshöjd på 3,5 meter. Vid minsta tomtareal på 2000 kvm medges ett uthus på max 35 kvm och vid minsta tomtareal på 1800 kvm medges ett uthus på max 25 kvm. Byggnaderna får uppföras i en våning och vind får inte inredas. Området öster om Kaggharma tomtområde, Dalsta är inte detaljplanelagt.

I fastställelsebeslut till de båda byggnadsplanerna fastslogs ett förordnande enligt 113 § byggnadslagen. Förordnandet innebar att samtliga fastighetsägare, utan ersättning, fick rätt att använda den allmänna platsmarken, dvs vägar och naturområden. Enligt övergångsbestämmelserna i plan- och bygglagen (PBL 2014:900) upphörde förordnandet att gälla den 1 januari 2019. Den allmänna platsmarken som ingick i förordnandet har ersatts av en gemensamhetsanläggning.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Vid en planändring ska kommunen undersöka om genomförandet av ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen ska utgå från de kriterier som finns i miljöbalkens sjätte kapitel.

Sammanfattning

Planen bedöms inte ge upphov till betydande miljöpåverkan, och kräver därför inte att en miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning utförs.

Hänsyn bör tas till de naturvärden som återfanns i de tre naturvärdesobjekten (Naturvärdesinventering) och åtgärder vidtas för att minska påverkan i enlighet med naturvärdesinventeringen. Avstyckning av tomter bör göras så att inte friluftslivet hindras att röra sig inom området mellan tomterna. Det är av stor vikt att tillgängligheten till utsiktsplatsen i västra delen av området inte försämras. Landskapsbilden sett från Snäckstavik i väster, riskerar att påverkas om hus tillåts att uppföras närmare tomtgräns än vad dagens regler medger. En bullerutredning bör utföras för att säkerställa att bullerriktvärdena klaras för planerade bostäder längs väg 570. Närheten till 440 kV-kraftledningen i norr bör beaktas och inga nya hus bör tillkomma närmare än 130 m från kraftledningen. Vidare bör inga byggnader uppföras närmare än 20 m från 70 kV-ledningen som går mellan norra och södra delen av Kagghamra tomtområde. En anslutning av områdets hushåll till kommunalt vatten och avlopp bedöms som mycket positivt för närliggande recipienter.

Förutsättningar

Landskapsbild, mark och natur

Planområdet är beläget på en hög höjd norr om Kaggfjärden och består av Kagghamra fritidshusområde samt en mindre del av Dalsta åkermark. På var sida om höjden i väst och öst löper två djupa dalgångar, Snäckstavik och Kagghamra i nord-sydlig riktning. Höjdnivåerna varierar från ca +0 till +80 meter över havet. Marken utgörs till största del av naturmark i form av berg i dagen, träd, buskar och låg undervegetation. Träden består främst av tall, gran, björk i norr med inslag av ek och hassel i södra delen av området. I fältskiktet finns blåbär, lingon och olika ormbunkar. Centralt i området finns jordbruksmark samt i sydväst ingår en del av Kaggfjärden.

Bebyggelsen varierar från enkla fritidshus till villor för åretruntboende. Byggnaderna är placerade en bit in på fastigheterna som upplevs som gröna då många träd finns kvar på fastigheterna och längs vägarna. I anslutning till byggnaderna finns mindre anordnade trädgårdar med gräsmattor och planteringar.

Från delar av planområdet finns goda utsiktsförhållanden, vilket även innebär att området är synligt från håll. Sett från Snäckstavik i väster domineras landskapsbilden av skogshorisonten och enstaka fritidshus går att skymta mellan träden.

Sett från Snäckstavik domineras landskapsbilden av skogshorisonten. Enstaka byggnader går att skymta mellan träden.

Foton från fritidshusområdet samt den centralt belägna åkermarken.

Naturvärden

Snäckstavik, som är beläget väster om planområdet är utpekad i kommunens naturvårdsprogram som kulturmiljö med lokalt naturvärde. Inom området finns en restaurerad våtmark, en sumpskog samt lövrik barrnatureskog. Den lövrika barrnatureskogen är belägen inom områdets västra del och är klassad som naturvärdesobjekt av skogsstyrelsen.

Tre objekt med ett visst naturvärde har identifierats inom området; en skogbevuxen sluttning, en lövrik skog samt ett skogskärr. De båda skogsbestånden (a, b) har ett större lövinslag och det förekommer en del element av betydelse för biologisk mångfald som ädellövträd, bärande buskar, bergbranter och hållar. Inom de båda skogsbestånden har träd avverkat och artvärdet bedöms

Identifierade naturvärdena: a) skogbevuxen sluttning, b) lövrik skog, c) skogskärr d) lövrik barrnaturskog.

som obetydligt. Skogskärret (c) har i stort sett naturlig hydrologi samt vegetation och bidrar trots sin ringa storlek till variation i landskapet. Träd har avverkats längs kärrets kanter. Artvärdet är obetydligt.

Rekreation

I närområdet finns strövområden i skogarna som enkelt nås via stigar. Strax nordväst om planområdet finns Grödingeleden som är en natur- och kulturvandringsled. Två utsiktsplatser finns inom området, en vid Jakobsbergsvägen och en vid Bergfalksvägen. Båda platserna har utsikt över Snäckstaviksdalen och Kaggfjärden och är välbesökta av boende och besökare. Centralt finns fotbollsplan, grönytor och badplats.

Bebyggelseområde

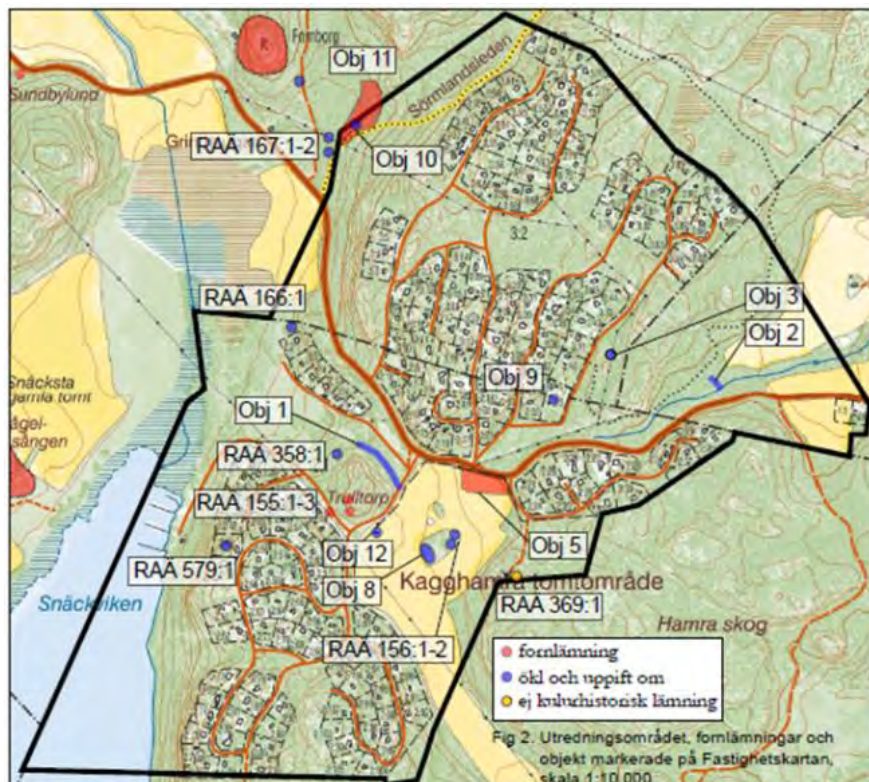
Bebyggelsen inom området består i huvudsak av fritidshus och villor av skiftande karaktär och storlek. Bebyggelsen är uppförd mellan 1960 till 2010.

Kulturmiljö

Snäckstavig som är beläget väster om planområdet ingår i riksintresse för kulturmiljövården (AB14 Grödinge kommun). Området är en gårdsmiljö från 1800-talet och är beläget inom ett fornlämningsrikt kulturlandskap med stora sammanhängande åkermarker som omges av skogklädda bergskullar. Enligt kommunens kulturmiljöprogram ska kulturlandskapets öppna karaktär med böljande åkerfält som inramas av skogklädda bergskullar bevaras.

Fornlämningar

Inom planområdet finns tre fornlämningar, RAÄ 155:1, objekt 5 och 11. RAÄ 155:1 utgör lämningar efter gården Trulltorp och objekt 5 är en förhistorisk boplats från bronsåldern. Objekt 11 är en fossil åker bestående av ett tiotal små röjningsrösen som sannolikt utgjort en del av torpet Snäckvikens åkermarker. Inga lämningar från torpet har påträffats. Lämningarna är skyddade enligt kulturmiljölagen 2 kap.

Tre fornlämningar återfanns inom planområdet; ett röjningsröseområde (objekt 11), gården Trulltorp (RAÄ 155:1) och en boplats från bronsåldern (objekt 5).

Service

Kommunal skola och förskola finns i Vårsta, ca 8 km norr om planområdet. Närmsta samlade serviceutbud finns i Vårsta centrum samt i Tumba centrum.

Gator och trafik

Gator, gång och cykel

Planområdet nås via väg 570 med anslutning till väg 225 i öster och väg 569 i väster. Båda vägarna ansluter till Vårsta. Trafikmängden på väg 570 är fördelad på 260 fordon/dygn väster om Kagghamra fritidshusområde och 580 fordon öster om området. Hastighetsbegränsningen är 70 km i timmen. Genomfartstrafik för tyngre transporter är inte tillåtet. Trafikverket är väghållare för väg 570, 225 och 569. Inom området finns ett mindre vägnät som ansluter till fastigheterna. Vägarna är småskaliga med vägbredder på 3 till 4 meter och med en beläggning av asfalt, oljegrus eller grus. Ingen gatubelysning finns.

Området saknar separata gång- och cykelvägar. Gående och cyklister använder befintliga vägar samt väg 570 till busshållplatserna vid väg 225 eller väg 569.

Parkering

Parkering sker inom de egna fastigheterna, längs vägarna samt på några av de gemensamma parkeringsplatserna inom befintligt fritidshusområde.

Kollektivtrafik

Idag saknas kollektivtrafik längs med väg 570. Närmsta busshållplatser finns vid väg 225 och väg 569. Vid väg 225 trafikerar busslinje 783 mellan Södertälje centrum– Nynäshamns station. Turtätheten är cirka en buss i timmen. Vid väg 569 trafikerar busslinje 727 mellan Tumba station - Skansundet. Turtätheten är cirka en buss varannan timme. Båda busslinjerna finns inom ett avstånd på två kilometer från planområdet, vilket är inom det rekommenderade gångavståndet till kollektivtrafik på landsbygden. Pendeltågsstation finns i Tumba och Tullinge. Vid båda stationerna finns infartsparkering för resenärer med SL.

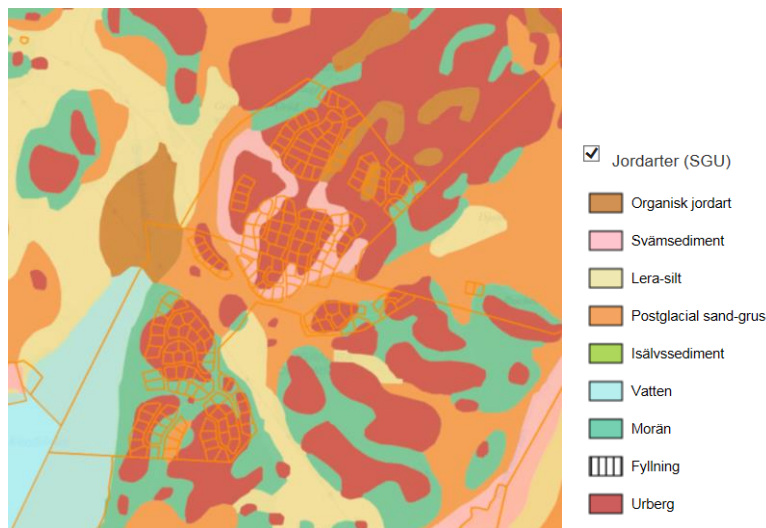
Vattenområde

En mindre del av Kaggfjärden ingår i planområdet. Inom Kagghamra strandområde finns badstrand, gemensamma bryggor med plats för cirka 100 båtar, båtuppsamlingsplats samt föreningslokal för tomtägarföreningen.

Mark- och vattenförhållanden

Geotekniska förhållanden

Marknivån inom planområdet varierar från ca + 3 till ca + 80 meter över havet. De högre partierna består till största del av berg i dagen. Berggrunden utgörs främst av gnejs med inslag av gnejsgranit i nordväst. Mellan höjderna norr om väg 570 består marken av postglacial finsand ovan berg och mellan höjderna söder om väg 570 består marken av sandig morän ovan berg. Åkermarkerna består av postglacial sand ovan berg. Marken mellan den centralt belägna åkern och Enrotsvägen består av friktionsjord ovan berg. Enligt framtagna geotekniska undersökningar är all mark som planeras för bostäder lämpad för bostadsbebyggelse.

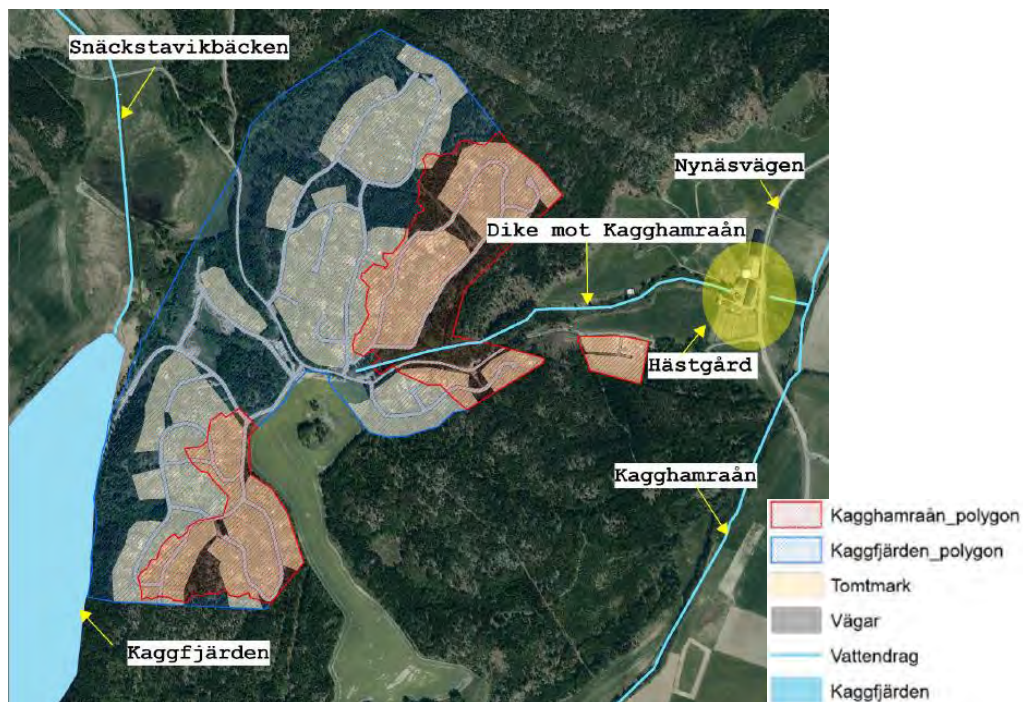
Jordarter inom planområdet. Källa SGU.

Risk för ras och skred

Enligt SGU:s karta finns aktsamhetsområde för skred vid den södra delen av Nybodavägen samt inom åkermarken vid Dalsta. För att skred ska kunna inträffa krävs att marken består av lera och/eller silt och att marklutningen är >1:10. Ingen risk för ras finns inom området. För Nybodavägen har en markteknisk undersökning, MUR tagits fram inför projekteringen av vägarna. Undersökningen visar inte på någon risk för skred. Vid återställande av vägen har gällande föreskrifter följts för anläggningsarbeten och lösning anpassats efter markens förutsättningar. Åkermarken vid Dalsta klassas enligt PM geoteknik som fastmarksområde väl lämpad för byggnation. Grundläggning kan utföras på fasta jordlager och på fyllning efter bortschaktning av jord.

Avvattning och dagvattensituation

Planområdet är beläget inom tillrinningsområde för recipienten Kaggfjärden via Snäckstavikbäcken och Kagghamraån. Kaggfjärden SE590550- 174540 har måttlig ekologisk status och uppnår inte god kemisk status. Utsläppskällor av näringsämnen till Kaggfjärden med betydande påverkan är bland annat urban markanvändning, enskilda avlopp, jordbruk, skogsbruk och hästgårdar. Målet är god ekologisk och kemisk ytvattenstatus år 2027. Kagghamraån SE656155-161871 har måttlig ekologisk status och uppnår inte god kemisk status. Utsläppskällor av näringsämnen med betydande påverkan är bland annat urban markanvändning, enskilda avlopp och jordbruk. Målet är att uppnå god ekologisk och kemisk ytvattenstatus år 2027.

Dagvatten öster om vattendelare rinner till recipient Kagghamraån och dagvatten väster om vattendelare rinner till Kaggfjärden.

Dagvattnets omhändertagande idag lokalt inom respektive fastighet och/eller med avrinning till öppna diken längs med vägarna. Standarden på diken längs med vägarna varierar inom området och är i många avsnitt obefintliga. I samband med att kommunalt vatten och avlopp byggs ut anläggs nya diken och trummor längs med vägarna.

Enligt kommunens dagvattenstrategi ska:

- En naturlig vattenbalans eftersträvas och naturliga grundvattennivåer bibehållas.
- Dagvatten ska omhändertas nära källan i möjligaste mån och återföras till mark, sjöar och vattendrag utan att förorena dessa.
- Dagvattenhantering ska klimatanpassas så att den kan hantera framtida förväntade klimatförändringar och extrem nederbörd.
- Dagvattensystemet ska utformas så att skador på byggnader, anläggningar samt natur- och kulturmiljöer undviks.
- Lokalt omhändertagande och avrinning i öppna system ska prioriteras före ledningssystem.
- Flödet till nedströms liggande partier ska utjämnas genom fördröjning.
- Avrinning till ledningsnät eller omgivande mark ska inte öka efter exploatering.

Strax väster om planområdet finns ett aktivt markavvattningsföretag, Marieberg och Snäckstavik mfl (AB_2_1682). Vid ökad avrinning från planområdet kan en omprövning av markavvattningsföretaget vara aktuellt.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Idag försörjs området med enskilda brunnar och avloppsanläggningar. Flera av avloppsanläggningarna uppfyller inte gällande krav och påverkar både grundvattnet samt Kaggfjärden och Kagghamraåns vatten negativt.

El- och teleförsörjning

Inom området finns elnät utbyggt anpassat för fritidshusboende. Omvandlingen till åretruntbostäder innebär att kapaciteten i området behöver utökas.

Energiförsörjning

Energiförsörjning och uppvärmning sker idag huvudsakligen med el.

Avfall

Inom planområdet har alla hushåll möjlighet till sophämtning vid fastighet. Närmsta återvinningsstation finns i Rosenhill, cirka 5 kilometer norr om planområdet.

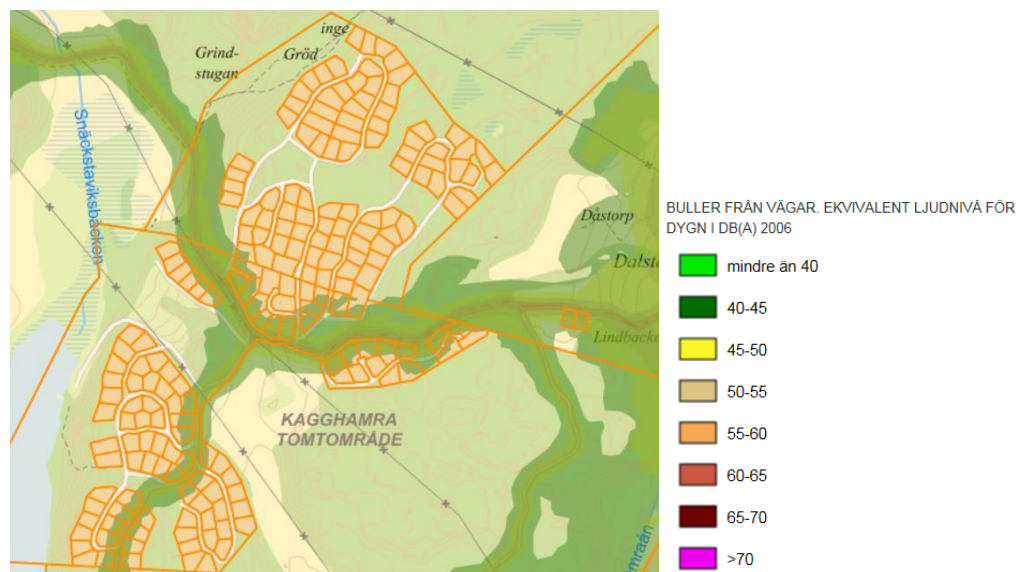
Hälsa och säkerhet

Radon

Norr om väg 570 är marken klassad som normal- och högriskområde för markradon. I övrigt är planområdet klassat som normalriskområde.

Trafikbuller

Väg 570 hade år 2015 en årsdygnstrafik på cirka 840 bilar, fördelad på 260 fordon/dygn väster om Kagghamra fritidshusområde och 580 fordon öster om fritidshusområdet. Enligt kommunens uppmätta värden är ekvivalent ljudnivå < 50 dBA vid fasad och ekvivalent ljudnivå för uteplats är < 30 dBA som högst. Enligt förordning (2015:216) bör inte buller från vägar överskrida 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnads fasad samt 50 dBA ekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats.

Buller från vägar. Ekvivalent ljudnivå för dygn i dB(A) 2006.

Elektromagnetisk strålning

Kraftledningar och basstationer ger upphov till elektromagnetisk strålning. Enligt försiktighetsprincipen bör inte nya byggnader där människor mer än tillfälligt vistas överskrida ett genomsnittligt värde på 0,4 mikrottesla (μ T). Norr om planområdet passerar en 400 kV kraftledning i väst - östlig riktning. Enligt ledningsägaren bör ett skyddsavstånd om cirka 60 meter hållas för befintlig bebyggelse för att inte överskrida det genomsnittliga värdet för elektromagnetisk strålning. Genom fritidshusområdets centrala del, mellan Sjöbacken och Skör-

devägen passerar en 77 kV luftdragen högspänningsledning i väst - östlig riktning. Denna kommer att få en ny lokalisering i samband med att den spänning höjs till 130 kV kraftledning. Genom den norra delen av tomtområdet passerar en 20 kV högspänningsledning i västöstlig riktning. Rekommenderat avstånd mellan yttersta ledande fas och ny byggnad är 10 meter. Cirka 150 meter söder om Enrotsvägen, öster om den centralt belägna åkermarken finns en basstation för mobiltelefoni. För basstationer avtar elektromagnetiska fältet snabbt med avstånd från sändaren. Bedömningen är att basstationen är belägen på en sådan höjd och avstånd att den inte påverkar befintlig och ny bebyggelse inom planområdet.

Brandskydd

Insatstiden, vilket är tiden det tar för räddningstjänsten att komma till olycksplatsen är cirka 25 minuter för Kagghamra.

Planförslag och konsekvenser

Detaljplanen möjliggör en omvandling från fritidshus till åretruntboende samt en mindre förtätning med bostäder. Omvandlingen och förtätningen ska ske med hänsyn till landskapets karaktär, den kuperade naturmarken. De kvaliteter som området har idag, i form av höjdparter och uppvuxna träd ska ses som en tillgång när ny bebyggelse tillkommer. Byggnadernas placering och utformning ska anpassas till befintlig terräng samt markarbeten undvikas. Det är inte tillåtet att schakta, spränga eller fylla ut kuperade tomter för att skapa plataer för exempelvis gräsmattor. Inom delar av kvartersmarken finns viktiga flödesstråk vid skyfall, inom dessa fastigheter ska sekundära avrinningsstråk säkerställas.

Kvartersmark

Bebyggelse, fastighetsstorlekar och utnyttjandegrad

Detaljplanen medger uppförande av friliggande småhus (B₁). Minsta fastighetsstorlek inom Kagghamra fritidshusområde är 1800 kvm och inom Dalsta åkermark 1600 kvm. De relativt stora fastigheterna bidrar till att det finns goda möjligheter till att medge en ökad byggrätt utan att den kuperade naturmarken försvinner. Huvudbyggnaden får en största byggnadsarea på 130 kvm och komplementbyggnaden får en största byggnadsarea på 40 kvm, totalt 170 kvm. Höjden på bebyggelsen regleras med högsta medgiven nockhöjd som utgår från medelmarknivån invid byggnaden. Högsta nockhöjd för huvudbyggnaden 9,0 meter och för komplementbyggnader 4,5 meter.

Placering och utformning

För att bevara områdets karaktär samt för att undvika större markingrepp som kan komma att påverka viktiga avrinningsstråk vid skyfall, regleras placering och utformning av bebyggelsen samt markarbeten. Tillkommande bebyggelse ska anpassas till befintlig terräng och sprängning, schaktning och fyllnad undvikas. Markarbeten medges endast i nära anslutning till byggnad för uppförande av väl terränganpassad huvudbyggnad, garage med parkering, lokalt omhändertagande av dagvatten, nedgrävning av ledningar samt vid åtgärder som påverkas av reglering om höjdsättning av färdigt golv. Vid behov av stödmurar ska dessa utföras i natursten eller platsgjuten betong för att passa in i naturmiljön.

För de fastigheter där lägsta nivå på färdigt golv regleras kan byggnaderna behöva placeras på sockel samt marken fyllas ut. Bestämmelsen i kombination med bestämmelsen om att sprängning, schaktning och fyllning syftar till att nya byggnader ska lokaliseras där de inte riskerar att skadas vid en eventuell översvämning. Bestämmelsen om lägsta nivå på färdigt golv utgår från lägsta nivå intill byggnaden.

För att minska påverkan på landskapsbilden placeras huvudbyggnad minst 6,0 meter från fastighetsgräns. Komplementbyggnad får placeras minst 6,0 meter från fastighetsgräns mot gata och 4,5 meter mot granne/naturmark. Syftet är att möjliggöra så att det finns utrymme för biluppställning mellan garage och gata. Inom de delar av planområdet som gränsar mot Snäckstavik, som är riksintresse för kulturmiljövården, tillåts inte bebyggelse närmare fastighetsgräns än vad dagens regler medger.

Nya fastigheter

Totalt föreslås 27 nya fastigheter inom planområdet. Av dessa är 12 fastigheter lokaliserade inom den norra delen av planområdet och 15 i den södra delen. De nya fastigheternas lokalisering föreslås i anslutning till befintliga vägar och bebyggelse. Påverkan på landskapsbilden, naturvärden, topografi samt mark- och vattenförhållanden har studerats vilket medfört att ett antal fastigheter som från början föreslagits tagits bort.

Totalt föreslås 27 nya fastigheter inom planområdet.

Tillgänglighet

Terrängen är i vissa delar kuperad och möjligheten att uppfylla god tillgänglighet varierar. Vid bygglovsgivning kommer en avvägning mellan anpassning till terrängen och god tillgänglighet att behöva göras. Fastigheterna bör dock ha möjlighet till angöring med bil så nära huvudbyggnaden som möjligt.

Naturmark

Inom planområdet sparas en grön struktur av naturmark mellan fastigheterna. Naturmarken har betydelse för möjligheten till rekreation samt för rening och infiltration av dagvatten och som översvämningssytor vid kraftigt regn (100-årsregn). Utsiktsplatserna vid Jakobsbergsvägen och Bergfalksvägen bibehålls.

Inom planområdet har tre naturvärden bedömts ha ett visst naturvärde samt ett betydligt artvärde. Det lilla kärret bevaras då det inte kan bebyggas med bostäder utan att förlora sitt värde. Området planläggs som natur. De båda skogsbestånden har bedömts kunna förtätas med bostäder, då det i närområdet finns högre naturvärden som nyckelbiotoper, naturvärdesobjekt och naturreservat.

Kulturmiljö

Ingen ny bebyggelse planeras i närheten av fornlämningar.

Gator och trafik

Gator, gång- och cykeltrafik

Väg 570 är huvudväg till planområdet. Beräknat trafikflöde år 2040 är 390 fordon/dygn västerut från Kagghamra mot väg 569 och 880 fordon/dygn österut mot väg 225. Beräknat trafikflöde är det totala för de båda detaljplanerna Kagghamra och Grindstugan. Trafikutredningen föreslår ett vägområde på totalt åtta meter, vilket innebär två körfält för biltrafik samt vägren. Då väg 570 är en landsväg med låg standard är det av vikt att säkerställa trafiksäkerheten. Siktförhållanden och vägbredd vid krön och skarpa kurvor behöver ses över för biltrafiken samt gång- och cykelväg byggas ut för oskyddade trafikanter. Infrastruktur och trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter är särskilt viktigt med hänsyn till kommunens mål om ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030. Då en breddning av vägen innebär att en vägplan behöver tas fram, säkras ett vägområde på 8 meter utanför detaljplanelagt område. Förslaget säkrar även trafikverkets behov om bebyggelsefritt område på totalt 11 meter från vägkant genom planbestämmelserna NATUR och prickmark.

Alla bostadsfastigheter, förutom två (inom nuvarande Kagghamra S:1) föreslås ansluta direkt till gatumark. Dessa föreslås få angöring via servitut över annan mark. En gata tillkommer som ansluter till Enrotsvägen. Inför samrådet föreslogs en anpassning av vägområdet till befintlig väg, med plats för vägbredd på 4,5 meter, gångbana, belysning och diken, totalt 10 meter. På Kagghamra samfällighets begäran har förslaget ändrats och gatunätet följer nu gränserna för bostadsfastigheterna. Detta innebär att det finns gott om utrymme för en standardhöjning av gatunätet inom området. Inom naturmarken har vägområdet anpassats till behovet.

Gång- och cykelbana föreslås längs med väg 570. Trafikutredningen visar att den lämpligaste dragningen är västerut mellan Kagghamra och väg 569. Bredden på gång och cykelvägen bör vara minst 2,5 meter. Planläggning av gång- och cykelbana görs i samband med ny vägplan.

Parkering

Parkering anordnas inom den egna fastigheten. Möjlighet till parkering finns även längs med gatunätet samt vid fotbollsplanen.

Kollektivtrafik

Planområdet är beläget inom det rekommenderade gångavståndet, 2 km till kollektivtrafik på landsbygden. I dagsläget planeras inte någon ny busslinje trafikera väg 570.

Upphävande av strandskydd

Nuläge

Strandskyddet gäller idag inom allmän platsmark, men inte inom kvartersmark och vattenområde. När den nu gällande detaljplanen ändras inträder strandskyddet i enlighet med 7 kap 18 g § miljöbalken (MB), för de områden som inte tidigare omfattats. I och med det gäller 100 meter strandskydd på land och vatten för planområdet.

I en detaljplan får strandskyddet upphävas om det finns särskilda skäl för det enligt 7 kap 18 c § punkt 1 MB och om intresset att ta området i anspråk väger tyngre än strandskyddsintresset enligt 4 kap 17 § plan- och bygglagen (PBL).

Planförslag och konsekvenser

Strandskyddet föreslås upphävas för de delar av planområdet som utgör kvartersmark för bostäder (B₁), allmän platsmark (GATA), teknisk anläggning (E₁), föreningsbyggnad (N₁) samt bryggor/pir för föreningsverksamhet (W₂).

Röd markering visar områden där strandskyddet föreslås upphävas.

- Kvartersmarken för bostäder (B₁) är uppförda enligt gällande detaljplan fastställd 1962. Motivering för upphävande av strandskyddet är att marken redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.
- Allmän platsmark för lokalgator (GATA) samt ytor för vägslänter är uppförda enligt gällande detaljplan fastställd 1962. Motivering för upphävande av strandskyddet är att marken redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.
- Tomtägarföreningens klubbstuga/föreningsbyggnad (N₁) samt transformatorstation (E₁) är uppförd med lov, av vilken en mindre del av byggnaden är uppförd som en mindre avvikelse från gällande detaljplan fastställd 1962 då denna del ligger inom område planlagt för parkmark. Motivering för upphävande av strandskyddet är att marken redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.
- Vattenområde för tomtägarföreningens bryggor och pir med vågbrytare (W₂) är uppförda med lov enligt gällande detaljplan fastställd 1962. Befintliga pir med vågbrytare har vid bygglovet fått dispens från strandskyddet med motiveringen att det finns ett allmänt behov av att skydda bryggorna som ligger innanför mot stormar som drar in i Kaggfjärden. Motivering för upphävande av strandskyddet är att vattenområdet redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. I och med att bryggor och pir är befintliga samt redan idag ger en överskuggningseffekt som kan missgynna växtligheten, kan det antas att de marina värdena i området redan är påverkade. Området runt bryggorna har avgränsats för att inte ta mer vattenområde i anspråk än nödvändigt.

Illustrationen visar vattenområde (w₂) med befintliga bryggor.

Strandskyddets syfte är att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Områdena som avses att upphävas är redan ianspråktagna och intrånget marginellt. Planförslaget innebär inte någon försämring av allmänhetens tillgänglighet till stranden och påverkan på växt- och djurliv är begränsat. Kommunen bedömer att intresset av att ta området i anspråk på det sätt som planen anger väger tyngre än strandskyddsintresset.

Markförhållanden

Geotekniska förhållanden

Genomförda geotekniska utredningar i kombination med SGU:s kartdatabas och platsbesök ger en bra översiktlig bild av områdets förutsättningar. Bedömningen är att området är lämpligt för föreslagen markanvändning. Dock kan inga säkra rekommendationer om grundläggning ges för planerad bebyggelse. Vid bygglov anpassas byggnadernas grundläggning till markens förutsättningar inom varje enskild fastighet. Vägarna återställs i enlighet med gällande föreskrifter för anläggningsarbeten och efter markens förutsättningar.

Risk för ras och skred

Bedömningen är att inga åtgärder krävs för att planläggningen ska vara lämplig för föreslagen markanvändning.

Vattenförhållanden

Utökad byggrätt och ökad andel tomtmark innebär en ökad andel hårdgjord yta inom planområdet. Framtagen dagvattenutredning visar att den ökade andelen hårdgjord yta medför ökade flöden och en viss ökning av föroreningar i dagvattnet inom planområdet.

Miljö kvalitetsnorm för vatten

Enligt beräkningarna innebär utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp att den totala föroreningsbelastningen till recipienterna minskar och att vattenkvaliteten förbättras. Beräknas dagvattnet separat, utan att tillgodoräkna utbyggnaden av kommunala ledningar sker dock en viss ökning av föroreningar. Utredningen visar dock att med rening genom infiltration av dagvattnet i naturmark minskar samtliga föroreningar avsevärt vilket innebär ökade möjligheter att nå uppsatta miljö kvalitetsnormer, MKN. Dagvattenutredningen har inte tillgodoräknat rening genom LOD samt anläggande av bevuxna diken längs med vägarna.

Ämne	Kaggfjärden befintlig situation med enskilda avlopp + dagvatten (kg/år)	Kaggfjärden befintlig situation endast dagvatten (kg/år)	Kaggfjärden planerad situation endast dagvatten (kg/år)	Kaggfjärden planerad situation med dagvattenrening (kg/år)	Skillnad i % mellan befintlig situation (endast dagvatten) och planerad situation med rening av dagvatten
P	13	4	6,2	0,62	-85%
N	130	48	69	6,9	-86%
Pb	0,29	0,23	0,29	0,029	-87%
Cu	0,71	0,56	0,74	0,074	-87%
Zn	2,5	1,9	2,8	0,28	-85%
Cd	0,015	0,011	0,015	0,0015	-86%
Cr	0,14	0,12	0,14	0,014	-88%
Ni	0,27	0,2	0,25	0,025	-88%
Hg	0,00067	0,00049	0,00057	0,000057	-88%
SS	1800	1200	1500	150	-88%
Oil	11	9,6	12	1,2	-88%
PAH16	0,012	0,011	0,018	0,0018	-84%
BaP	0,0012	0,00065	0,00096	9,6E-05	-85%

Kaggfjärden. Beräknad föroreningsbelastning vid befintliga förhållanden, planerade förhållanden utan rening och planerade förhållanden med rening via infiltration.

Ämne	Kagghamraån befintlig situation med enskilda avlopp + dagvatten (kg/år)	Kagghamraån befintlig situation endast dagvatten (kg/år)	Kagghamraån planerad situation endast dagvatten (kg/år)	Kagghamraån planerad situation med dagvattenrening (kg/år)	Skillnad i % mellan befintlig situation (endast dagvatten) och planerad situation med rening av dagvatten
P	13	3,6	5,4	0,54	-85%
N	120	41	59	5,9	-86%
Pb	0,24	0,18	0,22	0,022	-88%
Cu	0,6	0,45	0,6	0,06	-87%
Zn	2,3	1,7	2,4	0,24	-86%
Cd	0,013	0,0091	0,013	0,0013	-86%
Cr	0,11	0,086	0,1	0,01	-88%
Ni	0,22	0,15	0,19	0,019	-87%
Hg	0,00053	0,00036	0,00042	0,000042	-88%
SS	1500	940	1200	120	-87%
Oil	8,4	7,4	9,6	0,96	-87%
PAH16	0,012	0,01	0,016	0,0016	-84%
BaP	0,0011	0,00056	0,00083	0,000083	-85%

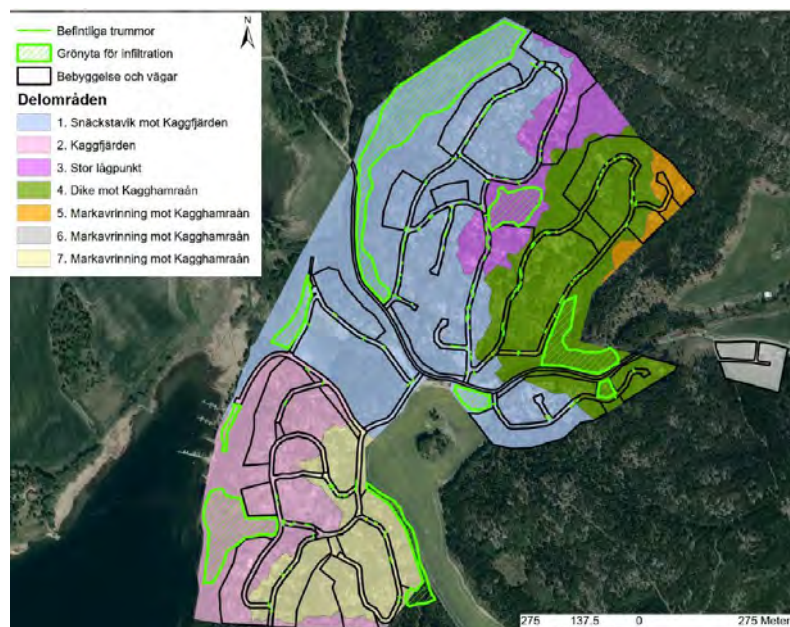
Kagghamraån. Beräknad föroreningsbelastning vid befintliga förhållanden, planerade förhållanden utan rening och planerade förhållanden med rening via infiltration.

Föreslagna dagvattenåtgärder

På kvartersmark ska dagvatten så långt som möjligt omhändertas inom den egna fastigheten, LOD. Hur dagvattnet tas omhand beror på markens förutsättningar. Exempelvis kan takvatten ledas via stuprör till grönytor för infiltration samt parkeringsytor anläggas med genomsläppligt material som grus eller plat-

tor med öppna fogar. Vid häftigt regn och där det saknas förutsättningar för infiltration får överskottsvatten ledas till diken för avrinning till naturmark.

På allmän platsmark sker rening genom infiltration i naturmark. Vägdagvatten renas genom att ledas via vägdiken till naturmark för infiltration. Dikena ska i största möjligaste mån behållas relativt flacka med växtlighet då det både bidrar till att rena och fördröja vägdagvatten samt att dikena kan avled överskottsvatten vid kraftigt regn. Dagvatten får inte ledas till de dikessystem som tillhör väg 570.

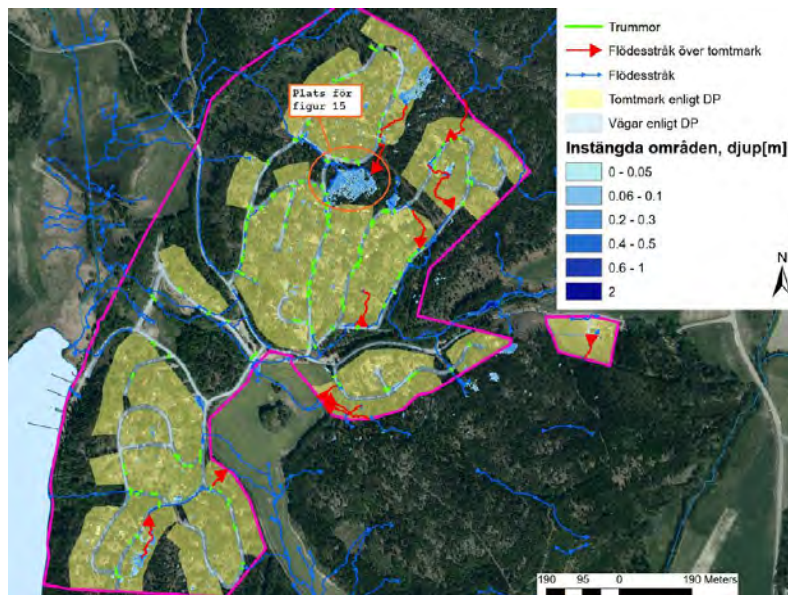
Ytor som avsätts för rening genom infiltration i naturmark.

Dagvattenhantering inom allmän platsmark (natur/dagvatten/dike) regleras på plankartan. Dagvattenhantering inom kvartersmark läggs in som information på plankartan. Bedömning är att det finns förutsättningar för LOD inom fastigheterna.

Skyfallshantering

Utgångspunkten för planförslaget har varit att respektive fastighets huvudbyggnad inte ska översvämmas i händelse av skyfall (100-års regn). Dagvattenutredningen identifierar viktiga flödesstråk samt att det finns risk för översvämning för ett antal lågpunkter. Utredningen har beräknats på ett värsta scenario, exempelvis om vägtrumorna skulle vara igensatta.

Inom kvartersmarken finns viktiga avrinningsstråk vid skyfall som bör bevaras då de är väl definierade i terrängen och kan avleda stora flöden. Sker utfyllnader och andra markarbeten inom dessa flödesstråk riskerar marken att översvämmas. Utredningen rekommenderar därför att ingen ny bebyggelse ska uppföras inom dessa stråk. För redan bebyggda fastigheter (Snäckstavik 3:38, 3:44, 3:73-74, 3:82 och Kagghamra 2:87, 2:83-84, 3:2, S1, Dalsta 4:1) kan det dock vara nödvändigt att utföra åtgärder inom tomtmarken. Utfyllnader och markarbeten ska då ske med försiktighet och sekundära rinnvägar som exempelvis avskiljande dike ska säkerställas till vägar eller naturområde. Detta för att minska risken för att det uppstår instängda områden och att vatten leds in på annans fastighet. Planbestämmelse som möjliggör åtgärder inom berörda fastigheter förs in på plankartan. Inom berörda delar av fastigheterna krävs marklov för all förändring av marknivån. Sekundära rinnvägar ska redovisas vid bygglov. Bestämmelserna i kombination med bestämmelsen som reglerar markarbeten syftar till att ny bebyggelse ska lokaliseras där minst åtgärder behöver utföras för att det ska vara lämpligt och om möjligt bevarande av befintliga väl definierade flödesstråk. Information förs in på plankartan för att tydliggöra att det finns ett gemensamt behov för flera fastigheter.

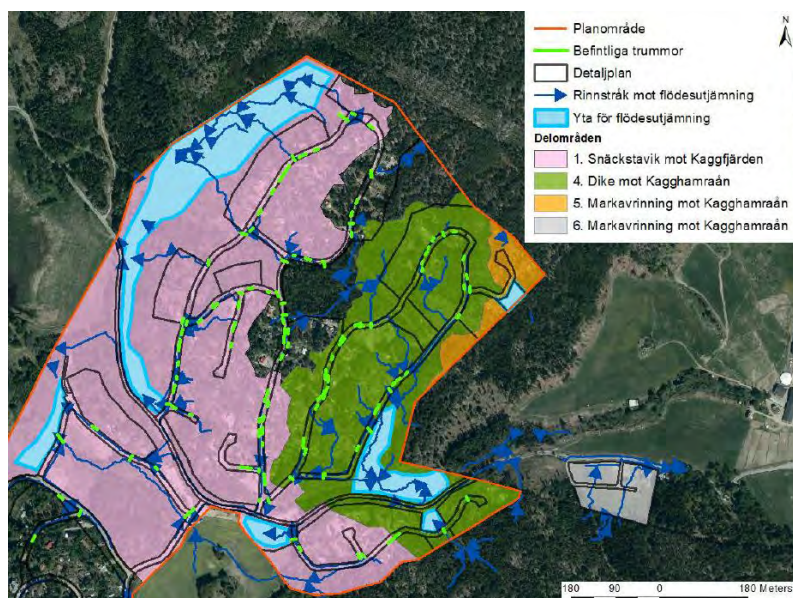
Skyfallsanalys för framtida förhållanden.

Utredningen visar även att det inom kvartersmarken finns fastigheter (Snäckstavik 3:71-73, 3:81-3:82, Kagghamra 2:83-2:85) med större lågpartier som riskerar att översvämmas om inte åtgärder görs på tomtmarken. För att kunna

bebygga dessa krävs en höjning av marken. Vid en sådan åtgärd ska avrinning säkerställas genom att leda dagvattnet till anslutande vägdike eller naturområde. En planbestämmelse som reglerar höjdsättningen för färdigt golv förs in på plankartan. Bestämmelsen i kombination med bestämmelsen som reglerar markarbeten syftar till att ny bebyggelse ska lokaliseras där minst åtgärder behöver utföras för att det ska vara lämpligt. Lågpunkter i befintlig naturmark som dagvatten kan ledas till planläggs som naturmark. Lågpunkter som är lokaliserade inom planerade vägdiken avleds genom vägtrummor. Om vägtrumorna underhålls beräknas avvattning kunna ske relativt snabbt. Vid fulla eller igensatta trummor kan vägbanan vid Tjädervägen/Järpvägen översvämmas. En planbestämmelse om lägsta höjd på vägbanan +68,4 regleras på plankartan. Avrinning sker då naturligt till intilliggande naturområde öster om vägen.

Flödesutjämning

För att minimera negativ påverkan på befintlig och planerad bebyggelse nedströms rekommenderar dagvattenutredningen flödesutjämning av dagvatten från delområdena 1. Snäckstavikbäcken mot Kaggfjärden, 2. Dike mot Kagghamraån. För att skapa den volym som krävs för flödesutjämning föreslås grundschaktning, alternativt en mindre vall runt ytan. Vid behov utreds utformningen i detalj vid projektering. Ytor för flödesutjämning möjliggörs på plankartan med planbestämmelsen natur/dagvatten.

Delavrinningsområden där flödesutjämning rekommenderas för skydd av nedströms bebyggelse samt aktivt markavvattningsföretag.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Fastigheterna inom detaljplanen har möjlighet att ansluta till kommunalt vatten och avlopp. Förbindelsepunkt upprättas vid fastighetsgräns mot gatumark, i normalfallet 0,5 meter från fastighetsgräns.

El och tele

Elledningar är förlagda i gata. Nya E-områden för transformatorstationer regleras på plankartan.

Luft och markförlagda teleledningar finns inom området. Dessa planeras att ligga kvar i sitt befintliga läge.

Värme

Uppvärmningsform regleras inte i detaljplan, men energieffektiva lösningar som exempelvis bergvärme rekommenderas.

Avfall

Hushållens avfall hämtas vid fastighetsgräns.

Hälsa och säkerhet

Radon

I samband med bygglovsprövning av ny- och tillbyggnad ska gammastrålningsmätning utföras. Vid behov uppförs byggnaderna radonsäkert. En upplysning om risk för höga radonhalter har förts in på plankartan.

Buller

Vid ett genomförande av detaljplanen beräknas trafiken öka med 430 fordon/dygn, fördelat på 160 fordon/dygn väster om Kagghamra fritidshusområdet och 300 fordon/dygn öster om fritidshusområdet. För att ljudnivån på trafikbuller ska vara hörbar, 3 dBA krävs generellt en fördubbling av antalet trafikrörelser. De uppmätta värdena är idag 10 dBA ekvivalent ljudnivå under riktvärdet för fasad och 20 dBA ekvivalent ljudnivå under riktvärdet för uteplats. Bedömningen är att ökningen av trafikbuller inte förväntas påverka bostäderna till den grad att riktlinjen för trafikbuller överskrids.

Elektromagnetisk strålning

Försiktighetsprincipen tillämpas. Inga nya byggnader planeras inom rekommenderade skyddsavstånd.

Försiktighetsprincipen tillämpas. Inga nya bostäder planeras inom rekommenderade skyddsavstånd. Naturområdet intill Sjöbacken, där 70 kV högspänningsledningen idag passerar föreslås få ändrad markanvändning. När den befintliga luftledningen flyttats får marken användas för bostadsändamål. Detta regleras på plankartan genom en skyddsbestämmelse, a₃ som anger att markanvändningen inte får ändras förrän befintlig ledningen har flyttats.

Räddningstjänst

Brandvattenförsörjningen planeras ske med alternativsystem. Vilket innebär att försörjningen av brandvatten sker med tankbilar. Brandposter planeras placeras i anslutning till två infarter från väg 570. En vid Kaggvägen samt en vid Tjädervägen. Inom området ska alla vägar klara räddningstjänstens krav på åtkomlighet för räddningsfordon. Bland annat innebär det krav på möjlighet till rundkörning alternativ vändplats samt att längsta tillåtna avstånd mellan uppställningsplats för räddningstjänsten och huvudbyggnaden är 50 meter. För att uppfylla dessa krav möjliggör detaljplanen för en ny vändplats vid Trappvägen. Vid projektering ska Södertörns brandförsvarsförbunds PM 608 och 609 angående framkomlighet och brandvattenförsörjning beaktas.

Genomförande

Denna genomförandebeskrivning har upprättats för att redovisa de organisatoriska, fastighetsrättsliga och tekniska åtgärder som behövs för att åstadkomma ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen.

Organisatoriska frågor

Tidplan

Följande tidplan gäller för detaljplanen:

Samråd	kvartal 4 2018
Granskning	kvartal 4 2019
Granskning 2	kvartal 4 2020
Antagande	kvartal 1 2021
Laga kraft	kvartal 2 2021

Tidplanen är preliminär och kan komma att ändras. När detaljplanen har vunnit laga kraft kan lantmäteriförrättningar och ansökningar om lov (exempelvis bygglov) enligt detaljplanen prövas.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år efter det att planen vunnit laga kraft.

Huvudmannaskap

Enskilt huvudmannaskap för allmän platsmark och väg. Befintlig detaljplan har enskilt huvudmannaskap. Inom Grödinge landsbygd är områdena planlagda med enskilt huvudmannaskap och förvaltas traditionellt av föreningar. Ingen kommunal verksamhet med allmänt intresse planeras inom området, utan erhålls i närmaste tätort, Vårsta. Den planerade bebyggelsen kommer ha karaktär av ett småhusområde på landsbygd. Opinionsen bland de nuvarande boende i området är att fortsättningsvis ha kvar ansvaret för skötsel av allmänna platser inom detaljplanen. Med dessa argument bedömer samhällsbyggnadsförvaltning att det är lämpligt att även fortsättningsvis låta boende i området förvalta och finansiera allmänna platser inom planområdet.

Inom planområdet kommer kommunen bygga ut vatten och avlopp. Möjlighet att infiltrera och fördröja dagvatten inom de privata fastigheterna och öppna diken finns inom planområdet. Botkyrka kommuns VA-avdelning kommer vara huvudman för allmänna vatten och spillvatten med tillhörande anläggningar.

Telia Sonera är huvudman för telenätet och Vattenfall Eldistribution AB är huvudman för elnätet.

Ansvarsfördelning

Kommunen ansvarar för utförande, drift och underhåll av va-anläggningar inom allmän platsmark.

Avtal

Man har ej skrivit något plankostnadsavtal för detta projekt men en planavgift kommer tas ut i samband med bygglov.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning och fastighetskonsekvenser

När detaljplanen vunnit laga kraft kan fastighetsbildning ske i enlighet med planen. Vid ett fastighetsrättsligt genomförande av detaljplanen är det Lantmäteriet som genom lantmäteriförrättning prövar frågor om fastighetsbildning. Fastighetsägarna ansvarar för att ansökningar om fastighetsreglering och avstyckning inkommer till Lantmäteriet.

Förändringar i markanvändningen inom detaljplanen medför att olika fastighetsrättsliga åtgärder bör vidtas vid fullt genomförande.

Nedan redovisas detaljplanens fastighetskonsekvenser för enskilda fastigheter inom planområdet efter att planen är genomförd.

Fastighet	Markens användning	Antal m2 efter att planen är genomförd
S 3:2 (Snäckstavik 3:2)	B bostad	7 820
	E Transformator/Pump	320
	GATA	39 133
	NATUR	192 076
S 2:1 (Kagghamra 2:1)	B bostad	12 977
	E transformator/pump	512/630
	GATA	57 475
	PARK	4 575
	NATUR	219 172
Kagghamra S:1	N föreningsverksamhet	1 574
	B bostad	20 297
	GATA	2 245
Kagghamra 2:45	NATUR	4 953
	B bostad	(217-93) 124
	GATA	93
Dalsta 4:1	B bostad	13 417
	E transformator	64
	GATA	1 099

	NATUR	221
Dalsta 4:5	B bostad	1 615
Dalsta 4:6	B bostad	1 711

27 nya bostadsfastigheter föreslås inom planområdet. Av dessa är 12 lokaliserade inom den norra delen av befintligt fritidshusområde och 15 i den södra delen.

Rättigheter

Nedan redovisas de servitut, ledningsrätter eller gemensamhetsanläggningar som finns inskrivna i fastighetsregistret och gäller inom planområdet. Rättigheterna är antingen en förmån eller belastning för fastigheten.

Servitut/ledningsrätt inom planområdet

Rättighet	Ändamål	Akt	Last	Förmån
Officialservitut	Avlopp	01027-85/44.1	Snäckstavik 3:2	Snäckstavik 3:85
Ledningsrätt	Starkström	0127-07/52.1	Snäckstavik 3:2, Kagghamra 2:1	Vattenfall El-distribution AB
Avtalsservitut	Kraftledning	01-IM7-20/207	Snäckstavik 3:2	Älvkarleby Västanfors 6:19
Ledningsrätt	Tele	0127-95/61.1	Kagghamra 2:1	Telia AB
Ledningsrätt	Starkström	0181-95/31.2	Kagghamra 2:1	Vattenfall Regionnät AB
Ledningsrätt	Tele	0181-95/31.2	Kagghamra 2:1	Vattenfall Regionnät AB

Gemensamhetsanläggningar inom planområdet

GA	Ändamål	Akt	Last	Deltagande fastigheter
Kagghamra GA:1	Vägförening	01-GRÖ- 930	Kagghamra 2:1, Snäckstavik 3:2	Kagghamra 2:2-22, 2:24-106, 3:2 Snäckstavik 3:3- 3:38, 3:40-3:91

Konsekvenser befintliga rättigheter

Gemensamhetsanläggning

Kagghamra GA:1 kommer att beröras vid genomförandet av planen. För de två vägsträckningar som tillkommer medför att en omprövning av Kagghamra GA:1 måste göras. Kagghamra samfällighetsförening ansöker om omprövningen genom att skicka in ansökan till Lantmäteriet. Vid denna omprövning kommer Lantmäteriet bestämma vilka vägar som ska vara med i Kagghamra GA:1 och i samma förrättning ta beslut av andelstalen.

Andelstalen anger vad varje fastighet ska betala för drift och underhåll av anläggningen. De nya andelstalen beslutas av Lantmäteriet vid omprövningen. Andelstalen ska motsvara nyttan som varje fastighet har att vara delägare i gemensamhetsanläggningen.

Servitut

Servituten påverkas inte av planläggningen.

Vägområdet för Trafikverkets väg 570 har lämnats utanför detaljplanelagt område. På Trafikverkets begäran har en bredd på minst 7,5 meter lämnats. Detta för att möjliggöra för att vid ett senare tillfälle göra en vägplan. Exakt område får då justeras.

Ekonomiska frågor

Planekonomi

Inom planområdet tillskapas ny byggrätt om totalt ca 13 650 m² byggnadsarea för bostadsändamål.

Upprättande av detaljplan

Planavgift kommer tas ut i samband med bygglov.

Gatukostnader

Då ansvaret för vägar och allmän platsmark är enskilt kan inte kostnaderna för dess anläggande regleras enligt PBL utan regleras genom beslut i samfällighetsförening.

Förrättningskostnader

Vid en ansökan om avstyckning bekostar sökande begärd förrättning. I det fall fråga om fastighetsbestämning uppkommer i samband med annan sökt förrättning fördelas kostnader för den åtgärden mellan berörda sakägare i aktuell förrättning om inte annat beslutas genom överenskommelse.

De berörda fastigheterna betalar den uppkomna kostnaden för omprövningen av Kagghamra GA:1.

Fördelning av kostnader för den samfällda marken svara Kagghamra tomtägarförening för.

Kostnader för fastighetsbildning hos Lantmäteriet debiteras enligt den taxa som gäller vid debiteringstillfället.

VA-kostnader

Kostnader för nya anslutningar till det kommunala vatten- och avloppsnätet regleras i enlighet med Botkyrka kommuns gällande VA-taxa.

Bygglovskostnader

Kostnader för bygglov regleras i enlighet med Botkyrka kommuns gällande bygglovstaxa.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Charlotte Rickardsson
Planchef

Zillah Bood
Planarkitekt

Medverkande tjänstepersoner från kommunen

Jan Petterson

Mark- och exploateringsenheten

Dan Arvidsson

Miljöenheten

Ebrahim Zadeh

Gata- och parkenheten

Lars Lönnkvist

VA-enheten

Referens

Zillah Edström Bood

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Granskningsutlåtande för detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 mfl i Grödinge, Botkyrka kommun

Ärendet

Detaljplanen är en omvandlingsplan som syftar till att möjliggöra åretruntboende i Kagghamra tomtområde. Det genom att utöka byggrätten samt möjliggöra förtätning med hänsyn till områdets förutsättningar och karaktär. Detaljplanen tas fram i enlighet med översiktsplan 2040 som anger att området ska prövas för omvandling i samband med att kommunalt vatten och avlopp byggs ut.

Granskning 2

Planförslaget har varit föremål för en andra granskning mellan 7 december 2020 till 11 januari 2021. Information har skickats ut till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckning. Annons om granskning 2 publicerades i DN 4 december 2020 och i Mitt i Botkyrka den 5 december 2020. Samtliga planhandlingar har funnits tillgängliga i kommunalhuset samt på kommunens hemsida, www.botkyrka.se/detaljplaner under denna tid.

Ändringar i detaljplanen efter granskning 2

Detaljplanen har efter granskningsskedets avslut ändrats enligt nedanstående punktlista:

- Planbeskrivningen har förtydligats med att detaljplanen är upprättad före 2 januari 2015.
- Planbeskrivning: tabellen under rubriken fastighetsrättsliga frågor har förtydligats med att det är antal kvm efter detaljplanens genomförande som redovisas. Texten under rubriken Servitut har förtydligats gällande att väg 570 inte upphävs utan lämnats utanför detaljplanelagt område.
- Planbeskrivningen har förtydligats gällande vad planbestämmelsen a3 innebär samt plankartan justerats så att gränsen för a3 sammanfaller med gränsen för där det inte är tillåtet att uppföra byggnad.

- Planbeskrivningen: en felskrivning har justerats. Det är en 77 kV och inte 70 kV högspänningsledning som passerar genom området.
- Plankarta: teckensnittet på rubriken Information har justerats och teckenförklaringen under gränser har uppdaterats med gränsen för upphävande av plangräns.
- Planbeskrivningen har förtydligats gällande att dagvatten från bebyggelsen inte får omhändertas genom de dikessystem som tillhör väg 570
- Planbeskrivningen har förtydligats gällande att brandposter planeras att placeras vid Kaggvägen och Tjadervägen.

Inkomna yttranden under granskning 2

Under granskningen har sammanlagt 15 yttranden inkommit. Samtliga finns att tillgå i sin helhet på samhällsbyggnadsförvaltningen. Nedan redovisas de synpunkterna som kommit in åtföljda av samhällsbyggnadsförvaltningens kommentarer och ställningstaganden. Personuppgifter som lämnats i samband med inlämnad synpunkt har behandlats i enlighet med EU:s dataskyddsförordning, GDPR.

Remissinstanser

1. Trafikförvaltningen

Trafikförvaltningen har inga nya synpunkter på ändringarna i granskningshandlingarna.

Kommentar

Noteras.

2. Lantmäteriet

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2020-12-01) har följande noterats:

Delar av planen som bör förbättras

Användning av begreppet tomt: I planförslaget har, under Administrativa bestämmelser, begreppet tomt använts. Lantmäteriet vill påminna om att begreppet tomt enligt PBL är ”ett område som inte är en allmän plats men som omfattar mark avsedd för en eller flera byggnader och mark som ligger i direkt anslutning till byggnaderna och behövs för att byggnaderna ska kunna användas

för avsett ändamål” (definitionen i 1 kap. 4 § PBL). Begreppet tomt har inte någon betydelse i äganderättsligt hänseende, medan däremot fastighet är ett fastighetsrättsligt begrepp. En fastighet kan ibland innehålla flera tomter och ibland kan en tomt kan vara uppdelad i flera fastigheter. Eftersom tomt inte är ett fastighetsrättsligt begrepp medför det att det i vissa situationer kan vara svårt att definiera vilken omfattning tomten har och var tomtgränsen går. Begreppet fastighet är därför ofta att föredra i planbestämmelser.

Planförfarande: Det framgår inte om detaljplanen upprättas enligt PBL 2010:900 innan eller efter 1 januari 2015.

Fastighetsrättsliga frågor: Det bör utvecklas hur berörda fastigheter påverkas av detaljplanen och hur markinträng respektive tillskott har kommit fram till i tabellen på sidan 30. Saknas enheter i tabellen (m²?). Kompletterande fastighetskonsekvenskartor är att föredra.

Kommentar

Det stämmer att begreppet tomt har använts under rubriken Information. Det är pga att dagvattnet ska tas omhand inom de hårdgjorda ytorna; den mark som är bebyggd med byggnader och marken i anslutning till byggnaderna som behövs för ändamålet. Rubriken Information är avsedd endast som information och inte som en planbestämmelse. För att undvika missförstånd justerar kommunen teckensnittet för rubriken.

Planbeskrivningen förtydligas med att den är upprättad före den 2 januari 2015 samt med de fastighetsrättsliga frågorna. Enheten m² har angivits högst upp i tabellen.

3. SRV återvinning

SRV:s målsättning är att, i enlighet med kommunens avfallsplan och renhållningsföre-skrifter, skapa kundvänliga möjligheter för boende att källsortera sitt avfall. Detta skall vara möjligt att genomföra med fortsatt anslutning till vägnätet. För de två fastigheter som planeras med servitut bör plats att placera avfallskärnen speciellt beaktas. SRV:s målsättning är samtidigt att hämtning av avfall skall ske med så liten interaktion med de boende som möjligt. För att säkerställa detta är det viktigt att väg- och gatunät anpassas i enlighet med förslag i detaljplanen. SRV ser positivt på att kunna delta i den fortsatta processen.

Kommentar

Noteras. SRV kommer att kontaktas i samband med bygglovsansökan.

4. Södertörns fjärrvärme AB

Södertörns Fjärrvärme AB har ingen erinran.

Kommentar

Noteras.

4. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har inget att erinra mot planförslaget enligt 5 kap. 22 § PBL.

Kommentar

Noteras.

6. Vattenfall

I plankartan har det lagts till en administrativ bestämmelse som lyder ”A3-bygglov för inte ges för ändrad markanvändning förrän befintlig kraftledning rivits.” Som vidareutvecklas i planbeskrivningen om att inga byggnader bör uppföras närmare än 20 meter från 77 kV-ledningen som går mellan norra och södra delen av Kagghamra tomtområde. Denna administrativa bestämmelse bedöms som godkänd med tanke på att Vattenfall Eldistribution planerar att radera befintlig luftledning samt dra om den nya ledningen inom planområdets naturmark. Dock vid mätning av avståndet mellan 77 kV-ledningen och gränsen för bestämmelsen A3 är det cirka 10 meter på vardera håll. Så plankartan och planbeskrivningen stämmer inte överens. Vattenfall Eldistributions riktlinjer kräver ett avstånd om 20 meter från luftledningens yttersta faser (fas, stolpe eller stag).

I planbeskrivningen anges att inga byggnader BÖR uppföras närmare än 20 meter från 77 kV-ledningen som går mellan norra och södra delen av Kagghamra tomtområde. Detta nämndes i förra granskningen om att det finns en önskan från Vattenfall Eldistributions sida att ändra från bör till får. Vattenfall Eldistribution önskar helst att planbeskrivningen vidareutvecklar att det finns en ledningsrätt samt vad ändrad markanvändning innebär inom A3-området (med hänvisning till ledningsrätten).

Det noteras även att det har skett lite förändringar från tidigare versioner när det gäller placeringarna av E-områdena men det är inget som erinrans.

Vattenfall Eldistribution AB vill informera om följande:

- Eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploatören.
- Offert på eventuella el-serviser, både byggkraft och permanent servis, beställs via <https://www.vattenfalleldistribution.se/el-hem-till-dig/> eller på telefon: 020–82 10 00.
- Vid eventuella schaktningsarbeten skall kabelutsättning begäras. Detta beställs via Post och telestyrelsens www.ledningskollen.se
- När du ska bygga, fälla träd, schakta eller spränga nära våra ledningar så glöm inte att beställa bevakning. Då är vi med på plats under arbetets gång och ser till att inga skador uppstår. Formulär: <https://www.vattenfalleldistribution.se/foretag/kundservice/formular/bestall-bevakning/>
- Vid ny infart till fastigheten skall befintlig markkabel förläggas i rör. Detta beställs samtidigt som beställning av el-serviser.
- Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla skeden av plangenomförandet.
- Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

Kommentar

Det stämmer att det planlagda avståndet är mindre än det rekommenderade avståndet på 20 meter för nya bostäder. Samhällsbyggnadsförvaltningens avsikt har varit att hitta en lösning som inte medför ett behov av markreservat med inlösen av kvartersmark som följd. Ett markreservat skulle även medföra en minskad möjlighet för verksamhetsutövaren att omlokalisera ledningen inom planområdet. Vilket Vattenfall har framfört att de har för avsikt att göra. Förvaltningens bedömning är därför att det inte är lämpligt att göra inskränkningar på fastighetsägarnas mark. I samförstånd med verksamhetsutövaren har innebörden med placeringsbestämmelsen förtydligas i planhandlingarna. Planbeskrivningen förtydligas även enligt önskemål under rubriken Elektromagnetisk strålning.

Stycket som yttrandet hänvisar till gällande avstånd är sammanfattningen av den behovsbedömning som görs inför ett planarbete. Med andra ord en

bedömning av vilka effekter på miljön som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Bedömningen är att texten inte behöver ändras då det är en bedömning. E-områdena har justerats så att de bättre sammanfaller med befintliga elnätsstationer samt Vattenfalls förslag på placeringar.

7. Trafikverket

Trafikverket region Stockholm framför följande synpunkter. Väg 570: Planområdet genomkorsas av väg 570 som inte omfattas av detaljplanen. Väg 570 har en låg standard, bland annat saknas separerad gång- och cykelväg för oskyddade trafikanter. Trafikverket anser att detaljplaner för bostäder bör säkerställa att det finns bra och trafiksäkra gång- och cykelkopplingar till viktiga målpunkter. Trafikverket anser vidare att behov av åtgärder på allmän väg som uppstår på grund av en detaljplan samt de utredningar och vägplaner som kan bli nödvändiga för att genomföra åtgärder ska bekostas av annan än Trafikverket. Trafikverket vill i dessa sammanhang teckna avtal med kommunen om finansieringsansvar. Inget sådant avtal finns idag för åtgärder utmed väg 570. Trafikverket har inga aktuella planer eller medel för utredning eller ombyggnad av väg 570 och kan inte säga när utredning och eventuella ombyggnadsåtgärder på väg 570 skulle kunna prioriteras gentemot övriga behov. I nuläget finns således en risk att vägens låga standard kommer bestå vilket kommunen bör beakta.

Större ombyggnader av väg 570 kräver vägplan. Med tanke på att tillgängligt vägområde för väg 570 utanför planlagd mark endast är 8 meter brett bedöms att en framtida vägplan kan behöva ta ytterligare mark i anspråk för väg som omfattas av detaljplanen. Detta kräver en detaljplaneändring. Trafikverket ser en svårighet att detta skulle kunna ske under genomförandetiden, något som kräver samtliga berörda fastighetsägares godkännande. Även detta bör kommunen beakta.

Vad gäller skrivning om upphävande av vägområde på sida 32 i planbeskrivningen anser Trafikverket att hela stycket bör ändras. Trafikverket ser inte att vägområdet har upphävts utan snarare att vägområdet har lämnats utanför detaljplanen. I och med att Trafikverket idag inte har medel för varken utredning, planläggning eller genomförande av eventuella åtgärder bör det inte heller stå att Trafikverket har för avsikt att ta fram en vägplan då det i nuläget inte finns förutsättningar för det. Skrivningen bör därför ändras.

Detaljplanen redovisar att naturmark gränsande till väg 570 är avsedd för dagvattenhantering. Trafikverket förutsätter att sådan dagvattenhantering inte innebär att väg 570 påverkas negativt. Dagvatten tillåts inte omhändertas genom dikessystem som tillhör väg 570. Dagvattenutredningen och övriga relevanta handlingar behöver förtydligas avseende detta innan detaljplanen antas.

Kommentar

Väg 570 är idag en landsväg med låg standard och det finns idag ett behov av att säkerställa en god trafiksäkerhet för samtliga trafikflöden längs med vägen. Enligt trafikutredning kommer trafiken på omgivande vägnät att öka, både till följd av en naturlig trafikökning på vägnätet men även av trafikstring från planerad bebyggelse inom detaljplanerna för Kagghamra och Grindstugan. Dock bedöms inte tillkommande exploatering vara den bidragande orsaken till behovet av ombyggnad av vägen. Samhällsbyggnadsförvaltningen delar denna bedömning. Förvaltningen delar även bedömningen att det på sikt är av vikt att väg 570 får ökad tillgänglighet/säkerhet för oskyddade trafikanter till närliggande busshållplatser samt utökad kollektivtrafik.

Under planprocessen har Trafikverket flertalet gånger framfört att ett vägområde på mist 7,5 meter ska lämnas utanför detaljplanelagt område. Det för att möjliggöra för en framtida vägplan. Trafikverket har även framfört att det i dagsläget inte finns några sådana planer. Förvaltningen har beaktat detta och bedömer det inte som troligt att Trafikverket kommer att anta en vägplan inom genomförandetiden på fem år.

Genomförandebeskrivningen förtydligas enligt framförda synpunkter.

Enligt dagvattenutredningen så bedöms inte befintliga diken påverkas negativt av eventuellt tillkommande dagvatten. Eventuellt dagvatten från hårdgjorda ytor tas omhand i lågpartier inom naturmarken. Dagvattnet leds inte och är inte planerat att ledas till dikessystem som tillhör väg 570. Då dagvattenutredningen inte föreslår detta bedöms den inte behöva uppdateras. Planbeskrivningen förtydligas gällande framförd synpunkt.

8. Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har ingenting ytterligare att framföra än tidigare lämnat remissvar (ingen erinran).

Kommentar

Noteras.

Sakägare enligt fastighetsförteckning

9. Yttrande från boende

Synpunkter från mig och innan jag överklagar (eventuellt) kommande detaljplanen. Jag kan inte förstå vilken plan kommunen har när ni tänker er en BYA på 130 kvm och nockhöjd på 9 m. Det kanske är lämpligt på vissa tomter att bygga ”skyskrapor”, teoretiskt 390 kvm, tre våningar och platt tak. Varför kan inte detta område få samma möjligheter som Tullinge (strand), Uttran, Sibble, gamla Norsborg etc som har liknande terräng och kulturminnen? Eller samma bygglov som beviljas företag, släkt och vänner från de som beviljar bygglov i kommun... För egen del vill jag bygga enplanshus, där jag med familj och mamma får plats och ibland få plats med barnbarn som är på besök. Dessutom kunna samla allt på en våning för att kunna säkra framtiden då man blir äldre och behöver allt på samma våning. Jag har inget intresse av att gå i trappor när jag blir äldre och kanske har rullator. I övrigt förstår jag inte hur ni som bestämmer kan tillåta byggen framför gamla kulturmärkta broar, fundera på att däcka över Hågelbyleden och bygga fasansfullt fula områden dikt mot en kyrka från 1100-talet osv. och parallellt inte godkänna ett lite större enplanshus som absolut ingen skulle störa sig på. Finns ingen rim och reson bakom era egna bygglov kontra vad ni tänker er godkänna för kommunens innevånare. Det är innevånarnas kommun, inte kommunens kommun. Jag vet att mina grannar skulle tycka det var avskyvärt om jag byggde 130 och 9 m högt istället för 200 kvm och ett plan som smälter in i landskapet. Jag tycker ni får tänka om och göra ett bättre förslag, ett förslag som möjliggör enplanshus i storlek som är i proportion till de 390 kvm man kan bygga på höjden.

Kommentar

Detaljplanen möjliggör inte för det som framförs. Utformningsbestämmelserna för detaljplanen anger att: På varje fastighet får högst en huvudbyggnad uppföras i högst två våningar med en högsta nockhöjd på 9,0 meter. Suterrängvåning räknas in i medgivet antal våningar. Byggnad med två våningar får inte

utföras med källare eller inredningsbar vind. Taklutning får vara högst 38 grader. För pulpettak är högsta taklutning 27 grader.

Hur en detaljplan tas fram regleras i plan- och bygglagen, PBL. Förslagets lämplighet ska prövas mot platsens förutsättningar som egenskaper, läge och behov. Områdena har olika förutsättningar och detaljplanerna skiljer sig därför åt. Kagghamra tomtområde är starkt kuperat med 80 meter i höjdskillnad. Under planprocessen har många boende framfört vikten av att omvandlingen sker med hänsyn till landskapets karaktär, den kuperade naturmarken. Det har funnits en stor oro för att förslaget ska påverka området negativt. Stora enplanshus är svåra att anpassa till kuperad terräng och medför även ett ökat behov av markarbeten. Vilket skulle påverka området och dess förutsättningar. Exempelvis innebär stora byggnader större dagvattenflöden och påverkan på avrinningsstråk vid skyfall. Ambitionen med förslaget är att området ska kunna omvandlas samtidigt som stora markingrepp ska undvikas. Byggnadsarean har därför begränsats till 130 kvm för att inte ta för mycket mark i anspråk. Bedömningen är att en rimlig avvägning har gjorts mellan de olika aspekterna i detaljplaneförslaget.

Översiktsplanen som antogs av kommunfullmäktige 2014 och aktualiseringsförklarades 2018 visar vilka områden som kommunen planerar att förtäta och bygga nya bostäder. Hur en detaljplan tas fram regleras i plan- och bygglagen.

10. Yttrande från boende

Efter många förhandlingar och kompromisser anser jag nu att detaljplanen kan godkännas. En fråga återstår. I stycket under Planförslag och konsekvenser står: Omvandlingen och förtätningen ska ske med hänsyn till landskapets karaktär, den kuperade naturmarken. De kvaliteter som området har idag, i form av höjdparter och uppvuxna träd ska ses som en tillgång när ny bebyggelse tillkommer. Byggnadernas placering och utformning ska anpassas till befintlig terräng samt markarbeten undvikas. Det är inte tillåtet att schakta, spränga eller fylla ut kuperade tomter för att skapa plåtåer för exempelvis gräsmattor. Detta anser jag mycket viktigt, men redan nu har två tomtägare avverkat alla träd på tomten och anlagt gräsmatta med hänvisning till att de gör vad de vill på egen tomt utöver vad som kräver bygglov. Kommer denna detaljplan att kunna användas för att stävja kalhyggen på området och i så fall hur?

Kommentar

Detaljplanen börjar att gälla när kommunens antagandebeslut har vunnit laga kraft. Bygg- och marklovsansökningar ska då uppfylla det som regleras på plankartan. Vilka träd som får fällas eller inte regleras inte i planförslaget. Dock krävs det redan idag marklov för markförändringar som ändrar markens höjdläge mer än +/- 0,5 meter. Vid kännedom om olovliga markarbeten kan anmälan göras på kommunens hemsida.

11. Yttrande från boende

Att strandskyddet upphör behöver förklaras närmare (sid 20). Dvs vad menas med kvartersmark för bostäder just i detta område? Blir det möjligt att bygga bostäder nära stranden? Strandskyddet bör inte tas bort om så blir fallet! Planläggning av gång- och cykelbana längs väg 570 (sid 19) bör startas snarast! Dessutom är det nödvändigt att snarast få en säker busshållplats vid Bergavägen. Hastighetsbegränsning från 70 till 50 km/timme är nödvändigt längs hela krokiga väg 570! I samband med kommunalt va-arbete i området har många tomtmarkeringar försvunnit. Det är viktigt att dessa återställs, inte minst med tanke på ev nybyggnationer i framtiden. Förhoppningsvis kommer Bygglövsavdelningen att ha bättre översyn i framtiden så att otillåtna byggnationer, både inom och utanför egen tomtgräns, förhindras och medför åtgärder. Hittills har kommunen blundat för sådana tilltag, vilket är anmärkningsvärt trots anmälningar.

Kommentar

Att strandskyddet upphävs för kvartersmark för bostäder innebär att befintliga fritidshus som idag ligger inom 100 meter från strandlinjen även fortsättningsvis får bygga på sina fastigheter utan att behöva ansöka om dispens från strandskyddet. Vilka fastigheter som berörs finns markerat på illustrationen på sid 20. Inga nya bostäder medges inom strandskyddet.

Kommunen håller med om behovet av gång- och cykelbanor samt säker busshållplats. Trafiksäkerheten är låg för oskyddade trafikanter. Kommunen arbetar vidare med frågan tillsammans med Trafikverket och Trafikförvaltningen. Det är Trafikverket som ansvarar för hastighetsbegränsningen längs med väg 570. Samhällsbyggnadsförvaltningen vidarebefordrar frågan till Trafikverket.

Frågor som rör VA-utbyggnaden vidarebefordras till VA-enheten då det inte är en planfråga.

Se även samhällsbyggnadsförvaltningens svar under yttrande 10. Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar kontinuerligt med olovligt byggande samt ärenden rörande ovårdade tomter. Synpunkten vidarebefordras till bygglövsenheten då tillsyn- och kontroll inte är en detaljplanfråga.

12. Yttrande från boende

Jag har tagit del av Planförslag ny detaljplan, granskningsförslag 2 daterad 2020-11-26. Inledningsvis vill jag hänvisa till Botkyrka Kommuns egen framtagna Översiktsplan till år 2040 där det framgår att Grödinge landsbygd ska bevaras i sin utformning med kulturlandskap och landsbygdskaraktär. Denna plan antogs av Kommunfullmäktige 2014-05-22 samt Aktualitetsprövad plan godkänd av Kommunfullmäktige 2018-04-26. Som framgår av rapporten Botkyrka Kommuns aktualitetsprövning av översiktsplan 2014, daterad 2018-03-28, ser jag att du varit med i arbetet med aktualitetsprövningen och jag utgår ifrån att du själv har följt denna Översiktsplan i ditt arbete med Kagghamras detaljplaner. Jag utgår även ifrån att det inte finns en jäv-situation med påtryckningar från markägaren Kagghamra Säteri, [...], som sitter med i Kommunfullmäktige. Frågan är inte helt oväsentlig eftersom det nya området Kagghamra S:1 inledningsvis inte fanns med som förslag till nytt förtätningsområde (Nya detaljplaneprogrammet 2013). Det har tillkommit i det nya detaljplaneförslaget och förändrats sedan samrådet och jag upplever att du givit markägaren fördelar, bl a finns det ingen information om placering, antal hus etc. samtidigt som du har krävt detaljerad information/ritningar av Kagghamra Tomtområde (t ex avseende det posthus som vi eventuellt vill bygga i framtiden för att säkerställa av vi boende inte får stulen post). Vissa boende i området, som jag själv, får trots påpekanden inte möjlighet att kunna ha ett drägligt boende pga av den topografi som finns och där du försvårat genomförande av både utbyggnad och komplementbyggnad, se även längre ned i detta brev. Detta tycks inte gälla Kagghamra S:1.

Jag har tidigare starkt ifrågasatt utformningen av Kagghamra S:1, nu är platsen flyttad från åkermarken till skogen (som jag tolkar det) till ett skogsområde med mycket berg i dagen, mossbeklädda stenhällar/stenar, äldre träd som utgör boplatser för fåglar och andra djur samt ett vackert inslag i landskapsbilden vid åkerkantens slut upp mot skogen (där telemasten står). Jag förstår inte hur det ska kunna uppföras (11 stycken?) hus i detta område utan att ingrepp på naturen blir nödvändig. Jag lever fortfarande i ovisshet hur många hus som ska upprättas, vilken bostadsform (bostadsrätter eller egenägda hus), villor med inhygning för två familjer/hushåll eller endast ett hushåll. Det är väldigt stor

skillnad om det är 10 familjer eller 20 familjer som ska bosätta sig i området. Vidare vidhåller jag att markägaren lika väl skulle kunna etablera bostäder i närheten av väg 225 där allmänna kommunikationer finns tillgängliga idag, det framgår av Översiktsplanen att det i första hand ska bebyggas i bra kollektivtrafiklägen. Kagghamra Tomtområde har inte ett bra kollektivtrafikläge! Med tanke på all osäkerhet som finns kring Kagghamra S:1 motsätter jag mig denna exploatering i angränsning till Kagghamra Tomtområde. Markägaren har upplåtit mark för avfallshantering trots att marken för platsen tidigare haft ett jordskred och ligger inom känsliga naturvärden t ex nära Kagghamraån samt Östersjön. Den miljökatastrof / brand som nu pågår i detta avfallsberg och som saknar motstycke med oanade konsekvenser för människor och djur, visar vilket ointresse både Kagghamra Säteri (markägaren) och Botkyrka Kommun har egentligen för människor och natur. Det är bara pengar som styr!

Citat från kommunens egen hemsida Översiktsplanen - Botkyrka kommun ” i redan bebyggda områden, i första hand i bra kollektivtrafiklägen” Vidare citeras; ” Områden vi vill utveckla; Kommunen vill se förtätning inom stadsbygden generellt. För landsbygden ser vi inte några större förändringar”. Åter igen avviker planförslaget från Botkyrka Kommuns egen översiktsplan genom att godkänna bebyggelse i Dalsta med hustyper som får det att vända sig i magen. Som jag redan i Samrådshandlingarna framförde min oro över, att Kagghamra-Botkyrkas pärla-skulle förvandlas till Tullinge Trädgårdsstad- har med stor sorg införlivats. Har Botkyrka Kommun godkänt dessa hustyper????? Jag ser ingen likhet med en landsbygdskaraktär här. Det ryktas om att ytterligare 30 hus ska byggas på andra sidan väg 570?

I planförslaget beskrivs utnyttjandegraden, placering och utformning av byggnader. Alla fastigheter bör ha möjlighet till angoring med bil så nära huvudbyggnaden som möjligt, parkering anordnas inom den egna fastigheten osv.

Jag kan konstatera att du inte på något sätt möjliggjort nyttjande av den nya detaljplanen för Trappvägen 5 /Kagghamra 2:41 som jag även har påtalat ett flertal gånger tidigare. Jag vill ha ett tydligt svar varför du konsekvent har motarbetet möjligheterna för mig att kunna uppföra en komplementbyggnad på min tomt med tanke på den topografi som råder på tomten med fallhöjd 1:1. Det finns inte möjlighet till utfyllnad, det finns inte möjlighet att bygga komplementbyggnad i suterräng. I praktiken innebär det för min del att jag kommer kunna bygga en komplementbyggnad som är lokaliserad mitt ute på tomten, sex meter från väg/tomtgräns och med bakkant på byggnaden ytterligare sex

meter samt en bottenplatta i nivå med vägen ca 12 meter upp i luften. Hur ska jag kunna bygga en byggnad med dessa förutsättningar och hur ska jag kunna komma in i huset/garaget från vägen? Tacksam om du kan svara på detta.

Jag vill att vägarna i vårt område ska bibehållas enligt nuvarande d.v.s. ca 4 meter! Detta stärks av tidigare diskussioner med dig och Botkyrka kommun samt i utredningar av Ramböll i samband med VA-utbyggnaden. Våra vägar sköts på ett mycket nöjaktigt sätt, det uppfyller alla krav på avrinning och skötsel, hastighet, mötesplatser etc. Vi kommer genomföra en vändplats på Trappvägen som du skrivit in som ett krav. Bredare vägar som du förespråkar passar inte in i områdets karaktär, boende i området vill inte ha breda vägar med trottoarer och gatlyktor, det är oerhört kostsamt ingrepp, både ekonomiskt för den enskilde fastighetsägaren och för vår natur. Återställ vägarna till befintliga med naturmark mellan väg och tomtgräns! Du har inte gjort riktiga undersökningar i området eftersom du föreslår detta, förutsättningarna saknas!

Jag vill att genomförandetid ska vara 10 år!

Kommentar

I översiktsplanen är det tydligt utpekade vart det finns utrymme för nya bostäder inom Grödinge landsbygd. Det för att låta landsbygden utvecklas samtidigt som utspridningen av ny bebyggelse minskas. I Kagghamra bejakar kommunen en utveckling och omvandling av området. En ny detaljplan ska pröva möjligheten att omvandla området från fritidshusområde till åretruntboende. Det samtidigt som landsbygdskaraktären ska tas tillvara.

Hur en detaljplan tas fram regleras i plan- och bygglagen, PBL. Förslagets lämplighet prövas mot platsens förutsättningar som egenskaper, läge och behov. Fram tills att detaljplanen har vunnit laga kraft är den ett förslag som prövas. Exempelvis är det vanligt med justeringar av byggnadsarea, byggnadshöjd samt placering under processen. Det stämmer att bebyggelsen som först föreslogs på den centralt belägna åken har omlokaliserats till skogsområdet vid Enrotsvägen. Under samrådet var det många som yttrade sig angående bebyggelseförslaget och dess påverkan på landskapsbilden. Synpunkterna som kom in medförde att förslaget ändrades, bland annat för att bättre anpassa bebyggelsen till landskapsbilden, kunna bevara åkermarken med åkerholmarna och fornlämningarna, samt för att möta de boendes önskemål. Det stämmer att det finns utrymme för 11 fastigheter inom området. Bebyggelsen har bedömts kunna ges samma reglering gällande placering, utformning och utförande som

resterande bebyggelse inom planområdet. En mer utförlig beskrivning av planförslaget finns beskrivet i planbeskrivningen under rubriken Planförslag och konsekvenser. Det stämmer även att det är möjligt att inrymma två lägenheter i både fritidshus som i friliggande småhus.

Kagghamra tomtägarförening har framfört att önskemål om två posthus på 100 kvm vardera. För att kunna pröva förslaget utifrån det som regleras i PBL har föreningen ombetts att lämna in en översiktlig situationsplan med förslag på placering, storlek, angöring och parkering som utgår från verkligt behov. Föreningen har fattat beslut om att inte driva förslaget vidare.

Frågan gällande den brand som nu pågår är inte en detaljplanefråga. Se aktuell information på kommunens hemsida.

Kagghamra tomtområde är starkt kuperat med cirka 80 meter i höjdskillnad. Detta medför att bostadsfastigheterna inom området har olika förutsättningar gällande vad de kommer att kunna använda komplementbyggnaden för. Aktuell fastighet har kraftigt kuperad terräng och befintliga förhållanden medför att det kommer att vara svårt att uppföra komplementbyggnad som ett garage. Vägområdets bredd har föreslagits minskas till fördel för fastigheten, men detta har inte varit en godtagbar lösning varken för fastighetsägaren eller Kagghamra Tomtägarförening. Förslaget har därför inte genomförts. Vid bygglovsansökan kommer det att göras en avvägning mellan byggnadernas placering i terrängen, behov av markarbeten och god tillgänglighet. Förvaltningen önskar även påminna om möjligheten att uppföra attefallshus.

Detaljplanen möjliggör plats för körbana, gångväg, belysning och dike i enlighet med kommunens tekniska handbok. När och om det sker är en fråga för Kagghamra tomtägare- och Väg/Samfällighetsförening. Det stämmer att en vändplats behöver anordnas vid Trappvägen. Det för att klara räddningstjänstens krav på åtkomlighet för räddningsfordonen.

Resterande synpunkter noteras.

13. Yttrande från Kagghamra Tomtägare- och Väg- / Samfällighetsförening
Elektromagnetisk strålning: Sid 15: Vi har mottagit ett förtydligande gällande de olika uppgifterna angående ledningsstyrkor i dokumenten (sid 7 samt 15), och således är strålningsrisken utredd. Vattenfall ställer olika krav gällande befintlig bebyggelse (60m), och ny bebyggelse (130m).

Brandskydd: Sid 16: Brandposter diskuterats och vi framhåller fortfarande att det borde finnas placerat även på södra sidan med tanke på att norra sidan har två stycken. De två nämnda brandposterna finns på Jakobsbergsvägen och Tjädervägens infarter, felaktigt benämns att det finns en på Kaggvägen.

En vändplats kommer att anordnas på Trappvägen enligt överenskommelse, annars får dessa fastigheter inte samma klassificering som övriga fastigheter inom området.

Bebyggelse: Sid 16: Vi önskar fortfarande 140 m² som också bekräftats genom omröstningar, men vi får acceptera den nu angivna byggarean.

Nya fastigheter: Sid 17: Planenheten talar om förtätning inom Kagghamra tomtområde. 2013-2014 gick planenheten tillsammans med medlemmar runt i området för att inspektera och få fram förslag på hur många tilltänkta tomter som kunde möjliggöras i området. Man fann i ursprungsförslaget c:a 30 st tomter men under tiden fram till hösten 2020 hade 73 % av de presumtiva tomterna försvunnit p.g.a. många olika anledningar och kvar finns det i nuläget 8 st tilltänkta tomter, 4 st på norra sidan och 4 st på södra sidan. Vi undrar, vad menas med en förtätning av området med hänvisning till antalet kvarvarande tilltänkta tomtförslag.

Gator och Trafik: Sidan 19 (andra stycket): Eftersom alternativet att ha naturmark mellan vägområdet och fastigheterna tagits bort så har resultatet blivit att vägområdet utökats. Vi har genomfört omröstningar angående de större arealförändringarna, de så kallade "kilarna" för en eventuell försäljning, men detta röstades ner av medlemmarna.

Inför samrådet står det att föreningen valt vägar på 10 meter, inklusive trottoarer och belysning. Styrelsen har inte begärt /godkänt detta alternativ!

Tvärtom så har vi redan i projekteringsstadiet (i möte med VA-projektör samt möte med Planenheten, båda mötena den 30/11 2015 samt via ett mail till [...]) (se bilaga 1) fastslagit att vi inte önskar 10 meters vägbredd. Vid dessa möten har också beskrivits att våra vägar sköts och uppfyller alla lagliga krav. Att påtvinga föreningen en breddning av vägarna till 10 meter (som också kommer att lagfästas genom lantmäteriets förrättning) något som vi kategoriskt motsatt oss skulle få oöverskådliga ekonomiska kostnader. Detta är något vi å det starkaste motsätter oss och kommer att överklaga detaljplanen och driva denna fråga vidare. Föreningen vill att marken som inritats som väg på mark som

idag är benämnt naturmark även i fortsättningen skall benämnas naturmark. För att fastigheterna skall få tillträde till nuvarande gata kommer föreningen ge alla fastigheter rätt till sådan genom servitut. Utökningen av kvartersmark vid fastigheterna på Sjöbacken (som kommer att ägas av Kagghamra Tomtägareförening) kvarstår då det enligt föreningen är ett ytterligare argument gentemot Vattenfall att dra den nya elledningen runt vårt område.

Inom området finns flera servicevägar som anlades under byggtiden. Dessa kommer i fortsättningen att vara anpassade som gång- och cykelvägar. Dock finns det vissa anmärkningar att göra angående återställandet av området.

Strandskyddet: Det mesta ser bra ut och är enligt våra önskemål men vi skulle få uppdateringar från Planenheten gällande Länsstyrelsens yttrande.

Gemensamhetsanläggning: Sid 31: Kagghamra GA:1 kommer att beröras vid genomförande av detaljplanen och den nya förrättningen. Vid denna omprövningsförrättning kommer Lantmäteriet att bestämma vilka som ska ingå i Kagghamra GA:1 och vilka/vilket andelstal varje fastighet ska ha. Föreningarna har i dag andelstalet 1 och vill fortsätta ha detta vidare. Föreningarna vill inte, vid den nya förrättningen av Kagghamra GA:1, att några nya medlemmar ska ingå i densamma. De två nya vägarna som omnämns är anslutningen till Enrotsvägen inom S:1 och inom Dalstaområdet och således inte inom Kagghamra tomtområde. Planenheten har ännu inte fått något svar från kommunens Mark- och Exploateringsenhet.

Vi förbehåller oss därför rätten att återkomma med kommentarer kring detta.

Kommentar

Planbeskrivningen förtydligats gällande att brandposter planeras att placeras, vid Kaggvägen och Tjädervägen.

En förtätning av ett område innebär att man bygger nya bostäder inom befintlig bebyggelse. Planförslaget föreslår cirka 27 nya bostadsfastigheter. Se även samhällsbyggnadsförvaltningens kommentar under yttrande 9.

Detaljplanen möjliggör plats för körbana, gångväg, belysning och dike i enlighet med kommunens tekniska handbok. Utformningen är för att bidra till trafiksäkerhet. När och om det sker är en fråga för Kagghamra tomtägare- och Väg/Samfällighetsförening.

Planbestämmelsen GATA används för att möjliggöra angöring till bostäderna inom planområdet. Om marken skulle planläggas som NATUR innebär det att bostäderna inte kan garanteras tillgång till väg. Ett officialservitut för en enskild fastighet kan inte bildas över allmän platsmark, som NATUR. Att inte planlägga vägen som GATA skulle innebära en tydlig brist i planförslaget och medföra att Lantmäteriet inte kan besluta om fastighetsbildning i enlighet med 3 kap. 1 § fastighetsbildningslagen.

Resterande synpunkter noteras.

14. Yttrande från boende

Brandskydd: Sid 16: Vi anser att det ska finnas en brandpost på den södra sidan av Kagghamra tomtområde. Idag finns två st placerade på den norra sidan, vid infarterna till Jakobsbergsvägen och till Tjädervägen från väg 570, felaktigt benämns att det finns en på Kaggvägen! För att fastigheterna på Trappvägen ska få samma status och klassificeras som de övriga fastigheterna i tomtområdet, kommer en vändplats att anordnas enligt ök. Bebyggelse: Sid 16: Önskemålet är att fortfarande att få bygga 140 m².

Nya Fastigheter: Sid 17: Planenheten talar om en förtätning inom Kagghamra tomtområde. Planeringen för detta startades 2013-2014. Vid den tidpunkten gick planenheten tillsammans med medlemmar runt i tomtområdet för att inspektera och få fram förslag på, hur många tilltänkta tomter som kunde möjliggöras i området. Man fann i ursprungsförslaget ca 30 st tomter men under tiden fram till hösten 2020 hade 73 % av de presumtiva tomterna försvunnit p.g.a. många olika anledningar! Kvar finns det i nuläget 8 st tilltänkta tomter, 4 st på den norra sidan och 4 st på den södra sidan! Vi undrar, vad menas med en förtätning av området, när 73 % av de tilltänkta tomtförslagen försvunnit?

Gator och trafik: Inför samrådet står det att föreningen valt vägar på 10 meter, inklusive trottoarer och belysning. Styrelsen har inte begärt/ godkänt detta alternativ!

Tvärtom har möten förekommit mellan planenheten och VA-projektören 2015-11-30 där man fastslog att föreningarna inte önskade 10m vägbredd. Våra vägar har alltid sköts och uppfyller alla lagliga krav och att bredda våra vägar kommer att få stora ekonomiska konsekvenser för fastighetsägarna. Föreningen vill att marken som inritats som väg på mark och som idag är benämnt naturmark även i fortsättningen ska benämnas som naturmark. För att

fastigheterna ska få sin lagliga rätt till in-/utfarter kommer detta att ske genom servitut. Utökningen av kvartersmark vid fastigheterna på Sjöbacken kommer även i fortsättningen att ägas av Kagghamra Tomtägarföreningen. Inom området finns flera servicevägar som anlades under byggtiden. Dessa kommer i fortsättningen att benämnas och vara anpassade som gång och cykelvägar.

Strandskyddet: Vi väntar på Planenhetens yttrande från Länsstyrelsen.

Gemensamhetsanläggning: Sid 31: Kagghamra GA:1 kommer att beröras vid genomförandet av detaljplanen och den nya förrättningen. Vid denna omprövningsförrättning kommer Lantmäteriet att bestämma vilka som ska ingå i Kagghamra GA:1 och vilket andelstal varje fastighet ska ha. Alla i föreningarna har idag andelstal 1 och det vill vi ha kvar även i fortsättningen. Jag önskar inga nya medlemmar i vår, Kagghamra GA:1.

Övriga kommentarer till Granskningshandling 2. Posthus: Medlemmarna i föreningarna svarade vid en enkätundersökning, att de önskade att få slut på stöldbena ur sina brevlådor. Förslag uppkom och ett av alternativen var att bygga ett par posthus. För att kunna göra detta måste föreningarna avsätta mark, man måste då ändra markens benämning från naturmark till kvartersmark. Vi hade endast kravet att avsätta marken, för att i framtiden bygga posthusen och när ekonomi fanns för detta. Tyvärr ville planenheten att vi skulle skaffa dyra arkitektritningar på posthusen, vilket i dagsläget inte var aktuellt.

Avveckling -återställande – miljöbrott? VA-arbetena som utförts på föreningens mark har åstadkommit stora skador på naturen. Vi har arbetat i motvind för att få kommunen att återställa skadorna som vi anser att Botkyrka kommun är ansvarig för. Vilket var syftet med att använda Åshöjdsvägen/ Kaggvägen som stenkrosstipp och till vilken nytta nu när vi har resultatet synligt, en skövlad skog, backen som blivit en stenkrossbacke. Ytterligare ett kalhygge, där fullvuxna björkar ca 50 st blivit bortskövlade på Orrvägen, Sjöbacken/ängen med sitt gömda byggavfall och dolda armeringsjärn. Detta är inte förenligt i den kommande detaljplanen, att byggmaterial, stenkrossmassor o.s.v. får dumpas hur som helst i vår natur, dessutom på mark som kommunen inte äger.

Planbeskrivning, stycket planförslaget och konsekvenser: Sid 8 Skriver man om naturvärden, mark som är utpekad i kommunens naturvårdsprogram som kulturmiljö med lokalt naturvärde. Inom området finns även en restaurerad våt mark, en sumpskog samt lövrik barrnaturskog som är klassad e som

naturvårdsobjekt av skogsstyrelsen. I granskning 2 saknas hänvisningen till den naturvärdesinventering som gjordes av Enetjärn natur på kommunens uppdrag 2014 (se samrådshandlingarna).

På sidan 16, Planbeskrivningen, stycket Planförslaget och konsekvenser i mitten på det stycket står: Citat//: Det är inte tillåtet att schakta, spränga eller fylla ut kuperade tomter för att skapa platåer för exempelvis gräsmattor// slut citat.

Detta är kommunens egna direktiv till oss fastighetsägare och vi förmodar/antar att kommunen måste följa sina egna direktiv! Sida 9: 4 bilder varav en kartbild, som benämner områdena som a.b.c.d. Man säger att det finns tre objekt som har ett visst naturvärde, en skogbevuxen sluttning, en lövrik skog samt ett skogskärr, bild A är Åshöjdsvägen ner mot Kaggvägen. När bilden togs, fanns lövrik skog, som hade del element av betydelse för biologiska mångfalden och det fanns plats för rekreativ vandring, var finns den miljön idag? Då fanns en trätrappa som förband Åshöjdsvägen med Kaggvägen, var finns den idag?

Kommentar

Se samhällsbyggnadsförvaltningens kommentar under yttrande 13.

Kagghamra tomtägarförening har framfört att önskemål om två posthus på 100 kvm vardera. För att kunna pröva förslaget utifrån det som regleras i PBL har föreningen ombetts att lämna in en översiktlig situationsplan med förslag på placering, storlek, angöring och parkering. Föreningen har valt att inte driva förslaget vidare.

*Då synpunkterna som rör VA-utbyggnaden inte är en planfråga vidarebe-
fordras dessa till VA-enheten.*

15. Yttrande från boende

Den nya versionen av detaljplaneförslaget för granskning 2 innehåller förbättringar och förtydliganden jämfört med tidigare version. Jag är orolig för att 100-årsregn ska orsaka en stor skada på tomten Jakobsbergsvägen 8 i det fall området på andra sidan vägen bebyggs. En ny tomt där innebär sannolikt att det mesta av vegetationen tas bort vilket leder till en ökad och snabbare avrinning. En vägtrumma finns norr om nordöstra hörnet av Jakobsbergsvägen 8 och på karta på sid 26 i planbeskrivning version granskning 2 finns ett rinnstråk i norra delen av tomtfastigheten.

Den nya tomten sydost om Jakobsbergsvägen föreslogs först i och med granskning 1 och är inte med i dagvattenutredningen. Den ligger över hållmarken och skulle sannolikt medföra sprängning av de fint rundade hållmarkerna.

Som jag tidigare framfört anser jag att detta lilla naturområde bör lämnas fritt från kvartersmark eftersom det ligger lättillgängligt mellan Jakobsbergsvägen, Tjädervägen, Järpvägen och Lärkvägen, och har en parklik karaktär. När Kagghamra tomtområde i framtiden får en mer utpräglad karaktär av villaområde blir det än mer värdefullt att ha tillgång till ett sådant område i tomtområdets nordvästra del som man enkelt kan korsa på den korta vardagspromenaden. Om dess östra blåbärsrisbevuxna området skärs av från de i väst lite högre belägna rundade, glest tallbevuxna, hållarna genom att avstycka och bebygga tomtfastigheter kommer det mesta av naturupplevelsen på platsen att försvinna. Den västra delen av den Y-formade stig som går igenom området skulle då gå alldeles invid tomtgränsen.

Kommentar

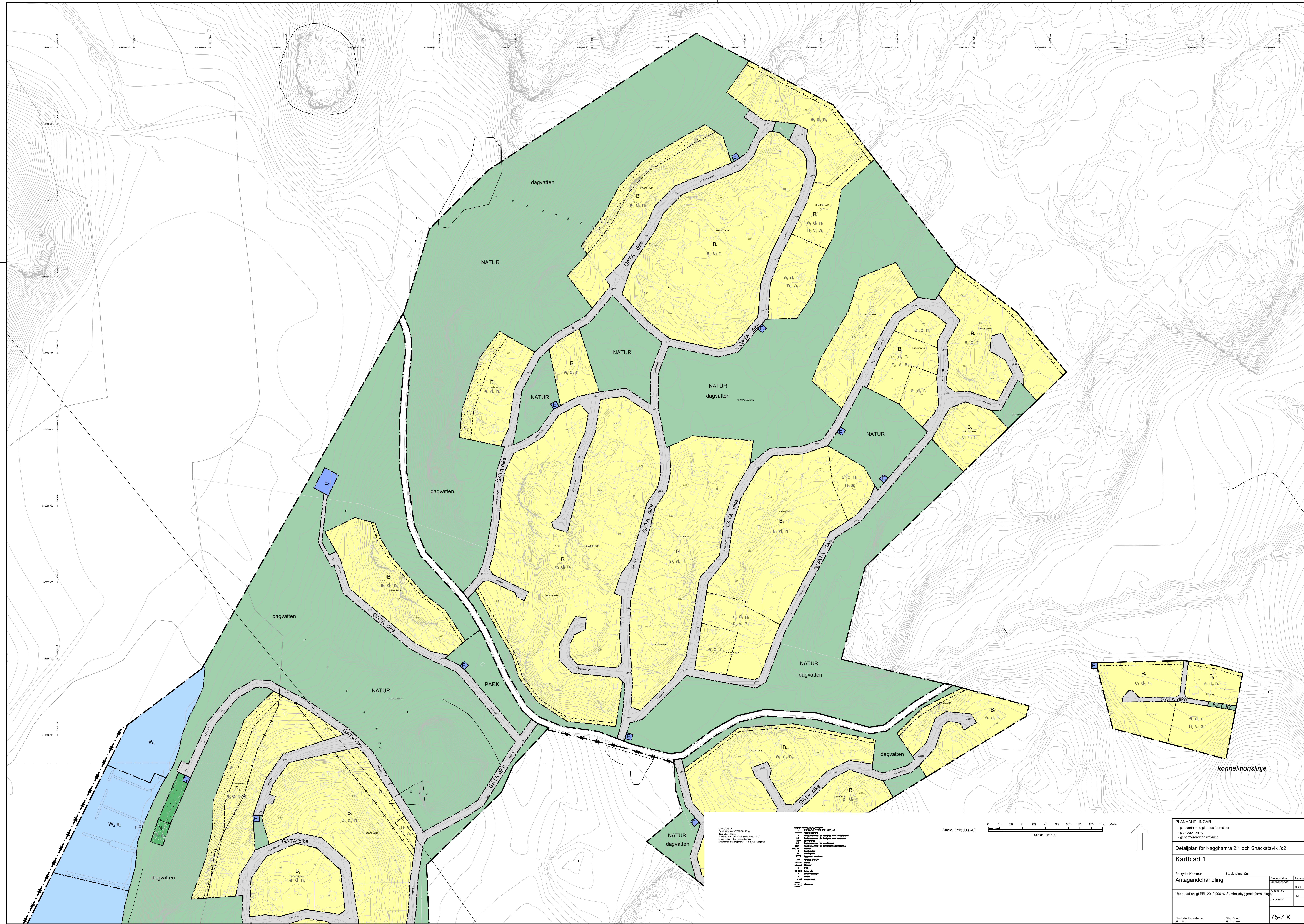
Enligt framtagna dagvattenutredning rinner vattnet vid större flöden via diken till lågpunkter inom naturmarken. Utredningen visar inte på någon risk att aktuell fastighet ska översvämmas.

Aktuellt område är inte utpekade i naturvärdesinventeringen och har bedömts lämplig att kunna förtätas. Se även samhällsbyggnadsförvaltningens kommentar under yttrande 12.

Lista över yttranden

Inkomna yttranden		Datum
<i>Remissinstanser</i>		
1	Trafikförvaltningen	2020-12-10
2	Lantmäteriet	2021-01-11
3	SRV återvinning AB	2021-01-11
4	Södertörns fjärrvärme AB	2021-01-11
5	Länsstyrelsen	2021-01-11
6	Vattenfall	2021-01-11
7	Trafikverket	2021-01-11

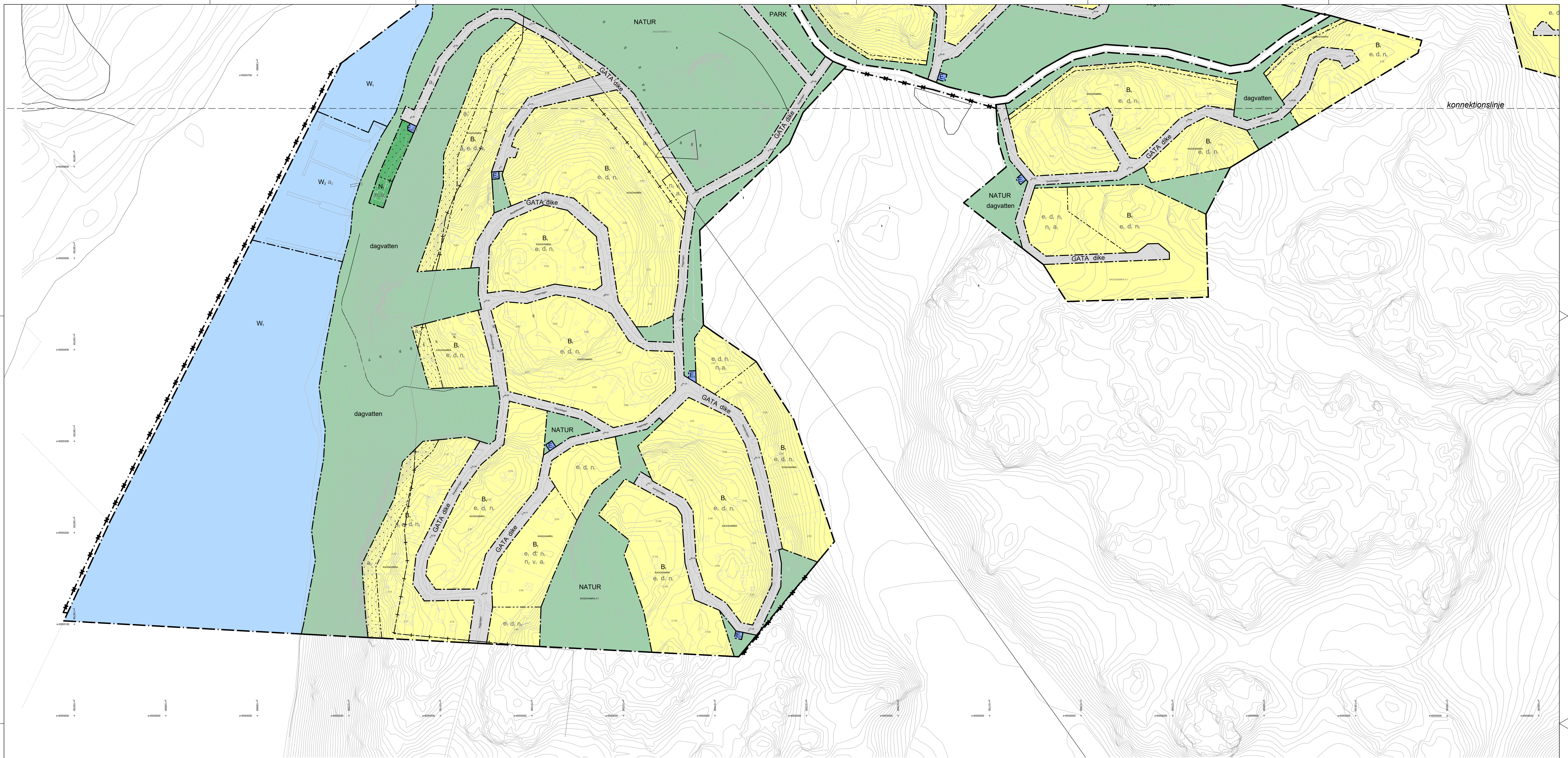
Inkomna yttranden		Datum
8	Svenska kraftnät	2021-01-13
<i>Sakägare enligt fastighetsförteckningen</i>		
9	Yttrande från boende	2020-12-10
10	Yttrande från boende	2021-01-04
11	Yttrande från boende	2020-12-06
12	Yttrande från boende	2021-01-11
13	Kagghamra Tomtägare-, och Väg- samfällighetsförening	2021-01-11
14	Yttrande från boende	2011-01-11
15	Yttrande från boende	2011-01-11

1:1500 (A0)
 Kartblad 1
 Antagandehandling
 Upprättad enligt PBL 2010:800 av Sveriges Byggnadsförvaltningsverket
 Charlotte Rickardsson
 Planchef

Skala: 1:1500 (A0)

PLANHANDLINGAR	
- plankarta med planbestämmelser	
- planbeskrivning	
- genomförandebeskrivning	
Detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2 Kartblad 1	
Bohuslän Kommun	Stockholms län
Antagandehandling	Stadsplan
Upprättad enligt PBL 2010:800 av Sveriges Byggnadsförvaltningsverket	Antagandehandling
Laga kraft	KF
Charlotte Rickardsson Planchef	Zhan Inoué Planarkitekt
	75-7 X

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela planområdet.

Gränser

- Planområdesgränser som upphävs
- Planområdesgränser
- Användningsgränser
- Egenskapsgränser
- Administrativ gränser
- Administrativ- och egenskapsgränser

Användning av allmän platsmark med enskilt huvudmannaskap (PBL 4 kap 8 § punkt 2)

- Lokaltrafik
- Park
- Natur

Användning av kvartersmark (PBL 4 kap 5 § punkt 3)

- Bostäder, friliggande småhus
- Transformatorstation
- Pumpstation
- Föreningsverksamhet

Användning av vattenområde (PBL 4 kap 5 § punkt 3)

- Öppet vatten
- Bryggor för föreningsverksamhet

Egenskapsbestämmelser för utformning av allmän platsmark med enskilt huvudmannaskap

dagvatten Mark avsedd för dagvattenhantering
dike Dike för dagvatten

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

- e₁** Största byggnadsarea för huvudbyggnad är 130 kvm, därutöver får komplementbyggnader med högst 40 kvm sammanlagd byggnadsarea uppföras. (PBL 4 kap 11 § punkt 1)
- e₂** Största byggnadsarea för föreningsbyggnad är 80 kvm (PBL 4 kap 11 § punkt 1)
- d₁** Minsta fastighetsstorlek är 1800 kvm (PBL 4 kap 18 § första stycket)
- d₂** Minsta fastighetsstorlek är 1600 kvm (PBL 4 kap 18 § första stycket)
- v₁** Färdigt golv ska vid nybyggnation av bostad placeras minst 0,8 meter över nivå på intilliggande gata. (PBL 4 kap 11 § punkt 3)
- n₁** Nivåskillnader ska i första hand tas upp av byggnader i suterräng. Kvarvarande nivåskillnader tas upp i etapper med trappor, mindre slänter och stödmurar. Stödmur får inte uppföras med högre höjd än 1,5 meter och ska utföras i naturen eller platsgluten betong mot allmän platsmark. (PBL 4 kap 19 § och 19 §)
- n₂** Utformning av kvartersmarken ska ske med hänsyn till dagvattnesituationen. Vid åtgärder som påverkar viktiga flödesstråk vid skyfall (100-årsregn) samt lågpunkter som riskerar att översvämmas vid skyfall (100-års-regn) ska sekundära rinnvägar säkerställas. (PBL 4 kap 10 § och 13 §)

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

På varje fastighet får högst en huvudbyggnad uppföras i högst två våningar med en högsta nockhöjd på 9,0 meter. Suterrängvåning räknas in i medelvet antal våningar. Byggnad med två våningar får inte utformas med kallare eller inredningsbar vind. Friliggande komplementbyggnader får uppföras i en våning med en högsta nockhöjd på 4,5 meter. Föreningsbyggnad får uppföras med en högsta nockhöjd på 4,5 meter.

Taklutning får vara högst 38 grader. För pulpettak är högsta taklutning 27 grader.

Byggnader ska placeras och utformas efter befintlig terräng. Stora nivåskillnader ska tas upp med kallare/suterrängvåning, mindre nivåskillnader tas upp med tornhöjd sockel. I slutningslägen ska suterränghus uppföras och på plan mark ska en plan hustyp väljas.

Huvudbyggnad ska placeras minst 6,0 meter från fastighetsgräns. Komplementbyggnad ska placeras minst 4,5 meter från fastighetsgräns och 6 meter från fastighetsgräns mot gata.

MARKENS ANORDNANDE (utformning av kvartersmark)

- Sprängning, schakt- och fyllningsarbeten är endast tillåtet för att säkra:
 - uppförande av väl terränganpassad huvudbyggnad
 - anläggande av tillfart samt väl terränganpassat garage/carport med parkeringsyta
 - lokalt omhändertagande av dagvatten, LOD
 - nedgrävning av ledningar
 - åtgärder enligt v, n, n₁
- Omfattningen ska vara motiverad av ovanstående syften och utförandet väl anpassat till terrängen.

Marken får inte förses med byggnad (PBL 4 kap 11 § punkt 1 eller 16 § punkt 1)

Administrativa bestämmelser

- a₁** Marklov krävs för förändring av marknivå. Vid åtgärder som påverkar lågpunkter samt flödesstråk vid skyfall (100-årsregn) ska sekundära rinnvägar säkerställas och redovisas vid bygglov. (PBL 4 kap 15 §)
 - a₂** Strandskyddet är upphävt (PBL 4 kap 17 §)
 - a₃** Bygglov får inte ges för ändrad markanvändning förrän befintlig kraftledning rivits (PBL 4 kap 14 §)
- Genomförandetiden är 5 år efter den dag då detaljplanen vunnit laga kraft.
 Kommunen är inte huvudman för allmän plats.

Information

Planområdet är beläget inom vattenförekomsterna Kagghjärden (SE590550-174540) och Kagghamraån (SE656155-161871). Utsläpp av dagvatten från nya eller ombyggda hårdgjorda ytor där risk för vattenförorening föreligger får inte ske utan föregående fördrojning och rening.

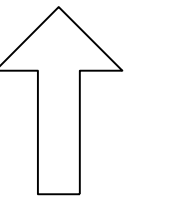
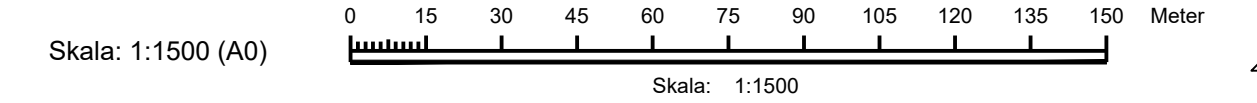
Respektive fastighetsägare är ansvarig för hur dagvattnet tas omhand på sin tomt. Vatten från tak och hårdgjord mark bör i första hand ledas till grönytor för rening och fördrojning. Där det saknas förutsättningar för infiltration får överskottsvatten ledas till dike för avvinning till naturmark. Vid markarbeten som påverkar lågpunkter som riskerar att översvämmas vid skyfall (100-årsregn) samt åtgärder som påverkar viktiga flödesstråk vid skyfall (100-årsregn) ska sekundära rinnvägar säkerställas. Vid behov kan avskiljande dike för avledning av vatten till dike för avvinning till naturmark. Delta för att inte riskera att det uppstår instängda områden eller att vatten leds in på annans fastighet med översvämning som följd.

Utformning av kvartersmark ska ske med hänsyn till topografi. Hustyp ska väljas utifrån tomtens naturliga förutsättningar och byggnader utformas utifrån befintlig terräng. Större markrepp ska undvikas. Dock kan det vara nödvändigt med åtgärder inom vissa fastigheter för att klara dagvattensituationen.

Vid radonhalter som överskrider 200 Bq/m³ ska byggnader där människor vistas uppföras uppföras radonsäkert.
 75-7 X Planavtal har inte tecknats och planavgift ska därför tas ut vid bygglov.

GRUNDKARTA
 Koordinatsystem: SWEREF 90 18 00
 Höjdsystem: RH2000
 Grundkartan uppdaterad i november månad 2018
 Grön utlägg utifrån kommunens kartbas
 Grundkartan utgör planområdet är ej fäktkontrollerad

- #### GRUNDKARTANS BETECKNINGAR
- Grönska, smält eller betäckning
 - Fastighetsgränser
 - Registernummer för fastighet med kortnamn
 - Registernummer för fastighet med traktornamn
 - Smitlöslinjer
 - Registernummer för somstuga
 - Registernummer för gemensamt utbyggnad
 - Servis
 - Förening
 - Ledningslinjer
 - Byggnad i oändlighet
 - Färdledningslinjer
 - Staket
 - Stödmur
 - Dike
 - Gata, väg
 - Beredningsställe
 - Ställe
 - ÖLD
 - Avloppshög
 - Högskulptur

PLANHANDLINGAR			
- plankartan med planbestämmelser			
- planbeskrivning			
- genomförandebeskrivning			
Detaljplan för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2			
Kartblad 2			
Bollkyrka Kommun	Stockholms län	Beslutsdatum	Instruktör
Antagandehandling		COCKANNANDE	SSN
Upprättad enligt PBL 2010:900 av Samhällsbyggnadsförvaltningen		Antagandehandling	KF
		Laga kost	
			75-7 X
Charlote Rickardsson Planchef	Zilka Boon Planchetist		

§ 24

Svar på begäran om rättelse av detaljplan för Skackeln 6 KS/2021:00136

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige avslår sökandens begäran om rättelse av planbestämmelse för fastigheten Skackeln 6 i detaljplan för område vid Oxelvägen m.m. (Tullinge villastad), Dp 45-15.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog den 26 september 1991 förslag till detaljplan för område vid Oxelvägen m.m., Tullinge villastad, i Botkyrka kommun, Dp 45-15. Detaljplanen vann laga kraft den 3 september 1992.

Av plankartan tillhörande detaljplanen framgår att planbestämmelsen e41 gäller för fastigheten Skackeln 6 (f.d. fastighetsbeteckning Tullinge 16:356), där e4 reglerar högsta antalet tomter. För fastigheten Skackeln 6 innebär planbestämmelsen e41 att högsta antal tomter är en, och att delning av fastigheten därmed inte medges enligt gällande detaljplan.

Fastighetsägarna har inkommit med ett yttrande i vilket de anför att planen ska ändras så som den var tänkt från början, så att deras fastighet kan styckas i två lika delar.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att en rättelse av planbestämmelsen e41 i detaljplan, Dp 45-15, för område vid Oxelvägen m.m., Tullinge villastad, inte kan ske med stöd av 36 § förvaltningslagen (2017:900). Eftersom denna planbestämmelse inte innehåller någon sådan uppenbar felaktighet till följd av skrivfel, räknepel eller något annat förbiseende som avses i 36 § förvaltningslagen. Därav bör fastighetsägarnas begäran om rättelse avslås.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2021-02-16, § 33.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-02-10.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige.

Referens

Jesper Dahl
jesper.dahl@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Svar på begäran om rättelse av detaljplan för Skackeln 6

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige avslår sökandens begäran om rättelse av planbestämmelse för fastigheten Skackeln 6 i detaljplan för område vid Oxelvägen m.m. (Tullinge villastad), Dp 45-15.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog den 26 september 1991 förslag till detaljplan för område vid Oxelvägen m.m., Tullinge villastad, i Botkyrka kommun, Dp 45-15. Detaljplanen vann laga kraft den 3 september 1992.

Av plankartan tillhörande detaljplanen framgår att planbestämmelsen e41 gäller för fastigheten Skackeln 6 (f.d. fastighetsbeteckning Tullinge 16:356), där e4 reglerar högsta antalet tomter. För fastigheten Skackeln 6 innebär planbestämmelsen e41 att högsta antal tomter är en, och att delning av fastigheten därmed inte medges enligt gällande detaljplan.

Fastighetsägarna har inkommit med ett yttrande i vilket de anför att planen ska ändras så som den var tänkt från början, så att deras fastighet kan styckas i två lika delar.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att en rättelse av planbestämmelsen e41 i detaljplan, Dp 45-15, för område vid Oxelvägen m.m., Tullinge villastad, inte kan ske med stöd av 36 § förvaltningslagen (2017:900). Eftersom denna planbestämmelse inte innehåller någon sådan uppenbar felaktighet till följd av skrivfel, räknepel eller något annat förbiseende som avses i 36 § förvaltningslagen. Därav bör fastighetsägarnas begäran om rättelse avslås.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2021-02-16, § 33.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-02-10.

Bilagor

1. Protokollsutdrag, § 33, från samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 2021-02-16.
2. Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-02-10.
3. Underrättelse i ärende om rättelse av planbestämmelse i Dp 45-15
4. Yttrande från sökanden

Expedieras till:

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsnämnden
Carina Molin, samhällsbyggnadsdirektör
Charlotte Richardsson, planchef

2021-02-16

§ 33

Svar på begäran om rättelse av detaljplan för Skackeln 6 (SBF/2020:325)

Beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige avslår sökandens begäran om rättelse av planbestämmelse för fastigheten Skackeln 6 i detaljplan för område vid Oxelvägen m.m. (Tullinge villastad), Dp 45-15.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog den 26 september 1991 förslag till detaljplan för område vid Oxelvägen m.m., Tullinge villastad, i Botkyrka kommun, Dp 45-15. Detaljplanen vann laga kraft den 3 september 1992.

Av plankartan tillhörande detaljplanen framgår att planbestämmelsen e41 gäller för fastigheten Skackeln 6 (f.d. fastighetsbeteckning Tullinge 16:356), där e4 reglerar högsta antalet tomter. För fastigheten Skackeln 6 innebär planbestämmelsen e41 att högsta antal tomter är en, och att delning av fastigheten därmed inte medges enligt gällande detaljplan.

Fastighetsägarna har inkommit med ett yttrande i vilket de anför att planen ska ändras så som den var tänkt från början, så att deras fastighet kan styckas i två lika delar.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att en rättelse av planbestämmelsen e41 i detaljplan, Dp 45-15, för område vid Oxelvägen m.m., Tullinge villastad, inte kan ske med stöd av 36 § förvaltningslagen (2017:900), då denna planbestämmelse inte innehåller någon sådan uppenbar felaktighet till följd av skrivfel, räknefel eller något annat förbiseende som avses i 36 § förvaltningslagen, varför fastighetsägarnas begäran om rättelse bör avslås.

Ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden har tidigare handlagt ansökningar, från fastighetsägarna till Skackeln 6 i Tullinge, om planbesked med begäran om att nämnda fastighet ska kunna styckas till två fastigheter. Samhällsbyggnadsnämnden har därvid meddelat negativt planbesked.

Fastighetsägarna har inkommit till Botkyrka kommun med en begäran om rättelse av planbestämmelse e41 i detaljplan 45-15 område vid Oxelvägen m.m., Tullinge villastad, i Botkyrka kommun, Dp 45-15, och därvid hänvisat till 36 § förvaltningslagen.

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2021-02-10, utgör underlag för beslutet.

Referens

Charlotte Rickardsson
charlotte.rickardsson@botkyrka.se

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Angående begäran om rättelse av detaljplan för Skackeln 6

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige avslår sökandens begäran om rättelse av planbestämmelse för fastigheten Skackeln 6 i detaljplan för område vid Oxelvägen m.m. (Tullinge villastad), Dp 45-15.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsnämnden har tidigare handlagt ansökningar, från fastighetsägarna till Skackeln 6 i Tullinge, om planbesked med begäran om att nämnda fastighet ska kunna styckas till två fastigheter. Samhällsbyggnadsnämnden har därvid meddelat negativt planbesked.

Fastighetsägarna har inkommit till Botkyrka kommun med en begäran om rättelse av planbestämmelse e₄1 i detaljplan 45-15 område vid Oxelvägen m m., Tullinge villastad, i Botkyrka kommun, Dp 45-15, och därvid hänvisat till 36 § förvaltningslagen.

Kommunfullmäktige antog den 26 september 1991 förslag till detaljplan för område vid Oxelvägen m.m., Tullinge villastad, i Botkyrka kommun, Dp 45-15. Detaljplanen vann laga kraft den 3 september 1992.

Av plankartan tillhörande detaljplanen framgår att planbestämmelsen e₄1 gäller för fastigheten Skackeln 6 (f.d. fastighetsbeteckning Tullinge 16:356), där e₄ reglerar högsta antalet tomter. För fastigheten Skackeln 6 innebär planbestämmelsen e₄1 att högsta antal tomter är en, och att delning av fastigheten därmed inte medges enligt gällande detaljplan.

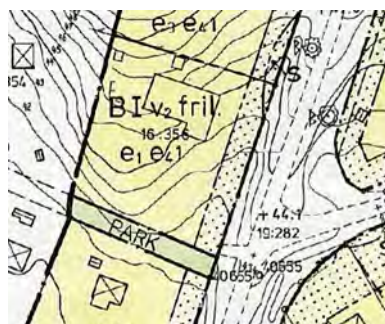
Fastighetsägarna har inkommit med ett yttrande i vilket de anför att planen ska ändras så som den var tänkt från början, så att deras fastighet kan styckas i två lika delar.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att en rättelse av planbestämmelsen e41 i detaljplan, Dp 45-15, för område vid Oxelvägen m.m., Tullinge villastad, inte kan ske med stöd av 36 § förvaltningslagen (2017:900), då denna planbestämmelse inte innehåller någon sådan uppenbar felaktighet till följd av skrivfel, räknefel eller något annat förbiseende som avses i 36 § förvaltningslagen, varför fastighetsägarnas begäran om rättelse bör avslås.

Ärendet

Detaljplan för område vid Oxelvägen m.m. (Tullinge villastad) antogs 1991 och vann laga kraft 1992. För fastigheten Skackel 6, som omfattas av gällande detaljplan, gäller planbestämmelse e41; denna planbestämmelse innebär att högsta antal tomter är en och att delning av fastigheten därmed inte medges enligt gällande detaljplan.

Utsnitt ur plankartan för fastigheten Skackeln 6 som utvisar att planbestämmelsen e41 gäller för fastigheten.

Fastighetsägarna, Jan och Catarina Blomberg, har inkommit med en begäran om rättelse i gällande detaljplan som möjliggör att fastigheten Skackeln 6 ska kunna delas. Fastighetsägarna har anfört att fastigheten i all planering och förarbeten till nuvarande detaljplan är delbar, och att det bara är i det sista avgörande dokumentet som det har blivit 1 istället för en 2.

Fastighetsägarna har i en skrivelse daterat den 8 december 2020 sammanfattningsvis anfört att Botkyrka kommuns avsikt 1992 var att fastigheten Tullinge 16:356/Skackeln 6 skulle delas i 2 lika delar i detaljplanen avseende Oxelvägen mm. 45-15, men att detta inte genomfördes på grund av deras invändning. Fastighetsägarna anser att detaljplanen kan genomföras såsom det var tänkt, dvs. att fastigheten kan delas i två lika delar, eftersom de har tagit tillbaka sin invändning.

Vid genomgång av handlingarna i förevarande ärende noterar samhällsbyggnadsförvaltningen följande. Byggnadsnämnden beslöt 1991-01-23 att ställa ut det av stadsbyggnadskontoret 1991-01-23 upprättade förslaget till detaljplan för område vid Oxelvägen i Tullinge Villastad. Den 8 maj 1991 inkom Jan Blomberg med ett yttrande över planförslaget och angav: ”Då vi inte får köpa den parkmark som ligger i anslutning till vår fastighet skall vi ej dela vår fastighet Tullinge 16:356.”

Av kommunens utställningsredogörelse, daterad 1991-07-10, är Stadsbyggnadskontorets kommentar i anslutning till Jan Blombergs yttrande följande: ”Förslag att dela av fastigheten Tullinge 16:356 utgår ur planförslaget.” Detta kommunicerades med berörda fastighetsägare som framfört synpunkter på förslaget tillsammans med ett följebrev inför antagande den 22 augusti 1991. Kommunfullmäktige antog den 26 september 1991 det reviderade planförslaget, och detaljplanen vann laga kraft den 3 september 1992.

Enligt 36 § förvaltningslagen får ett beslut som innehåller en uppenbar felaktighet till följd av en myndighets eller någon annans skrivfel, räknefel eller något annat liknande förbiseende rättas av den myndighet som meddelade beslutet.

Av lagtexten framgår att rättelsemöjligheten enligt denna bestämmelse är begränsad till att avse oriktigheter av typen skriv- eller räknefel eller liknande förbiseende. Det ska vidare vara fråga om en uppenbar felaktighet. En rättelse enligt bestämmelsen förutsätter i princip att rättelsen inte innebär någon saklig ändring av det tidigare beslutet. Det ska i stället vara fråga om rent formella rättelser (se prop. 2016/17:180 sid. 227).

Planbestämmelsen e41 i detaljplan, Dp 45-15, togs fram inom ramen för detaljplanprocessen. Efter genomgång av handlingarna i ärendet noterar samhällsbyggnadsförvaltningen att planbestämmelsen, e41, för fastigheten Skakeln 6, inte har tillkommit till följd av skrivfel, räknefel eller något annat förbiseende och således utgör heller inte denna planbestämmelse en uppenbar felaktighet som föranleder att rättelse med stöd av 36 § förvaltningslagen kan ske. Vidare kan fastighetsägarnas begäran om rättelse inte beviljas med stöd av 36 § förvaltningslagen eftersom det skulle innebära en saklig ändring av tidigare antagen detaljplan. Av förarbetena framgår att det ska vara fråga om en rent formell rättelse för att 36 § förvaltningslagen ska aktualiseras. I förevarande ärende är således 36 § förvaltningslagen inte tillämplig, varför fastighetsägarnas begäran om rättelse bör avslås.

Mot bakgrund av ovan stående bör fastighetsägarnas begäran om rättelse av planbestämmelse e41 i detaljplan 45-15 område vid Oxelvägen m m., Tullinge villastad, i Botkyrka kommun, Dp 45-15, avslås.

Carina Molin
Samhällsbyggnadsdirektör

Charlotte Rickardsson
Planchef

Bilagor

20201126 Underrättelse i ärende om rättelse av planbestämmelse i Dp 45-15
20201208 Yttrande från Jan och Catarina Blomberg

Expedieras till:

Jan och Catarina Blomberg

Referens
Charlotte Rickardsson

Sökande
Catarina och Jan Blomberg
Nibblebacken 71
146 52 Tullinge

Underrättelse i ärende om rättelse av planbestämmelse i detaljplan 45-15.

Ni har begärt rättelse av planbestämmelse e,1, som avser högsta antal tomter på fastigheten Skackeln 6, i detaljplan 45-15 från 1992. I korrespondens med kommunen har ni för begäran om rättelse hänvisat till 36 § förvaltningslagen.

Innan ett beslut fattas i ärendet bereds ni, enligt 25 § förvaltningslagen, tillfälle att **senast den 17 december 2020** yttra er över bifogade handlingar. Nedan finner ni en förteckning över de bifogade handlingarna.

Notera att ärendet kan komma att avgöras efter den utsatta tidsfristen, även om något yttrande inte kommit in.

När ni skickar in synpunkter till oss blir de offentlig handling. De personuppgifter du lämnar hanterar vi enligt EU:s dataskyddsförordning, GDPR. Du kan läsa mer om hanteringen på kommunens hemsida www.botkyrka.se.

Med vänlig hälsning,

Charlotte Rickardsson
Planchef

Bilagor:

- 19900315 Samrådshandling plankarta
- 19901107 Yttrande i samrådet från Jan och Catarina Blomberg
- 19910123 Utdrag ur samrådsredogörelse

- 19910430 Yttrande under utställningen från Jan Blomberg
- 19910710 Utställningsredogörelse
- 19910719 Tjänsteutlåtande inför antagande
- 19910822 Följebrev inför antagande
- 19910926 Kommunfullmäktiges protokoll
- 19911008 Underrättelse om antagande
- 19920304 Länsstyrelsens beslut
- 19920903 Lagakrafthandling plankarta
- 20201020 - 20201110 Mailkonversation Jan Blomberg och Gabriel Melki
m fl ang begäran om rättelse
- 20201116 Mail från Jan Blomberg till Charlotte Rickardsson
- 20201116 Mail från Jan Blomberg till Nelli Issa med:
 - 19910508 Slutgiltigt förslag till detaljplan... - gatumarksfrågor
 - 19910123 Utställningshandling plankarta
 - 19910123 rev 19910313 Genomförandebeskrivning
- 20201116 Mail från Nelli Issa bekräftar att handlingar mottagits
- 20201125 Mail från Jan Blomberg med förslag på ny fastighetsbildning

Tullinge 16:356/Skackeln 6

Referens: Charlotte Rickardsson

Kommentar till 'Underrättelse i ärende om rättelse av planbestämmelse i detaljplan 45-15.

I gällande detaljplan Oxelvägen mm. 45-15 från 1992 var avsikten från Botkyrka kommun att fastigheten Tullinge 16:356/Skackeln 6 skulle delas i 2 lika delar och det genomfördes inte pga vår invändning. Eftersom vi tagit tillbaka invändningen kan detaljplanen genomföras såsom det var tänkt dvs. att fastigheten kan delas i två lika delar. Det beslutet främjar den förtätning som gjordes i hela området och de exploateringsriktlinjer som finns beslutade i kommunfullmäktige.

Kommunen skulle kunna välja att tolka vårt nej för var det var, att vi i stunden inte kunde finansiera en delning och vi inte förstod att det kunde skjutas på framtiden, att vårt beslut var oåterkalleligt och 30 år senare skulle styra nämndens beslut var inget vi kunde föreställa oss.

Vi yrkar på att alla dokument som rör vår handläggning kommer fram, alla de tjänsteskrivelser som förvaltningen producerat och som innehåller många felaktigheter, osanningar och påhittade fakta. Tjänsteskrivelser som sedan legat till grund för beslut i nämnden. Vi vill att kommunens jurist även ska göra en bedömning om ansvarig tjänsteman har gjort sig skyldig till tjänstefel eller om det helt enkelt är en form av maktmissbruk. Ansvarig tjänsteman under hela denna handläggningstid (2016-2020) har varit Planchef Charlotte Rickardsson.

De påståenden som funnits med i tjänsteskrivelserna har endast tagits bort när vi kunnat bevisa att de varit felaktiga, men då har vi genast fått nya påhittade fakta i nästa tjänsteskrivelse. Vi vill med detta visa att nämnden har tagit beslut med felaktiga underlag och undrar om det enbart gäller vårt ärende eller om det är vanligt förekommande.

I jämförelse med den okunnighet som visas i listan här nedanför ter sig vår kommentar till detaljplanen 1992 som en petitesse i sammanhanget, dessa påståenden är dessutom skapade av experter inom kunskapsområdet. Texter tas bort och andra läggs till, dvs vi saknar rättssäkerhet från tjänstemännen som trots allt arbetar på en myndighet.

Dessa påståenden förekommer i de tjänsteskrivelser som förvaltningen baserat sina beslut på (*med reservation att det kan finnas fler*) och de är alla påhittade/felaktiga. Det torde inte vara något problem för Charlotte Rickardsson att ta fram dessa underlag då hon själv skrivit under dem.

- Bullernivåerna vid fasaden mot Nibblebacken beräknas överskrida gällande riktvärde
- Fastigheten ligger inom s.k. aktsamhetsområde
- Södra delen av tomten är dessutom mycket svårbebyggd på grund av att den är så kuperad.
- Fastigheten har en befintlig angöring i södra delen, men den har inte varit i bruk på länge.
- Fastigheten ligger inom s.k. aktsamhetsområde, som avser rasrisk.
- Förslaget innebär en stor negativ miljöpåverkan på mark (rasrisk), buller. Därför bedöms önskan om styckning inte vara lämplig.
- Platsen ligger inte i närheten till naturmark för vandringsleder, skidsport, strövområden etc. som inte avses som anlagd park och vägarna är inte cykelbara

- Förslaget innebär en stor negativ miljöpåverkan på mark (rasrisk), buller. Därför bedöms önskan om styckning inte vara lämplig.
- Området försörjs inte på rimligt avstånd med platser för lek och rekreation, dvs lekplatser, bollplaner, motionsslingor etc
- Planen anger bl a en minsta tomtstorlek på 1000 kvm
- Området ligger inom Tullingesjöns avrinningsområde
- Etablering ligger långt från kommunikationer
- Det är inte lämpligt att placera en in/utfart mitt i en korsning
- Fastigheten ligger vid en 4-vägs korsning
- Södra delen av tomten är dessutom mycket svårbebyggd på grund av att den är så kuperad.
- Etableringen bidrar till en farlig trafikmiljö
- Dagvattnet tas ej hand om lokalt idag (LOD)
- Osäkert om det finns möjlighet att utveckla solenergi i området
- I området råder ras- skred och erosionsrisk
- Etableringen/fastigheten ligger långt från skolor och förskolor

Vi saknar Genomförandebeskrivningen för detaljplan Oxelvägen mm. 45-15 och vi yrkar på att även den ska vara med i underlag för beslut.

Summering

Hela handläggningen av detta ärende är orättvis och har mycket stora brister och vi vill gärna att ni påminner er om detta när ni diskuterar olika alternativ till avslut av ärende Skackeln 6.

I gällande detaljplan Oxelvägen mm. 45-15 från 1992 var avsikten från Botkyrka kommun att fastigheten Tullinge 16:356/Skackeln 6 skulle delas i 2 lika delar och det genomfördes inte pga vår invändning. Eftersom vi tagit tillbaka invändningen kan detaljplanen genomföras såsom det var tänkt dvs. att fastigheten kan delas i två lika delar.

Tullinge den 8 december 2020

Jan Blomberg och Catarina Blomberg

§ 25

Revidering av genomförandebudget och beslut om tilldelning för entreprenadupphandling av etapp 1 i exploateringsprojekt 9172 - Tumba skog KS/2021:00137

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige fastställer ny nettobudget om -9 880 000 kronor för exploateringsprojektet Tumba skog.

Reservation

Samtliga ledamöter för (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Sammanfattning

Exploateringsprojektet Tumba skog kommer att möjliggöra cirka 550-700 bostäder i Tumba skog. Vid kommunfullmäktiges sammanträde i februari 2018 antogs detaljplanen för Tumba skog och exploateringsavtalet med Rödstu Hage Projekt AB (SHH Bostad) samt en genomförandebudget godkändes.

Detaljplanen överklagades men i oktober 2020 avslogs samtliga överklaganden och detaljplanen vann laga kraft. För att genomföra detaljplanen för Tumba skog planeras att fem entreprenader upphandlas av kommunen.

Projektet har en beslutad genomförandebudget för samtliga etapper i Tumba skog. Utifrån inkomna anbud är bedömningen att projektbudgeten är i behov av justering. Budgeten behöver också justeras på grund av att breddningen av KP Arnoldssons väg delvis har legat som ett eget investeringsprojekt hos Stadsmiljöenheten och delvis i exploateringsprojektet.

Totalt föreslås exploateringsprojektets genomförandebudget att revideras från ett netto på + 5,1 miljoner kronor till ett netto på -9,88 miljoner kronor. Det beror dels på att hela breddningen av KP Arnoldssons väg nu ligger inom exploateringsprojektet och inte som ett eget investeringsprojekt, dels att breddningen blir dyrare än tidigare prognos samt att kommunen ska stå för den största delen av kostnaden för att bredda vägen.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2021-02-16, § 29.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-02-02.

Yrkande

Martin Ingot (SD) och Anne Rosensvärd (SD) yrkar avslag på ärendet, bilaga 1.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Särskilda yttranden

Stina Lundgren (M), Willy Viitala (M), Kia Hjelte (M) och Yngve RK Jönsson (M) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga 2.

Anders Thorén (TUP), Carl Widercrantz (TUP), Camilla Jägemalm (TUP) och Karin Nakamura Lindholm (TUP) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga 3.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen

2021-03-08

Yrkande

Revidering av genomförandebudget och beslut om tilldelning för entreprenadupp-handling av etapp 1 för exploateringsprojekt 9172 - Tumba skog

Sverigedemokraterna har varit emot exploateringsprojektet Tumba skog med dess föreslagna byggnation av cirka 550–700 bostäder från början. Vi har i ett tidigt skede funnit att platsen är olämplig för byggnation av ett så stort antal bostäder, dels på grund av att det är ett vattentäktsområde, dels på grund av de negativa miljöaspekterna.

I dag används området utav barn i Björkhaga skola, boende i närheten och medborgare som kommer från olika delar av kommunen för att ta promenader och tappa vatten ur källan. Det ingrepp på naturen som exploateringen av den här omfattningen för med sig är också något som Sverigedemokraterna ställer sig emot.

Mot bakgrund av detta föreslås kommunstyrelsen besluta

- **Att** avslå förslaget

För Sverigedemokraterna Botkyrka

Martin Ingot

Anne Rosensvärd

Ärende 26: Revidering av genomförandebudget och beslut om tilldelning för entreprenadupphandling av etapp 1 i exploateringsprojekt 9172 - Tumba skog

Detaljplanen för Tumba skog var redan då den behandlades i Kommunfullmäktige år 2018 mycket kontroversiell med starkt motstånd från de närboende. TUP, MP och SD ville ha återremiss men övriga partier röstade igenom detaljplanen. Ganska snart kom dock M att byta åsikt och har nu i ett yttrande i Kommunstyrelsen lyft fram ett alternativ som bättre harmonierar med platsen, har större möjlighet att accepteras av de närboende och inte kräver trafikåtgärder på KP Arnoldssons väg.

Vi ser nu hur detta projekt, liksom så många andra projekt i Botkyrka kommun, börjar dra iväg i kostnad. Det överskott på fem miljoner kronor som utlovades är nu i ett första steg en kostnad på nio miljoner kronor. Men vem kan garantera att det slutar där? Historien förskräcker med projektbudgetar som steg för steg skenat iväg. Det är innan man beviljar den första budgetökningen som man kan sätta den standard som ska gälla framgent i ett projekt, har budgeten utökats en gång kommer den att utökas igen. Projektet kommer sakna motivation att hålla varje framtida budget. Det är också av principiellt stor betydelse när ett projekt som skulle ge kommunen ett tillskott istället ska omvandlas till en minuspost.

Ärendet idag gäller inte längre detaljplanen. Men projektets kostnadsramar påverkas naturligtvis av dess innehåll. Vi uppmanar därför den politiska majoriteten och samhällsbyggnadsnämnden att utvärdera alternativa genomföranden, till exempel i enlighet med Moderaternas förslag, som ryms inom redan beslutad budget. Vi menar att beslutsunderlaget under alla omständigheter måste redovisa alternativa planer som ryms inom redan beslutad budget. Därför yrkar vi på återremiss.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ärendet återremitteras till samhällsbyggnadsnämnden för utredande av alternativa genomföranden inom redan beslutad budget.

Anders Thorén (TUP)

Per Börjel (TUP)

SÄRSKILT YTTRANDE

Kommunstyrelsen/ Kommunfullmäktige

2021-03-08

Ärende 25 Revidering av genomförandebudget och beslut om tilldelning för entreprenadupphandling av etapp 1 i exploateringsprojekt 9172 - Tumba skog (KS/2021:00137)

Moderaterna i Botkyrka fattade i juni 2018 beslutet att riva upp sitt tidigare ställningstagande kring bostadsexploateringen i Tumba Skog. Efter möten med engagerade och kunniga medborgare samt en förnyad granskning av samtliga underlag, kom vi fram till att platsen inte är lämplig för den föreslagna byggnationen av ca 550 bostäder.

Vi är på det klara med att vi inte tror att exploateringen kommer att kunna kombineras med att säkra dricksvattnet och dagvattenhanteringen.

SäkranDET av vårt dricksvatten och Segersjö vattentäkt är alldeles för viktigt för att riskera genom exploateringen. Den ökade dagvattenavrinningen riskerar dessutom att förorsaka översvämningar i den redan hårt belastade Tumba-ån och därmed antingen i Uttransjön eller i Tullingesjön.

Vi var dock öppna för möjligheten att se över om det går att möjliggöra en betydligt mindre exploatering (som. ex. 50–100 radhus/villor) som inte tog stora delar av skogen i anspråk. Vi vill inte heller se en ny tillfartsväg från KP Arnoldsson väg, utan en ny exploatering bör ligga i anslutning till befintlig bebyggelse och bibehålla de gröna sambanden.

Stina Lundgren (M)

Willy Viitala (M)

Kia Hjelte (M)

Yngve RK Jönsson (M)

**Ärende 25: Revidering av genomförandebudget och beslut om tilldelning för
entreprenadupphandling av etapp 1 i exploateringsprojekt 9172
- Tumba skog**

När detaljplanen antogs i kommunfullmäktige 2018 var vi i Tullingepartiet kritiska. Föreningen Rädda Tumba Skog hade skickat ut ett brev som visade på brister och oklarheter avseende detaljplan för Tumba skog, 2014:553.

Föreningen visade även att inriktningen på detaljplanen skiljde sig från många invånares vilja. Exploateringsgraden var alldeles för hög och riskerade viktiga naturvärden som ej går att återskapa.

Vi i Tullingepartiet argumenterade för att kommunen borde ha tillvaratagit den kunskap och lokalkännedom om Tumba Skog som finns hos de kringboende. Men tyvärr togs inte tillräcklig hänsyn till de sakskaäl som föreningen framförde.

Nu visar det sig att genomförandebudgeten ökar, delvis beroende på fördyringar jämfört med tidigare prognoser.

Situationen hade kanske varit annorlunda om kommunen i större utsträckning tagit hänsyn till de kringboendes synpunkter. Med en betydligt lägre exploateringsgrad är det möjligt att bygga attraktiva bostäder och samtidigt värna området höga rekreativsvärden och gröna samband.

Anders Thorén (TUP)

Carl Widercrantz (TUP)

Camilla Jägemalm (TUP)

Karin Nakamura Lindholm (TUP)

Referens

Jesper Dahl
jesper.dahl@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Revidering av genomförandebudget och beslut om tilldelning för entreprenadupphandling av etapp 1 för exploateringsprojekt 9172 - Tumba skog

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige fastställer ny nettobudget om -9 880 000 kronor för exploateringsprojektet Tumba skog.

Sammanfattning

Exploateringsprojektet Tumba skog kommer att möjliggöra cirka 550-700 bostäder i Tumba skog. Vid kommunfullmäktiges sammanträde i februari 2018 antogs detaljplanen för Tumba skog och exploateringsavtalet med Rödstu Hage Projekt AB (SHH Bostad) samt en genomförandebudget godkändes.

Detaljplanen överklagades men i oktober 2020 avslogs samtliga överklaganden och detaljplanen vann laga kraft. För att genomföra detaljplanen för Tumba skog planeras att fem entreprenader upphandlas av kommunen.

Projektet har en beslutad genomförandebudget för samtliga etapper i Tumba skog. Utifrån inkomna anbud är bedömningen att projektbudgeten är i behov av justering. Budgeten behöver också justeras på grund av att breddningen av KP Arnoldssons väg delvis har legat som ett eget investeringsprojekt hos Stadsmiljöenheten och delvis i exploateringsprojektet.

Totalt föreslås exploateringsprojektets genomförandebudget att revideras från ett netto på + 5,1 miljoner kronor till ett netto på -9,88 miljoner kronor. Det beror dels på att hela breddningen av KP Arnoldssons väg nu ligger

inom exploateringsprojektet och inte som ett eget investeringsprojekt, dels att breddningen blir dyrare än tidigare prognos samt att kommunen ska stå för den största delen av kostnaden för att bredda vägen.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2021-02-16, § 29.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-02-02.

Bilagor

1. Protokollsutdrag, § 29, från samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 2021-02-16.
2. Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-02-02.
3. Nuvarande genomförandebudget samt reviderad genomförandebudget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsnämnden
Carina Molin, samhällsbyggnadsdirektör
Sara Hagelin, mark- och exploateringschef
Emma Rolfsson, mark- och exploateringsingenjör

Pats och tid	Digitalt sammanträde via Teams kl. 18.30 – 20.00	
Beslutande	Gabriel Melki (S), ordförande Yusuf Aydin (KD) Christian Wagner (TUP) Björn Pettersson (S) Teodora Josimovic (S) Nirlep Singh (S) Boban Pejicic (M)	Jesper Andersson (M) Johanna Ahlinder (TUP) Östen Granberg (SD) Kerstin Amelin (V) Christina Karlsson (MP) Birgit Hellgren (L)
Ersättare	Åsa Bruto (S), Jesper Hansen (S), Ejah Martinsson (M), Pierre Lundgren (M), Lennart Lauberg (M), Jenny Karinsdotter Granqvist (V), Ara Yanekian (KD) och Oskar Forsberg (MP)	
Övriga deltagande	Carina Molin, Anders Öttenius, Charlotte Rickardsson, Sara Hagelin, Annelie Fager, Emma Rolfsson, Lena Adolfsson, Simon Aspenberg, Madelene Fredriksson och Camilla Bergius	
Utses att justera	Christian Wagner	
Plats och tid för justering	Digital justering 2021-02-18	
Sekreterare	_____	Paragrafer 29
	Camilla Bergius	
Ordförande	_____	_____
	Gabriel Melki	
Justerare	_____	_____
	Christian Wagner	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd

Samhällsbyggnadsnämnden

Anslaget den

2021-02-19

Förvaringsplats för protokollet

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Underskrift

Camilla Bergius

Sammanträdesdatum

2021-02-16

Nedtas den

2021-03-13

2021-02-16

§ 29

Revidering av genomförandebudget och beslut om tilldelning avseende entreprenadupphandling för etapp 1 i exploateringsprojekt 9172 - Tumba skog (SBN/2020:00144)

Beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige fastställer ny nettobudget om -9 880 000 kronor för exploateringsprojektet Tumba skog.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar för egen del:

1. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar tilldela Peab Anläggning AB, med organisationsnummer 5565686721, entreprenadkontrakt avseende entreprenad 1 i exploateringsprojektet Tumba skog.
2. Samhällsbyggnadsnämnden uppdrar till förvaltningsdirektören att teckna entreprenadkontraktet efter lagstadgad överprövningstid.
3. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om omedelbar justering av ärendet.
4. Sekretess gäller i ärendet till dess att tilldelningsbeslutet har skickats ut.

Sammanfattning

Projektet

Exploateringsprojektet Tumba skog kommer att möjliggöra cirka 550-700 bostäder i Tumba skog. Vid kommunfullmäktige i februari 2018 antogs detaljplanen för Tumba skog och exploateringsavtalet med Rödstu Hage Projekt AB (SHH Bostad) samt en genomförandebudget godkändes. Detaljplanen överklagades men i oktober 2020 avslogs samtliga överklaganden och detaljplanen vann laga kraft. För att genomföra detaljplanen för Tumba skog planeras 5 entreprenader upphandlas av kommunen.

Revidering av genomförandebudget

Projektet har en beslutad genomförandebudget för samtliga etapper i Tumba skog. Utifrån inkomna anbud bedöms budgeten för projektet som helhet att behöva justeras. Budgeten behöver också justeras på grund av att breddningen av KP Arnoldssons väg delvis har legat som ett eget investeringsprojekt hos Stadsmiljöenheten och delvis i exploateringsprojektet.

Totalt föreslås exploateringsprojektets genomförandebudget att revideras från ett netto på + 5,1 miljoner kronor till ett netto på -9,88 miljoner kronor. Det beror på att hela breddningen av KP Arnoldssons väg nu ligger inom exploateringsprojektet och inte som ett eget investeringsprojekt, att breddningen blir dyrare än tidigare prognosticerat och att kommunen ska stå för den största delen av kostnaden för att bredda vägen.

Ju längre vi kommer med att genomföra projektet och desto mer information vi har om projektets förutsättningar desto mer träffsäkra ekonomiska kalkyler

2021-02-16

är möjliga att göra. En diskussion om hur vi kan få mer träffsäkra kalkyler och budgetar i våra exploateringsprojekt pågår.

Tilldelning av entreprenad 1

Entreprenaden för etapp 1 i Tumba skog omfattar grovplanering av den nya gatan Blekängsvägen, förläggning av vatten- och spillvattenledningar och ledningsbäddar till andra ledningshavare (el, fjärrvärme och fiber). Entreprenad 1 omfattar också ombyggnation av KP Arnoldssons väg där vägen breddas till 2 körfält samt ombyggnation av Botkyrkabyggens parkeringsplatser vid Kyrkvärdsvägen (som ska ske enligt avtal med Botkyrkabyggen).

Efter genomförd annonsering av entreprenad 1 har anbud inkommit. Efter utvärdering av inkomna anbud enligt en modell som finns beskriven i förfrågningsunderlaget, har en av anbudslämnarna det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet av de anbud som kvalificerat sig till utvärderingsfasen. Det anbudet föreslås därför tilldelas entreprenaden.

Efter beslut om tilldelning inträder en överprövningstid om 10 dagar. Därefter kan ett entreprenadkontrakt upprättas och undertecknas av parterna. Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår samhällsbyggnadsnämnden att ge förvaltningsdirektören för samhällsbyggnadsförvaltningen att teckna entreprenadkontraktet för kommunens räkning.

Särskilda yttranden

Moderaterna lämnar ett särskilt yttrande med instämmande av Tullingepartiet, se bilaga 1.

Sverigedemokraterna lämnar ett särskilt yttrande, se bilaga 2.

Protokollsanteckningar

Gabriel Melki (S), ordförande, anmäler följande protokollsanteckning:

”Till en början är det viktigt att framföra att ärendet handlar om revidering av genomförandebudget och tilldelningsbeslut för entreprenadupphandling och inte om det anges i yttranden från Moderaterna och Sverigedemokraterna om projektets exploatering. Majoriteten i Samhällsbyggnadsnämnden anser att det är viktigt att vi fortsätter utveckla kommunen genom bl a bostadsbebyggelse. Det handlar bl a om att tillföra den boendeformen som det saknas i berörd stadsdel men också att möjliggöra för medborgare att göra boendekarriär. Vårt utgångsläge är att den exploatering som sker ska ske med hänsyn tagen till de utmaningar som föreligger och att i samband med framtagandet av detaljplaner lösa det nämnda. Under detaljplan processen för projektet Tumba skog, har det tagits fram, flertalet utredningar som visar på hur hantering kommer att ske både i avseende till grundvatten, men också dagvattenhantering. Dessa frågor och andra som har ansetts kritiska har prövats i olika domstolsinstanser, vilket i slutändan har resulterat i att det som angetts i detaljplanen och tillhörande handlingar har varit tillräckligt för att hantera de utmaningar som föreligger. Vidare vill även majoriteten betona att en stor andel av skogen kommer att vara kvar, samt att projektet kommer att möjliggöra för medborgarna att ha ökad tillgång till skogen genom utökning av stigar, men också parker, m.m. Det är också viktigt

2021-02-16

att notera att en stora andel av området ligger utanför det inre vattenskyddsområdet.

Utöver det nämnda har majoriteten respekt och förståelse för de demokratiska processer som vissa oppositionella partier har, men att basera ställningstaganden på generella slutsatser kan vara förödande för trovärdigheten och kontinuiteten som krävs i större exploateringsprojekt. Med andra ord att ena året var för en exploatering för att i nästa ändra sig helt hållet känns inte trovärdigt och hållbart.”

SÄRSKILT YTTRANDE

Samhällsbyggnadsnämnden

2021-02-16

Ärende 5 Tumba Skog

Moderaterna i Botkyrka fattade i juni 2018 beslutet att riva upp sitt tidigare ställningstagande kring bostadsexploateringen i Tumba Skog. Efter möten med engagerade och kunniga medborgare, samt en förnyad granskning av samtliga underlag kom vi fram till att platsen inte är lämplig för den föreslagna byggnationen av ca 550 bostäder.

Vi är på det klara med att vi inte tror att exploateringen kommer att kunna kombineras med att säkra dricksvattnet och dagvattenhanteringen.

Säkrandet av vårt dricksvatten och Segersjö vattentäkt är alldeles för viktigt för att riskera genom exploateringen. Den ökade dagvattenavrinningen riskerar dessutom att förorsaka översvämningar i den redan hårt belastade Tumba-ån och därmed antingen i Uttransjön eller i Tullingesjön.

Vi var dock öppna för möjligheten att se över om det går att möjliggöra en betydligt mindre exploatering (som. ex. 50–100 radhus/villor) som inte tog stora delar av skogen i anspråk. Vi vill inte heller se en ny tillfartsväg från KP Arnoldsson väg, utan en ny exploatering bör ligga i anslutning till befintlig bebyggelse och bibehålla de gröna sambanden.

Boban Pejcic (M)

Samhällsbyggnadsnämnden

2021-02-16

Särskilt yttrande

Revidering av genomförandebudget och beslut om tilldelning avseende entreprenadupphandling för etapp 1 i exploateringsprojekt 9172 - Tumba skog (SBN/2020:00144)

Sverigedemokraterna har varit emot exploateringen utav Tumba Skog från början. Vi har i ett tidigt skede funnit att platsen är olämplig för bostadsbyggande av den här omfattningen, bland annat på grund av att det är ett vattentäktsområde.

Idag används området utav barnen i Björkhaga skolan, boende i närheten samt medborgare som kommer från andra delar av kommunen för att ta promenader och tappa vatten ur källan.

Det ingrepp på naturen som exploateringen av den här omfattningen för med sig är också något som Sverigedemokraterna vänder sig emot.

För Sverigedemokraterna Botkyrka

Östen Granberg

Emil Brandin

SIGNATURSIDA

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande
undertecknare:

NAMN: CHRISTIAN WAGNER
TITEL, ORGANISATION: 2:e vice ordförande, Samhällsbyggnadsnämnden
DATUM & TID: 2021-02-18 08:48:15 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _06afdbc12a4a635532af7621c702c72314

NAMN: Camilla Erika Christina Bergius
TITEL, ORGANISATION: Nämndsekreterare,
Samhällsbyggnadsförvaltningen
DATUM & TID: 2021-02-18 08:50:44 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _055c31ac2bf9dbc24bd7a669ae0415d9ae

NAMN: Gabriel Melki
TITEL, ORGANISATION: Ordförande, Samhällsbyggnadsnämnden
DATUM & TID: 2021-02-18 08:53:12 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _051b786c31194641479d1f2a37f43d6848

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2021-02-18 08:53:18 +01:00
Ref: 1036096
www.comfact.se

[Valideradokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

2021-02-02

Referens
Emma Rolfsson

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Revidering av genomförandebudget och beslut om tilldelning avseende entreprenadupphandling för etapp 1 i exploateringsprojekt 9172 - Tumba skog

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:
Kommunfullmäktige fastställer ny nettobudget om -9 880 000 kronor för exploateringsprojektet Tumba skog.
2. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar tilldela anbudslämnare nummer X, entreprenadkontrakt avseende entreprenad 1 i exploateringsprojektet Tumba skog.
3. Samhällsbyggnadsnämnden uppdrar till förvaltningsdirektören att teckna entreprenadkontraktet efter lagstadgad överprövningstid.
4. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om omedelbar justering av ärendet.

Sammanfattning

Projektet

Exploateringsprojektet Tumba skog kommer att möjliggöra cirka 550-700 bostäder i Tumba skog. Vid kommunfullmäktige i februari 2018 antogs detaljplanen för Tumba skog och exploateringsavtalet med Rödstu Hage Projekt AB (SHH Bostad) samt en genomförandebudget godkändes. Detaljplanen överklagades men i oktober 2020 avslogs samtliga överklaganden och detaljplanen vann laga kraft. För att genomföra detaljplanen för Tumba skog planeras 5 entreprenader upphandlas av kommunen.

Revidering av genomförandebudget

Projektet har en beslutad genomförandebudget för samtliga etapper i Tumba skog. Utifrån inkomna anbud bedöms budgeten för projektet som helhet att behöva justeras. Budgeten behöver också justeras på grund av att breddningen av KP Arnoldssons väg delvis har legat som ett eget investeringsprojekt hos Stadsmiljöenheten och delvis i exploateringsprojektet.

2021-02-02

Totalt föreslås exploateringsprojektets genomförandebudget att revideras från ett netto på + 5,1 miljoner kronor till ett netto på -9,88 miljoner kronor. Det beror på att hela breddningen av KP Arnoldssons väg nu ligger inom exploateringsprojektet och inte som ett eget investeringsprojekt, att breddningen blir dyrare än tidigare prognosticerat och att kommunen ska stå för den största delen av kostnaden för att bredda vägen.

Ju längre vi kommer med att genomföra projektet och desto mer information vi har om projektets förutsättningar desto mer träffsäkra ekonomiska kalkyler är möjliga att göra. En diskussion om hur vi kan få mer träffsäkra kalkyler och budgetar i våra exploateringsprojekt pågår.

Tilldelning av entreprenad 1

Entreprenaden för etapp 1 i Tumba skog omfattar grovplanering av den nya gatan Blekängsvägen, förläggning av vatten- och spillvattenledningar och ledningsbäddar till andra ledningshavare (el, fjärrvärme och fiber). Entreprenad 1 omfattar också ombyggnation av KP Arnoldssons väg där vägen breddas till 2 körfält samt ombyggnation av Botkyrkabyggens parkeringsplatser vid Kyrkvärdsvägen (som ska ske enligt avtal med Botkyrkabyggen).

Efter genomförd annonsering av entreprenad 1 har anbud inkommit. Efter utvärdering av inkomna anbud enligt en modell som finns beskriven i förfrågningsunderlaget, har en av anbudslämnarna det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet av de anbud som kvalificerat sig till utvärderingsfasen. Det anbudet föreslås därför tilldelas entreprenaden.

Efter beslut om tilldelning inträder en överprövningstid om 10 dagar. Därefter kan ett entreprenadkontrakt upprättas och undertecknas av parterna. Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår samhällsbyggnadsnämnden att ge förvaltningsdirektören för samhällsbyggnadsförvaltningen att teckna entreprenadkontraktet för kommunens räkning.

Ärendet

Exploateringsprojektet Tumba skog kommer att möjliggöra cirka 550-700 bostäder i Tumba skog. Vid kommunfullmäktige i februari 2018 antogs detaljplanen för Tumba skog och exploateringsavtalet med Rödstu Hage Projekt AB (SHH Bostad) samt en genomförandebudget godkändes. Detaljplanen

2021-02-02

överklagades men i oktober 2020 avslogs samtliga överklaganden och detaljplanen vann laga kraft.

För att genomföra detaljplanen för Tumba skog planeras 5 entreprenader upphandlas av kommunen. Uppdelningen i flera entreprenader har gjorts för att kunna samordna genomförandet med exploitören och för att få en flexibilitet om i vilken ordning de allmänna platserna blir färdigställda. I vilken ordning de kommande entreprenaderna (2-5) ska genomföras är inte bestämt ännu.

De 5 entreprenaderna/etapperna som planeras är:

1. Grovplanering av den nya gatan Blekängsvägen, förläggning av vatten- och spillvattenledningar och ledningsbäddar till andra ledningshavare (el, fjärrvärme och fiber). Den första entreprenaden omfattar också ombyggnation av Botkyrkabyggens parkeringsplatser vid Kyrkvärdsvägen (som ska ske enligt avtal med Botkyrkabyggen) samt ombyggnation av KP Arnoldssons väg där vägen breddas till 2 körfält.
2. Finplanering av Solfjäderkvarteret.
3. Finplanering resterade Blekängsvägen.
4. Parken Källan samt gångvägar i naturmark.
5. Parken Skogsläntan samt gångvägar i naturmark.

I detta ärende ska entreprenaden för den första etappen tilldelas. För övriga etapper pågår just nu projektering.

Efter genomförd annonsering av entreprenad 1 har anbud inkommit. Efter utvärdering av inkomna anbud enligt en modell som finns beskriven i förfrågningsunderlaget, har en av anbudslämnarna det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet av de anbud som kvalificerat sig till utvärderingsfasen. Det anbudet föreslås därför tilldelas entreprenaden.

Efter beslut om tilldelning inträder en överprövningstid om 10 dagar. Därefter kan ett entreprenadkontrakt upprättas och undertecknas av parterna. Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår samhällsbyggnadsnämnden att ge förvaltningsdirektören för samhällsbyggnadsförvaltningen att teckna entreprenadkontraktet för kommunens räkning.

Ekonomiska konsekvenser

Projektet har en beslutad genomförandebudget för samtliga etapper i Tumba skog. Utifrån bland annat inkomna anbud för entreprenad 1 och andra

2021-02-02

genomförda parkentreprenader i kommunen jämfört med den tidigare kalkylen från 2017 bedöms budgeten för projektet som helhet att behöva justeras. Budgeten behöver också justeras på grund av att breddningen av KP Arnoldssons väg delvis har legat som ett eget investeringsprojekt hos Stadsmiljöenheten och delvis i exploateringsprojektet. Breddningen av KP Arnoldssons väg föreslås nu endast ingå i exploateringsprojektet.

Totalt föreslås exploateringsprojektets genomförandebudget att revideras från ett netto på + 5,1 miljoner kronor till ett netto på -9,88 miljoner kronor. Det beror på att hela breddningen av KP Arnoldssons väg nu ligger inom exploateringsprojektet och inte som ett eget investeringsprojekt, att breddningen blir dyrare än tidigare prognosticerat och att kommunen ska stå för den största delen av kostnaden för att bredda vägen.

Omsättningstillgången

I förslag till reviderad genomförandebudget har 800 000 kronor lagts till i ökade kostnader och intäkter under exploateringsdelen, detta är eftersom kostnaderna och intäkterna för kommunens projektledning och avtalsuppföljning bedöms öka.

Investering allmän plats

De största förändringarna i genomförandebudgeten sker för investering i allmän plats. I den beslutade budgeten för exploateringsprojektet ligger 45,5 miljoner kronor för investering i allmän plats (av dessa är 3 miljoner kronor för KP Arnoldssons väg). Nuvarande prognos för investering i allmän plats är att kostnaden blir 81,2 miljoner kronor. Av dessa är 15,6 miljoner kronor för KP Arnoldssons väg.

För KP Arnoldssons väg har det tidigare även funnits 5 miljoner kronor i budget i ett investeringsprojekt hos Stadsmiljöenheten, totalt när man lägger ihop investeringsprojektet och exploateringsprojektet har det funnits 8 miljoner kronor för breddningen av KP Arnoldssons väg.

Kostnaderna för att bredda KP Arnoldssons väg har ökat eftersom det under projekteringen framkommit att det är besvärliga geotekniska förhållanden på platsen samt att en spont behöver anläggas. Sponten har gestaltats för att bättre passa in på platsen. Breddningen av KP Arnoldssons väg bekostas till största delen av kommunen men exploatören SHH bidrar enligt avtal med 1,5 miljon kronor för breddningen. Anledningen till att exploatören inte bekostar en större

2021-02-02

del är bland annat att behovet av breddningen av KP Arnoldssons väg inte endast är en konsekvens av exploateringsprojektet Tumba skog.

Kostnaderna för att bygga ut gator, parker och upprustning i naturmark (gångvägar, stigar, utegym, grillplatser m.m.) inom exploateringsområdet prognosticeras öka med cirka 50 % från 42,5 miljoner kronor till 65,6 miljoner kronor. Den bedömningen har bland annat gjorts utifrån inkomna anbud för entreprenad 1 och andra genomförda parkentreprenader i kommunen jämfört med den tidigare kalkylen från 2017. Dessa kostnader kan kommunen enligt gällande avtal ta ut som en gatukostnadsersättning från exploatören SHH.

Sedan genomförandebudgeten beslutades 2018 så har projektering av etapp 1 genomförts och projektering av övriga etapper pågår. Den tidigare budgeten baserades på planhandlingarna, utredningarna som låg till underlag för planen, en förprojektering för VA och en förenklad förprojektering för att kontrollera massbalansen. Nu har vi detaljprojekterat etapp 1 och fått in anbud men för övriga etapper är det fortfarande endast en grov kalkyl som vi har i dagsläget. Ju längre vi kommer med att genomföra projektet och desto mer information vi har om projektets förutsättningar desto mer träffsäkra ekonomiska kalkyler är möjliga att göra. En diskussion om hur vi kan få mer träffsäkra kalkyler och budgetar i våra exploateringsprojekt pågår. En åtgärd skulle kunna vara att genomföra alltid genomföra förprojekteringar under planskedet. Då finns mer underlag att ta fram en kalkyl på. En nackdel med att alltid göra förprojekteringar är att planprocessen fördröjas och tar längre tid. En annan åtgärd som kan införas är att riskpåslaget på våra kalkyler borde vara större i detaljplaneskedet på grund av att vi har mindre information om projektets förutsättningar tidigt i processen.

Investering VA

Den beslutade budgeten i exploateringsprojektet för investering i VA med kostnader om – 17 miljoner kronor och intäkter om +17 miljoner kronor bedöms inte behöva revideras.

Driftkonsekvenser på grund av reviderad genomförandebudget

Att kostnaderna för investeringar i allmän plats ökar medför ökade driftkostnader för kommunen. Driftkostnaderna för allmän plats belastar Stadsmiljöenheten när projektet är utbyggt. Samtidigt har även komponentavskrivning införts vilket också påverkar driftkostnaderna.

2021-02-02

Kapitalkostnaderna för Stadsmiljöenheten kan förändras om ny normering för gatukostnadsersättning införs i kommunen. Ny normering leder till att den årliga drift- och kapitalkostnaden för Stadsmiljöenheten ökar från - 791 093 kronor utan ny normering med justerad budget till - 2 962 000 kronor med ny normering och justerad budget. Av dessa avser - 300 000 kr faktiska driftkostnader och resterande är kapitalkostnader för år 1 under avskrivningsperioden.

Den beslutade budgeten i exploateringsprojektet för investering i VA bedöms inte behöva revideras. Däremot förändras driftkonsekvenserna för VA i den reviderade budgeten. Driftkonsekvenserna kommer att belasta VA-avdelningen på Teknik- och fastighetsförvaltningen när projektet är utbyggt. Anledningen till förändringen är att kommunen numera tillämpar komponentavskrivning för dessa investeringar. Även sättet att beräkna driftkonsekvenserna av VA-intäkten har förändrats.

Carina Molin
Förvaltningsdirektör

Sara Hagelin
Mark- och exploateringschef

Bilagor

1. Tidigare beslutad budget samt förslag till reviderad budget.

TOTAL PROJEKTPROGNOS	Kostnader	Intäkter	Netto
EXPLOATERING	Kr	Kr	Kr
Mark (från reserven)			0
Mark	100 000	5 600 000	5 500 000
Övriga kostnader	2 900 000		-2 900 000
			0
			0
Planavgifter		2 500 000	2 500 000
Summa generell exploatering	3 000 000	8 100 000	5 100 000
INVESTERING ALLMÄN PLATS			
Kostnader/intäkter gata/park	42 500 000	42 500 000	0
Kostnader/intäkter			
KP Arnoldssons väg (expl. proj.)	1 500 000	1 500 000	0
Kostnader/intäkter			
KP Arnoldssons väg (investeringsproj.)	1 500 000	0	-1 500 000
Summa allmän plats	45 500 000	44 000 000	-1 500 000
INVESTERING VATTEN/AVLOPP			
Utgifter VA	17 000 000		-17 000 000
Anläggningsavgifter VA		17 000 000	17 000 000
			0
Summa kommunalt va	17 000 000	17 000 000	0
TOTAL exploateringsprojektet	47 000 000	52 100 000	5 100 000
TOTAL investeringproj.			
KP Arnoldssons väg	1 500 000	0	-1 500 000
TOTAL investering VA	17 000 000	17 000 000	0

TOTAL PROJEKTPROGNOS	Kostnader	Intäkter	Netto
EXPLOATERING	Kr	Kr	Kr
Mark (från reserven)			0
Mark	100 000	5 600 000	5 500 000
Övriga kostnader	3 700 000		-3 700 000
			0
			0
Planavgifter		3 300 000	3 300 000
Summa generell exploatering	3 800 000	8 900 000	5 100 000
INVESTERING ALLMÄN PLATS			
Kostnader/intäkter gata/park	65 600 000	65 600 000	0
Kostnader/intäkter			
KP Arnoldssons väg (expl. proj.)	15 600 000	620 000	-14 980 000
Kostnader/intäkter			
KP Arnoldssons väg (investeringsproj.)	0	0	0
Summa allmän plats	81 200 000	66 220 000	-14 980 000
INVESTERING VATTEN/AVLOPP			
Utgifter VA	17 000 000		-17 000 000
Anläggningsavgifter VA		17 000 000	17 000 000
			0
Summa kommunalt va	17 000 000	17 000 000	0
TOTAL exploateringsprojektet	85 000 000	75 120 000	-9 880 000
TOTAL investeringproj.			
KP Arnoldssons väg	0	0	0
TOTAL investering VA	17 000 000	17 000 000	0

Driftskostnader under genomförande, exploateringsverksamheten			
Entreprenader övriga ledningshavare	2 700 000	2 700 000	0
Entreprenader rivning	800 000	800 000	0
Entreprenader garantiskötsel	1 000 000	1 000 000	0
Nedskrivning	480 000	480 000	0
Arkeologisk förundersökning	84 000	84 000	0
Summa engångskostnader	5 064 000	5 064 000	0

Avser bokfört värde för avsmalning och GC-väg längs KP Arnoldssons väg som kommer att rivas

VARAV REDOVISAT T O M 2018-12-22

	Kostnader	Intäkter	Netto
	Kr	Kr	Kr
Exploatering	1 605 000	1 581 000	-24 000
Investering allmän plats	14	0	-14
Investering kommunalt va	836 000		-836 000
TOTAL	2 441 014	1 581 000	-860 014

Erhållen budget för tidigare skeden
 Differens att lämna över till nästa skede 860 014

UPPSKATTAD ÅTERSTÅENDE KOSTNAD FÖR GENOMFÖRANDE

	KOSTNADER	INTÄKTER	NETTO
	Kr	Kr	Kr
Exploatering	1 395 000	6 519 000	5 124 000
Investering allmän plats	45 499 986	44 000 000	-1 499 986
Investering kommunalt va	16 164 000	17 000 000	836 000
TOTAL	63 058 986	67 519 000	4 460 014

TOTALT ATT ÄSKA/ÖVERSKOTT UTÖVER TIDIGARE ERHÅLLE 3 600 000

DRIFTKONSEKVENSER SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN GATAPARK

Kommunal årlig driftbudget (snitt):	Kr	Kr	Kr
-driftkostnad gata	100 000	0	-100 000
-driftkostnad park	70 000	0	-70 000
- allmän plats (kapitaltjänst)	2 971 288	2 873 333	-97 955
TOTALT	3 141 288	2 873 333	-267 955

DRIFTKONSEKVENSER TEKNISKA NÄMNDEN VA

Kommunal årlig driftbudget (snitt):	Kr	Kr	Kr
-driftkostnad vatten/avlopp	0	0	0
- vatten/avlopp (kapitaltjänst)	1 110 152	1 110 152	0
TOTALT	1 110 152	1 110 152	0

VARAV REDOVISAT T O M 2020-12-31

	Kostnader	Intäkter	Netto
	Kr	Kr	Kr
Exploatering	2 415 000	1 805 000	-610 000
Investering allmän plats	5 923 000	384 000	-5 539 000
Investering kommunalt va	845 000	0	-845 000
TOTAL	9 183 000	2 189 000	-6 994 000

Erhållen budget för tidigare skeden 5 100 000
 Differens att lämna över till nästa skede 12 094 000

UPPSKATTAD ÅTERSTÅENDE KOSTNAD FÖR GENOMFÖRANDE

	KOSTNADER	INTÄKTER	NETTO
	Kr	Kr	Kr
Exploatering	1 385 000	7 095 000	5 710 000
Investering allmän plats	75 277 000	65 836 000	-9 441 000
Investering kommunalt va	16 155 000	17 000 000	845 000
TOTAL	92 817 000	89 931 000	-2 886 000

TOTALT ATT ÄSKA/ÖVERSKOTT UTÖVER TIDIGARE ERHÅLLEN BUDGET -14 980 000

DRIFTKONSEKVENSER SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN STADSMILJÖENHETEN

Kommunal årlig driftbudget (snitt):	Kr	Kr	Kr
-driftkostnad gata	150 000	0	-150 000
-driftkostnad park	150 000	0	-150 000
- allmän plats (kapitaltjänst)	2 662 000	2 170 907	-491 093
TOTALT	2 962 000	2 170 907	-791 093

Med ny normering

Kommunal årlig driftbudget (snitt):	Kr	Kr	Kr
-driftkostnad gata	150 000	0	-150 000
-driftkostnad park	150 000	0	-150 000
- allmän plats (kapitaltjänst)	2 662 000	0	-2 662 000
TOTALT	2 962 000	0	-2 962 000

DRIFTKONSEKVENSER TEKNIK- OCH FASTIGHETSNÄMNDEN VA-AVDELNINGEN

Kommunal årlig driftbudget (snitt):	Kr	Kr	Kr
-driftkostnad vatten/avlopp	0	0	0
- vatten/avlopp (kapitaltjänst)	638 000	515 000	-123 000
TOTALT	638 000	515 000	-123 000

§ 26

Begäran om utökade medel för utbyggnad av Banslättsskolan KS/2021:00130

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner en utökad medelstildelning till det fleråriga projektet Banslättsskolans tillbyggnad med 7 miljoner kronor.
2. Kommunfullmäktige fastställer en ny total budget från nuvarande 70 miljoner kronor till 77 miljoner kronor, för Banslättsskolans tillbyggnad med projektnummer 6145.

Reservation

Samtliga ledamöter för (TUP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Sammanfattning

Banslättsskolans tillbyggnad omfattar 1987 kvm bruttoarea (BTA) för 220 elever. Upphandlingen annonserades via OPIC och Tenders Electronic Daily (TED) 2020-07-17 och färdigställdes av upphandlingsenheten 2020-09-21.

Inkomna anbud visar på att redan tilldelade medel inte är tillräckliga för att kunna upprätta ett kontrakt. Därav har en ny kalkyl för projektet tagits fram av en extern kalkylator.

Teknik- och fastighetsnämnden behandlade ärendet 2021-02-23, § 4.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-01-20.

Yrkanden

Stefan Dayne (KD) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Anders Thorén (TUP) och Carl Widercrantz (TUP) lämnar ett återremitteringsyrkande, bilaga 4.

Propositionsordning

Ordföranden ställer först förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar att ärendet ska avgöras idag. Därefter konstaterar ordföranden att det bara finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Protokollsanteckning

Sverigedemokraterna har tidigare uttryckt oro över felprojekteringar och utökandet av budget och återigen ligger ett förslag för en ökad budget på sju miljoner kronor.

Sverigedemokraterna hoppas, liksom vi tidigare påpekat, att åtgärder vidtas för att minimera felprojekteringar och felbudgeteringar i framtiden.

Martin Ingot (SD), Anne Rosensvärd (SD), Lars Holmberg (SD) och Östen Granberg (SD).

Expedieras till:

Kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige

**Yrkande
2021-03-25**

Ärende 27: Begäran om utökade medel för utbyggnad av Banslättsskolan

Nu föreslås utökade medel för utbyggnad av Banslättsskolan, men investeringar behöver göras med förnuft. Vi i Tullingepartiet har tidigare ifrågasatt om de befintliga paviljongerna verkligen måste ersättas samt om skattepengarna kan användas mer effektivt.

Ett arbete genomfördes under sommaren 2020 med paviljong A där den flyttades något, vändes 180 grader samt fick en ny utemiljö. Denna flytt har gett ett mycket gott resultat för skolmiljön. Vi har förstått att både elever och lärare tycker att det är välfungerande. Därför är vår åsikt att det är dåligt förvaltning av skattepengar att inte behålla paviljongen.

Vi anser att projektet borde omarbetas med detta i åtanke. Vi vill skyndsamt undersöka hur nuvarande paviljonglösning kan permanentas. Liknande lösningar används för permanenta skolor i andra delar av landet där man är mycket nöjda. På så sätt skulle även eventuella byggarbetsstörningar för kringboende reduceras.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att återremittera ärendet till teknik- och fastighetsförvaltningen för att utreda hur paviljonglösningen kan permanentas.

Anders Thorén (TUP)

Carl Widercrantz (TUP)

Per Börjel (TUP)

Kommunstyrelsen

2021-03-08

Protokollsanteckning

Begäran om utökade medel för utbyggnad av Banslättsskolan(KS/2021:00130)

Sverigedemokraterna har tidigare uttryckt oro över felprojekteringar och utökandet av budget och återigen ligger ett förslag för en ökad budget på sju miljoner kronor.

Sverigedemokraterna hoppas, liksom vi tidigare påpekat, att åtgärder vidtas för att minimera felprojekteringar och felbudgeteringar i framtiden.

För Sverigedemokraterna Botkyrka

Martin Ingot

Anne Rosensvärd

Lars Holmberg

Östen Granberg

Referens

Jesper Dahl
jesper.dahl@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Begäran om utökade medel för utbyggnad av Banslättsskolan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner en utökad medelstildelning till det fleråriga projektet Banslättsskolans tillbyggnad med 7 miljoner kronor.
2. Kommunfullmäktige fastställer en ny total budget från nuvarande 70 miljoner kronor till 77 miljoner kronor, för Banslättsskolans tillbyggnad med projektnummer 6145.

Sammanfattning

Banslättsskolans tillbyggnad omfattar 1987 kvm bruttoarea (BTA) för 220 elever. Upphandlingen annonserades via OPIC och Tenders Electronic Daily (TED) 2020-07-17 och färdigställdes av upphandlingsenheten 2020-09-21.

Inkomna anbud visar på att redan tilldelade medel inte är tillräckliga för att kunna upprätta ett kontrakt. Därav har en ny kalkyl för projektet tagits fram av en extern kalkylator.

Teknik- och fastighetsnämnden behandlade ärendet 2021-02-23, § 4.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-01-20.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet medför en kostnadsökning om 7 miljoner kronor för kommunen.

Bilagor

1. Teknik- och fastighetsnämndens protokollsutdrag, § 4, från sammanträdet 2021-02-23.
2. Teknik- och fastighetsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-01-20.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige
Teknik- och fastighetsnämnden
Mikael Henning, teknik- och fastighetsdirektör
Erik Engström, projektchef
Kenneth Aspemo, byggprojektledare

§ 4**Begäran om utökade medel för utbyggnad av
Banslättsskolan TFN/2021:00014****Beslut**

1. Teknik- och fastighetsnämnden hemställer till kommunfullmäktige att godkänna utökad medelstillelning till det fleråriga projektet Banslättsskolan tillbyggnad med 7 mnkr.
2. Kommunfullmäktige fastställer en ny total budget från nuvarande 70 mnkr till 77 mnkr, för Banslättsskolan tillbyggnad med projektnummer 6145.

Sammanfattning

Banslättsskolan tillbyggnad omfattar 1987 kvm BTA för 220 elever. Upphandlingen annonserades via OPIC och Tenders Electronic Daily (TED) den 2020-07-17 och färdigställdes av upphandlingsenheten 2020-09-21.

Inkomna anbud visar på att antagna medel inte är tillräckliga för att kunna upprätta ett kontrakt. Därefter så har en ny kalkyl tagits fram av en extern kalkylator.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-01-20.

Protokollsanteckning

Per Börjel (TUP) antecknar till protokollet.

"TUP har redan tidigare ifrågasatt om paviljongerna verkligen måste ersättas. Nu har ett arbete under sommaren 2020 genomförts med paviljong A där den flyttats något, vänts 180 grader samt fått en ny utemiljö. Denna flytt har gett ett mycket gott resultat för skolmiljön. Det är TUP:s åsikt att det inte är god förvaltning av skattepengar att därefter inte behålla paviljongen. Vi anser att projektet borde omarbetas med detta i åtanke."

Expedieras till:
Kommunfullmäktige
Kenneth Aspemo

Referens

Kenneth Aspemo
kenneth.aspemo@botkyrka.se

Mottagare

Teknik- och fastighetsnämnden

Begäran om utökade medel för utbyggnad av Banslättsskolan

Förslag till beslut

Teknik och fastighetsnämnden hemställer till kommunfullmäktige att godkänna utökad medelstildelning till det fleråriga projektet Banslättsskolan tillbyggnad med 7 mnkr.

Kommunfullmäktige fastställer en ny total budget från nuvarande 70 mnkr till 77 mnkr, för Banslättsskolan tillbyggnad med projektnummer 6145.

Sammanfattning

Banslättsskolan tillbyggnad omfattar 1987 kvm BTA för 220 elever. Upphandlingen annonserades via OPIC och Tenders Electronic Daily (TED) den 2020-07-17 och färdigställdes av upphandlingsenheten 2020-09-21. Inkomna anbud visar på att antagna medel inte är tillräckliga för att kunna upprätta ett kontrakt. Därefter så har en ny kalkyl tagits fram av en extern kalkylator.

Medborgarens nytta

Hållbara och modernt utformade lokaler över tid med utgångspunkt från dagens kravställningar avseende pedagogik, byggnadssätt, miljö och tillgänglighet.

Bakgrund

Skolan har idag utöver sina permanenta lokaler två separata hyrpaviljonger om totalt ca 1220 kvm, vilka nu ska rivas och ersättas med en sammanhängande tillbyggnad.

Kommunfullmäktige har därmed beslutat om att tillföra medel för en permanent utbyggnad av Banslättsskolan och ersätta de två paviljongerna

(Dnr KS/2017:91 §210). Under 2019 projekterades det fram underlag för bygglovsansökan, bygglov har under 2019 beviljats av samhällsbyggnadsnämnden trots att den totala bygggrätten överskrider enligt detaljplan. Vidare har underlag för förfrågningsunderlag projekterats fram under 2020. Den ursprungliga kalkylen såg ut enligt nedan:

Uppskattad entreprenadkostnad:	60 000 000 kr
Byggherrekostnad + projektering:	11 100 000 kr
Konstnärlig utsmyckning	0 kr
<u>Budgetreserv</u>	<u>0 kr</u>
Totalkostnad:	71 100 000 kr

Som framgår saknar denna kalkyl budgetreserv samt kostnad för konstnärlig utsmyckning. Styrgruppen tog ändå beslut om att annonsera upphandlingen under 2020. Inkomna anbud samt den nya kalkylen visade att de ursprungligt beviljade medlen var otillräckliga.

Den nya uppdaterade kalkylen ser ut enligt nedan:

Anbud entreprenadkostnad:	58 000 000 kr
<u>Byggherrekostnad + projektering:</u>	<u>9 274 000 kr</u>
Kostnad:	67 274 000 kr
Konstnärlig utsmyckning:	760 000 kr
<u>Budgetreserv 15%:</u>	<u>8 700 000 kr</u>
Totalkostnad:	76 734 000 kr

Konsekvensbeskrivning

Om tilläggsmedel inte kan beviljas, medför det följande konsekvenser:

- Kontrakt kan inte tecknas.
- Anbudstiden har förlängts och löper ut 2021-02-24. Upphandlingsenheten kommer dock att begära ytterligare förlängning för att beslut om tilläggsmedel samt tilldelning ska kunna ske. Dock under förutsättning av samtliga anbudsgivares godkännande, annars behöver upphandlingen avbrytas och göras om.
- Om upphandlingen behöver göras på nytt, kan det innebära högre inlämnade anbudspriser.
- Beviljat bygglov löper ut 2021-06-30, vilket innebär en ny bygglovsprocess. Risk för överklagan, vilket kan innebära en lång process.

- Vid en eventuell ny bygglovsansökan, krävs ett nytt beslut i samhällsbyggnadsnämnden om att bygglov ska beviljas trots överskridande av byggrätten enligt detaljplan.
- Om samhällsbyggnadsnämnden inte beviljar bygglov, krävs en detaljplaneändring. Vilket medför en tidförsening på upp till 2 år, från att ändringsarbetet inleds.
- Inflyttning kan inte ske för verksamheten inför terminsstart HT2022.
- Verksamheten har redan idag lokalbrist, vilket gör att tillkommande elever inte kan erbjudas plats.
- Paviljonger behöver hyras under längre tid, vilket medför extrakostnader.

Mikael Henning
Teknik- och fastighetsdirektör

Erik Engström
Projektchef

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

§ 27

Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser KS/2021:00110

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige fastställer ”Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser”.
2. Kommunfullmäktige beslutar att insatsen kommunkontrakt ska beslutas enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen utöver vad som följer av 4 kapitlet 1 § om det finns skäl för det, till följande grupper:
 - Barnfamiljer i långvarig hemlöshet
 - Våldsutsatta
 - Avhoppare från andra kommuner

Reservation

Samtliga ledamöter för (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Sammanfattning

När man talar om hemlöshet är det viktigt att särskilja den strukturella hemlösheten från den sociala hemlösheten. Hemlöshet är både en socialpolitisk och en bostadspolitisk fråga där både individuellt inriktade förändringar och strukturellt inriktade förändringar behövs för att motverka hemlöshet. Socialtjänsten har sällan ensamt verktygen för att komma till rätta med hemlöshetsproblematiken – även om socialtjänsten har en viktig roll att motverka och lindra konsekvenserna av hemlösheten som drabbar den enskilde människan.

Med strukturell hemlöshet avses personer som av ekonomiska skäl inte kan ta sig in på bostadsmarknaden. Den sociala hemlösheten avser istället en problematik som bottnar i att individer av sociala skäl inte kan ta sig in på bostadsmarknaden. Orsakerna till detta kan exempelvis vara att individen har ett pågående missbruk eller lider av psykisk ohälsa. Dessa personer är oftast även i behov av stöd för sitt boende under en övergångsperiod, eller på lång sikt för att kunna nå en stabilitet i sitt boende. Aktuell forskning och

tendensen lokalt i Botkyrka är att det är den strukturella hemlösheten som ökar och där socialtjänsten runt om i landet bekräftar bilden av att de måste ägna sig allt mer åt boendefrågor, på grund av det allt hårdare klimatet på bostadsmarknaden.

Socialnämnden behandlade ärendet 2021-02-16, § 21.

Socialförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-01-20.

Yrkanden

Ebba Östlin (S) yrkar avslag på Martin Inglots (SD) och Anne Rosensvärds (SD) ändringsyrkande.

Dag Ahlse (C) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Mats Einarsson (V) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Martin Inglot (SD) och Anne Rosensvärd (SD) lämnar ett ändringsyrkande, bilaga 5.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen

2021-03-08

Ändringsyrkande

Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser (KS/2021:00110)

Sverigedemokraterna är positiva till att kommunen fastställer en strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser.

Tre grupper föreslås omfattas av denna strategi, barnfamiljer i långvarig hemlöshet, våldsutsatta och avhoppare från andra kommuner. Den sistnämnda gruppen avhoppare definieras i skrivelsen som följande:

”Med avhoppare från andra kommuner avses personer som vill bryta sin kriminella bana och därför är i behov av boende långt bort från sitt nuvarande nätverk. För att denna ska tillämpas behövs en överenskommelse mellan mottagande och överlämnande kommun.”

Då Botkyrka kommun har problem med flertalet särskilt utsatta områden med gängkriminalitet, öppen droghandel och våldsbrott anser vi att kommunen inte har de bästa förutsättningar för att ta in avhoppare från andra kommuner och bryta deras kriminella bana, istället bör bättre lämpade kommuner ta in dessa individer.

Mot bakgrund av detta föreslås kommunstyrelsen besluta

- Att gruppen ”Avhoppare från andra kommuner” stryks från strategin

För Sverigedemokraterna Botkyrka

Martin Ingot

Anne Rosensvärd

TILLÄGGSYRKANDE

Kommunfullmäktige

2021-03-25

**Ärende 28 Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser
(KS/2021:00110)**

För oss moderater bör inte kriminella avhoppare likställas med våldsutsatta eller barnfamiljer i långvarig hemlöshet. För oss är det betydligt viktigare att de två sistnämnda grupperna verkligen får den hjälp de behöver.

Gruppen avhoppare kräver stora kommunala insatser (lägenhet, jobb, studieplatser, försörjningsstöd). Ändå är det rätt få som verkligen hoppar av den kriminella banan.

Sedan kommunstyrelsen har därför Moderaterna omvärderat ärendet och inte minst i ljuset av tidigare avhopparprogramms dystra statistik har vi tänkt om och väljer att agera. Statistiken från Göteborg åren 2011–2017 gav för handen att ca 25 % inte ens fullföljde insatsen och av dem som gjorde det återföll hela 60 % i brott.

Utöver det bör vi nog fråga oss om en placering i allmännyttan i våra särskilt utsatta områden verkligen är det mest optimala miljön för att kunna bryta med den kriminella livsstil och inkomster man har vant sig med? Det bör finnas andra kommuner, utan samma kriminella strukturer och grupperingar som i så fall är mer lämpliga att ta emot avhoppare?

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att kategorin avhoppare helt ska strykas från strategins prioriterade grupper.

Stina Lundgren

Willy Viitala

Kia Hjelte

Jimmy Baker

Referens

Jesper Dahl
jesper.dahl@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige fastställer ”Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser”.
2. Kommunfullmäktige beslutar att insatsen kommunkontrakt ska beslutas enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen utöver vad som följer av 4 kapitlet 1 § om det finns skäl för det, till följande grupper:
 - Barnfamiljer i långvarig hemlöshet
 - Våldsutsatta
 - Avhoppare från andra kommuner

Sammanfattning

När man talar om hemlöshet är det viktigt att särskilja den strukturella hemlösheten från den sociala hemlösheten. Hemlöshet är både en socialpolitisk och en bostadspolitisk fråga där både individuellt inriktade förändringar och strukturellt inriktade förändringar behövs för att motverka hemlöshet. Socialtjänsten har sällan ensamt verktygen för att komma till rätta med hemlöshetsproblematiken – även om socialtjänsten har en viktig roll att motverka och lindra konsekvenserna av hemlösheten som drabbar den enskilde människan.

Med strukturell hemlöshet avses personer som av ekonomiska skäl inte kan ta sig in på bostadsmarknaden. Den sociala hemlösheten avser istället en problematik som bottnar i att individer av sociala skäl inte kan ta sig in på bostadsmarknaden. Orsakerna till detta kan exempelvis vara att individen har ett pågående missbruk eller lider av psykisk ohälsa. Dessa personer är oftast även i behov av stöd för sitt boende under en övergångsperiod, eller

på lång sikt för att kunna nå en stabilitet i sitt boende. Aktuell forskning och tendensen lokalt i Botkyrka är att det är den strukturella hemlösheten som ökar och där socialtjänsten runt om i landet bekräftar bilden av att de måste ägna sig allt mer åt boendefrågor, på grund av det allt hårdare klimatet på bostadsmarknaden.

Socialnämnden behandlade ärendet 2021-02-16, § 21.

Socialförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-01-20.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från socialnämnden 2021-02-16, § 21.
2. Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-01-20.
3. Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Socialnämnden

Charlotte Lagerqvist, t.f. socialdirektör

Jennifer Gavin, administrativ chef – socialförvaltningen

Emma Westergren, verksamhetsutvecklare – socialförvaltningen

§ 21

Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser (SN 2021:26)

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att godkänna ”*Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser*”. att insatsen kommunkontrakt ska beslutas enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen utöver vad som följer av 4 kapitlet 1 § om det finns skäl för det, till följande grupper:

- Barnfamiljer i långvarig hemlöshet
- Våldsutsatta
- Avhoppare från andra kommuner

Sammanfattning

När man talar om hemlöshet är det viktigt att särskilja den strukturella hemlösheten från den sociala hemlösheten. Hemlöshet är både en socialpolitisk och en bostadspolitisk fråga där både individuellt inriktade förändringar och strukturellt inriktade förändringar behövs för att motverka hemlöshet. Socialtjänsten har sällan ensamt verktygen för att komma till rätta med hemlöshetsproblematiken – även om socialtjänsten har en viktig roll att motverka och lindra konsekvenserna av hemlösheten som drabbar den enskilde människan.

Med strukturell hemlöshet avses personer som av ekonomiska skäl inte kan ta sig in på bostadsmarknaden. Den sociala hemlösheten avser istället en problematik som bottnar i att individer av sociala skäl inte kan ta sig in på bostadsmarknaden. Orsakerna till detta kan exempelvis vara att individen har ett pågående missbruk eller lider av psykisk ohälsa. Dessa personer är oftast även i behov av stöd för sitt boende under en övergångsperiod, eller på lång sikt för att kunna nå en stabilitet i sitt boende. Aktuell forskning och tendensen lokalt i Botkyrka är att det är den strukturella hemlösheten som ökar och där socialtjänsten runt om i landet bekräftar bilden av att de måste ägna sig allt mer åt boendefrågor, på grund av det allt hårdare klimatet på bostadsmarknaden.

2021-01-20 SN/2021:00026

Referens
Emma Westergren

Mottagare
Socialnämnden
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att godkänna

”Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser”.

att insatsen kommunkontrakt ska beslutas enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen utöver vad som följer av 4 kapitlet 1 § om det finns skäl för det, till följande grupper:

- Barnfamiljer i långvarig hemlöshet
- Våldsutsatta
- Avhoppare från andra kommuner

Bakgrund

Hemlöshetsproblematiken är en komplex fråga som behöver lösningar på både kommunal, regional och nationell nivå. Hemlöshet är både en socialpolitisk och en bostadspolitisk fråga där såväl individuellt inriktade förändringar och strukturellt inriktade förändringar behövs för att motverka hemlöshet. Socialtjänsten har sällan ensamt verktygen för att komma till rätta med hemlöshetsproblematiken – även om socialtjänsten har en viktig roll att motverka och lindra konsekvenserna av hemlösheten som drabbar den enskilde människan.

Frågor kopplat till hemlöshet och konsekvenserna av hemlöshet är ett prioriterat område och under många år har kommunen haft som målsättning att lindra hemlöshetens konsekvenser.

2018 fattades beslut av Kommunstyrelsen att det i samband med revidering av kommunens bostadsförsörjningsprogram, också ska framgå principer och långsiktiga mål för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden. Detta program tas fram i samverkan med Botkyrkabyggen och i programmet avtalas att Botkyrkabyggen ska - om kommunen begär - det avsätta en viss andel av bolagets nyuthyrning per år för kommunkontrakt.

2021-01-20

Inför 2021 har socialnämnden antagit ett mål som lyder: *”Nämndens stöd och insatser bidrar till att stötta personer med boendeproblematik för att lindra hemlöshetens konsekvenser”* samt ett mått för att mäta att antalet barn i akut hemlöshet minskar.

Socialförvaltningen fick i januari 2021 ett uppdrag från socialnämndens ordförande att upprätta ett strategidokument för förvaltningens arbete med hemlöshet och dess konsekvenser. Syftet med strategidokumentet var att uttrycka den politiska viljeyttringen i det fortsatta arbetet.

Sammanfattning

När man talar om hemlöshet är det viktigt att särskilja den strukturella hemlösheten från den sociala hemlösheten. Med strukturell hemlöshet avses personer som av ekonomiska skäl inte kan ta sig in på bostadsmarknaden. Den sociala hemlösheten avser istället en problematik som bottnar i att individer av sociala skäl inte kan ta sig in på bostadsmarknaden. Orsakerna till detta kan exempelvis vara att individen har ett pågående missbruk eller lider av psykisk ohälsa. Dessa personer är oftast även i behov av stöd för sitt boende under en övergångsperiod, eller på lång sikt för att kunna nå en stabilitet i sitt boende. Aktuell forskning och tendensen lokalt i Botkyrka är att det är den strukturella hemlösheten som ökar och där socialtjänsten runt om i landet bekräftar bilden av att de måste ägna sig allt mer åt boendefrågor, på grund av det allt hårdare klimatet på bostadsmarknaden.

Grundorsaken till den hemlöshet som drabbar barnfamiljer är oftast strukturell, det vill säga att den vanligaste förklaringen till deras situation är att deras vårdnadshavare av ekonomiska skäl inte kunnat etablera sig på bostadsmarknaden och hänger samman såväl med bristen på tillgängliga hyresrätter som svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. De allra flesta barnfamiljer som söker bistånd hos socialtjänsten till boende, tillhör inte de särskilt utsatta grupper som enligt rättspraxis har rätt till bistånd i form av egen permanent bostad. Däremot behöver socialtjänsten utifrån ett barnrättsperspektiv ta särskilda hänsyn i ärenden som rör barnfamiljer som lever i hemlöshet och bör därmed betrakta barnfamiljer som en särskilt utsatt grupp.

Barnfamiljer i långvarig hemlöshet

Den aktuella tendensen visar att det är den strukturella hemlösheten som ökar, där barn i synnerhet är särskilt utsatta. Det finns därför skäl att enligt 4 kapitlet 2 § socialtjänstlagen bevilja barnfamiljer i långvarig hemlöshet bistånd i form

2021-01-20

av boende i kommunkontrakt. Som hemlös barnfamilj räknas familjer eller ensamstående med hemmavarande barn under 18 år som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande andrahands- eller inneboendekontrakt och därför är hänvisade till tillfälliga boendialternativ. Botkyrka kommun definierar långvarig hemlöshet som minst sex månader av styrkt sammanhängande hemlöshet.

Våldsutsatta

Med våldsutsatta menas de som har kontakt med socialtjänsten utifrån sin våldsutsatthet och med anledning av detta också befinner sig i långvarig hemlöshet utan möjlighet att lösa situationen på egen hand.

Avhoppare

Med avhoppare från andra kommuner avses personer som vill bryta sin kriminella bana och därför är i behov av boende långt bort från sitt nuvarande nätverk. För att denna ska tillämpas behövs en överenskommelse mellan mottagande och överlämnande kommun.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

De ekonomiska konsekvenserna av att anta *Strategi för att motverka hemlöshetens konsekvenser*, är svåra att prognostisera. En viss ökning av antalet bifall till akuta boendelösningar kan antas bli en följd av antagandet av strategin vilket i sin tur påverkar ekonomin. Det kan också öka de administrativa kostnaderna då ansökningar om olika typer av boendeformer eventuellt ökar, samt den handläggning som kommer av detta. En ökning av antalet kommunkontrakt även för barnfamiljer, kan dock på sikt komma att minska de dyrare former av placeringar på akuta boenden för ett visst antal familjer. En långsiktig konsekvens kan förmodas bli att fler kan få förutsättningar till att fokusera på självförsörjning, genom att få ett stabilt boende även om det ska tas som försiktiga antaganden.

Barnkonsekvensanalys

Precis som långvarigt ekonomiskt bistånd och ekonomisk utsatthet påverkar barns möjligheter och kan leda till utanförskap, svagare skolprestation, samt risk för missbruk och kriminalitet i vuxenlivet så leder även hemlöshet och osäkra bostadsförhållanden till sociala problem. Detta gäller särskilt barn, då deras möjligheter till en trygg uppväxt försvåras. Genom att anta och implementera strategin så är bedömningen att barns bästa i större utsträckning kan uppnås. Genom att barn som levt i osäkra boendeförhållanden under lång tid

2021-01-20

ska betraktas som en särskilt utsatt grupp, kan de också prioriteras till mer långsiktiga boendelösningar.

Charlotte Lagerqvist
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Jennifer Gavin
Stöd- och utvecklingschef
Socialförvaltningen

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Strategi för att motverka hemlösheten och dess konsekvenser

SN/2021:00026

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: SN/2020:00279

Dokumentet är beslutat av: Socialnämnden

Dokumentet beslutades den: skriv datum så här xx månad 20xx

Dokumentet gäller för: Botkyrka kommun

Dokumentet gäller till den: tillsvidare

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter:

Dokumentansvarig är: Stöd och utvecklingsenheten Socialförvaltningen

För revidering av dokumentet ansvarar: Socialförvaltningen

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Socialförvaltningen

Relaterade dokument: Botkyrka kommuns program för bostadsförsörjning KS/2015:245

Innehåll

1 Definition av hemlöshet	4
2 Kommunens ansvar för personer som befinner sig i hemlöshet	6
2.1 Rättsliga utgångspunkter.....	6
2.2 Barn i hemlöshet.....	6
2.3 Socialtjänstens insatser för personer i hemlöshet	7
3 Hemlöshet inom Botkyrka kommun	9
4 Strategi för socialförvaltningens arbete mot hemlöshet	10
4.1 Tak över huvudet-garanti	10
4.2 Kommunkontrakt för socialt utsatt grupp	10
4.3 Särskilt ömmande omständigheter för att beviljas boende inom Botkyrka kommun	11

1 Definition av hemlöshet

När man talar om hemlöshet är det viktigt att särskilja den strukturella hemlösheten från den sociala hemlösheten. Hemlöshet är både en socialpolitisk och en bostadspolitisk fråga där både individuellt inriktade förändringar och strukturellt inriktade förändringar behövs för att motverka hemlöshet. Socialtjänsten har sällan ensamt verktygen för att komma till rätta med hemlöshetsproblematiken – även om socialtjänsten har en viktig roll att motverka och lindra konsekvenserna av hemlösheten som drabbar den enskilde människan.

Med strukturell hemlöshet avses personer som av ekonomiska skäl inte kan ta sig in på bostadsmarknaden. Orsakerna till detta kan exempelvis vara att betalningsförmågan inte är i nivå med bostadspriserna, att man ännu inte etablerats på arbetsmarknaden, unga vuxna som vill flytta hemifrån, betalningsanmärkningar eller skulder som gör att man inte får hyra bostad. Det kan också röra sig om att den enskilde blivit tvungen att bryta upp från sitt hem utifrån våld i nära relation.

Den sociala hemlösheten avser istället en problematik som bottnar i att individer av sociala skäl inte kan ta sig in på bostadsmarknaden. Orsakerna till detta kan exempelvis vara att individen har ett pågående missbruk eller lider av psykisk ohälsa. Dessa personer är oftast även i behov av stöd för sitt boende under en övergångsperiod, eller på lång sikt för att kunna nå en stabilitet i sitt boende.

Socialstyrelsens definition av hemlöshet omfattar fyra olika situationer som personer kan befinna sig i under en kortare eller längre tid. Situationerna omfattar allt från personer i akut brist på tak över huvudet till mer långsiktiga boendeformer inom den sekundära bostadsmarknaden. Nedan följer en beskrivning av de fyra olika situationerna av hemlöshet som Socialstyrelsen också använder sig av vid nationella kartläggningar.

1. Akut hemlöshet

Med akut hemlöshet avses de personer som är hänvisade till akutboenden, härberge, jourboende, skyddade boenden eller motsvarande. Här ingår också personer som sover i offentliga lokaler, utomhus eller i trappuppgångar, tält, bilar eller motsvarande.

2. Institutionsvistelse och stödboende

Med denna kategori avses personer som antingen är intagen eller inskriven på en kriminalvårdsanstalt, ett hem för vård och boende (HVB), ett familjehem eller en SIS-institution eller på ett stödboende som drivs av socialtjänst/häls- och sjukvård och personen ska flytta därifrån inom tre månader men inte har någon egen bostad ordnad inför flytten eller utskrivningen. Hit räknas även de personer som skulle ha skrivits ut eller flyttat men som är kvar på grund av att de inte har en egen bostad ordnad.

3. Långsiktiga boendelösningar

Med denna kategori avses personer som bor i en av kommunen (socialtjänsten) ordnad boendelösning såsom försökslägenhet, träningslägenhet, socialt

kontrakt, kommunkontrakt eller motsvarande på grund av att personen inte får tillgång till den ordinarie bostadsmarknaden. Det handlar om boendelösningar med någon form av hyresavtal (eller kontrakt) där boendet är förenat med tillsyn, särskilda villkor eller regler.

4. Eget ordnat kortsiktigt boende

Med denna kategori avses personer som bor tillfälligt och kontraktslöst hos kompisar/bekanta, familj/släktingar eller har ett tillfälligt (max tre månader) inneboende- eller andrahandskontrakt hos en privatperson.

2 Kommunens ansvar för personer som befinner sig i hemlöshet

2.1 Rättsliga utgångspunkter

Den 1 januari 2001 trädde lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, BFL, i kraft. Lagen stadgar ett ansvar för kommunerna att med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska enligt lagen vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga bostäder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Kommunfullmäktige i Botkyrka kommun beslutade den 31 mars 2016 om ”Program för bostadsförsörjning” (KS/2015:245).

Utifrån socialtjänstlagens bestämmelser har kommunen skyldighet att tillhandahålla bostäder till särskilda grupper och har det yttersta ansvaret för att personer som bor i kommunen får den hjälp och det stöd som de behöver.

Bestämmelserna i socialtjänstlagen innebär att var och en i första hand är skyldig att försörja sig själv och sin familj inom ramen för sin förmåga. I detta ingår också ansvar för att ordna bostad, vilket innebär att den bostadslöse själv ska söka bostad via bostadsförmedling, bostadsföretag, andrahandsförmedlingar eller på annat sätt försöka ordna sin bostadssituation. Föräldrar har huvudansvaret för att säkerställa nödvändiga levnadsvillkor för sina barn och ansvarar för att barnens behov och rättigheter blir tillgodosedda.

Det finns inga bestämmelser i socialtjänstlagen som ger bostadslösa en allmän rätt till att få en bostad av socialtjänsten. Däremot kan socialtjänsten i särskilda fall vara skyldig att tillhandahålla en bostad som bistånd.

2.2 Barn i hemlöshet

Det åligger socialnämnden enligt lag ett ansvar att verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden. Den 1 januari 2020 trädde lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (”barnkonventionen”) i kraft som svensk lag.

Enligt barnkonventionen är barn rättighetsbärare det innebär bland annat att barn ska behandlas med respekt, att de har rätt att få komma till tals och att deras bästa ska beaktas i alla beslut.

Av artikel 27 punkt 3 - Alla barns rätt till levnadsstandard framgår att:

"konventionsstaterna ska i enlighet med nationella förhållanden och inom ramen för sina resurser vidta lämpliga åtgärder för att bistå föräldrar och andra som är ansvariga för barnet att genomföra denna rätt och ska vid behov tillhandahålla materiellt bistånd och utarbeta stödprogram, särskilt i fråga om mat, kläder, och bostad".

Ett tryggt boende och kontinuitet är av grundläggande betydelse för barns utveckling och välmående, medan motsatsen kan ha en negativ inverkan på barns psykiska och fysiska hälsa och på deras skolgång. För barnets bästa innebär det att undvika både ofrivilliga flyttar, och att undvika att leva i osäkra tillfälliga boendelösningar.

Aktuell forskning visar att hemlöshet bland barn är ett snabbt ökande problem både vad gäller antalet drabbade familjer och tiden de förblir bostadslösa. Vidare syns tendenser kring att toleransen ökar hos berörda professioner inom det svenska välfärdssystemet för att den sekundära bostadsmarknaden blir en uppväxtmiljö för alltför många barn och ungdomar, från att tidigare i stort sett uteslutande varit en livsmiljö för vuxna med sociala problem¹.

Grundorsaken till den hemlöshet som drabbar barnfamiljer är oftast strukturell, det vill säga att den vanligaste förklaringen till deras situation är att deras vårdnadshavare av ekonomiska skäl inte kunnat etablera sig på bostadsmarknaden och hänger samman såväl med bristen på tillgängliga hyresrätter som svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

De allra flesta barnfamiljer som söker bistånd hos socialtjänsten till boende, tillhör inte de särskilt utsatta grupper som enligt rättspraxis har rätt till bistånd i form av egen permanent bostad. Däremot behöver socialtjänsten utifrån ett barnrättsperspektiv ta särskilda hänsyn i ärenden som rör barnfamiljer som lever i hemlöshet och bör därmed betrakta barnfamiljer som en särskilt utsatt grupp.

2.3 Socialtjänstens insatser för personer i hemlöshet

Socialtjänsten kan erbjuda olika former av insatser till hemlösa personer. Det kan exempelvis handla om boendeinsatser med olika typer av stöd.

Socialtjänster utreder och beslutar om insatser efter ansökan från kommunens medborgare. Kommuninvånare som befinner sig i hemlöshet kan ansöka om boendeinsatser hos socialtjänsten. Beslut beviljas efter en individuell behovsprövning och bedömning. De stödinsatser som kan bli aktuella för personer som befinner sig i hemlöshet är:

- Ekonomiskt bistånd till tillfälliga boenden på hotell, vandrarhem och härbärke
- Boendeinsatser i form av interna tillfälliga boenden, träningslägenhet och kommunkontrakt

Nedan redogörs det lite mer ingående för vad dessa insatser innebär och vilka kriterier som behöver vara uppfyllda för att en individ ska komma i fråga för dessa insatser.

Internt tillfälligt boende

Med interna tillfälliga boenden avses lägenheter som kommunen har i sitt bestånd och som socialförvaltningen kan nyttja för att erbjuda individer ett temporärt boende. Internt tillfälligt boende kan erbjudas personer som är i behov av en tillfällig boendelösning men där placering på hotell, vandrarhem eller härbärke inte är lämpligt, exempelvis barnfamiljer.

¹ *Bostadslöshet som uppväxtvillkor - Barns och föräldrars vardagsliv i en familj som saknar egen bostad* (2017)

Träningslägenhet

Träningslägenhet är en insats för individer som har ett behov av stöd för att klara av att hantera ett boende och som samtidigt saknar egen bostad. Insatsen ska i första hand erbjudas individer som tidigare haft ordnade boendeformer i form av exempelvis placering på hem för vård och boende (HVB) eller bostad med särskild service (BOSS) eller familjehem och som under en övergångsperiod behöver stöd i förmågan att klara ett eget boende.

Kommunkontrakt

Kommunkontrakt är en boendeinsats som innebär att kommunen erhåller ett hyreskontrakt som individen i sin tur erhåller i andra hand. Kommunkontrakt är ingen insats som avser att tillgodose något vård- eller stödbehov utan insatsen syftar till att tillgodose behovet av bostad, vilket är skillnaden mot ovanstående insats ”träningslägenhet” som syftar till att den enskilde ska träna på att bo.

Det finns två typer av kommunkontrakt. Det ena beviljas enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen till personer som bedöms utgöra en särskilt utsatt grupp. För denna grupp är socialtjänsten enligt domstolspraxis skyldig att tillhandahålla en bostad genom bistånd.

Den andra typen av kommunkontrakt beviljas enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen. Genom bestämmelsen i 4 kap. 2 § socialtjänstlagen ges socialtjänsten en utökad möjlighet att erbjuda insatser utöver de skyldigheter som följer av 4 kap. 1 § SoL. Socialtjänsten kan således med stöd av 4 kap. 2 § socialtjänstlagen erbjuda kommunkontrakt i situationer där kriterierna enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen inte är uppfyllda. Vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att erhålla kommunkontrakt enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen är kommunen fri att själv besluta om.

3 Hemlöshet inom Botkyrka kommun

Aktuell forskning och tendensen lokalt i Botkyrka är att det är den strukturella hemlösheten som ökar och där socialtjänsten runt om i landet bekräftar bilden av att de måste ägna sig allt mer åt boendefrågor, på grund av det allt hårdare klimatet på bostadsmarknaden.

Den nationella kartläggningen av hemlöshet² 2017 visade på att det i Botkyrka kommun fanns 139 hemlösa personer i enligt Socialstyrelsens definition av akut hemlöshet när mätningen gjordes. Det var endast Stockholm, Malmö och Göteborg som hade fler hemlösa än Botkyrka enligt denna undersökning.

Socialförvaltningen följer årligen hemlösheten bland de Botkyrkabor som sökt kontakt med socialtjänsten för att få stöd med anledning av hemlöshet. Nedan siffror visar hemlösheten under åren 2018 - 2020 och innefattar hemlösa i kategori 1 av socialstyrelsens definition av hemlöshet, under ett helt kalenderår.

Årtal	2018	2019	2020
Vuxna i hemlöshet	567	492	473
Barn i hemlöshet	158	129	117

Ovanstående siffror visar vilka som varit i kontakt med socialtjänsten någon gång under året och fått stöd för sin hemlöshetssituation. Dessa är inte jämförbara rakt av eftersom arbetssättet de två senaste åren ändrats. Dessa siffror visar inte heller de Botkyrkainvånare som lever i hemlöshet men utan kontakt med socialtjänsten.

Det konstateras att socialförvaltningen inte ser någon vikande trend vad gäller hemlösheten. Att människor tar kontakt med socialtjänsten med sina behov av stöd för hemlöshet är fortsatt hög och konstant. Det utmärkande är tendensen att det är den strukturella hemlösheten som ökar.

² Socialstyrelsen

4 Strategi för socialförvaltningens arbete mot hemlöshet

Nedan följer de vägledande principer som ska gälla för socialförvaltningens arbete mot hemlöshet.

4.1 Tak över huvudet-garanti

Botkyrka kommun ska erbjuda kommuninvånare tak över huvudet-garanti. Tak över huvudet-garanti (TÖG) innebär att de kommuninvånare som lever i akut hemlöshet³ alltid ska kunna erbjudas tak över huvudet efter en nödprövning i de fall en akut nödsituation inte kan avvärras och alla andra möjligheter till tak över huvudet för den enskilde är uttömda.

I Stockholms län finns det många personer och familjer som saknar stadigvarande boende och som flyttar mellan kommunerna i länet. Detta gör att det ibland uppstår skilda meningar mellan kommunerna kring vilken kommun som har ansvar för stöd till personen. Det kan leda till att personer hamnar i kläm eller inte får rätt stöd i tid. För att underlätta för handläggningen när det finns oklarheter för att personens behov ska vara i fokus finns en överenskommelse mellan kommunerna i länet om ärendeansvar för personer i hemlöshet.⁴

4.2 Kommunkontrakt för socialt utsatt grupp

Socialförvaltningen ska tillämpa följande kriterier för att bevilja kommunkontrakt enligt 4 kap. 1 § SoL:

- Den enskilde är hemlös på ett sådant sätt som avses i kategori 1 eller 2 i socialstyrelsens definition av hemlöshet.
- Den enskilde tillhör en socialt utsatt grupp och behöver särskild hjälp med att få eller behålla en bostad
- Den enskilde ska, efter sin förmåga, ha tagit eget ansvar för sin boendesituation

Vad som utgör en ”socialt utsatt grupp” ska definieras enligt nedan. Observera dock att det med ”socialt utsatt grupp” i detta sammanhang inte avser alla med någon form av social problematik beskrivet enligt nedan – utan att personen till följd av sina svårigheter inte kan tillgodose sitt eget behov av bostad.

Unga vuxna med särskilda skäl att flytta hemifrån

I vissa mycket speciella fall där det föreligger allvarlig social problematik i hemmet kan unga som har fyllt 18 år ha rätt till bistånd för att flytta hemifrån. Detta förutsätter att socialtjänsten inte har lyckats komma till rätta med problemen genom annat stöd.

Familjehemsplacerade ungdomar som har fyllt 18 år

³ Med akut hemlöshet avses de personer som är hänvisade till akutboenden, härbärge, jourboende, skyddade boenden eller motsvarande. Här ingår också personer som sover i offentliga lokaler, utomhus eller i trappuppgångar, tält, bilar eller motsvarande.

⁴ Överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län om ärendeansvar för personer i hemlöshet

Enligt praxis har socialtjänsten ett ansvar för de ungdomar som familjehemsplacerats. När dessa ungdomar har fyllt 18 år kan den unge vuxne, undantagsvis, i vissa fall och när alla andra möjligheter har uttömts bedömas ingå i begreppet socialt utsatt grupp.

Personer med missbruksproblem

Socialtjänsten ska stödja personer med missbruksproblematik så att de får stöd att komma ifrån missbruket. Personer med missbruksproblematik kan ingå i gruppen socialt utsatt grupp.

Personer med psykisk ohälsa

Personer med psykisk ohälsa som inte har så pass omfattande stödbehov att de behöver bo i exempelvis bostad med särskild service eller i träningslägenhet – men samtidigt har omfattande problem att komma in på den ordinarie bostadsmarknaden till följd av exempelvis skuldsättning kan ingå i gruppen socialt utsatt grupp.

Skuldsatta personer

Personer med stora skulder, särskilt hyresskulder, som dessutom har betalningsanmärkningar och saknar någon som kan gå i borgen för dem kan omfattas av begreppet socialt utsatt grupp. Vid den individuella bedömningen är det kombinationen av olika svårigheter som är avgörande. Vanligtvis krävs att den enskilde har annan social problematik och eller hemmavarande barn (under 18 år).

4.3 Särskilt ömmande omständigheter för att beviljas boende inom Botkyrka kommun

Socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 4 kapitlet 1 § om det finns skäl för det. För följande grupper bedöms det föreligga särskilt ömmande omständigheter och kan därför beviljas kommunkontrakt enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen:

- Barnfamiljer i långvarig hemlöshet
- Våldsutsatta
- Avhoppare från andra kommuner

Barnfamiljer i långvarig hemlöshet

Den aktuella tendensen visar att det är den strukturella hemlösheten som ökar, där barn i synnerhet är särskilt utsatta. Det finns därför skäl att enligt 4 kapitlet 2 § socialtjänstlagen bevilja barnfamiljer i långvarig hemlöshet bistånd i form av boende i kommunkontrakt.

Som hemlös barnfamilj räknas familjer eller ensamstående med hemmavarande barn under 18 år som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande andrahands- eller inneboendekontrakt och därför är hänvisade till tillfälliga boendeanternativ. Botkyrka kommun definierar långvarig hemlöshet som minst sex månader av styrkt sammanhängande hemlöshet.

Våldsutsatta

Med våldsutsatta menas de som har kontakt med socialtjänsten utifrån sin våldsutsatthet och med anledning av detta också befinner sig i långvarig hemlöshet utan möjlighet att lösa situationen på egen hand.

Avhoppare

Med avhoppare från andra kommuner avses personer som vill bryta sin kriminella bana och därför är i behov av boende långt bort från sitt nuvarande nätverk. För att denna ska tillämpas behövs en överenskommelse mellan mottagande och överlämnande kommun.

En individuell prövning ska alltid genomföras för att bedöma om en det föreligger särskilt ömmande skäl för att beviljas en insats med stöd av 4 kap. 2 § socialtjänstlagen.

§ 28

Revidering av riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd KS/2021:00111

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderad riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd.

Sammanfattning

En uppdatering av riktlinjen för ekonomiskt bistånd gjordes senast 2016, då en omfattande revidering genomfördes. Socialförvaltningens arbete ledde då fram till att handläggningsrutiner och andra övriga rutiner så långt det var möjligt inkluderades i riktlinjerna för att skapa ett enhetligt arbetsdokument. En tydligare koppling till Socialstyrelsens allmänna råd, handböcker och övriga vägledningar gjordes, så även en tydlig avsnittsindelning.

Denna revidering har föranletts dels av ett behov att uppdatera innehållet till aktuell information efter organisationsförändringar, dels ny lagstiftning samt för att undersöka möjligheten om det genom riktlinjerna finns möjliga ekonomiska effektiviseringar att hitta.

Socialnämnden behandlade ärendet 2021-02-16, § 22.

Socialförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2020-12-10.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige.

Referens

Jesper Dahl
jesper.dahl@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Revidering av riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderad riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd.

Sammanfattning

En uppdatering av riktlinjerna för ekonomiskt bistånd gjordes senast 2016, då en omfattande revidering genomfördes. Socialförvaltningens arbete ledde då fram till att handläggningsrutiner och andra övriga rutiner så långt det var möjligt inkluderades i riktlinjerna för att skapa ett enhetligt arbetsdokument. En tydligare koppling till Socialstyrelsens allmänna råd, handböcker och övriga vägledningar gjordes, så även en tydlig avsnittsindelning.

Denna revidering har föranletts dels av ett behov att uppdatera innehållet till aktuell information efter organisationsförändringar, dels ny lagstiftning samt för att undersöka möjligheten om det genom riktlinjerna finns möjliga ekonomiska effektiviseringar att hitta.

Socialnämnden behandlade ärendet 2021-02-16, § 22.

Socialförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2020-12-10.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Bedömningen är att beslutet att anta Riktlinje för ekonomiskt bistånd, inte kommer att medföra några ändrade ekonomiska konsekvenser. Riktlinjerna förväntas bidra till att handläggningen av ekonomiskt bistånd sker rättssäkert och att rätt bistånd utbetalas till rätt person.

Barnkonsekvensanalys

Långvarigt ekonomiskt bistånd, påverkar barns möjligheter inom en rad olika områden, inte minst socialt där bristen på pengar kan leda till utanförskap. Forskning visar även på samband mellan ekonomisk utsatthet och svagare skolprestation, samt risk för missbruk och kriminalitet i vuxenlivet. Beslutet att anta riktlinjerna förväntas inte medföra några nya specifika konsekvenser utifrån barnrättsperspektivet. Däremot innehåller riktlinjerna ett fördjupat avsnitt som fokuserar på barnkonsekvensanalys inom ekonomiskt bistånd som bedöms främja att barnets perspektiv beaktas i samtliga beslut som rör barn.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från socialnämnden 2021-02-16, § 22.
2. Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-12-10.
3. Reviderad riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Socialnämnden

Charlotte Lagerqvist, t.f. socialdirektör

Jennifer Gavin, administrativ chef – socialförvaltningen

Emma Westergren, verksamhetsutvecklare - socialförvaltningen

§ 22**Revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd (SN 2020:279)****Beslut**

Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderad riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd.

Sammanfattning

En uppdatering av riktlinjerna för ekonomiskt bistånd gjordes senast 2016, då en omfattande revidering genomfördes. Socialförvaltningens arbete ledde då fram till att handlägningsrutiner och andra övriga rutiner så långt det var möjligt inkluderades i riktlinjerna för att skapa ett enhetligt arbetsdokument. En tydligare koppling till Socialstyrelsens allmänna råd, handböcker och övriga vägledningar gjordes, så även en tydlig avsnittsindelning.

Denna revidering har föranletts dels av ett behov att uppdatera innehållet till aktuell information efter organisationsförändringar och ny lagstiftning, och också för att undersöka möjligheten om det genom riktlinjerna finns möjliga ekonomiska effektiviseringar att hitta.

2020-12-10

Referens
Emma Westergren

Mottagare
Kommunstyrelse
Kommunfullmäktige

Revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige:
Kommunfullmäktige antar reviderad riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd.

Sammanfattning

En uppdatering av riktlinjerna för ekonomiskt bistånd gjordes senast 2016, då en omfattande revidering genomfördes. Socialförvaltningens arbete ledde då fram till att handlägningsrutiner och andra övriga rutiner så långt det var möjligt inkluderades i riktlinjerna för att skapa ett enhetligt arbetsdokument. En tydligare koppling till Socialstyrelsens allmänna råd, handböcker och övriga vägledningar gjordes, så även en tydlig avsnittsindelning.

Denna revidering har föranletts dels av ett behov att uppdatera innehållet till aktuell information efter organisationsförändringar och ny lagstiftning, och också för att undersöka möjligheten om det genom riktlinjerna finns möjliga ekonomiska effektiviseringar att hitta.

Ärendet

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd behöver alltid korrelera med aktuell lagstiftning och praxis. Socialtjänstlagen innebär också alltid att en prövning av biståndet ska ske utifrån den enskildes behov. Tydliga och aktuella - om än detaljrika riktlinjer - ger en möjlighet för handläggare att göra en rättssäker bedömning för likartade ärenden. Vidare så ger det en effektiv handläggning och att rätt bistånd går till rätt person.

Sammanfattning av förändringarna

Ändringarna som gjorts inom denna revidering innebär bland annat:

- Förändringar utifrån ny lagstiftning eller rättspraxis
- Att kopplingar till Socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd - där det bedömts rimligt - har skrivits in i dokumentet istället för hänvisningar.
- Språkliga justeringar kopplat till namnändringar

2020-12-10

Fokus på teamarbete och samverkan betonas i högre utsträckning efter revideringen, för att spegla en central metod inom socialtjänsten som ska präglas av teamarbete med individens behov i centrum. Ett fördjupande avsnitt om barnkonsekvensanalys har lagts till och hur bedömningen av barnets bästa ska beaktas vid handläggning av ekonomiskt bistånd, med utgångspunkt i bestämmelserna i barnkonventionen.

Det har i avsnittet om hemutrustning lagts till en skrivning om att det vid prövning av bistånd till hemutrustning är rimligt att hänvisa till andrahandsmarknaden. Både för en hållbar konsumtion och att det i Storstockholmsområdet finns ett väl sorterat utbud av bättre begagnad utrustning, vilket bör vara ett riktmärke för att bedöma skälig kostnad.

Enheten för ekonomiskt bistånd har påbörjat ett arbete med en så kallad e – robot, det arbets sättet beskrivs i riktlinjerna. Däremot ligger det i arbetets natur att det kommer ske en del justeringar då det fortfarande är nytt. Därför hänvisas det i riktlinjerna också till den senaste informationen som kommuniceras inom de enheterna som använder e-roboten.

En ny skrivning är också att habiliteringsersättning (s.k flitpeng) för personer som deltar i daglig verksamhet, ej ska vara en inkomst som reducerar biståndet.

I revideringen har också ett fördjupande avsnitt om boende lagts till, i ett försök att förtydliga hanteringen och bedömningen om rätt till bistånd för akut boende (kostnad) som i allt större utsträckning präglar det dagliga arbetet inom ekonomiskt bistånd som möter de individer och familjer som söker stöd för detta. Det framgår i det avsnittet, att det inte finns några bestämmelser i socialtjänstlagen som ger bostadslösa en allmän rätt till att få en bostad av socialtjänsten, däremot att det finns särskilda fall där socialtjänsten är skyldig att tillhandahålla en bostad som bistånd, enligt äldre praxis. Avsnittet tydliggör också- precis som tidigare - att en individuell bedömning utifrån personers förmåga och eventuella barns situation, alltid ska göras. Även om skälet att en barnfamilj ansöker om stöd inte per automatik innebär att socialtjänsten ska bevilja bistånd till akut boendekostnad.

Riktlinjerna innehåller numera också några rader om lagstiftningen som började gälla 1 januari 2020, om asylsökande som på egen hand (EBO) ordnar bostad i ett område som kommunen anmält som ett ”socioekonomiskt utsatt område”. Detta innebär att den asylsökande inte som huvudregel ska ha rätt till

2020-12-10

dagersättning eller särskilt bidrag enligt lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA). De ska i förekommande fall då hänvisas till Migrationsverkets anvisningsboende. Detta kan senare komma att påverka bedömningen vid rätt till bistånd vid eventuell ansökan om boendekostnad under etableringsperioden.

Slutligen ska det betonas att riktlinjerna alltid behöver tolkas utifrån den enskildes situation- och att det sociala arbetet som profession ligger till grund för hur enheterna som handlägger ekonomiskt bistånd arbetar. Arbetet med handläggning av ekonomiskt bistånd har alltid utgångspunkt i intentionen med lagstiftningen, det vill säga att det ekonomiska biståndet i princip ska vara en tillfällig hjälp och det är bättre för sökande att klara sin försörjning på egen hand än genom bistånd. Socialtjänsten ska hjälpa sökande på så sätt att hen kan uppnå egen försörjning. Det är bland annat detta som menas med att biståndet ska utformas så att det stärker sökandes resurser att leva ett självständigt liv.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Bedömningen är att beslutet att anta Riktlinje för ekonomiskt bistånd, inte kommer att medföra några ändrade ekonomiska konsekvenser. Riktlinjerna förväntas bidra till att handläggningen av ekonomiskt bistånd sker rättssäkert och att rätt bistånd utbetalas till rätt person.

Barnkonsekvensanalys

Långvarigt ekonomiskt bistånd, påverkar barns möjligheter inom en rad olika områden, inte minst socialt där bristen på pengar kan leda till utanförskap. Forskning visar även på samband mellan ekonomisk utsatthet och svagare skolprestation, samt risk för missbruk och kriminalitet i vuxenlivet. Beslutet att anta riktlinjerna förväntas inte medföra några nya specifika konsekvenser utifrån barnrättsperspektivet. Däremot innehåller riktlinjerna ett fördjupat avsnitt som fokuserar på barnkonsekvensanalys inom ekonomiskt bistånd som bedöms främja att barnets perspektiv beaktas i samtliga beslut som rör barn.

Charlotte Lagerqvist
T.f Socialdirektör
Socialförvaltningen

Jennifer Gavin
Stöd och utvecklingsenheten
Socialförvaltningen

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Socialnämndens riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: SN/2020:00279

Dokumentet är beslutat av: Socialnämnden

Dokumentet beslutades den: skriv datum så här xx månad 20xx

Dokumentet gäller för: Socialnämnden

Dokumentet gäller till den: tillsvidare

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Riktlinjer ekonomiskt bistånd 2016:155

Dokumentansvarig är: Stöd och utvecklingsenheten Socialförvaltningen

För revidering av dokumentet ansvarar: Socialförvaltningen

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Socialförvaltningen

Relaterade dokument:

Innehåll

1. Allmänt	7
Inledning	7
Läshänvisning.....	7
Riktlinjernas syfte och innehåll	8
Lagstiftning	8
Socialtjänstlagen (SoL).....	8
Motiverande samtal	11
Struktur i akten – förvaring av inkomna handlingar	12
Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter, handböcker och vägledningar	12
Övriga styrdokument	13
2. Handläggningsprocessen	14
Ansökan	14
Skillnad mellan ansökan och rådgivande samtal.....	14
Återtagande av ansökan.....	14
Att inleda en utredning	15
Utredning	15
Vägen till självförsörjning.....	15
Utredning av rätten till bistånd under tiden.....	15
Förenklad handläggning.....	16
Innehållet i en utredning	16
Information.....	16
Barnrättsperspektiv.....	17
Rätt utbetalning till rätt person - verifikation av inlämnade uppgifter.....	20
E-ansökan och automatisering.....	21
Olika hushållstyper.....	24
Inkomstberäkning.....	28
Beslut	33
Överklagande.....	34
Avslut av ärende	34
Återkrav och Återsökning	34
Återsökning Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.....	34
Återsökning Migrationsverket.....	35
Återkrav enligt socialtjänstlagen.....	37
Handläggning av felaktiga utbetalningar (FUT)	40
Utredningsåtgärder.....	41
Återkrav.....	41
Polisanmälan vid misstanke om bidragsbrott.....	43
Registrering i Procapita	44
3. Olika grupperns förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd	45
Arbetslösa	45
Att stå till arbetsmarknadens förfogande.....	45

Insatser	45
SFI-studier	46
Kompetenshöjande verksamhet	46
Sökande som inte bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande	46
Frånvaro	46
Ledighet	47
Personer som har sagt upp sig	47
Arbetssökande med otillräcklig A-kassa eller Alfakassa	48
Arbetssökande med otillräcklig föräldrapenning	48
Barn och ungdom 0-18 år	48
Handläggning av beslut om fritidspeng	49
Företagare	49
Inskrivna för kriminalvård eller rättspsykiatrisk vård	50
Kontraktsvård	51
Samhällstjänst	51
Inskrivna för vård eller behandling inom socialtjänsten	51
Personer som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom	51
Rehabilitering/samverkansmöte	53
Sjukersättning eller aktivitetsersättning	53
Avslag på ansökan om ersättning från Försäkringskassan	54
Personer med sociala och/eller medicinska problem	54
Personer med missbruksproblem	54
Personer med psykisk ohälsa	55
Personer som vistas utomlands	55
Personer 65 år och äldre	56
Studerande	56
Vuxenstuderande	56
Ungdomar under 21 år som går i skolan	57
Ungdomar som saknar föräldrar med försörjningsansvar	58
Utländska medborgare	58
EU-medborgare	58
Personer utan uppehållstillstånd	60
Personer med uppehållstillstånd	62
Nordiska medborgare	66
Återföreningar	66
4. Försörjningsstöd	67
Riksnorm	67
Merkostnader för umgänge med barn	68
Övrigt försörjningsstöd	69
Allmänt om boende	69
Hushållsel	75
Bredband och dator	76
Hemförsäkring	76

Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa	76
Resekostnad med allmänna kommunikationsmedel	77
Försörjningsstöd vid vistelse på institution	77
Nödprövning och akut bistånd	78
Beslut som löper över flera månader	80
5. Bistånd till livsföringen i övrigt	81
Begravningskostnad	81
Skäliga kostnader	81
Asylsökande	82
Diskmaskin, tvättmaskin etc.....	82
Flyttkostnader	83
Färdtjänstavgift	83
Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	83
Glasögon eller kontaktlinser.....	83
Hemtjänst/boendestöd	84
Hemutrustning	84
Generellt	84
Vilket bistånd kan beviljas och till vad?	86
Juridiska kostnader och stämpelavgifter	86
Advokatkostnader	86
Stämpelavgifter	87
Kläder och skor utöver vad som ingår i försörjningsstödet	87
Hälso- och sjukvård.....	88
Magasineringskostnad	89
Resor.....	89
Rekreationsresor	89
Resa till begravning	89
Återföreningsresor	90
Resor i samband med umgänge med barn	90
Sjukresor	90
Renoverings-/underhållskostnad	91
Skolkort – SL	91
Skulder.....	91
Spädbarnsutrustning.....	92
Tandvård.....	93
Kostnadsförslag	93
Akut tandvård	94
Nödvändig tandvård	94
Yttrande till utskott	96
6. Bilaga - Lagstiftning	97

1. Allmänt

Inledning

Socialtjänsten ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänstens arbete ska inriktas på att frigöra och utveckla enskilda och gruppers egna resurser, med hänsyn till människors ansvar för sin och andras sociala situation. Arbetet ska bygga på människors lika värde, respekt för människors rätt till självbestämmande och integritet.

I styrdokumentet *Strategi för ett jämlikt Botkyrka och Ett hållbart Botkyrka* fastställs att Botkyrka ska vara en plats där alla invånare känner sig hemma och har samma möjligheter i livet, och att kommunen har ansvar för att alla Botkyrkabor får de bästa förutsättningarna för ett bra liv. Kommunen ska bidra till ett hållbart samhälle, för nuvarande och kommande generationer, och bryta mönstret av ökande sociala och ekonomiska klyftor mellan kommunens invånare. En förutsättning för hållbar utveckling är ett jämlikt samhälle, där inkludering, jämställdhet, medskapande, ansvarstagande och icke-diskriminering råder. Ett jämlikt samhälle leder till ökad sammanhållning, trygghet och delaktighet, något som gynnar alla invånare oavsett social och ekonomisk bakgrund eller situation.

Socialtjänstens huvudsakliga uppgift inom ekonomiskt bistånd är att bidra till att hitta lösningar på människors **försörjningsproblem**. Fokus är på att sökande ska kunna försörja sig själv och leva ett självständigt liv. Under tiden prövas sökandes rätt till ekonomiskt bistånd. Utgångspunkten för dessa riktlinjer är relevant lagstiftning och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

Inom socialförvaltningen är huvudfokus att alltid sträva efter att arbeta i team för de individer där det behövs. Den interna samverkan inom socialtjänsten och inom kommunen - är central för att individen eller familjen ska få rätt stöd. Extern samverkan med myndigheter och kunskap om andra samhällsinstanser är också en nyckelfaktor för att kunna stötta individen eller familjen på bästa sätt.

Ekonomiskt bistånd handläggs främst på enheten för ekonomiskt bistånd. Utöver detta så handläggs ekonomiskt bistånd på Mottag vuxen, Våld i nära relation och på Förebyggande vuxen (som handlägger bistånd till nyanlända i etablering). Samtliga enheter som handlägger ekonomiskt bistånd omfattas av dessa riktlinjer.

Läshänvisning

Riktlinjerna har i vissa avsnitt angett läshänvisningar, där det finns möjlighet att läsa mer om det finns tid och behov av ytterligare information.

Hänvisningar sker framförallt till följande:

- Ett annat avsnitt i riktlinjerna
- Relevanta handböcker och vägledningar från Socialstyrelsen
- Kommunens övriga rutiner och styrdokument

Riktlinjernas syfte och innehåll

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling i kommunen. Riktlinjerna ger ett stöd i det praktiska arbetet med att tolka lagstiftningen.

Riktlinjerna anger vad som är skälig levnadsnivå i normalfallet men en individuell behovsprövning ska alltid göras. Det är i dessa riktlinjer inte möjligt att beskriva alla olika sorters situationer eller behov utan enbart de vanligt förekommande.

Lagstiftning

Socialtjänstens arbete regleras i huvudsak i socialtjänstlagen (SoL), förvaltningslagen (FL), offentlighets- och sekretesslagen (OSL) och kommunallagen (KL). För socialtjänstens verksamhet gäller ytterligare en rad andra lagar så som äktenskapsbalken (ÄktB), sambolagen, föräldrabalken (FB), lagen om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA), lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, hälso- och sjukvårdslagen (HSL), socialförsäkringsbalken (SFB) m.fl.

Ytterligare anvisningar kan hämtas från förarbetena till respektive lag. Vägledning kan också erhållas från prejudicerande domar. Riktlinjerna kompletteras efter hand med ny lagstiftning och prejudicerande domar t.ex. från Högsta förvaltningsdomstolen. Det sker dock inte kontinuerligt vilket gör att ny lagstiftning och rättsliga utslag fortlöpande måste beaktas.

Socialtjänstlagen (SoL)

Rätten till ekonomiskt bistånd – 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen

Reglerna i socialtjänstlagen innebär att var och en, i första hand, är skyldig att själv försöka tillgodose sina behov. Detta innebär att använda alla de möjligheter som finns för att själv klara sin försörjning. Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät för människor som inte själva kan tillgodose sina behov. Det ekonomiska biståndet ska i princip vara en tillfällig hjälp och det är bättre för sökande att klara sin försörjning på egen hand än genom bistånd. Socialtjänsten ska hjälpa sökande på så sätt att hen kan uppnå egen försörjning. Det är bland annat detta som menas med att biståndet ska utformas så att det stärker sökandes resurser att leva ett självständigt liv. Biståndet ska tillförsäkra en skälig levnadsnivå. Den skäliga levnadsnivån är inte fastställd till ett visst belopp och kan även innebära andra värden än pengar. I förarbeten till lagen sägs att nivån inte ska överstiga vad en person med låg inkomst i allmänhet har råd att kosta på sig.

Kommunens övergripande mål i arbetet med ekonomiskt bistånd är att varje hushåll så snart som möjligt blir oberoende av bistånd eller minskar sitt behov så mycket som möjligt genom annan försörjning.

Individuell behovsprövning

Socialtjänstlagen förutsätter att det i varje enskilt fall görs en individuell bedömning av hjälpbehovet och omfattningen av det. Bedömningen ska präglas av ett helhetsperspektiv på sökande och hushållets totala situation. Behovsprövningen ska vara individuell och ta hänsyn till omständigheterna i det specifika fallet. Utgångspunkten vid den individuella behovsprövningen är vad som skiljer sökande från en låginkomsttagare i samma situation med hela kommunen som jämförelseunderlag. Även de krav som ställs på den biståndssökande ska anpassas efter dennes individuella förmåga och förutsättningar.

Skyldighet att rapportera missförhållande – Lex Sarah

Lex Sarah är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet med lex Sarah är att verksamheten ska utvecklas och missförhållanden förebyggas samt, om de ändå uppstår, rättas till. Enligt bestämmelserna om lex Sarah ska anställda genast rapportera missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden.¹

Utöver arbetet med lex Sarah tillkommer arbetet med att uppmärksamma avvikelser i verksamheten, som behöver åtgärdas.

Läs mer i

- Socialstyrelsens handbok: Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, kapitel Krav på god kvalitet i SoL och LSS, avsnitt Skyldighet att rapportera missförhållanden – lex Sarah.
- Rutiner för lex Sarah, avvikelser och missförhållanden²

Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)

Bestämmelser om sekretess inom socialtjänsten finns i offentlighets- och sekretesslagen³. Sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att sökande eller någon närstående till denne lider men⁴. Undantag från sekretessen kan göras när det finns ett samtycke från sökande eller om det finns reglerat i lag. Inför utlämnande av sekretessbelagda uppgifter ska en sekretessprövning alltid göras.

Se även Hantering av uppgifter med sekretess inom socialförvaltningen i Socialstyrelsens handbok: Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, del 6 Regler om offentlighet, sekretess och tystnadsplikt mm.

Ansvarsfördelning mellan kommunerna

I socialtjänstlagen⁵ finns bestämmelser om ansvarsfördelningen mellan kommunerna, ansvaret är antingen bosättningskommunen och/eller vistelsekom-

¹ 14 kap. SoL

² <https://botwebb.botkyrka.se/sidor/din-forvaltning/forvaltningar/socialforvaltningen/sa-styrs-socialforvaltningen/avvikelser-lex-sarah-och-synpunktshantering.html>

³ 2009:400

⁴ 26 kap. 1 § OSL

⁵ 2 a kap. SoL

munen beroende på situation. *Se vidare* i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Ansvarig kommun och gränsen för kommunens ansvar.

I Stockholms län finns en överenskommelse mellan kommunerna för hemlösa personer. Kommunförbundet i Stockholms läns (KSL) överenskommelse om ärendehantering avseende hemlösa mellan kommunerna i Stockholms län.

Våld i nära relationer

Socialnämndens ansvar för våldsutsatta personer stadgas framförallt i den s.k. brottsofferparagrafen i socialtjänstlagen⁶. Där anges bland annat att nämnden ansvarar för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Kvinnor och barn som utsatts för våld, eller barn som upplevt våld mellan närstående, ska särskilt beaktas. Det är även viktigt att uppmärksamma våldsutövare och erbjuda insatser för att våldet ska upphöra.

Begreppet ”närstående” är enligt Socialstyrelsens definition könsneutralt och syftar på varje person som den våldsutsatta bedöms ha en nära och förtroendefull relation till. Bedömningen om vem som kan betraktas som närstående ska göras utifrån familje- och levnadsförhållanden i det enskilda fallet. Det är viktigt att beakta att våld kan förekomma i både heterosexuella och samkönade relationer och att såväl kvinnor som män kan vara utsatta respektive förövare.

Våldet kan ta sig många uttryck: fysiskt, psykiskt, sexuellt, ekonomiskt, materiellt eller i form av försummelse m.m.

Om nämnden får kännedom om att ett barn antingen själv utsatts för våld eller andra övergrepp, eller har upplevt att någon närstående har blivit det, ska en utredning av barnets behov av stöd och hjälp inledas utan dröjsmål⁷. Det innebär att om nämnden får kännedom om att en vuxen som utsätts för våld har barn/bor tillsammans med barn, ska informationen omgående rapporteras i kommunens E-tjänst Oro för barn. Finns det akut oro exempelvis brott mot barnet är det viktigt att ringa till mottag barn och berätta att den skriftliga orosanmälan är på väg. Det är viktigt att ett telefonsamtal sker direkt när det finns akut oro för att Mottag barn ska kunna göra sin skyddsbedömning och kan ställa frågor direkt till dig.

Behov av ekonomiskt bistånd

Vid bedömning av rätten till bistånd i form av exempelvis placering i skyddat boende får den våldsutsattas ekonomi inte avgöra om behövliga biståndsinsatser ska beviljas eller inte. Vid prövning av rätten till ekonomiskt bistånd ska däremot behovsbedömningen kompletteras med en ekonomisk prövning, dvs. om den sökande själv har inkomster eller tillgångar som kan tillgodose hans eller hennes ekonomiska behov. I det akuta skedet är dock skyddsbehovet det primära och tillfälligt ekonomiskt bistånd kan beviljas utan sedvanlig prövning av den skyddsbehövandes egna ekonomiska förutsättningar.

⁶ 5 kap. 11 § SoL

⁷ 6 kap. 1 § SOSFS 2014:4

Se vidare i

- Socialstyrelsens handbok: Våld – Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer, se särskilt kapitel Insatser till våldsutsatta vuxna, avsnitt Ekonomiskt bistånd.

Stöd till anhöriga/Föräldrastöd

Enligt socialtjänstlagen bör socialnämnden verka för att den som utsatts för brott och dennes anhöriga får stöd och hjälp. Det gäller särskilt kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp i hemmet (även personer utsatta för människohandel) samt barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna.⁸ Om det uppmärksammas att en person är i behov av detta kan handläggaren vända sig till kommunens anhörigsamordnare för mer information.

Minoritetsspråk och andra språk

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk⁹ innebär utökade rättigheter för vissa minoriteter att använda det egna språket. Bestämmelserna innebär bland annat att sökande har rätt använda sitt språk i sina kontakter med myndigheter som geografiskt helt eller delvis sammanfaller med minoritetsspråkets förvaltningsområde. Botkyrka kommun ingår i förvaltningsområdet för finska. Förvaltningslagen anger också att en myndighet ska använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska. En myndighet ska under samma förutsättningar använda tolk och göra innehållet i handlingar tillgängligt när den har kontakt med någon som har en funktionsnedsättning som allvarligt begränsar förmågan att se, höra eller tala¹⁰.

Motiverande samtal

Motiverande samtal (motivational interviewing, MI) är en samarbetsinriktad samtalsstil i syfte att stärka egen motivation och åtagande till förändring, som kan användas i rådgivning och behandling.

Viktiga principer inom MI är att:

- ha ett empatiskt förhållningssätt
- tillämpa ett empatiskt och reflekterande lyssnande
- stärka sökandes tro på sin förmåga och möjligheten till förändring

MI en viktig komponent för att ha samarbetsinriktade samtal, med ett reflekterat lyssnande och ett empatiskt förhållningssätt, där den enskildes behov och berättelse står i centrum. Den professionelles roll är sammanfattningsvis att

⁸ 5 kap. SoL

⁹ 2009:724

¹⁰ FL 13 §

hjälpa personen att formulera en egen förståelse av sin situation, egna argument för förändring, och att stärka personen i tilltro sin förmåga.

Struktur i akten – förvaring av inkomna handlingar

För att underlätta arbetet bör det finnas en logisk och enhetlig gemensam ordning för förvaring av olika handlingar i personakten. Det ska gå snabbt och enkelt att hitta relevanta dokument i personakten. Upplägget ska även underlätta aktvård och gallring. Inkomna handlingar ska som regel inte rensas, utan slängs först i samband med gallring.

Vid avslut av ärende ska samtliga beslut skrivas ut. En särskild gallringsrutin finns för detta.

Se vidare i

- Socialstyrelsens handbok: Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, kapitel Bevarande och gallring av handlingar m.m.
- Socialförvaltningens styrdokument för informationshantering

Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter, handböcker och vägledningar

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd är utöver lagstiftningen styrande och vägledande för arbetet.

- SOSFS 2013:1 Allmänna råd om Ekonomiskt bistånd. Tillhörande handbok *Ekonomiskt bistånd – Handbok för socialtjänsten* (2013).
- SOSFS 2014:5 Dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS. Tillhörande handbok *Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten* (2015).
- SOSFS 2011:9 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Tillhörande handbok *Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete – Handbok för tillämpningen av föreskrifter och allmänna råd* (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (2012).
- SOSFS 2011:5 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Lex Sarah. Tillhörande handbok *Lex Sarah – Handbok för tillämpningen av bestämmelserna om lex Sarah* (2014).
- SOSFS 2014:4 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer. Tillhörande handbok *Våld – Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer* (2015).
- Socialstyrelsens vägledning - Rätten till socialt bistånd för medborgare inom EU/EES-området (2014)

- Socialstyrelsens vägledning - Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd (2003)
- Socialstyrelsens vägledning - Vräkningsförebyggande arbete – stöd till socialtjänsten och andra aktörer (2008)
- Socialstyrelsens vägledning - Brottsoffer och deras närstående - socialtjänstens ansvar för att ge stöd och hjälp (2012)
- Socialstyrelsen vägledning - Stöd till anhöriga – vägledning till kommunerna för tillämpning av 5 kap 10 § socialtjänstlagen (2013)
- Socialstyrelsens PM: Ensamkommande barn och ungdomars försörjning, dnr 3.2-27697/2015

Övriga styrdokument

- Delegationsordningen 2020-09-29
- Socialförvaltningens styrdokument för informationshantering 2019-06-11
- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, styrdokument för socialförvaltningen, 2019-12.
- Procapitas e-support för handbok och guider.
- Processen för Lex Sarah och avvikelshantering
- Överenskommelse om ärendehantering avseende hemlösa mellan kommunerna i Stockholms län, Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) från 2020-09-01
- Rutin för ansvarsfördelning socialjour och socialtjänst dagtid.
- Rutin för bedömning av barnets bästa och barnkonsekvensanalys (2020-03-24)
- Ett hållbart Botkyrka (2020)
- Strategi för ett jämlikt Botkyrka

2. Handläggningsprocessen

Ansökan

Huvudfokus i möten med den sökande ska alltid vara den sökandes planering mot självförsörjning och vilka steg som behövs framåt för att bli självförsörjande. Ett annat viktigt perspektiv är också att samverkan är central för att individen eller familjen ska få rätt stöd. Det går det att säga att ett par som söker bistånd tillsammans, så är det också viktigt att utgå från de enskilda individernas planering för att hushållet ska bli självförsörjande. En ansökan kan vara både muntlig och skriftlig men huvudprincipen är att ansökan sker digitalt. I de fall den enskilde inte har svenskt personnummer och/eller BankID, sker ansökan på pappersblankett. I ansökan fyller sökande i sina uppgifter om t.ex. hushållsgemenskap, boende och ekonomi.

Samtliga beslut och beräkningar och en del andra meddelanden, kan göras tillgängliga för sökande på mina sidor, genom att de loggar in via bankID. Där kan den enskilde också få aviseringar via sms.

Kontinuerliga besök och samtal ska hållas med sökande för att följa upp situationen utifrån dennes behov, befintlig planering och framtiden.

Se även avsnitt i Riktlinjerna om e-ansökan och automatisering.

När en ansökan inkommer ska det dokumenteras bland annat följande uppgifter i journal¹¹:

- Datum när ansökan inkom
- Vilken månad den avser
- Kort bedömning kring planering, att handlingsplanen följs.
- Vid eventuella frågor om ansökan, tas i kontakt med den enskilde
- Information om samtycken

I beräkningen dokumenteras:

- Vad ansökan avser
- Uppgift om föregående månads utgifter för el och hyra är betalda, kollas via kontoutdrag. Detta för att förebygga uppkomsten av hyresskulder och elskulder.
- Personens inkomstuppgifter
- Eventuell övrig nödvändig information

Skillnad mellan ansökan och rådgivande samtal

I de fall en person enbart hör av sig och ställer frågor till socialtjänsten är det inte att betrakta som en ansökan. Om det är oklart, ska handläggaren kontrollera med personen om det är en ansökan eller inte. Det är viktigt att informera om rätten att ansöka om bistånd.

Återtagande av ansökan

¹¹ Frastext finns i Procapita

Om sökande återtar sin ansökan om bistånd under utredningens gång avskrivs ärendet och utredningen avslutas. En journalanteckning görs om att ansökan har återtagits. Att ansökan återtagits innebär **inte** att sökande får tillbaka inlämnade handlingar.

Att inleda en utredning

När en ansökan om ekonomiskt bistånd inkommer ska nämnden alltid utan dröjsmål inleda en utredning. Inom ekonomiskt bistånd görs inga förhandsbedömningar eftersom nämnden inte har rätt att neka till att ta emot ansökningar. Utredningar som rör ekonomiskt bistånd sker med stöd av 11 kap. 1 § SoL.

Utredning

Utredningar inom ekonomiskt bistånd består av två delar:

- Vägen till självförsörjning
- Utredning av rätten till bistånd under tiden

Utredningen sammanställs i utredningsmallen i Procapita.

Vägen till självförsörjning

Utredningens primära fokus är att undersöka vad sökande gör för att bli självförsörjande och vilket stöd socialtjänsten kan erbjuda. Utgångspunkten ska vara individens egen förmåga och individuellt anpassade insatser ska ges. De insatser som erbjuds är beroende av vilket hinder för självförsörjning sökande har.

Beroende på personens situation ställs olika krav, för detta kommer en fördjupning i senare kapitel, *Olika grupperns förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd*.

Utredning av rätten till bistånd under tiden

Prövningen av rätten till bistånd görs i flera steg och en individuell behovsprövning ska alltid göras.

Följande frågeställningar ska alltid utredas:

- *Är förutsättningarna för bistånd uppfyllda?*

En bedömning ska göras om den sökande kan anses ha gjort vad hen kan för att nå självförsörjning i enlighet med planeringen.

- *Kan behovet av bistånd tillgodoses på annat sätt?*

Annat sätt kan exempelvis vara genom andra försörjningsskyldiga, genom inkomster eller tillgångar, genom socialförsäkringsförmåner, studiestödsformer eller andra ersättningar.

- *Vilket bistånd ska beviljas?*

Utöver riksnormen som fastställs av regeringen ska med utgångspunkt från lagen och kommunens riktlinjer en bedömning göras av vilket behov som föreligger och vad som är en skälig levnadsnivå för sökande.

Förenklad handläggning

Vid genomgång av ett ärende kan det leda till bedömningen att det inte finns grund att ställa några sysselsättningskrav på sökande och ärenden kan då remitteras till förenklad handläggning av socialassistent.

Det ska inte finnas något som behöver utredas vidare, exempelvis företag/bil/bostadsrätt. När ärendet remitteras bör de fullmakter som behövs i ärendet vara aktuella, exempelvis fullmakt för god man.

Det skrivs en sammanfattning¹² i ärendet med följande rubriker:

- Bakgrund (med motivering till varför bedömning görs att ärendet ska remitteras till förenklad handläggning)
- Familj
- Kontaktuppgifter
- Boendesituation (sökande ska ha ordnat boende)
- Tidigare sysselsättning
- Ekonomisk situation (Även en bedömning av om sökande ska beviljas SL-kort eller reskassa eller om den inte ska beviljas någon kostnad för resor alls).
- Övrigt (Exempelvis om det är något speciellt som handläggaren bör tänka på som att sökande behöver hjälp med att betala in fakturor eller att det finns en god man etcetera).

Efter att sammanfattningen skrivits ska ärendeakten med sammanfattning, lämnas till enhetschef för resonemang om bedömningen. Därefter kan fördelning till socialassistent göras.

Innehållet i en utredning

Information

Socialtjänsten har en informationsskyldighet oavsett om syftet med kontakten är att ansöka om ekonomiskt bistånd eller få allmänna upplysningar. Information som ges till sökande ska vara lätt att förstå och tillgänglig för så många som möjligt.

För att underlätta för den sökande att göra rätt och lämna rätt uppgifter vid ansökan ska varje sökande ges tydlig information om:

- sin rätt att ansöka om bistånd
- vilka krav med målet att nå självförsörjning som socialtjänsten ställer på sökande för att vara berättigad till bistånd
- sin skyldighet att lämna korrekta och fullständiga uppgifter
- skyldighet att anmäla ändrade förhållanden
- handlägningsprocessen och de kontroller som görs
- att lämnade uppgifter registreras i kommunens socialregister (Procapita).

¹² Frastext finns i Procapita.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, se särskilt kapitel Handlägningsprocessen.

Barnrättsperspektiv

Fattigdom, eller ekonomisk utsatthet, har många fler konsekvenser för barn (och barnfamiljer) än de rent materiella, det finns många studier som visar. Att som barn leva en längre tid under förhållanden där inkomsterna inte räcker till det nödvändigaste utgöra ett hinder i ens möjligheter till utveckling och deltagande. Begränsade ekonomiska resurser påverkar flera områden i ungas liv, till exempel hälsa och skolprestationer och på längre sikt även anställnings- och karriärutsikter. Att beakta barnrättsperspektivet i handläggningen av ekonomiskt bistånd är därför av största vikt.

Den 1 januari 2020 trädde lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter ("barnkonventionen") i kraft som svensk lag. Enligt barnkonventionen är barn rättighetsbärare och de ska därmed inkluderas i alla beslut som berör dem.

Det innebär att barn ska behandlas med respekt, att de har rätt att få komma till tals och att deras bästa ska beaktas i alla beslut. Följande fyra grundprinciper är centrala och vägledande för hur helheten i barnkonventionen ska tolkas:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde (artikel 2)
- Barns bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn (artikel 3)
- Alla barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6)
- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad (artikel 12)

Att ha ett barnrättsperspektiv och göra barnkonsekvensanalyser innebär inte att en ansökan alltid beviljas utan det ska utgöra en del av övrigt underlag inför ett beslut.

Att ta hänsyn till barnets bästa kan till exempel vara genom särskilda satsningar för att hjälpa föräldrar med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd att komma igång med ett arbete och bli självförsörjande. I andra fall kan det handla om att genomföra en barnkonsekvensanalys vid en bedömning om det finns behov för en familj att sänka sin boendekostnad, innan beslut fattas. Detta för att klargöra vad det innebär för barnet att flytta. Det kan även handla om att efter en barnkonsekvensanalys bevilja ekonomiskt bistånd till något som barnet behöver för sitt liv och sin utveckling, exempelvis stöd för att ett barn ska kunna fortsätta med en fritidsaktivitet. Ti

Särskilt viktigt i handläggningen är att **aldrig** använda ett barn under 18 år som tolk utan att alltid anlita en professionell tolk.

En bedömning av barnets bästa och en barnkonsekvensanalys ska antingen göras i utredningen som ligger till grund för ett beslut eller i en separat journalanteckning. Slutsatsen kring om barnets bästa uppnås eller inte ska föras in direkt i beslutsmotiveringen. Antingen kan en kortare motivering till slutsatsen

också föras in i beslutsmotiveringen eller så kan utredningen alternativt journalanteckningen göras till en bilaga till beslutet.

Hänsyn till barns bästa får dock aldrig innebära att barnet uppmärksammas eller utreds mot föräldrarnas vilja. Om föräldrarna inte vill svara på frågor om sina barn ska vi respektera det och vår bedömning av barnets bästa baseras då på den kunskap vi har kring barnen. I samtliga fall där barnet är aktuellt på barnspåret ska vi inför bedömningen av barnets bästa hålla ett samtal med barnhandläggaren. I bedömningen av barnets bästa ska sedan de uppgifter vi fått från föräldrarna och eventuellt från barnhandläggaren sammanvägas med vetenskap och beprövad erfarenhet om barnets bästa. Om det inte finns tecken på att barnets situation kräver en särskild utredning så inleds utredning enligt 11 kap. 1 § och 2 §§ SoL av någon av de utredande barnenheterna.

Vad innebär ett barnrättsperspektiv inom ekonomiskt bistånd

Utgångspunkten är alltid att föräldrarna inom ramen för sin förmåga och ekonomiska resurser har huvudansvaret för att säkerställa de levnadsvillkor som är nödvändiga för barnet. Utifrån detta är det viktigt att bedömningen av barnets bästa på vuxensspåret aldrig får innebära att barnet uppmärksammas eller utreds mot föräldrarnas vilja.

Barnrättsperspektiv innebär både att se något ur barnets synvinkel och att vuxna har barnet i sin synvinkel. Ett första steg innebär att kartlägga barnets situation och behov. Detta sker genom samtal med föräldrarna om deras barn, både vid första kontakten/nybesök eller vid uppföljningsmöten. Särskilt viktigt är att vid långvarigt behov av ekonomiskt bistånd uppmärksamma barnets behov och situation med tydlig koppling till den ekonomiska situationen. Hushåll som har varit aktuella 10 månader eller längre räknas som långvarigt¹³.

Det innebär även följande:

- Upprätta en planering för hur självförsörjning ska uppnås för föräldern där barnets situation ingår.
- Bedöma barnets bästa utifrån en helhetsbedömning med stöd av t.ex. riktlinjer, barnkonventionen och med hjälp av de kunskaper som finns om barn och barns behov.
- Beakta barns behov inom särskilt viktiga områden, t.ex. boende, umgänge med föräldrar, hälsa, fritidsaktiviteter och ungdomars feriekomster.
- Vid behov göra hembesök, i samråd med föräldrarna, för att bedöma vilket bistånd som familjen behöver med hänsyn till barnets behov.
- Dokumentera hur barnets behov beaktats, vilka eventuella överväganden som gjorts och hur detta påverkat beslutet. Detta gäller både negativa och positiva beslut.

Barnkonsekvensanalys

¹³ Enligt Socialstyrelsens definition är man långvarigt aktuell om man varit aktuell mellan 10-12 månader.

I hushåll där det finns barn och ungdomar ska deras situation alltid uppmärksammas. När beslut rör barn ska särskilt beaktas vad hänsyn till barnets bästa kräver och i ärenden där det finns barn i familjen ska de kortsiktiga och långsiktiga konsekvenserna för barnet alltid övervägas innan beslut fattas. Berörd förälder ska göras delaktig i analysen av barnets bästa kopplat till beslutet.

I samband med att en barnkonsekvensanalys görs är det också viktigt att väga in hur beslutet påverkar föräldrarnas/föräldrarnas möjligheter att bli självförsörjande, något som i sig är en positiv faktor för barnet.

Barnkonsekvensanalysen är individuell och görs för ett barn åt gången, då barn inom ett hushåll kan ha olika behov. Barnkonsekvensanalysen ska utgå från barnkonventionens artiklar om barnkonventionen men ska även ta hänsyn till det individuella barnets behov utifrån exempelvis ålder, kön, utvecklingsnivå, funktionsnedsättning och övriga förutsättningar.

Enligt socialförvaltningens rutin för bedömning av barnets bästa och barnkonsekvensanalys ska en barnkonsekvensanalys göras vid nedan tillfällen:

- Alla avslagsbeslut som berör barn i mer än ringa omfattning (undantag kan vara exempelvis egenavgifter, mindre delavslag som inte påverkar familjens ekonomi och tandvårdskostnader)
- Alla grundbeslut
- Alla beslut som fattas (både bifall och avslag) där en större förändring har skett i familjen sedan förra gången en barnkonsekvensanalys gjordes.
- Alltid minst två gånger per år oavsett ovanstående.

Exempel på beslut som inte direkt rör barn men får starka konsekvenser är beslut rörande hyresskuld, elskuld, boendekostnad för tillfälligt och/eller förlängt boende, rådrum gällande boendekostnad, vid risk för avslag av riksnorm och vid nödprövningar. Bistånd riktad direkt till barnet. Exempel på sådana beslut är bistånd till umgänge, fritidsaktiviteter, SL-kort för barnet eller hemutrustning för barnet.

Hur ska en barnkonsekvensanalys göras?

En barnkonsekvensanalys innebär att socialtjänsten utreder vilka konsekvenser ett beslut får för ett barn genom att ställa följande frågor:

- Hur många barn är direkt och indirekt berörda av beslutet och vilka är de barnen?
- På vilket sätt påverkas vart och ett av barnen av beslutet?
- På vilket sätt har barnets åsikter tagits fram?
- Vad är barnets bästa enligt barnet själv, enligt föräldrarna och enligt andra professionella såsom ex. skola och sjukvård?
- Vad är vår bedömning av barnets bästa utifrån vad som framkommit i ovanstående punkt?
- Finns det några intressekonflikter med barnets bästa i det aktuella beslutet?
- Kan vi uppnå barnets bästa i det aktuella beslutet?

- Om vi inte kan uppnå barnets bästa – varför kan vi inte det?
- Vilka alternativa åtgärder finns som kan kompensera för att barnets bästa inte har kunnat uppnås?
- Barnkonsekvensanalysen ska sedan dokumenteras och utgöra underlag för beslut.

Särskilda områden som är viktiga att beakta:

- Boende
- Barnomsorg/skola
- Socialt nätverk
- Hälsa
- Fritidsaktiviteter
- Umgänge med förälder
- Ungdomars ferieinkomster

Mer om barnrättsperspektiv och barnkonsekvensanalyser

- Socialstyrelsens vägledning – Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd, artikelnr: 2003-109-1
- Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Viktiga utgångspunkter vid biståndsbedömning, avsnitt Hänsyn till barns bästa
- Socialstyrelsens handbok: Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, kapitel Barnkonventionen och barnperspektivet i svensk lagstiftning
- Rutin för bedömning av barnets bästa och barnkonsekvensanalys

Rätt utbetalning till rätt person - verifikation av inlämnade uppgifter

Allmänt

I samband med ansökan om ekonomiskt bistånd är det som huvudregel den sökandes sak att visa att hen har rätt till det bistånd som söks. Socialtjänsten ska även ge stöd och hjälp i de fall en person har svårt att inhämta uppgifterna på egen hand.

Att verifiera uppgifter som den sökande lämnar i samband med ansökan ingår som en del i utredningen. För att säkerställa rätt utbetalning till rätt person ska relevanta kontroller göras redan innan beslut om utbetalning fattas. I kommande avsnitt beskrivs först vilka kontroller som är viktiga i utredningen och avslutas med en mer ingående beskrivning av hur kontrollerna genomförs.

Socialtjänsten har enligt lag rätt att inhämta vissa uppgifter från andra myndigheter utan sökandes samtycke. Det gäller Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och arbetslöshetskassorna.¹⁴

Godkännande av att olika kontroller görs sker i huvudsak genom ansökan. I vissa fall kan andra kontroller än de som godkänts på ansökan behöva göras,

¹⁴ 11 kap. 11§ SoL och förordning om uppgiftsskyldighet i vissa fall enligt socialtjänstlagen.

vilket ska godkännas av den sökande. Om den sökande har lämnat muntligt samtycke ska detta dokumenteras i en journalanteckning. Om den sökande inte lämnar samtycke måste socialtjänsten ta ställning till om beslutsunderlaget är tillräckligt eller inte. Om inte, kan beslut om avslag fattas med hänvisning till att den sökande inte medverkar till utredningen.

I samband med första ansökan och nybesöket

Utredningen i samband med nybesöket är den mest grundläggande. Det som primärt måste utredas är om den sökande kan anses tillhöra kommunen.

Följande punkter ska alltid utredas:

- Identitet
- Uppehållstillstånd/uppehållsrätt
- Uppgifter om boende och vistelse
- Sökandes egna försök att bli självförsörjande
- Tidigare försörjning/orsak till behov av bistånd
- Uppgifter från folkbokföringen
- Hushållssammansättning/civilstånd
- Barnens boende, skolgång/barnomsorg och ev. extra arbete
- Vårdnadshavare för barn boende i hushållet, ev. umgängesavtal
- Inkomster
- Tillgångar
- Utgifter
- Eventuell tidigare aktualitet vid annan socialtjänst

E-ansökan och automatisering

De personer som ansöker om ekonomiskt bistånd via e-ansökan, handläggs enligt en automatiserad process. Eftersom arbetssättet är nytt kan det komma att göras justeringar löpande som inte hinner uppdateras i denna riktlinje. Det arbetssätt som senast kommuniceras på enheten kommer därför vara gällande.

En så kallad e-robot, aktualiserar ärendet, gör en preliminär beräkning och skickar ett meddelande till handläggare om att en preliminär beräkning har gjorts. Automatiseringen kan påbörjas efter att grundutredningen är fullständig.

Automatiserad aktualisering och preliminär beräkning

När e-ansökan fylls i korrekt och signeras av klienten, kommer roboten att aktualisera ansökan i ärendet.

Där den enskilde angett att den har inkomster kan den beslutas först i samband med att samtliga inkomster registreras i SSBTEK, omkring den 25:e, däremot kan ansökan börja utredas för en bedömning under tiden för att undvika en ansamling av outredda ansökningar i slutet av månaden.

Inkomster, utgifter och maxbelopp i den preliminära beräkningen

I den preliminära beräkningen använder roboten SSBTEKs inkomster framför klientens egenifyllda inkomster, vilket innebär att roboten korrigerar eventuellt felaktiga belopp som klienten fyllt i.

För vissa utgiftsposter finns det maxbelopp inlagda i roboten. I de fall som klienten har ansökt mer än det högsta maxbeloppet, kommer roboten välja maxbeloppet. Den enskilde bör uppmanas att spara sina underlag i 12 månader, efter ansökan, då de kan komma att kontrolleras i en stickprovskontroll. I övrigt ska förfrågningar om kompletterande underlag minimeras. Handläggare förväntas träffa den enskilde ofta och eventuella oklarheter ska utredas i möte med klienter.

I de ärenden där roboten inte kan göra en aktualisering och beräkning, behöver både aktualisering av ansökan samt beräkning göras manuellt.

Beslut och utbetalning

Roboten inväntar inkomster från SSBTEK och släpper beräkningar i regel den 25:e varje månad, då beslut och utbetalning kan ske. Beslutsunderlaget baseras på en aktiv kontakt med klienten och samarbetsparter, vilket ger god kännedom om klientens behov och plan mot självförsörjning.

Vid flaggning

När något i beräkningen inte stämmer enligt de regler som programmerats i roboten får handläggaren en flaggning. Dessa är vägledande för handläggarens vidare kontakt och utredning av ansökan. Flaggningar från roboten kan gälla även en mindre summa som överskrider förprogrammerade schabloner/belopp. I dessa fall bör kostnaden godkännas med syftet att korta ner handläggningstid till förmån för det sociala arbetet.

Där belopp bedöms vara för höga, t. ex. ansökt kostnad för hushållsel eller boendekostnad som överskrider det som normalt beviljas, bör summan delvis avslås med hänvisning till överklagan.

Vid flaggning och vid manuell ansökan bör nedanstående punkter följas upp:

- Att planeringen för att nå självförsörjning följs
- Följa upp vad som framkommer på ansökan, t.ex. sökt ersättning från annan myndighet. (a-kassan, CSN, FK etc)
- Att det finns verifikationer för lämnade inkomster/utgifter som ansökan omfattar
- Kontroll med SSBTEK
- Kontoutdrag senaste månaden som kan styrka att el och hyra är betald
- Vid behov bedöma ev. uppehållsrätt

Regelbundet för att upptäcka eventuella förändringar

Följande bör utredas regelbundet enligt befintligt årshjul.

- Årsbesked från banken (obs kan ha flera banker) – januari
- Deklaration, samtliga sidor lämnas in tillsammans med ansökan för maj för hela hushållet.

- Skatteåterbäring- utbetalas vanligen mellan april – augusti.
- Om den enskilde saknar skatteregistrering i Sverige / ej tidigare fått besked slutligt besked om slutgiltig skatt i december
- Barns inkomster och tillgångar genom t.ex. kontoöversikt och deklARATION
- Intyg om skolgång för barn som studerar på gymnasiet – minst vid varje nytt läsår (HT-start i augusti/september)
- Intyg om umgänge – minst 1 gång/år eller vid förändringar
- Följa upp eventuellt tillfälligt uppehållstillstånd

Beskrivning av hur kontrollerna genomförs

Arv

Om socialtjänsten får kännedom om att en person fått ärva kan bouppteckningen begäras in från sökande för att få ta del av hur arvet har fördelats. Dessa uppgifter kan även begäras från Skatteverket, om det finns kännedom om den avlidnes personnummer.

Boende

För att utreda frågor kring boende *se vidare* i riktlinjerna, kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Allmänt om boende.

Deklaration

Deklaration med tillhörande specifikationer begärs in varje år, även för ungdomar i hushållet. Syftet är att kontrollera hur den ekonomiska situationen ser ut för den sökande. Av deklARATIONEN kan man se om den sökande har haft några skattepliktiga inkomster under året eller kapitaltillgångar. DeklARATIONEN kan även visa om en sökande har pantsatt tillgångar och betalar ränta på lånet.

De som uppger att de inte har fått någon deklARATION hänvisas till Skatteverket för att styrka detta med en begäran om kontrolluppgifter. Om en person förlo-
rat sin deklARATION kan hen få en kopia från Skatteverket istället för kontroll-
uppgifter.

Om sökande har haft inkomster och/eller tillgångar ska det kontrolleras mot den dokumentation som finns i ärendet. Framkommer det att personen har inkomster eller tillgångar som inte redovisats ska de nya uppgifterna utredas och eventuellt kan en FUT utredning bli aktuell.

Se vidare avsnitt Handläggning av felaktiga utbetalningar

Vid kontroll av deklARATION kan det vara bra att tänka på följande:

- Mest information går att utläsa av specifikationen där de olika posterna är förtydligade.
- Under inkomst av tjänst ser man vilka inkomster den sökande haft under året. (Inkomst av näringsverksamhet kan också förekomma.) Under inkomst av tjänst kan man också utläsa om personen haft skattepliktig ersättning från Försäkringskassan.

- Tillgångar kan vara lättast att se under inkomst av kapital men även avdrag av kapital kan förekomma vid försäljning av fonder, aktier m.m. Om det framgår att den sökande har schablonintäkt kan det betyda att personen har eller har haft ett investeringssparkonto.
- Förekommer det underlag för fastighetsavgift betyder det att personen äger eller har ägt en fastighet under förgående år.
- Om den sökande kommer att få återbäring sker det tidigast i april. Notera beloppet i journal och ta sedan upp som inkomst när det är klart att personen fått återbäringen. Det kan även framgå uppgifter om skulder till olika kreditinstitut. I dessa fall kan det vara bra att höra med den sökande hur hans eller hennes ekonomi ser ut och. Boka in ett möte där den sökande får visa utdrag för det senaste året och utred om det går att dra några slutsatser. När öppnades kontot och hur beviljades krediten från första början?
- Fråga om personen är i behov av att remitteras till budget- och skuld-rådgivare

Fordonsinnehav

För handläggning av personer som har tillgångar i form av fordon *se vidare* i avsnittet nedan om tillgångar.

Företag

För att utreda personer med företag *se vidare* i riktlinjerna, kapitel Olika grupper förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd, avsnitt Företagare.

Inkomstuppgifter

Inkomstuppgifter kontrolleras genom att sökande lämnar: kontoutdrag, specifikationer till inkomster och deklaration. Socialtjänsten kan vid behov be den sökande att lämna medgivande till att socialtjänsten kontaktar exempelvis arbetsgivare eller försäkringsbolag.

Utländska inkomster eller tillgångar

Utgångspunkten är att den sökande själv lämnar in underlag angående sina inkomster och tillgångar. Möjligheterna att få fram uppgifter varierar från land till land. Migrationsverkets hemsida (LIFOS), landets ambassad i Sverige eller Sveriges ambassad i landet kan ge hänvisning om vilka handlingar som är möjliga att begära in och vilka myndigheter som kan tillhandahålla dessa.

Värdering av fastighet, tomt, villa och bostadsrätt

För bedömning av tillgång i form av fastighet, tomt, villa, eller bostadsrätt *se vidare* i riktlinjerna, kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Boende och boendekostnader.

Olika hushållstyper

Sammanboende med hushållsgemenskap

Det finns två typer av sammanboende med hushållsgemenskap.

Den ena typen är vuxna som oavsett kön lever under äktenskapsliknande förhållanden. *Makar och registrerade partners* har försörjningsplikt gentemot varandra vilket innebär att mellan dessa gäller hushållsgemenskap som innebär ömsesidigt ansvar för alla kostnader i hushållet. Inom ekonomiskt bistånd och övriga socialförsäkringssystemet gäller detta även *sambos*, dvs. par som sammanbor.

En gemensam ansökan och bådas sammanräknade inkomster ska ligga till grund för beräkning av biståndsbehov. Det innebär till exempel att om bara den ene har inkomst får hen stå också för sin sammanboendes kostnader så långt inkomsten räcker. Först därefter kan eventuellt kompletterande bistånd beviljas. Det innebär även att om den ena parten inte har rätt till bistånd påverkar det hela hushållet. Underhållsskyldighet gentemot övriga familjemedlemmar går före familjemedlemmarnas rätt till bistånd.

Endast om det är uppenbart olämpligt att makar/sambor har gemensam ekonomi, exempelvis när våld i nära relation förekommer, eller då någon av makarna är oförmögen att ta sitt ansvar för resten av familjen ska principen om gemensam försörjningsplikt frångås och makarna kan handläggas var för sig. Undantag kan även göras vid akuta nödsituationer. Hushållsgemenskap gäller till dess parterna flyttar isär. Under vissa förhållanden, se nedan om Giftna men ej sammanboende, gäller den även efter parterna flyttat isär. Endast om särskilda skäl finns kan man räkna separat på någon som lever i denna typ av hushållsgemenskap. I så fall ska halva normen för makar/sammanboende användas och hälften av övriga gemensamma utgifter räknas in i månadsbehovet.

Övriga sammanboende med hushållsgemenskap - Den andra typen av hushållsgemenskap är mer begränsad. Det gäller personer som bor ihop och delar vissa kostnader men inte har ekonomiskt ansvar för varandra, till exempel vuxna barn som bor kvar hemma, vänner eller nära släktingar som delar lägenhet. För denna grupp används en särskild norm som är beräknad utifrån storleken på hushållet. Konstruktionen på denna norm innebär att de personliga kostnaderna inom normen beviljas som för ensamstående, men de hushållsgemensamma kostnaderna beviljas endast med den andel av hushållet som den sökande utgör, barnen inräknade. Om flera vuxna delar hushåll varav några är par så ska de som utgör par räknas enligt sammanboendenorm och de som är ensamstående enligt beräkningen om sammanboende med hushållsgemenskap.

Hushållsgemenskap gäller normalt från den dag sammanflyttning sker. Exempel på situationer när hel hushållsgemenskap gäller redan från första månaden är när ett par väntar barn eller då de sökt och stått i kö för att få bostad tillsammans. Om sammanboendet är oplanerat och osäkert kan undantag från principen om ekonomisk hushållsgemenskap göras upp till sex månader. Avsteg från principen kan också göras om det ur rehabiliteringssynpunkt eller av andra sociala skäl framstår som viktigt med delad ekonomi.

Hushållsgemenskap gäller till dess parterna flyttar isär.

Giftna men ej sammanboende

Gifta makar är enligt lagstiftning försörjningspliktiga gentemot varandra och försörjningsplikten kvarstår även om makarna har skilda hushåll. Prövningen av bistånd ska utgå från denna princip om ömsesidig försörjningsplikt. Den gemensamma inkomsten ligger till grund för bedömning av bistånd och hänsyn ska inte tas till fördrade omkostnader på grund av skilda hushåll. Bistånd beviljas endast till en boendekostnad. Även om t.ex. den ena parten vistas utomlands eller sitter i fängelse kvarstår försörjningsplikten.

En utredning ska däremot alltid göras om den andra personens möjligheter att försörja sin partner t.ex. om den ena parten befinner sig utomlands i avvaktan på beslut om uppehållstillstånd eller är i fängelse. Hänsyn ska även tas till vilka möjligheter det finns från respektive land att få fram uppgifter och handlingar. Om ens partner är försvunnen kan bistånd beviljas om det är styrkt och efter en individuell bedömning.

Ansökan om äktenskapsskillnad - Om ett gift par eller registrerade partners separerar och ansöker om skilsmässa eller partnerskillnad gäller försörjningsplikten till dess att tingsrätten har beslutat att den är slutgiltig. Om den ena parten inte bidrar till försörjningen kan en ansökan om stämning lämnas till domstolen, i de fall när den ena partens ekonomi gör det möjligt att bidra till försörjningen.

En ansökan om ekonomiskt bistånd prövas tillsammans till dess att tingsrätten meddelat dom om äktenskapsskillnad. Observera att särskilda regler gäller om det förekommer våld i nära relation.

Läs mer i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten,

- kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Medlemmar i hushållet.
- kapitel Prövning av behovet av bistånd, avsnitt Genom andra personers inkomster och tillgångar.

Inneboende

För sökande som är inneboende räknas sökande inte ha hushållsgemenskap med den/dem som hen är inneboende hos. För att betraktas som inneboende ska den sökandes hushåll som huvudregel disponera eget rum i bostaden, även om en individuell bedömning alltid behöver göras utifrån omständigheterna. Sökandens behov av bistånd bedöms enligt vanlig norm för ensamstående. Om avtalet mellan hyresvärden och den inneboende innebär att vissa hushållsutgifter, som till exempel förbrukningsvaror, ingår i hyran kan normen anpassas efter det.

Hushåll med underåriga barn

Föräldrarna ska ta ut hel föräldrapenning, dvs. sju dagar per vecka, till dess barnomsorgsplats erbjuds. Vid parallellt deltagande i arbetssökarverksamhet får ersättningsdagarna delas upp mellan föräldrarna. Föräldrarna har rätt att spara del av föräldrapenning. Socialstyrelsen rekommenderar att en enskild som har barn ska kunna spara upp till fyra veckors föräldrapenning per barn

fram till det år då föräldrapenningen senast kan tas ut. Tanken är att de i framtiden kan använda sin sparade föräldrapenning för att delta i exempelvis inskolning på dagis och andra besök i förskoleverksamheten eller skolan och detta är något som ur ett barnperspektiv bör hållas fast vid.

Barnet ska ställas i barnsomsorgskön så snart det är möjligt¹⁵, för att kunna börja vid ett års ålder. Bekräftelse på platsansökan ska visas upp. Så snart det är praktiskt möjligt ska den hemmavarande föräldern ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. Den som har bistånd i avvaktan på plats i förskoleverksamhet är skyldig att ta första anvisning av plats för att ha rätt till fortsatt bistånd. Undantag från denna princip bör göras om barn av psykiska eller medicinska skäl är i behov av särskild typ av förskoleverksamhet eller av senareläggning av inträdet i verksamheten. Behovet ska vara styrkt med läkarintyg. För tid efter att barnomsorgsplatser erhållits föreligger ingen rätt att vara föräldraledig. Föräldraledighetslagen¹⁶ reglerar endast förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Gymnasiestuderande ungdom

Föräldrarna har försörjningsskyldighet för ungdomar till dess att de fyller 21 år förutsatt att de går i skolan, grundutbildning, och ska då räknas in som barn i hushållets norm. *Se vidare* i riktlinjerna, kapitel Olika grupperns förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd, avsnitt Ungdomar under 21 år som går i gymnasiet.

När barnet inte längre omfattas av föräldrarnas försörjningsplikt ska de tas ur föräldrarnas hushåll och vid eventuellt behov av bistånd söka på egen hand. I föräldrarnas beräkning tas en hyresdel upp och fasta kostnader i form av t.ex. hushållsel, hemförsäkring och bredband delas.

För beräkning av hyresdel *se vidare* i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren.

Hushåll där barn bor växelvis hos föräldrarna

Om barnet eller barnen bor ungefär lika mycket hos båda föräldrarna (dvs minst 12 dagar hos ena föräldern) ska halva barnbidraget räknas som inkomst. Normen beräknas utifrån hur många dagar barnet bor hos föräldern. Även övriga utgifter för barnet förutsätts delas mellan föräldrarna, exempelvis beviljas övrigt ekonomiskt bistånd med halva barnomsorgsavgift, akut läkarvård etc.

Se vidare i riktlinjerna beträffande umgängesbarn, kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Merkostnader för umgänge med barn.

Underårig som bildat familj

¹⁵ Vid sex månaders ålder i Botkyrka

<http://www.botkyrka.se/barnochutbildning/forskolaochbarnomsorg1-5ar/attsokaochbytaplats>

¹⁶ 1995:584

Förälder har kvar sitt försörjningsansvar för underårigt barn även om den underåriga själv blir förälder. Däremot har de inget försörjningsansvar för barnbarnet.

Vid giftermål övertar make/maka försörjningsplikten för underårig eller gymnasiestuderande upp till 21 år. Om maken/makan inte kan fullgöra sin försörjningsplikt, primär försörjningsplikt, har den underåriges föräldrar försörjningsplikt, sekundär försörjningsplikt.

Inkomstberäkning

Vid bedömningen av behovet av ekonomiskt bistånd ska hushållets samtliga faktiska inkomster räknas. Inkomsterna bör i regel beräknas utifrån de inkomster hushållet hade kalendermånaden före den månad som beräkningen avser.

Behov av försörjningsstöd beräknas i normalfallet så att normen läggs ihop med godkända utgifter för hyra, hushållsel, hemförsäkring, SL-resor och avgift för a-kassa eller fackföreningsavgift. På så sätt erhålls hushållets totala norm. Från denna avräknas hushållets alla nettoinkomster månaden innan ansökningsmånaden. Mellanskillnaden utgör hushållets behov av försörjningsstöd.

Vid nybesök eller om hushållet inte ansökt om bistånd på några månader kan det vara nödvändigt att göra en grundligare utredning. Det kan till exempel vara lämpligt att värdera inkomsterna olika beroende på hur hushållets ekonomi sett ut en tid bakåt och vid vilka tidpunkter olika inkomster erhållits.

Utgångspunkten är att bistånd inte beviljas till skulder eller lån vilket innebär att t.ex. avbetalning på studielån eller andra avbetalningar inte ska räknas med.

Underhållstöd kan räknas bort från disponibel inkomst innan den ekonomiska prövningen sker, om en person har lön därmed inte kan ansöka från Försäkringskassan om att få underhållsstödet nedsatt eller uppskjutet.

Överskjutande inkomst från tidigare månader

Det är i regel bara pengar som den biståndssökande vid ansökningstillfället faktiskt fått utbetalt och kan förfoga över som räknas som inkomst. Inkomster som hushållet har fått tidigare bör i regel inte påverka beräkningen, om de inte var mycket höga eller avsedda för en viss längre tidsperiod, t.ex. ett avgångsvederlag. Det gäller till exempel inkomster som hushållet fått tidigare än månaden före den månad som ansökan avser.

Nämnden bör kunna ställa större krav på ekonomisk planering av en person som har vetat om att den egna inkomsten kommer att upphöra och tidigare har mottagit ekonomiskt bistånd. Detta gäller personer som väl känner till socialnämndens normer och regler och inte dem som tidigare endast haft mycket tillfälligt bistånd eller inte har ansökt på länge.

Det kan vara rimligt att kräva att en person som endast tillfälligt försörjer sig själv mellan biståndsperioderna också tar hänsyn till det i sin hushållsekonomiska planering.

Vid ett nybesök däremot saknar den biståndssökande kunskap om nivån på det ekonomiska biståndet och kan inte förväntas ha levt på en låg ekonomisk nivå före ansökan. Om socialtjänsten kontrollerar den enskildes ekonomiska situation månaderna innan ansökan är det viktigt att ha detta i åtanke. Frågan är också hur mycket den enskilde har känt till om sin framtida ekonomi och har kunnat planera. Det ska vid ett nybesök i de flesta fall göras en beräkning tre månader tillbaka för att få en bild av hur personen planerat för sin ekonomi, även om detta inte innebär att ett normöverskott per automatik ska tas upp som inkomst.

Inkomster

Inkomster som i sin helhet reducerar det ekonomiska biståndet

- Aktivitetsstöd
- Arbetslöshetsersättning/Ersättning från alfa-kassan
- Avgångsvederlag
- Barnbidrag inklusive flerbarnstillägg
- Bostadsbidrag, BTP (bostadstillägg för pensionär)
- Ersättning från kriminalvården, frigivningskonto
- Etableringsersättning inkl bostadsersättning eller etableringstillägg
- Extra försäkringsförmåner till exempel AGS (avtalsgruppsjukförsäkring), AMF (arbetsmarknadsförsäkring), AFA-försäkring (vid sjukskrivning) eller STP/ITP (särskild tilläggspension/övriga avtalsspensioner).
- Försäkringsersättning eller skadestånd, ideell del för ”sveda och värk”
- Hemvårdsbidrag eller hemsjukvårdsbidrag - räknas som inkomst för den person som mottar bidraget för utfört arbete
- Hyresdel från inneboende eller hemmavarande vuxet barn
- Kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta (KBH)
- Lön eller sjuklön från arbete. Avdrag för förskott på lön eller förmåner, exempelvis lunchkuponger, ska inte täckas med försörjningsstöd. Undantag kan göras i de fall utredningen visar att förskottet tagits på grund av omständigheter som normalt skulle ha beaktats vid prövning av rätten till bistånd, t.ex. för att bekosta tandvård.
- Omvårdnadsbidrag
- Pension, livränta
- Räntor och utdelningar
- Sjukersättning och aktivitetsersättning
- Sjukpenning, föräldrapenning, rehabiliteringsersättning
- Skatteåterbäring, observera att om skatteåterbäringen tagits i anspråk av Kronofogdemyndigheten räknas den inte som inkomst.

- Studiehjälp: studiebidrag, studiemedel
- Underhållsbidrag, underhållsstöd, efterlevandestöd
- Äldreförsörjningsstöd

Även andra former av inkomster som ska inräknas vid prövning av ekonomiskt bistånd kan förekomma, exempelvis en persons insättningar.

Inkomster som delvis reducerar det ekonomiska biståndet

- Familjehemsersättning

Hela arvodesdelen ska räknas som inkomst samt den del av omkostnadsersättning som avser ersättning för bostad per månad och barn. För familjehem som blivit särskilt förordnad vårdnadshavare enligt avtal gäller samma beräkningsätt som för familjehem.

- Stipendier

De som är villkorade eller riktade till särskilda ändamål ska inte tas med i beräkningen men övriga. Bedömning av hur ett stipendium ska reducera ekonomiskt bistånd får göras från fall till fall.

- Merkostnadsersättning vid handikappersättning

Beträffande merkostnadsersättning är det viktigt att kontrollera vilka kostnader ersättningen ska täcka, då dessa kostnader således inte ska täckas av ekonomiskt bistånd. En prövning behöver göras i varje enskilt fall.

Inkomster som inte reducerar ekonomiskt bistånd

- Extra tillägg till studiebidrag till gymnasiestuderande ungdomar
- Stipendier eller fondmedel som utbetalats efter en social bedömning
- Försäkringsersättning eller skadestånd, ekonomisk del avsett för särskilt ändamål som till exempel ersättning för läkar- eller tandvårdsbehov som uppkommit av skadan
- Inackorderingstillägg vid gymnasiestudier på annan ort
- Habiliteringsersättning (S.k. Flitpeng)
- Lärlingsersättning
- Merkostnadsersättning för barn. Beträffande merkostnadsersättning är det viktigt att kontrollera vilka kostnader ersättningen ska täcka, då dessa kostnader således inte ska täckas av ekonomiskt bistånd. En prövning behöver göras i varje enskilt fall.
- Utbetalning av ersättning enligt lagen (2012:663) om ersättning på grund av övergrepp eller försummelse i samhällsvården av barn och unga i vissa fall

Jobbstimulans – särskild beräkningsgrund

Om en sökande uppfyller vissa villkor innebär den särskilda beräkningsregeln i 4 kap 1 b § SoL att 25 procent av nettoinkomsten inte ska beaktas vid prövningen av ekonomiskt bistånd, under förutsättning att personen uppfyller vissa förutsättningar. Jobbstimulansen är personlig och gäller inte för hushållet som helhet. Den eller de vuxna i hushållet som uppfyller villkoren har rätt till jobbstimulans och ett villkor för jobbstimulans är att den enskilde har fått försörjningsstöd under en sammanhängande period av sex månader- då gäller jobb-

stimulansen under 24 sammanhängande månader oavsett om den enskilde är självförsörjande under någon del av tiden eller om den enskilde flyttar till en annan kommun.

Avslag på försörjningsstöd en månad räknas som avbrott och tiden börjar räknas om från början. Om en enskild efter tvåårsperioden åter får försörjningsstöd under sex sammanhängande månader är han eller hon åter kvalificerad för jobbstimulans. Det finns ingen gräns för hur många gånger en person kan få jobbstimulans.

Tillgångar

Alla realiserbara tillgångar ska användas för sökandes försörjning innan hen har rätt till bistånd. Med realiserbara tillgångar menas bankmedel, aktier eller andra värdepapper, bil, båt, fastighet, guld, dyrbara konst- eller samlarföremål, etc. Även utländska tillgångar påverkar rätten till bistånd. *Se vidare* i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Prövning av rätten till bistånd.

Bankmedel, aktier, obligationer

Huvudprincipen är att bistånd inte ska beviljas sökande som har tillgångar i form av kontanta medel eller värdepapper.

Bosparande

Alla former av bosparande räknas som realiserbar tillgång. Undantag från denna princip kan göras när biståndsbehovet bedöms som kortvarigt, högst tre månader, eller om den sökande saknar egen bostad. I dessa fall godtas endast inestående kapital i bosparande eller liknande upp till den nivå som krävs för bibehållen kötid eller för att kunna bo kvar.

Om personen även står i en annan bostadskö som inte kräver bosparande så påverkar det bedömningen och är en grund för att personen kan nyttja ovanstående bosparande.

Bostadsrätt/Villa

För information om bostadsrätt och villa *se vidare* i riktlinjerna, kapitel Försörjningsstöd, avsnittet Boende och boendekostnader.

Fritidshus/fastighet

För mer information om fritidshus/fastighet *se vidare* i riktlinjerna, kapitel Försörjningsstöd, avsnittet Boende och boendekostnader.

Fordon

Transportstyrelsen har uppgifter om en person äger fordon, en persons fordonshistorik eller ett fordon's ägarhistorik. Uppgifterna kan sökas via personnummer, registreringsnummer eller ett företags organisationsnummer. Från Transportstyrelsen kan man även begära kopia på den handling som upprättats och skickats in för att genomföra ägarbytet.

Grundprincipen är att en bil eller annat fordon är en lätt realiserbar tillgång och ska säljas omgående. Om bedömningen görs att sökande inte har något godtagbart och styrkt behov av att få behålla bilen men inte kan sälja bilen omgående kan rådrum ges på försäljningen. Rådsumsbeslutet ska vara skriftligt (där datum för när rådrummet går ut framgår). I normalfallet bör rådrummet vara på en månad. I rådsumsbeslutet ska det framgå att bilens uppskattade värde kommer att räknas som inkomst vid nästa månads beräkning. Rådsumsbeslut är överklagningsbara.

Vid fordonsinnehav är det sökande själv som ska visa fordonets värde. Detta kan ske genom att låta värdera fordonet hos en auktoriserad bilfirma. Sökande ska sälja bilen till ett marknadsvärdespris. Jämförelse med motsvarande fordon som annonseras för försäljning på marknaden kan vara vägledande. Vid en försäljning ska ett kvitto som styrker försäljningen visas upp.

Vid särskilda skäl kan bistånd beviljas trots innehav av bil, till exempel om bilen är en förutsättning för att ta sig till och från arbete.

Se vidare i

- Socialstyrelsens handbok om ekonomiskt bistånd, kapitel Prövning av rätten till bistånd.

Läs mer på Transportstyrelsens hemsida vad gäller

- avställning/avregistrering av fordon
- bedrägerianmälan

Pensionssparande

Pensionssparande räknas i princip som en tillgång bortsett från i de fall de inte är möjligt att ta ut pensionssparandet i förtid.

Barns inkomster och tillgångar

Hemmavarande barn och skolungdomar i familjer med ekonomiskt bistånd får behålla en del av sina inkomster¹⁷ från eget arbete utan att det påverkar föräldrarnas rätt till bistånd för barnet eller skolungdomen. Avsikten är att tonåringar i ekonomiskt utsatta familjer ska kunna göra sådant som är möjligt för andra tonåringar. Det normaliserar dessa barns och ungdomars villkor och kan även vara viktigt med tanke på framtida arbete och egen försörjning.

Hemmavarande barn och skolungdomar under 21 års ålder;

- kan ha inkomster upp till ett prisbasbelopp under ett kalenderår, utan att de beaktas vid prövningen av ekonomiskt bistånd.
- kan ha sparade medel upp till 15 procent av prisbasbeloppet utan att det vid ansökningstillfället påverkar föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för barnet.

¹⁷ 4 kap. 1a § SoL

Barn som inte är hemmavarande, dvs. inte bor tillsammans med sin förälder, t.ex. ensamkommande barn;

- kan ha inkomster där den särskilda beräkningsregeln i 4 kap 1 b § SoL används, som innebär att 25 procent av nettoinkomsten inte ska beaktas vid prövningen av ekonomiskt bistånd (se sidan 30 i denna Riktlinje)
- kan ha sparade medel upp till 15 procent av prisbasbeloppet.

Om ett barn har tillgångar som föräldrarna inte kan förfoga över, bör det inte påverka föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för barnet. Detta gäller t.ex. bankmedel som står under överförmyndarens kontroll, om överförmyndaren inte ger sitt samtycke till uttag.

Barn är aldrig försörjningsskyldiga för andra familjemedlemmar. Om barn har inkomster och tillgångar utöver barnets ekonomiska behov, bör inkomsten räknas av mot barnets del i familjens kostnader inklusive barnets del av boendekostnaden. Innebär det att barnet blir helt självförsörjande tas barnet ut ur förälderns norm och eventuell hyresdel tas upp i förälderns beräkning.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Prövning av behovet av bistånd

- avsnitt Barns och skolungdomars tillgångar och inkomster av kapital
- avsnitt Barns och skolungdomars inkomster av arbete
- Socialstyrelsens PM: Ensamkommande barn och ungdomars försörjning

Beslut

Beslut om ekonomiskt bistånd är myndighetsutövning och beslut fattas på grundval av utredningen. Utredningen leder vanligtvis till ett beslut enligt 4 kap. 1 § SoL. Besluten, både bifall och avslag, ska motiveras.

Av besluten ska följande framgå:

- Vad ansökan avser
- Hänvisning till gällande lagstiftning
- Eventuell tidsperiod
- Motivering till beslutet
- Om beslutet rör barn direkt eller indirekt ska konsekvenserna för barnet finnas med.

Avslagsbeslut enligt 4 kap. 1 § SoL ska alltid vara skriftliga och delges den sökande. Information ska även ges om att beslutet går att överklaga (besvärshänvisning). Besluten ska också finnas tillgängliga på mina sidor.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, kapitel Handläggningsprocessen, se särskilt följande avsnitt:

- Underlag till beslut
- Delaktighet i utredningen och rätten att yttra sig över den
- Beslut

- Utbetalning

Socialtjänsten kan även bevilja bistånd utöver vad som gäller i 4 kap. 1 § SoL om det finns skäl för det. Biståndet beviljas då enligt 4 kap. 2 § SoL. *Se vidare* i Socialstyrelsens handbok: Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, kapitel Rätten till bistånd.

Överklagande

När en överklagan inkommer ska socialtjänsten först ta ställning till om det finns förutsättningar för att ompröva beslutet. Om beslutet omprövas ska överklagan skickas till Förvaltningsrätten tillsammans med redovisning av det nya beslutet. Om beslutet inte ändras helt i enlighet med den sökandes önskemål ska en prövning göras om överklagan kommit in i rätt tid. Om den kommit in i rätt tid ska den snarast och senast inom en vecka skickas vidare till Förvaltningsrätten. Om överklagan kommit in för sent ska ett avvisningsbeslut fattas och en ny besvärshänvisning skickas med. Om avvisningsbeslutet överklagas ska det, tillsammans med det beslut som ursprungligen överklagades, skickas till Förvaltningsrätten.

Avslut av ärende

När en person inte längre ansöker om ekonomiskt bistånd ska ärendet avslutas. Ärendet avslutas två månader efter sista besluts månad. I de fall en överklagan är överlämnad till t.ex. Förvaltningsrätten bör ärendet (överklagningsutredningen) vara öppet till dess att dom fallit.

Om sökande återkommer inom tre månader och inga väsentliga förändringar har skett, ska tidigare handläggare/enhet fortsätta handläggningen. Om väsentliga förändringar¹⁸ skett hänvisas sökande att kontakta Mottag Vuxen som gör en ny aktualisering.

Återkrav och Återsökning

Huvudprincipen är att bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL beviljas utan återbetalningsplikt för sökande. Undantag från denna princip regleras i 107 kap. 5 § SFB (återsökning) och 9 kap. 1 och 2 §§ SoL (återkrav).

Återsökning Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten

Kommunen kan återsöka bistånd som sökande beviljas under den tid Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten prövar en periodisk förmån som kan komma att utbetalas retroaktivt. *Se vidare* i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Återbetalning, avsnitt retroaktiva förmåner enligt socialförsäkringsbalken.

Handläggning av återsökning - Återsökning sker genom att begäran om utbetalning för retroaktiv tid görs till Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten. Särskild blankett för framställan återfinns på Försäkringskassans/Pensionsmyndighetens hemsida. En begäran om utbetalning per förmån

¹⁸ T.ex. skilsmässa, äktenskap, tillgångar/inkomster av betydelse eller längre tids utlandsvistelse.

och beslutstillfälle (avseendemånad) måste göras varje månad. Följande uppgifter ska framgå:

- Förnamn, efternamn och personnummer för den försäkrade
- Uppgifter om förmån och period (avseendemånad)
- Totalt belopp av ekonomiskt bistånd som har betalats ut till hushållet för perioden/månaden
- Det ska även framgå om ytterligare någon begäran om utbetalning, för hela eller delar av samma period, gällande annan förmån har sänts in
- Uppgifter om nämnden (kontaktperson, tel., adress, pg/bg-nr)
- Nämndens (det vill säga ansvarig tjänstemans) underskrift, datum och namnförtydligande

Personens ansökan om ersättning behöver följas upp varje månad, innan nästa månads beslut, för att se om Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten har fattat ett beslut. Om Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten avslår ansökan om ersättning finns det inte längre grund för att göra en begäran nästa månad.

Återsökning Migrationsverket

Socialtjänsten kan söka tillbaka pengar från Migrationsverket för flykting med insats från Ekonomiskt bistånd eller Förebyggande vuxen. Återsökning kan göras för kostnader för ekonomiskt bistånd, tomhyror och kvotflyktingar. Återsökningen görs för föregående år. Återsökning kan göras fram till att personen blir svensk medborgare, fyller 65 år eller avlider. Återsökningen handläggs av ekonomienheten på Stöd och utvecklingsenheten.

Definition av flykting är enligt Migrationsverkets begreppsförklaring: Utlänning som har ansökt om asyl och fått uppehållstillstånd i Sverige av flyktingsskäl.

Återsök av ekonomiskt bistånd

För följande grupper kan en återsökning göras:

- Flykting som är under 65 år och har helt eller delvis nedsatt prestationsförmåga.
- Flykting vars etableringsplan har upphört och som inte har möjlighet att försörja sig på grund av en sjukdom eller ett funktionshinder.
- Flykting som fyllt 18 år men inte 21 år, går i gymnasieskolan samt har eget boende men inte har sina föräldrar i landet.
- Ensamkommande unga fyllt 18 år men inte 21 år med uppehållstillstånd som har inte rätt till ersättning dygnsschablon om 750 kronor eller för vårdinsatser enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) eller motsvarande enligt socialtjänstlagen (SoL)

Innan bistånd beviljas behöver följande handlingar begäras in:

- Underlag på helt nedsatt prestationsförmåga på flykting från Arbetsförmedlingen.
- Kopia ur etableringsplan för delvis nedsatt prestationsförmåga.

- Enligt SFS 2008:975 behövs inte samtycke för att begära handlingar från Arbetsförmedlingen i detta syfte.

Ärendet registreras som Etablerings-akt i Procapita och ska föras med lila pappersakt. Efter två år, när etableringsperioden är slut, ska akten byta färg till blå.

En begäran från ekonomienheten, skickas månadsvis om att alla handläggare ska återrapportera vilka personer inkl. kundnummer som gäller. Endast nyttillkomna ärenden ska rapporteras. Rapporteringen kompletteras sedan med en kopia på de underlag som finns i beskrivna ovan. Återkopplingen ska ske skyndsamt.

Återsök tomhyror

Kostnader kan återsökas för:

- Bostad som har anmälts till Migrationsverket.
- Personen som flyttar in i bostaden ska omfattas av förordningen om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar
- Bosättningen har skett efter ett beslut om anvisning av Migrationsverket eller Arbetsförmedlingen.
- Kommunens ansökan ska avse en sammanhängande period från och med datumet då bostaden anmälts tillgänglig till dess att den eller de nyanlända personerna flyttar in i bostaden.

Förebyggande vuxen skickar fortlöpande uppgifter på lägenheter som står tomma till ekonomienheten som ska anmälas skyndsamt till Migrationsverket. Ekonomienheten begär underlag i form av hyresavier för perioden från och med datumet då bostaden anmälts tillgänglig till dess att den eller de nyanlända personerna flyttar in i bostaden.

Återsök särskilda kostnader:

Kostnader kan återsökas för:

- Kommunen kan få ersättning för placeringar enligt lagen om vård av unga (LVU) eller lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) samt insatser för skyddat boende enligt socialtjänstlagen (SoL) (gäller inte ensamkommande barn).
- Kommunen kan få ersättning för insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) i form av familjehemsplacering/HVB/stödboende eller boendekostnader för familjeutredningshem (gäller inte ensamkommande barn).
- Kommunen kan få ersättning för insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) i form av kurator, familjeterapeut, kontaktperson, kontaktfamilj eller stödperson (gäller inte ensamkommande barn).

Återsök av kostnader för kvotflyktingar:

Kostnader kan återsökas för:

- resekostnader för hämtning av kvotflyktingar från flygplatsen till bostad

- resekostnad för att ordna uppehållstillståndskort (UT-kort) hos Migrationsverket
- resekostnad för att hämta id-kort hos Skatteverket
- personalkostnader vid hämtning utöver ordinarie arbetstid
- mat för första dygnet
- kostnader för vinterkläder vid ankomsten till Sverige
- akututrustning i avvaktan av hemutrustningslånet via Centrala studie-stödsnämnden (CSN)
- tolkkostnader under första tiden i Sverige (upp till fyra månader)
- kostnader för försörjningsstöd månaden efter mottagningsdatum (från och med månad två) till och med att kvotflyktingen fått sitt UT-kort
- ersättning för insatser för personer eller familjer med särskilda behov i syfte att underlätta anvisning av plats för bosättning i en kommun. Denna ersättning betalas ut om kommunen i samband med anvisningen har fått ett så kallat förhandsbeslut.

Ärendet kodas som *anvisning kvot* i Procapita och ska föras med lila pappers-akt som behålls även om ärendet byter handläggare.

En begäran, från ekonomienheten skickas månadsvis om att alla handläggare ska återrapportera vilka personer inkl. kundnummer på kvotflykting med insats från den senaste månaden. Återkopplingen ska ske skyndsamt. Handläggaren kompletterar sedan med de underlag som behövs för återsöksarbetet som exempelvis; underlag som styrker vilka särskilda kostnader för flyktingmottagandet kommunen haft.

Återkrav enligt socialtjänstlagen

Reglerna kring återkrav regleras i 9 kapitlet socialtjänstlagen. De formella kraven är absoluta och får inte åsidosättas. Vid en eventuell prövning i förvaltningsrätten innebär åsidosättande av de formella kraven att talan inte kan fullföljas. Att bevilja bistånd mot återkrav ska tillämpas restriktivt.

Det finns tre sätt för kommunen att få tillbaka utbetalt bistånd:

1. Bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL med villkor om återbetalning (*9 kap. 2 § st. 1 SoL*) som förskott på förmån, ersättning etc.
2. Bistånd enligt 4 kap. 2 § SoL med villkor om återbetalning gäller (*9 kap. 2 § st. 2 SoL*)

Återkrav enligt punkt 1-2 beskrivs under respektive rubrik nedan.

3. Återkrav av bistånd som hushållet/personen fått för mycket eller på oriktiga grunder (*9 kap. 1 § SoL*).

Återkrav enligt 9 kap. 1 § SoL beskrivs i avsnittet Handläggning av felaktiga utbetalningar.

Återkrav vid bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen

Återkrav av ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL kan ske på tre grunder enligt 9 kap. 2 § st 1. SoL:

1. Bistånd som förskott på förmån eller ersättning.

2. Bistånd till enskild som är indragen i arbetskonflikt.
3. Bistånd till enskild som på grund av förhållanden som han/hon inte kunnat råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster eller tillgångar.

Den väntade inkomsten måste antas ge ett överskott efter avdrag för sökandes löpande levnadsomkostnader om ett återkrav ska vara meningsfullt. Kan det inte bli ett sådant överskott eller finns inte återbetalningsförmåga inom överskådlig tid ska det inte beslutas om återkrav.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Återbetalning, avsnitt Återkrav av bistånd som förskott på förmån eller ersättning m.m.

Återkrav vid bistånd enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen

Återkrav enligt 9 kap. 2 § st 2 vid bistånd enligt 4 kap. 2 § SoL är endast tillämpliga för hushåll som har egna inkomster eller tillgångar och därför inte kan anses vara berättigade till bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL eller för bistånd till något som är utöver skälig levnadsnivå. När biståndet prövas enligt 4 kap. 2 § SoL måste även prövning med avslag ha gjorts enligt 4 kap. 1 § SoL.

Bistånd enligt 4 kap. 2 § SoL kan villkoras med återbetalning men får bara återkrävas om det beviljats med sådant villkor. Följande situationer kan bli aktuella för återkrav enligt 4 kap. 2 § och 9 kap 2 § st. 2 SoL:

- Hushåll med realiserbara tillgångar.
- Hushåll med egen försörjning/inkomst över norm.

För att undvika allvarliga sociala konsekvenser kan exempelvis bistånd enligt 4 kap. 2 § SoL med villkor om återbetalning beviljas till hyresskuld där behovet kunnat tillgodoses genom egen inkomst och där återbetalningsförmåga finns.

Handläggning

Överenskommelse och eventuell fullmakt

- Skriftlig överenskommelse görs med sökande om att biståndet ska återbetalas och hur återbetalning ska ske.
- Skriftlig fullmakt upprättas vid behov och i de fall utbetalaren av förmånen eller ersättningen begär det. Observera att sökande när som helst ensidigt kan säga upp fullmakten.

Beslut

Observera också att det är två beslut som ska fattas och att detta gäller vid varje biståndstillfälle och biståndsmånad:

1. Beslut om bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL eller 4 kap. 2 § SoL. Vid 4 kap. 2 § SoL måste även ett avslagsbeslut fattas enligt 4 kap. 1 § SoL.
 2. Beslut om återkrav enligt 9 kap. 2 § SoL.
- Besluten ska vara skriftliga och innehålla uppgift om den eller de omständigheter som utgör grund för återbetalningsplikten.

- Varje biståndsbeslut ska skriftligt delges sökande innan biståndet utbetalas.
- Sökanden ska informeras om att beslut om återkrav inte kan överklagas. Hen ska också informeras om att ifall återbetalning inte sker kan frågan om återbetalning prövas i förvaltningsrätten på initiativ av socialtjänsten.

Uppföljning av återkrav

Socialtjänsten ska verka för att den enskilde frivilligt återbetalar återkravet. Huvudregeln är att personen återbetalar summan snarast eller enligt överenskommen återbetalningsplan. I de fall en återbetalning uteblir inleds en utredning om ersättningstalan. Socialassistent följer upp återkraven.

Ersättningstalan enligt 9 kap. 3 § socialtjänstlagen

I de fall den enskilde inte återbetalar återkrav enligt 9 kap. 1 eller 2 §§ SoL kan socialtjänstens med stöd av 9 kap 3 § SoL väcka talan om ersättning hos förvaltningsrätten. Talan ska väckas så snart det står klart att personen inte betalar och senast inom tre år från det biståndet utbetalades. Om socialtjänsten inte har väckt talan inom tre år från det att biståndet utbetalades och personen inte återbetalar skulden saknas möjlighet för socialtjänsten att få skulden återbetald. Innan talan väcks ska betalningspåminnelser ha skickats.

Talan får inte bifallas av förvaltningsrätten om den ersättningsskyldige genom att återbetala kostnaden eller del av den kan antas bli ur stånd att klara sin försörjning eller livsföring i övrigt. Det är socialtjänsten som utreder personens förmåga att återbetala. Personens aktuella ekonomiska situation ska utredas så långt det är möjligt. Vid en bedömning av återbetalningsförmåga är utgångspunkten riksnormen. Personen ska alltid erbjudas möjlighet att presentera och diskutera sina ekonomiska förhållanden. Visar utredningen att det är styrkt eller troligt att den enskilde har betalningsförmåga ska talan väckas hos förvaltningsrätten. Visar utredningen att personen för tillfället inte kan betala kan återkravet ligga vilande under en period. Är det troligt att personen betalningsförmåga inte inom rimlig tid förbättras kan återkravet efterges.

Observera att beslut om ersättningstalan måste fattas av socialnämndens vuxenutskott. Ansökan ska göras till den förvaltningsrätt inom vars domkrets personen är bosatt.

Ansökan ska innehålla följande uppgifter:

- Namn, adress och telefon till den nämnd som söker och handläggaren
- Beslutsdatum
- Den ersättningsskyldiges namn, personnummer, adress och telefon
- Vilken typ av återkrav det är (§ i SoL)
- Bistånd som har beviljats
- Belopp som yrkas
- När biståndet som återkrävs utbetalades
- Uppgift om de betalningspåminnelserna som har skickats
- Utredning som visar att den enskilde har betalningsförmåga
- Yrkande (Botkyrka kommun yrkar att förvaltningsrätten ålägger XX att återbetala...)

Utöver ansökan ska följande biläggas:

- Beslut om återkrav och beslut om beviljat bistånd
- Den ekonomiska utredningen om personens betalningsförmåga
- Överenskommelse om återbetalning
- Uppgift om den enskilde betalt tillbaka del av återkravet

Om förvaltningsrätten beslutar att den enskilde är ersättningsskyldig utgör domen underlag för ansökan om utmätning hos Kronofogden.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Återbetalning, avsnitt Talan hos förvaltningsrätten.

Kraveftergift

Om det är uppenbart att förhållandena ändrats så att personen inte inom tre år från det biståndet utbetalades kommer att kunna återbetala får kommunen enligt 9 kap. 4 § SoL helt eller delvis efterge återkravet. Detta beslut går inte att överklaga.

Handläggning av felaktiga utbetalningar (FUT)

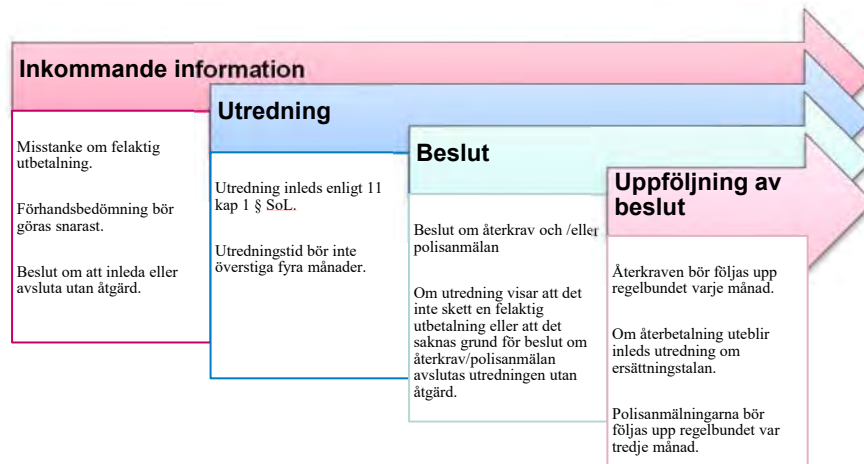
Handläggning av felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd regleras främst av två lagar, socialtjänstlagen och bidragsbrottslagen.

Utöver detta tillkommer lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Lagen innebär att myndigheter är skyldiga att underrätta varandra om det finns anledning att anta att en ekonomisk förmån felaktigt betalats ut eller betalats ut med för högt belopp. Socialtjänsten är fråntagen underrättelseskyldigheten och är enbart mottagare av underrättelser.

Vid misstanke om en felaktig utbetalning behöver frågan diskuteras med berörd chef eller förste socialsekreterare, vem som utreder misstanken och vem som fortsätter handlägga ekonomiskt bistånd. Samma handläggare bör inte utreda båda delarna.

Att det pågår en utredning om felaktig utbetalning innebär inte automatiskt att personen inte har rätt till ekonomiskt bistånd framöver, däremot behöver det utredas på vilket sätt uppgifterna påverkar rätten till bistånd.

FUT-utredningsprocessen

Utredningsåtgärder

I samband med en FUT-utredning behöver en rad kontroller göras för att kunna sammanställa ett beslutsunderlag. Till stor del används samma som vid handläggningen av ekonomiskt bistånd.

De samtycken som lämnats i samband med ansökan om ekonomiskt bistånd gäller inte vid en FUT-utredning. Om det inom ramen för FUT-utredningen krävs externa kontakter ska ett samtycke inhämtas. Samtycke kan inhämtas muntligt eller skriftligt. Ett muntligt samtycke ska dokumenteras i journal.

Offentliga uppgifter som kan inhämtas digitalt via t.ex. tjänster hos Infotorg så som Företag-, Person-, Fordon, Fastighets- och Kreditrapporter kräver inte den enskildes samtycke. Om offentliga uppgifter behöver inhämtas muntligen krävs inget samtycke om utredaren anger att den ringer från Botkyrka kommun och i övrigt inte lämnar ut några sekretessbelagda uppgifter.

I vissa fall och endast om det inte är möjligt att få uppgifterna från personen kan kontakter tas utan samtycke. För att kunna fullgöra sina uppgifter kan det ibland vara nödvändigt att utredaren tar kontakt med och därmed lämnar ut uppgifter till t.ex. en annan myndighet. Socialtjänsten tar i dessa fall kontakter med stöd av 10 kap. 2 § OSL. Tillämpningen ska utföras restriktivt. Möjligheterna till att få samtycke måste först ha prövats.

I de fall personen inte medverkar kan socialtjänsten behöva fatta beslut på befintligt underlag. I de fall en person inte medverkar i utredningen får beslut tas på befintligt underlag. Det innebär att återkravet och/eller polisanmälan omfattar utredningsperioden istället för den faktiska perioden för den felaktiga utbetalningen. Att en person inte medverkar i utredningen får inte medföra att den därmed undanhåller sig ett återkrav och/eller en polisanmälan.

Återkrav

Enligt 9 kap. 1 § 1 st. SoL får socialnämnden återkräva ekonomiskt bistånd som betalats ut för mycket om någon

- har lämnat oriktiga uppgifter eller

- har låtit bli att lämna uppgifter eller
- på annat sätt har förorsakat att ekonomiskt bistånd beviljats felaktigt eller med för högt belopp

Socialtjänsten kan återkräva för högt utbetalt bistånd även om personen inte haft för avsikt att orsaka en felaktig utbetalning. Det räcker att felaktiga uppgifter faktiskt har lämnats och att detta *orsakat* den felaktiga utbetalningen från socialtjänstens sida.

Paragrafen omfattar inte enbart uppgifter som den enskilde lämnar eller utelämnar, utan även om personen på *annat sätt* orsakat felaktig utbetalning. Det kan vara fråga om att den enskilde har lämnat oriktig handling, manipulerat sin närvarorapport eller ansökt om bistånd för en utgift som hen inte hade för avsikt att betala. I det senare fallet ska socialtjänsten styrka att den enskilde inte hade för avsikt att betala utgiften som han eller hon sökte bistånd för. Det kan även avse när en person söker bistånd samtidigt som den har sökt ersättning men inte uppger det på ansökan. Om personen inte redovisar det på ansökan har socialtjänsten inte haft möjlighet att bevilja mot återbetalning och återfå en retroaktiv utbetalning.

Mall för beslut om återkrav finns i Procapita.

Socialtjänstens misstag

Enligt 9 kap. 1 § 2 st. SoL får socialnämnden återkräva ekonomiskt bistånd som betalats ut för mycket om någon

- har tagit emot ekonomiskt bistånd som socialtjänsten utbetalat felaktigt eller med för högt belopp och om personen *skäligen borde ha förstått detta*

Enligt 9 kap. 1 § 2 st. SoL kan alltså återkrav göras även om socialtjänsten själv av misstag gjort den felaktiga utbetalningen. Det krävs då att den enskilde skäligen borde ha insett felet. Det är framförallt uppenbara fel som till exempel när socialtjänsten råkar betala ut ett belopp med en nolla för mycket. Ett annat exempel är när en faktura för en hotellkostnad betalas till den enskilde istället för till hotellet. Vid bedömningen av återkrav enligt detta lagrum bör en restriktiv tolkning göras.

Interna felaktigheter – frivillig återbetalning

I vissa fall framkommer det att socialtjänsten har gjort fel och en person har beviljats för mycket pengar. Om detta upptäcks kort tid efter utbetalningen så kan den sökande informeras om möjligheten att frivilligt återbetala biståndet eller att socialtjänsten korrigerar detta på nästa månads normberäkning. Sökande måste informeras om att det är en frivillig återbetalning och att det annars är reglerna kring återkrav som gäller.

Kommunicering

Innan beslut fattas om återkrav ska utredningen kommuniceras med den det gäller. Personen ska få tid på sig att bemöta det som framkommit. Mellan 1-2 veckor kan vara rimlig tid beroende på materialet. Utredningen kommuniceras

företrädesvis skriftligen. I vissa fall kan det vara lämpligt att kalla den enskilde till ett möte för att få frågor spontant besvarade. I dessa fall bör den skriftliga utredningen kommuniceras efter mötet.

Det finns inget formkrav på hur den enskildes svar på kommunikeringen ska vara utformat. Vid muntligt svar ska socialtjänsten dokumentera inkomna synpunkter och uppgifter. Dokumentationen ska vara tydlig, saklig och återge det som personen har framfört. Synpunkterna vägs därefter in i det slutliga beslutsunderlaget.

Återbetalning

Socialtjänsten följer upp beslutet om återkrav och om personen inte återbetalar gäller samma regler för ersättningstalan som för övriga återkrav.

Polisanmälan vid misstanke om bidragsbrott

Polisanmälan ska ske, enligt 6 § bidragsbrottslagen, när det finns anledning att anta att ett brott har begåtts. Innan en polisanmälan görs ska kommunen ta ställning till om eventuellt uppsåt eller om grov oaktsamhet föreligger. Om det finns en brottsmisstanke får kommunen inte avstå från att göra polisanmälan för att personen har återbetalat det felaktigt utbetalda beloppet.

Innan beslut om polisanmälan ska utredningen av den felaktiga utbetalningen vara klar och ligga till grund för beslutet. Socialtjänsten är inte skyldig att underrätta den enskilde om att polisanmälan gjorts eftersom åtgärden inte är ett sådant förvaltningsbeslut som avses 21 § i förvaltningslagen och faller utanför ramen för myndighetsutövningen.

Bedömning om uppsåt eller grov oaktsamhet bör ske utifrån:

- Den information som den enskilde har fått, muntlig och skriftlig. T.ex. bekräftelsen på mottagen information, information vid nybesök eller annan information som framkommer i journal.
- Den enskildes kognitiva förmåga och hälsa och vad som kan förväntas av denne.
- Den normala aktsamheten som kan förväntas av andra som söker bidrag.
- Den enskildes tidigare beteende.
- Beloppets storlek, ju högre belopp desto större skäl att anta uppsåt.
- Den enskildes villighet att förklara det inträffade. Om den enskilde vägrar medverka till att bringa klarhet i det inträffade utgör detta skäl till att anta att uppsåt föreligger.
- Trovärdigheten i den enskildes förklaring.
- Aktivt handlande, t.ex. om den enskilde har förfalskat handlingar.

Läs mer i Rättspm 2013:4 Bidragsbrottslagen¹⁹

¹⁹

https://www.aklagare.se/globalassets/dokument/rattspromemorior/rattspm_2013_04_bidragsbrott.pdf

Anmälan innehåll

I polisanmälan sammanställs relevanta uppgifter som framkommit i utredningen. Det är viktigt att anmälan innehåller den information som är nödvändig för att polis och åklagare ska kunna starta och genomföra en utredning utan att behöva begära kompletteringar av sådan information som var känd vid anmälningstillfället. Det är också viktigt att anmälan innehåller en beskrivning av händelseförloppet i det aktuella ärendet. Utredningen ska även besvara om den enskilde har fått tillfredsställande information om vilka regler som gäller och om den den enskilde varit medveten om konsekvenserna av sitt handlande.

Skadestånd - Polisanmälan ska även omfatta ett skadeståndsyrkande. Skadeståndet motsvarar det belopp som betalats ut felaktigt. Skadeståndskrav ska inte göras om den felaktiga utbetalningen är återbetald eller reglerad på annat sätt, eller om det gäller ett farebrott. Farebrott är när det inte skett en utbetalning men det har funnits en fara för att en felaktig utbetalning skulle ske.

Mall för polisanmälan återfinns i Procpaita.

Registrering i Procapita

Dokumentation och utbetalning görs i Procapita som är kommunens socialregister. För att kunna garantera rättssäkerheten och möjliggöra resultatuppföljning och planering ska anvisningarna för registrering följas noggrant. Det gäller såväl uppgifter i samband med biståndsansökan, som försörjningshinder, ändamål och avskrivningsorsaker, som uppgifter i samband med handläggningen av felaktiga utbetalningar. *Se vidare* i e-supporten för handbok och guider.

3. Olika gruppers förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd

Arbetslösa

Om en sökande är utan arbete vid första kontakten görs en bedömning om personen är arbetsför. Är personen arbetsför ska information ges om kravet att stå till arbetsmarknadens förfogande för att beviljas bistånd. Arbetsföra personer som söker ekonomiskt bistånd ska erbjudas stöd i sitt arbetssökande. Insatserna ska ges utifrån en individuell bedömning av behov och förmåga. En utredning för att klargöra förutsättningarna för självförsörjning ska göras. För att nå ett gott resultat för den enskilde är det viktigt att krav kombineras med aktiva och stödjande insatser. I arbetet ska stöd- och motivationssamtal ingå där den arbetssökande även har ett ansvar att visa hur arbete söks.

Att stå till arbetsmarknadens förfogande

Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till bistånd om hen står till arbetsmarknadens förfogande²⁰. Utgångspunkten vid bedömningen om sökande står till arbetsmarknadens förfogande är den individuella planering som upprättats tillsammans med den enskilde. I de fall sökande är inskriven på Arbetsförmedlingen bör en planering finnas hos dem. Varje månad sker även inlämning av aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen. Utskrift av planering och/eller aktivitetsrapport kan utgöra ett underlag i bedömningen om rätten till bistånd.

Insatser

Utgångspunkten är att en arbetsför ska vara inskriven som arbetssökande på Arbetsförmedlingen och erbjudas insatser där igenom. I kommunen kan även insatser erbjudas via Rehabilitering och Sysselsättning samt Jobbcenter.

ROS arbetar för att stödja personer till självförsörjning:

- Hälsogruppen: utreder förutsättningar för en arbetsrehabilitering för personer med olika typer av ohälsa. Personen behöver ställa sig positiv till att utredning görs och att kontakter tas med vården. Personen får inte vara i ett aktivt missbruk.
- IPS- Individual Placement and support. En strukturerad arbetsmetod för personer med psykisk ohälsa, rehabiliterande mot arbete eller studier. Biståndsbedömt av Utredning Vuxen.
- Det finns inom öppenvården en insats som är ett stöd för ungdomar som varken studerar eller arbetar. Syftet är att motivera och vägleda till sysselsättning, i form av arbete eller studier. Biståndsbedömt av Utredning Vuxen.

²⁰ 4 kap. 1 § SoL

Jobbcenter Botkyrka stödjer personer som söker arbete eller studier och erbjuder studie- och yrkesvägledning utifrån behov och förutsättningar hos individen. De kan även erbjuda kompetenshöjande insatser som t.ex. kurser eller hjälpa till med praktikplatser. Där finns bl.a.

- START - till arbetssökande mellan 18 – 35 år med lindrig utvecklingsstörning, autismspektrumtillstånd eller förvärvat hjärnskada i vuxenålder.

SFI-studier

SFI-studerande betraktas som arbetssökande. Svenskstudierna är en av flera möjliga insatser för att öka den enskildes möjligheter till anställning. Krav på motprestationer ska ställas som för arbetssökande i övrigt. En individuell bedömning och planering behöver alltid göras. Den sökande ska när som helst vara beredd att avbryta sina studier för att påbörja erbjudet arbete. Undantag kan göras om sökande genom att slutföra en kortare utbildning ökar möjligheten till framtida självförsörjning.

SFI studier utöver godkänd C-nivå, med bibehållet ekonomiskt bistånd, godkänns endast efter individuell prövning alternativt om studierna sker utöver att sökande står till arbetsmarknadens förfogande på heltid (dvs. att studierna sker på kvällstid).

Kompetenshöjande verksamhet

För rätt till ekonomiskt bistånd kan det ställas krav på deltagande i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som kommunen tillhandahåller.²¹ Kravet och den kompetenshöjande insatsen ska vara tidsbegränsad och utformas i samråd med sökande. Dessa beslut går inte att överklaga med förvaltningsbesvär. Om sökande utan godtagbart skäl avböjer kompetenshöjande verksamhet eller uteblir från verksamheten kan biståndet avslås eller reduceras.²² Ett sådant beslut kan överklagas genom förvaltningsbesvär.

Sökande som inte bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande

Om sökande inte bedöms uppfylla kravet att stå till arbetsmarknadens förfogande, t.ex. genom att inte söka arbete eller genom att inte delta i arbetspraktik eller arbetssökarverksamhet, påverkas rätten till ekonomiskt bistånd för hela hushållet. Detsamma gäller vid frånvaro från aktivitet utan dokumenterat giltigt skäl. Giltigt skäl kan till exempel vara sjukdom eller vård av barn. Enstaka frånvarotillfällen som rapporteras först i efterhand, där giltigt skäl finns, bör inte medföra att den enskilde bedöms ha brutit sin planering.

Frånvaro

²¹ 4 kap. 4 § SoL

²² 4 kap. 5 § SoL

Vid frånvaro p.g.a. *sjukdom* se vidare i riktlinjerna i avsnittet Personer som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom.

Vid frånvaro p.g.a. *vård av barn* - En arbetssökande som deltar i arbetsmarknadsinsatser, praktik eller andra insatser och som har barn har som är sjukt eller behöver gå till läkare/tandläkare ska sjukanmäla sig på samma sätt som vid egen sjukdom. Sjukdomen ska styrkas med läkartintyg efter mer än sju dagars frånvaro. Skriftlig dokumentation ska alltid uppvisas vid besök hos läkare eller myndighet som hindrar deltagande i arbetssökarverksamhet.

Ordinarie förskolas/skolas eventuella semesterstängning utgör inget hinder för att stå till arbetsmarknadens förfogande, eftersom föräldrarna alltid erbjuds alternativ barnomsorgsplats. Inom kommunen ges däremot en möjlighet att vara ledig under sommaren, *se vidare* nedan i avsnittet om ledighet.

Möjligheten att spara föräldrapenning och använda vid inskolning på förskola finns även för personer som uppbär ekonomiskt bistånd. Frånvaro vid inskolning påverkar inte rätten till bistånd. Beträffande ledighet i samband med helgdagar är det de av riksdagen beslutade helgdagarna som gäller.

Ledighet

I Botkyrka kommun erbjuds barn förskola/fritidshem till och med den termin som barnet fyller 10 år. Barn som går på förskola/fritidshem har rätt till fyra veckors sammanhängande ledighet under perioden juni till augusti. Det gäller såväl arbetande, studerande som personer utan sysselsättning som har barnet på förskola mer än 15 timmar per vecka.

Om föräldrar som har ekonomiskt bistånd vill vara lediga med barnen under sommaren med hänvisning till ovanstående gäller följande:

- Om det finns två föräldrar till barnet/barnen är grundregeln att den förälder som bedöms vara närmast arbetsmarknaden behåller sin planering. Föräldrarna bör tillsammans med sin socialsekreterare komma överens om vem som är ledig med barnet/barnen.
- Om föräldern är ensamstående kan denne vara ledig med barnet.
- Om föräldern/föräldrarna nyligen fått ett arbete är det inte självklart att de kan vara lediga 4 sammanhängande veckor under sommaren så en individuell prövning bör göras.

Utifrån barnets bästa bör alltid en individuell prövning göras.

Personer som har sagt upp sig

Om sökande har blivit arbetslös på grund av att denne har sagt upp sig själv är huvudprincipen att ekonomiskt bistånd inte ska kompensera för den avstäng-

ning från arbetslöshetsersättning som detta medför. Om den arbetssökande i övrigt uppfyller förutsättningarna är denne berättigad till bistånd först från den dag rätten till arbetslöshetsersättning inträder. Om den sökande har haft synnerliga skäl för sin uppsägning ska denne alltid uppmanas att i första hand försöka få avstängningen från arbetslöshetsersättning hävd. En bedömning ska alltid göras i det enskilda fallet.

För sökande som har sagt upp sig på egen begäran men inte har rätt till arbetslöshetsersättning gäller motsvarande princip, dvs. om den arbetslöse i övrigt uppfyller förutsättningarna är denne berättigad till ekonomiskt bistånd först från den dag rätten till arbetslöshetsersättning skulle ha inträtt om denne hade omfattats av sådan ersättning.

Arbetssökande med otillräcklig A-kassa eller Alfakassa

Sökande som har ersättning från A-kassa eller Alfakassa riskerar att förlora sin ersättning om de deltar i kommunal aktivering eller SFI-studier. Det är olika regler som gäller beroende på a-kassetillhörighet. Den sökande måste ha fått ett godkännande från sin kassa vilket ska styrkas med ett intyg.

Arbetssökande med otillräcklig föräldrapenning

Se vidare i riktlinjerna, kapitel Om innehållet i utredningen, avsnitt Hushåll med underåriga barn.

Barn och ungdom 0-18 år

I syfte att förbättra möjligheterna för barn i ekonomiskt utsatta familjer att delta i organiserade fritidsaktiviteter i samma utsträckning som andra barn så ger Botkyrka kommun möjlighet att bevilja riktat bistånd i form av s.k. fritidspeng. Barnets fritidsaktiviteter ska vara regelbundna och ledarledda samt främja ett aktivt deltagande i samhällets gemenskap. Det är viktigt att handläggaren informerar om möjligheten att ansöka om detta.

Hushållet ska vid ansökan ha försörjningsstöd och ha haft detta under minst sex månader den senaste tolv månadersperioden, det behöver ej ha varit löpande. Vid eventuellt normöverskott har sökande inte rätt till fritidspeng eftersom ett av kriterierna är att sökande ska ha försörjningsstöd. Vid normöverskott enbart en månad kan sökande vara berättigad till fritidspeng nästkommande månad.

Fritidspengen kan beviljas vid flera tillfällen men maximalt 1 500 kr per år per barn och ungdom. Sökande ska lämna in en kopia på faktura eller annat underlag som visar kostnaden för aktiviteten.

Vid växelvis boende beviljas halva kostnaden för aktiviteterna, upp till 750 kr per år per barn och ungdom. Vid umgänge med barn upp till 12 dagar per månad beviljas ingen fritidspeng.

Handläggning av beslut om fritidspeng

Beslutet fattas enligt 4 kapitlet 2 § SoL. Beslutet är ett enskilt beslut i Procapita.

Vid bifall: Ansökan måste först prövas enligt 4 kap. 1 § SoL och ett avslagsbeslut fattas. Bistånd beviljas sedan enligt 4 kap. 2 § SoL. Sökande ska uppvisa kvitto eller styrka via kontoutdrag att avgiften är betald.

Vid avslag t.ex. när sökande inte omfattas av kriterier ovan: Ansökan avslås först enligt 4 kap. 1 § SoL och avslås sedan även enligt 4 kap. 2 § SoL.

Företagare

Sökande som är egenföretagare beviljas inte ekonomiskt bistånd som huvudregel. Företagare konkurrerar med andra näringsidkare och om bistånd beviljas skulle det leda till att den näringsidkare som inte behöver ta ut lön får en otillbörlig konkurrensfördel. Om en sökande har ett företag eller ett uppdrag i företag ska alltid eventuella inkomster och tillgångar i företaget utredas. Handlingar som behöver begäras in beror på företagsform. Exempel på handlingar är:

- årsredovisning eller årsbokslut
- uppgift om företagskonton inklusive transaktioner senaste året
- resultat- och balansräkning
- inkomstdeklaration för företaget

Företaget i sig kan representera en realiserbar tillgång men kan variera beroende på företagsform. Det medför att även inventarier samt lokaltillgång kan behöva utredas.

Utöver att bedriva näringsverksamhet kan sökande även ha funktionärs- eller styrelseuppdrag. Det innebär i regel någon form av ersättning.

Om en egenföretagare ansöker om ekonomiskt bistånd måste sökande i första hand ta ut avtalsenlig lön. Om sökande inte kan försörja sig på den egna verksamheten kan socialtjänsten hänvisa personen till att avveckla företaget och ställa sig till arbetsmarknadens förfogande.

I varje enskilt fall behöver en individuell prövning göras. I detta ingår att bedöma vilket resultatet blir för den enskilda om bistånd beviljas eller inte. *Läs mer i RÅ 2000 ref 37.*

Bistånd kan beviljas vid vissa undantag:

- Vid akut eller tillfälligt behov av bistånd.
- Under tiden företagaren uppbär ”starta eget bidrag” (aktivitetsstöd) från Arbetsförmedlingen (sex månader).

Läs mer:

- Vägledning kan inhämtas från Skatteverket eller Boverket. Skatteverket har en skrift som heter Starta företag där mer information finns om t.ex. de olika bolagsformerna.

Inskrivna för kriminalvård eller rättspsykiatrisk vård

Sökande som har dömts till fängelsestraff ska själva ta reda på om de har möjlighet att omgående påbörja verkställigheten. Sökande kan beviljas bistånd enbart i de fall som verkställigheten inte omedelbart kan påbörjas och längst till dess att verkställigheten kan påbörjas.

För personer inskrivna inom kriminalvården ska kriminalvårdsmyndigheten svara för alla kostnader under verkställighetstiden med undantag för kostnader i form av hyra och uppehälle under frigivningspermission²³.

För hyra och andra kostnader förknippade med eventuell bostad kan socialtjänsten i vissa fall bevilja boendekostnad under en begränsad tid. Häktade och personer som avtjänar en faktisk strafftid på högst sex månader bör ges ekonomiskt bistånd till den faktiska boendekostnaden under hela häktningstiden respektive strafftiden, om de annars riskerar att bli bostadslösa. Socialnämnden bör rekommendera den enskilde som avtjänar ett straff att hyra ut sin bostad i andra hand, om hyresvärden ger sitt samtycke och det är lämpligt. Om hyresvärden inte ger något sådant samtycke, kan hyresgästen begära tillstånd till uthyrningen hos hyresnämnden. Socialnämnden bör i förekommande fall ge ekonomiskt bistånd till boendekostnaden i avvaktan på hyresnämndens beslut.

Sökandens möjlighet till inkomst från arbete inom kriminalvårdsanstalten ska utredas innan ekonomiskt bistånd beviljas. Personer som är häktade, inklusive de som genomgår rättspsykiatrisk undersökning, får häktesbidrag från kriminalvården.

I samband med frigivning och därmed avslutning av kriminalvård ligger ansvaret för bistånd på folkbokföringskommunen²⁴.

Den som genomgår rättspsykiatrisk vård eller är omhändertagen enligt smittskyddslagen har rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som personer inskrivna för vård inom socialtjänsten. Observera att dömda till rättspsykiatrisk vård har kvar rätten till sjukpenning, pension, bostadsbidrag, etc.

²³ Även synundersökning, glasögon samt akut- och grundläggande tandvård

²⁴ 2 a kap. 5 § SoL

Kontraktsvård

Kontraktsvård är ett alternativ till fängelse som innebär att den dömda får genomgå missbruksbehandling där kriminalvården och socialtjänsten (Utredning Vuxen) upprättar en gemensam behandlingsplan. Kriminalvården har kostnadsansvaret för behandlingen fram till tänkt dag för villkorlig frigivning.

Vid behandling på institution står kriminalvården för alla kostnader till vårdgivaren i samband med placeringen såsom fickpengar, drogkontroller, sjukvårdskostnader, resor, klädustrustning, fritids- och sportutrustning samt hygienartiklar. I dessa fall ska ekonomiskt bistånd inte beviljas.

Om behandlingen sker i öppenvård bekostar kriminalvården enbart den behandling och kontroll som följer av behandlingsplanen. Sökandes behov av bistånd ska prövas av socialtjänsten.

Samhällstjänst

Samhällstjänst är en dom till skyddstillsyn med föreskrift att utföra oavlönat arbete hos t.ex. ideella föreningar och är ett alternativ till fängelse. Samhällstjänsten ska utföras under den dömdes fritid, t.ex. kvällar eller veckoslut, under kontroll av frivårdsmyndigheten. Den dömda kan behålla sitt ordinarie arbete eller studier eller vara aktivt arbetssökande. Det faktum att en person är dömd till samhällstjänst ska därför inte påverka socialtjänstens krav på att sökande ska stå till arbetsmarknadens förfogande på heltid och t.ex. delta i praktik.

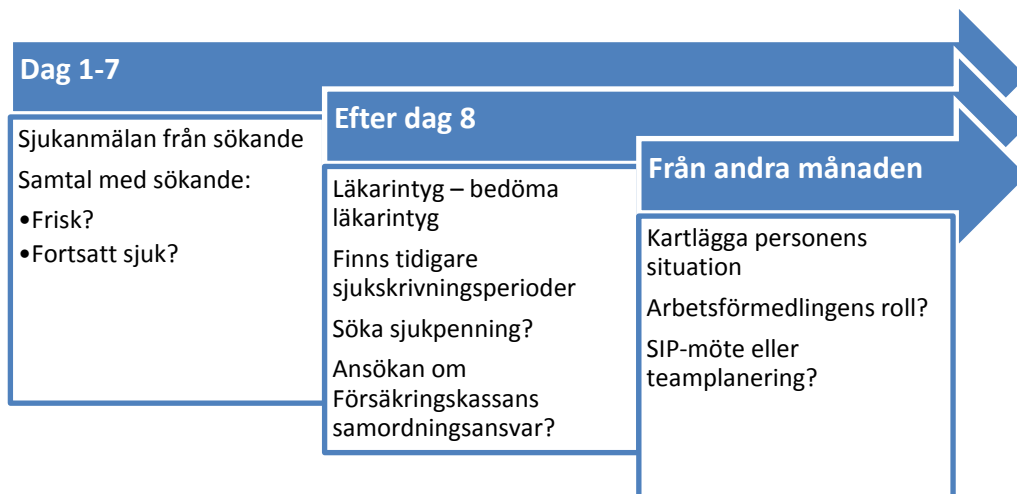
Inskrivna för vård eller behandling inom socialtjänsten

Personer som beviljas heldygnsvård eller behandling som insats är berättigade till ekonomiskt bistånd på samma villkor som andra. Biståndet ska reduceras för kostnader den sökande inte har under vårdperioden. *Se vidare* i riktlinjerna vilket bistånd som beviljas i kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Bistånd vid institutionsvistelse.

Personer som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom

En sökande som är sjuk ska styrka detta med läkarintyg från och med den åttonde dagen. Socialtjänsten bedömer läkarintyget och utreder behovet av insatser enligt processen nedan. För att vara berättigad till bistånd ska sökande medverka till behandling och rehabilitering i syfte att bli arbetsför. För arbetsökande/SFI-studerande som är sjukskrivna på deltid ska alltid en bedömning göras om de ska delta i arbetssökarverksamhet/SFI-studier i förhållande till sjukskrivningens omfattning.

Processen nedan är en vägledning för hur arbetet med sjukskrivna kan bedrivas och en individuell bedömning ska alltid göras.

Dag 1 - 7: En arbetssökande som deltar i arbetsmarknadsinsatser, praktik eller andra insatser och som blir sjuk ska sjukanmäla sig första sjukdagen på motsvarande sätt som en arbetstagare.

Socialtjänsten tar kontakt med sökande för att utreda orsaken till frånvaron.

Efter dag 8: Vid frånvaro på grund av sjukdom mer än sju dagar ska sjukdomen styrkas med läkarintyg. För att arbetsförmåga vid sjukdom ska godkännas ska ett läkarintyg som styrker oförmåga att arbeta eller delta i insatser, helt eller delvis, finnas. Det är arbetsförmågan som bedöms och inte sjukdomen i sig. Socialtjänsten bedömer läkarintyget och behovet av andra insatser. För stöd i bedömningen används Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd²⁵. Personens arbetsförmåga eller möjlighet till aktivering kan behöva diskuteras med läkaren eftersom sjukskrivande läkaren oftast inte är medveten om vilka insatser som socialtjänsten kan erbjuda, detta görs med regelbundna SIP-möten och Teamplaneringar.

I vissa fall inkommer ett läkarintyg som socialtjänsten inte godkänner eller som inte är fullständigt ifyllt, i dessa fall kan detta behöva diskuteras med både sökande och sjukskrivande läkare.

Om personen kan ha rätt till sjukpenning ska en ansökan lämnas till Försäkringskassan. Om sökande inte har rätt till sjukpenning ska personen vid behov göra en ansökan om samordning av rehabiliteringsinsatser till Försäkringskassan. Arbetsförmedlingen har även ett ansvar för arbetslivsinriktad rehabilitering för arbetssökande.

Från andra månaden:

²⁵ Försäkringsmedicinskt beslutsstöd finns på www.socialstyrelsen.se

Arbetslösa som är sjuka ska, om det utifrån medicinsk utredning bedöms lämpligt, erbjudas rehabiliterande insatser. En kartläggning av den enskildes situation bör genomföras.

Om Försäkringskassan och sjukskrivande läkare gör olika bedömningar avseende arbetsförmåga ska Försäkringskassans bedömning gälla för socialtjänsten. För att vara berättigad till bistånd ska sökande medverka till behandling och rehabilitering i syfte att bli arbetsför. Arbetslösa som är deltidssjukskrivna ska delta i arbetssökarverksamhet i förhållande till sjukskrivningens omfattning. Arbetsförmedlingen har ett ansvar att ge arbetslivsinriktad rehabilitering.

Den som inte kan arbeta på grund av sjukdom ska erbjudas arbetsrehabilitering till lämpligt arbete eller motiveras ansöka om sjukersättning eller aktivitetsersättning. Insatser ska erbjudas i form av samverkan med vårdcentral, psykiatrimottagning, arbetsförmedling och försäkringskassa. I vissa fall kan även samråd med konsultläkare göras.

I Botkyrka finns även Samordningsförbundet²⁶ där kommun, landsting, arbetsförmedling och Försäkringskassan samarbetar. Inom ramen för det arbetet finns olika projekt och insatser i syfte att samordna arbetslivsinriktad rehabilitering. *Se även vidare* i avsnittet kring Arbetslösa och olika insatser.

Rehabilitering/samverkansmöte

Socialtjänsten och/eller Försäkringskassan sammankallar till ett möte för att diskutera behovet av rehabilitering. Utöver socialsekreterare och sökande bjuds även berörda samverkansparter in. Det kan till exempel vara Regionen, Arbetsförmedlingen, eller annan enhet inom socialtjänsten. I de fall personen är aktuell på flera enheter inom socialtjänsten behöver handläggaren göra en samlad planering.

Samordnad individuell plan - SIP

I arbetet med sjukskrivna så kan en samordnad individuell plan användas. Alla som behöver både hälso- och sjukvård och stöd från socialtjänsten, och dessutom behöver en plan för att behoven ska kunna tillgodoses, kan få en SIP. Planen är frivillig och den enskilde måste ge sitt samtycke till den och till vilka aktörer som är involverade. Om en person begär en SIP ska den i regel få det. I en SIP ska det framgå vilka insatser som behövs, vilka insatser kommunen eller landstinget ansvarar för, vilka åtgärder som vidtas av någon annan än landstinget eller kommunen samt vem av kommunen eller landstinget som ska ha det övergripande ansvaret för planen.

Sjukersättning eller aktivitetsersättning

²⁶ <http://www.samordningsforbundethbs.se/>

Om sjukdomen är av sådan art att sjukskrivande läkare bedömer att arbetsförmågan inte kommer att återfås inom all överskådlig framtid ska ansökan om sjukersättning göras. Om den sökande är under 30 år ska ansökan om aktivitetsersättning göras om arbetsförmågan bedöms vara nedsatt minst ett år.

Avslag på ansökan om ersättning från Försäkringskassan

Vid avslag på sökt ersättning från Försäkringskassan till exempel sjukpenning eller sjukersättning/aktivitetsersättning bör sökande lämna in beslutsunderlaget till socialsekreterare då Försäkringskassans bedömning är utgångspunkt även för den fortsatta planeringen hos socialtjänsten och kan innebära att en planering för arbetsökande ska göras. Den sökande kan begära omprövning och sedan överklaga beslutet, vilket ska göras om en ändring bedöms möjlig.

Personer med sociala och/eller medicinska problem

Sökande med missbruksproblematik, psykisk ohälsa eller sjukdom har i regel betydande resurser trots detta. Det finns dock ofta behov av insatser från andra enheter inom socialtjänsten och/eller från landstinget. För att vara berättigad till bistånd ska den enskilde medverka i planering i syfte att bli arbetsför eller medverka till att få annan ersättning ur det generella socialförsäkringssystemet.

Personer med missbruksproblem

De allmänna reglerna om möjligheten att ställa krav på biståndssökande kan inte i samma utsträckning användas för sökande som har en missbruksproblematik. Socialtjänsten kan inte ställa krav på att en person med allvarligt missbruksproblem ska följa en viss behandlingsplan för att vara biståndsberättigad. Däremot kan det för rätten till ekonomiskt bistånd ställas krav på att sökande, som visserligen har pågående missbruk men som inte visar att de av medicinska skäl är arbetsoförmögna, deltar i arbetssökarverksamhet. Vägrar dessa personer helt eller i stor utsträckning att medverka för att utarbeta en planering eller att göra en utredning tillsammans med socialtjänsten kan detta påverka rätten till bistånd.

Krav på deltagande i praktik eller arbetsträning enligt 4 kap 4 § SoL kan tillämpas på sökande med lindrigare missbruksproblem, men ska inte ersätta vård och behandling för missbruk. Deltagandet kan dock vara förebyggande vid begynnande missbruk eller utgöra komplement till andra insatser mot missbruket. De krav som ställs ska vara relevanta och sakligt grundade på behov av kompetensutveckling. *Se vidare* i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Prövning av behovet av bistånd, avsnitt Kravet att delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

Personer med psykisk ohälsa

När det gäller sökande med svår psykisk ohälsa och beteendemässiga svårigheter måste socialtjänsten först utreda de grundläggande problemen för att kunna ta ställning till hur socialtjänsten på bästa sätt kan stärka den enskildes framtida försörjningsförmåga. I arbetet är det oftast nödvändigt att samverka med andra enheter inom förvaltningen och med Regionen. En individuell planering behöver alltid göras.

Om personen är sjukskriven *se vidare* i riktlinjerna, avsnitt Personer som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. Ibland saknar dessa personer sjukdomsinsikt och man kan behöva en längre tids motivationsarbete för att få personen att gå med på att söka kontakt med sjukvården.

Liksom vad gäller personer med lindriga missbruksproblem kan socialtjänsten på personer med lindrigare psykiska problem ställa krav på deltagande i praktik eller arbetsträning enligt 4 kap 4 § SoL. Detta ska inte ersätta vård och behandling, men insatserna kan vara ett komplement eller ett led i rehabilitering. De krav som ställs ska vara relevanta och sakligt grundade på behov av kompetensutveckling. *Se vidare* i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Prövning av behovet av bistånd, avsnitt Kravet att delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

Vid eventuell oro

Vid oro för sökandens psykiska hälsa kan kontakt tas med jourmottagningen på psykiatri sydväst för vägledning.

Socialtjänsten kan, efter samtycke från sökande, även göra en orosanmälan till de aktuella läkarvårdskontakter som personen faktiskt har t.ex. vårdcentral, beroendemottagning etc. De har möjlighet att vid behov skriva en remiss till jourmottagningen psykiatri sydväst.

I de fall det finns behov av tvångsvård, LPT (Lagen om psykiatrisk tvångsvård) är det läkare som skriver en vårdintygbedömning och vid behov begär polishandräckning. Om behov av en bedömning uppmärksammas ska detta framföras till Psykiatri Sydväst och i akuta fall till SOS Alarm via 112.

Personer som vistas utomlands

Huvudprincipen är att bistånd inte beviljas vid utlandsvistelse. Socialtjänstens vistelsebegrepp ska dock inte tolkas så att den som får ekonomiskt bistånd har reseförbud. En sökande kan ha rätt till bistånd vid tillfällig vistelse utomlands så länge de krav som ställts för rätt till bistånd uppfylls. Med tillfällig vistelse menas en kortare resa på en eller ett par veckor. Resan ska varken påverka försörjningen eller försämra möjligheterna till framtida försörjning i Sverige. Det kan även gälla i samband med sjukdom eller begravning. Ytterligare ex-

empel på resor är resor till hemlandet för att rekognosera eventuell återflyttning eller om den sökande av särskilda skäl behöver besöka hemlandet.

Resan ska ske i samråd med socialtjänsten. En bedömning görs i varje enskilt fall. Vid bedömningen ska följande beaktas:

- Resans påverkan för sökande att bli självförsörjande
- Hur resan påverkar fortsatt behov av bistånd, t.ex. om pengarna istället kan användas till personens uppehälle

Personer 65 år och äldre

Sökande som är 65 år eller äldre och som har låg eller ingen pension ska hänvisas till Pensionsmyndigheten för att ansöka om äldreförsörjningsstöd och bostadstillägg istället för att ansöka om försörjningsstöd. När försörjningsstöd beviljas i avvaktan beslut hos Pensionsmyndigheten ska det återsökas.

Sökande med pension eller äldreförsörjningsstöd som ansöker om ekonomiskt bistånd till exempelvis tandvård eller glasögon kan beviljas detta efter sedvanlig prövning av deras egna möjligheter att betala dessa utgifter.

Sökande över 65 år som riskerar avhysning, blivit avhysta eller av annan anledning är bostadslösa kan skilja sig från övriga gruppen bostadslösa. De kan behöva ett extra stöd i att ordna ett annat boende. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för målgruppen²⁷ och i dessa ärenden behöver oftast samverkan ske med Vård- och omsorgsförvaltningen.

Studerande

Vuxenstuderande

Studerande vars studier kan finansieras med studiemedel ska som huvudregel inte beviljas ekonomiskt bistånd. Vuxenutbildning ska i första hand finansieras genom det statliga studiemedelssystemet från Centrala studiestödsnämnden eller med aktivitetstöd från Arbetsförmedlingen. Utgångspunkten är att vuxenstuderande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därmed inte är berättigade till bistånd. En individuell prövning ska dock alltid göras, och hänsyn tas till om studierna leder till förbättrade möjligheter till anställning eller inte. Krav kan samtidigt ställas att sökande i slutet av studierna ska stå till arbetsmarknadens förfogande och delta i kompetenshöjande åtgärder. För SFI studerande, *se vidare* i avsnittet Arbetslösa.

Ekonomiskt bistånd ska inte beviljas vid annat än korta tidsbegränsade kurser inom ramen för de insatser som erbjuds arbetssökande, där den sökande samtidigt söker arbete. Den sökande ska när som helst vara beredd att avbryta kursen för att påbörja erbjudet arbete.

²⁷ 5 kap. 5 § SoL

Om ekonomiskt bistånd ges av socialtjänsten för studier ingår även rimlig kostnad för böcker och annat studiematerial i biståndet. Möjligheten att inköpa begagnade läromedel ska undersökas och utgångspunkten ska vara vad studerande i allmänhet har möjlighet att bekosta.

I undantagsfall kan bistånd beviljas vid längre vuxenstudier. I dessa fall ska personen alltid söka studiemedel. Det kan t.ex. vara:

- Studerande under studieuppehåll
- Studerande som har familj

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Prövning av behovet av bistånd,

- avsnitt Genom studiestödsformer
- avsnitt Genom andra personers inkomster och tillgångar.

Ungdomar under 21 år som går i skolan

Utgångspunkten är att föräldrar har försörjningsskyldighet för ungdomar upp till 18 år, vilket framgår av föräldrabalken. Går barnet i skolan efter denna tidpunkt gäller försörjningsskyldigheten under den tid som skolgången pågår eller till dess gymnasiestudierna avslutas dock längst till dess barnet fyller 21 år. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan och annan jämförlig grundutbildning. Det gäller även ungdom under 21 år som läser upp sina betyg på Komvux.

För ungdom som fyllt 18 år är föräldrarna underhållsskyldiga bara om den unge går i skolan. Gör den unge ett uppehåll i sin skolgång är föräldrarna inte underhållsskyldiga under uppehållet men underhållsskyldigheten träder in igen om och när barnet återupptar skolgången. Ferier och tid då barnet på grund av sjukdom är förhindrad att delta i utbildningen anses i praxis utgöra tid då skolgång pågår. Under tiden ska barnet söka studiebidrag och eventuellt extra tilllägg från CSN.

Försörjningsskyldigheten gäller oavsett om barnet bor i egen bostad eller inte. I möjligaste mån ska den unge ingå i föräldrarnas hushåll men om det finns särskilda skäl kan den unge ses som ett eget hushåll. Om föräldrarna till en skolungdom inte fullgör sin underhållsskyldighet och om socialtjänsten inte kan förmå föräldrarna till det, kan socialtjänsten i undantagsfall ge ekonomiskt bistånd direkt till ungdomen.

Om en skolungdom på egen hand ansöker om ekonomiskt bistånd bör socialtjänsten vid behovsbedömningen överväga att bortse från föräldrarnas underhållsskyldighet i de fall skolungdomen är:

- utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående eller
- har bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna

Andra fall där underhållsskyldigheten kan bortses från är t.ex. när en ungdom har beviljats placering i träningslägenhet.

Sökande som är under 21 år ska uppmuntras att fortsätta sina gymnasiestudier i de fall de inte ännu har avklarat dessa.

Från och med höstterminen det år ungdomen fyller 20 har hen rätt att ansöka om lån och bidrag från CSN. Lånedelen är däremot inte något som rutinmässigt kan avkrävas den enskilde att ansöka för gymnasiestudier, av någon ungdom innan den fyllt 21 år. Undantag gäller för den grupp ensamkommande ungdomar med tillfälligt uppehållstillstånd enligt gymnasielagen, som *ska* hänvisas till studiemedel.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Försörjningsstöd,

- avsnitt Medlemmar i hushållet
- avsnitt Ekonomiskt bistånd till barn.
- Riktlinjerna, kapitel Om innehållet i utredningen, avsnitt Barns inkomster och tillgångar.

Ungdomar som saknar föräldrar med försörjningsansvar

Sökanden som har fyllt 18 år och som saknar föräldrar med försörjningsansvar, exempelvis flyktingbarn, kan beviljas bistånd till sitt uppehälle så länge de studerar på ungdomsgymnasium. Personen ska söka studiebidrag och extra tillägg till studiebidrag hos CSN. I normberäkningen ska riksnormen för vuxna användas, Ensamstående eller Make/Maka/Sambo.

För beräkning av personens inkomster och tillgångar *se vidare* i riktlinjerna, kapitel Handläggningsprocessen, Barns inkomster och tillgångar.

Utländska medborgare

Det finns olika grupper av utländska medborgare vilka presenteras nedan:

- EU-medborgare (med och utan uppehållsrätt)
- Personer utan uppehållstillstånd
- Personer med uppehållstillstånd
- Nordiska medborgare

EU-medborgare

För EU-medborgare gäller det s.k. rörlighetsdirektivet som reglerar unionsmedborgarnas rätt till fri rörlighet inom EU. Reglerna om uppehållsrätt omfattar även medborgare från EES-länderna Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz²⁸. Det innebär att uppehållstillstånd inte krävs av utländska medborgare för vistelse i Sverige under de tre första månaderna.

EU-medborgare har rätt att resa in i Sverige utan visum eller uppehållstillstånd och vistas här i tre månader. Efter tre månader måste de uppfylla vissa villkor för att ha uppehållsrätt och därmed få stanna. En EU-medborgare kan återgå till sin rätt att vistas här tillfälligt i tre månader genom att lämna landet och sen återkomma.

Vid en ansökan om ekonomiskt bistånd under de tre första månaderna bedöms deras ansökan på samma sätt som personer som tillfälligt vistas i kommunen. *Se vidare* i riktlinjerna, kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Personer som tillfälligt vistas i kommunen.

Upphållsrätt

Med uppehållsrätt avses en rätt för EU/ EES-medborgare och deras familjemedlemmar att under vissa förutsättningar vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd. Upphållsrätten finns så länge villkoren är uppfyllda. Villkoren för uppehållsrätt varierar beroende på om personen är ekonomiskt aktiv, ekonomiskt icke-aktiv eller är en familjemedlem till en EU/EES-medborgare. En EU/ EES-medborgare som har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år får permanent uppehållsrätt och kan ansöka om intyg från Migrationsverket om permanent uppehållsrätt.

Bedöma uppehållsrätt

Det är socialtjänsten som måste bedöma om en sökande har uppehållsrätt i Sverige eller inte. Denna bedömning måste göras av respektive socialsekreterare vid tidpunkten för ansökan om ekonomiskt bistånd varje månad.

- EU/ EES- medborgare med uppehållsrätt

EU/ EES- medborgare med uppehållsrätt har samma rättigheter som svenska medborgare. Handläggningen ska då ske på samma sätt som för svenska medborgare. För familjemedlemmar gäller huvudprincipen att deras uppehållsrätt är beroende av anknytningen till en EU/ EES-medborgare med uppehållsrätt, så länge de inte själva har fått uppehållsrätt. En familjemedlem som har uppehållsrätt har rätt till likabehandling av socialtjänsten på samma sätt som svenska medborgare. *Se vidare* om EU-medborgare och uppehållsrätt i

- Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Ansvarig kommun och gränsen för kommunens ansvar.

²⁸ i 2 kap. 5 § utlänningslagen, UtL

- Socialstyrelsens vägledning Rätten till socialt bistånd för medborgare inom EU/EES-området.
- EU/ EES-medborgare utan uppehållsrätt:

EU/ EES-medborgare utan uppehållsrätt har inte rätt till ekonomiskt bistånd förutom vid akuta situationer. En individuell bedömning ska alltid göras. Ett avslagsbeslut på grund av att en person inte bedöms ha uppehållsrätt ska innehålla en motivering till varför uppehållsrätt inte kan anses föreligga.

En ansökan om akut bistånd bedöms på samma sätt som personer som tillfälligt vistas i kommunen. *Se vidare* i riktlinjerna, kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Personer som tillfälligt vistas i kommunen.

Personer utan uppehållstillstånd

Detta avsnitt avser personer som är tredjelandsmedborgare och som inte omfattas av EU-rätten.

Tillfällig vistelse

En utländsk medborgare får tillfälligt vistas i Sverige i högst tre månader utan uppehållstillstånd²⁹. I de flesta fall krävs dock ett visum för inresa till Sverige. Utländska medborgare som tillfälligt vistas i Sverige, till exempel turister, affärsresande och säsongarbetare ska vid ekonomiska problem i första hand hänvisas till det egna landets ambassad eller konsulat.

Vid en ansökan om ekonomiskt bistånd bedöms deras ansökan på samma sätt som personer som tillfälligt vistas i kommunen.

Se vidare i riktlinjerna, kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Personer som tillfälligt vistas i kommunen.

Personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige

Denna grupp benämns ofta som papperslösa och det avser personer som vistas i landet utan tillstånd. Det kan finnas flera orsaker till att personerna saknar tillstånd att vistas i Sverige. Några exempel kan vara att personen fått avslag på ansökan om uppehållstillstånd och fått ett utvisningsbeslut, deras uppehållstillstånd har löpt ut och de inte har förnyat sin ansökan eller att de aldrig har sökt uppehållstillstånd. Det kan även vara personer på genomresa i Sverige för att söka uppehållstillstånd i något annat land.

Papperslösa har rätt till hälso- och sjukvård som inte kan vänta³⁰. Det innebär att papperslösa ges samma rätt till hälso- och sjukvård som asylsökande. Barn

²⁹ 2 kap. 5 § UtlL

³⁰ Lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd

som lever som papperslösa har rätt till fullständig hälso- och sjukvård och regelbunden tandvård på samma sätt som bofasta barn. Dessa barn har även rätt till skolgång³¹.

I och med att personerna vistas utan tillstånd i Sverige begränsas socialtjänstens ansvar till stöd och hjälp i akuta situationer, vilket är vistelsekommunens ansvar. Vid en ansökan om ekonomiskt bistånd bedöms deras ansökan på samma sätt som personer som tillfälligt vistas i kommunen. *Se vidare* i riktlinjerna, kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Personer som tillfälligt vistas i kommunen.

Asylsökande som ansöker om ekonomiskt bistånd

Den som söker asyl i Sverige får ekonomisk ersättning från Migrationsverket, enligt lagen om mottagande av asylsökande med flera (LMA). Migrationsverket ansvarar för försörjning och boende för personer som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige. I vissa fall ska socialtjänsten betala ut LMA-ersättning. I vissa fall kan det vara oklart vilken huvudman som ska tillgodose behovet av ekonomisk hjälp, till exempel om det ska ske enligt (LMA) eller SoL.

Migrationsverket ansvarar för försörjning och boende för personer som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige. Den enskildes rättigheter enligt LMA är mer begränsade än rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen och den som har rätt till bistånd enligt LMA, har inte rätt till förmåner av motsvarande karaktär från kommunen. En kommun ska dock lämna bistånd till den som omfattas av LMA om de vistas i kommunen och om biståndet behövs tills dess att Migrationsverket tar över ansvaret.

När en person fått uppehållstillstånd träder rätten till bistånd enligt SoL in. Under den tid Migrationsverket utreder förlängning av ett uppehållstillstånd ska en ansökan om ekonomiskt bistånd prövas enligt SoL, det framgår av fall som prövats i kammarrätterna. Om den enskilde ansökt om förlängning två månader innan beslutet upphör från Migrationsverket har den enskilde rätt att vistas i Sverige under tiden Migrationsverket handlägger

Vid ansökan om förlängning av tillfälligt uppehållstillstånd på samma grund som tidigare är vi ansvariga enligt SoL på samma sätt som för personer som har uppehållstillstånd (dvs. ej endast nöd). Om däremot personen ansökt för sent har vi rätt att avslå ansökan i sin helhet.

Vid ansökan om förlängning av tillfälligt uppehållstillstånd på en ny grund - exempelvis ett spårbyte från arbete till anknytning eller gymnasiestudenter som sedan ansöker om förlängning pga. arbete – då ska ansökan bedömas på samma sätt som vid en tillfällig vistelse i kommunen. En kontroll bör alltid

³¹ Skollag (2010:108)

göras med Migrationsverket för att utreda på vilken grund personen ansökt om samt om personen har rätt till LMA.

Enligt ny lagstiftning 1 januari 2020, så innebär det att om en asylsökande på egen hand (EBO) ordnar bostad i ett område som kommunen anmält som ett "socioekonomiskt utsatt område" till länsstyrelsen, ska den asylsökande inte som huvudregel ha rätt till dagersättning eller särskilt bidrag enligt lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA). De ska i förekommande fall då hänvisas till Migrationsverkets anvisningsboende. Detta kan senare komma att påverka bedömningen vid rätt till bistånd vid eventuell ansökan om boendekostnad under etableringsperiod.

Personer med uppehållstillstånd

Utländska medborgare med uppehållstillstånd i Sverige och som vistas här har samma rätt till bistånd som svenska medborgare. Utländska medborgare som söker ekonomiskt bistånd ska alltid kunna uppvisa gällande beslut om uppehålls- och arbetstillstånd.

Utländska medborgare med arbetstillstånd har tillstånd för att arbeta och det finns reglerat kring vilka krav som ställs på anställningen och försörjningen. Studerande med uppehållstillstånd har beviljats tillstånd för studier och ska ha sin försörjning ordnad. *Se vidare* på Migrationsverkets hemsida kring vad som gäller vid arbets- och studietillstånd.

Bistånd beviljas enbart i undantagsfall, vid en akut nödsituation. I de fall familjemedlemmar beviljas tillstånd som anknytning till personer med arbets- eller studietillstånd ska försörjningen vara ordnad. Om en person som har arbetstillstånd och blir av med sitt arbete, kan bistånd beviljas för att undanröja en akut situation i avvaktan på att personen kan resa hem. Personen ska vid arbetslöshet och eller sjukdom först utreda sina möjligheter till a-kassa eller sjukpenning.

Personer som omfattas av etableringslagen och som ansöker om ekonomiskt bistånd

Arbetsförmedlingen ansvarar för samordning av insatser för nyanlända flyktingar³². En person har rätt till en etableringsperiod på två år, som ska genomföras inom tre år från det att uppehållstillståndet beviljades. Under etableringsperioden kan individen ansöka om etableringsersättning hos Arbetsförmedlingen. Etableringsersättningen administreras av Försäkringskassan.

Målgrupp - Lagen om etableringsinsatser vänder sig till nyanlända i arbetsför ålder (20 - 64 år) som har fått uppehållstillstånd (UT) som flyktingar eller av flyktingliknande skäl samt kvotflyktingar. Även nyanlända i åldern 18 - 19 år,

³² Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

som saknar föräldrar i Sverige, omfattas av den nya lagen liksom vissa anhöriga till nyanlända flyktingar. Individen ska påbörja etableringen senast ett år från första folkbokföring i Sverige. Personer med nedsatt prestationsförmåga kan ingå i etableringen till 25, 50 eller 75 %.

Anhörig till flykting, som ansöker inom sex år från det att den första individen beviljas uppehållstillstånd har rätt att ingå i etableringen. Den som anlände först förväntas planera familjens ankomst och boende.

Handläggning av personer som omfattas av etableringslagen och som ansöker om ekonomiskt bistånd

Ansökningar om bistånd ska hanteras enligt samma regler och rutiner som för andra sökanden och samma krav på egenansvar och egen planering gäller även för denna grupp. I vissa delar skiljer sig emellertid situationen för de som omfattas av etableringsreformen från andra som uppbär ekonomiskt bistånd, till exempel avseende boende och sysselsättning.

För att återsökning av statsbidrag inte ska missas är det viktigt att alla blir inregistrerade i Procapita som etablering. *Se vidare* i riktlinjerna, kapitel Handläggningsprocessen, avsnitt Återsökning Migrationsverket.

Väntan på etableringsersättning ("glappet")

Den som ansöker om ekonomiskt bistånd mellan det att uppehållstillståndet beviljas till första utbetalning av etableringsersättning och eventuella tilläggsförmåner ska likabehandlas som övriga sökande i fråga om rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen. Ekonomiskt bistånd beviljas om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt och kraven är uppfyllda. Om det finns oklarheter i ärendet t.ex. att sökande har barn och inte kommer att bli självförsörjande på etableringsersättningen ska ansökan handläggas som en vanlig ansökan och en nybesökutredning genomföras.

Huvudregeln är att dessa personer ska handläggas som övriga sökande men vissa delar skiljer sig:

- Avisering från Arbetsförmedlingen

Inkommer i form av ifylld blankett, särskild mall finns. Aviseringen innehåller uppgifter från handläggaren på Arbetsförmedlingen och från sökande och ska vara underskriven av sökande. Kompletterande information kan behöva inhämtas per telefon från Arbetsförmedlingen. Aviseringen är den sökandes ansökan om bistånd.

- Utredning

Utredningen sker i första hand per telefon men vid behov kan besök bokas.

I första hand utreds kommundillhörighet, med anledning av att Arbetsförmedlingen inte har samma uppdelning som kommunerna. Utgångspunkten vid utredning om kommundillhörighet är reglerna om vistelse respektive boställningskommun i socialtjänstlagen. I de fall en person är folkbokförd på annan adress än där person bor och en annan kommun som därmed får schablonersättningen ska personen uppmanas att folkbokföra sig där personen bor. *Se vidare* i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Ansvarig kommun och gränsen för kommunens ansvar.

Observera att om en sökande är gift är utgångspunkten försörjningsplikt mellan makarna. Försörjningsplikten behöver utredas utöver de uppgifter som framgår i aviseringen. Utredningen görs i första hand per telefon med sökande. I de fall försörjningsplikten ska undantas finns särskilda beslutsgrunder.

I vissa fall behöver sökande komplettera sin ansökan med handlingar som styrker sökandes ekonomi och situation.

- **Beräkning**

Biståndet beviljas från dagen efter sista LMA till och med dagen innan utbetalning av full etableringsersättning, dvs. glappetperioden. Bistånd beviljas enligt samma bedömning som övriga sökande. En förutsättning för etableringsersättning kan betalas ut är att personen har fått sitt personnummer.

- **Utbetalning**

Utbetalning görs till personens bankkonto eller till ICA-kort om personen saknar personnummer.

Kompletterande ekonomiskt bistånd

Den som söker kompletterande ekonomiskt bistånd för att inkomsterna inom etableringsreformen inte är tillräckliga ska likabehandlas med övriga sökande i fråga om rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen.

Inom ramen för etableringsersättning kan sökande beviljas bostadsersättning, se nedan. Det gäller inte för personer som bor inneboende. Etableringsersättningen är högre än riksnormen och inkluderar därmed möjlighet att även betala sin inneboendekostnad och det bör täckas av etableringsersättningen. En individuell bedömning ska alltid göras som inkluderar en bedömning om inneboendekostnaden är skälig, precis som för övriga sökande. Se även avsnittet nedan om boende.

Förflorad etableringsersättning

Sökande som avbrutit sin etableringsplan har inom ett års tid (inom en treårsram) möjlighet att gå in i etableringen igen och beviljas full etableringsersätt-

ning. I normalfallet bör därför avslag ges på ansökan om ekonomiskt bistånd med hänvisning till att behovet kan tillgodoses om den sökande återupptar etableringsplanen.

Person med rätt till a-kassa

Den som uppbär etableringsersättning men samtidigt är berättigad till a-kassa har enligt etableringslagen rätt att själva välja vilken ersättning personen vill ha. För att vara berättigad till ekonomiskt bistånd ska denne dock hänvisas till att välja den ersättning som ger högst inkomst.

Boende

Bostadsersättning för ensamstående utan hemmavarande barn inom etableringen lämnas till den som bor i bostad hen äger eller innehar med hyres- eller bostadsrätt. Bostadsersättning kan även beviljas de som har skriftliga, av hyresvärden godkända andrahandskontrakt. Personer med hemmavarande barn söker bostadsbidrag hos Försäkringskassan.

Ansökan om ekonomiskt bistånd till boendekostnader för personer inom etableringssystemet ska bedömas på samma sätt som andra sökande oavsett kontraktsform. Om till exempel en familj inte blir självförsörjande inom etableringssystemet, på grund av sin något högre hyreskostnad, har socialtjänsten samma skyldighet att bevilja kompletterande bistånd som när det gäller exempelvis personer med låg a-kassa eller liknande. *Se vidare* i kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Allmänt om boende.

Bostadslöshet - Samma egenansvar och krav på egen planering gäller som för andra sökanden. Om den sökande tackar nej till boende via Migrationsverket eller Arbetsförmedlingen kan detta vara grund för avslag på ansökan om bistånd till hotellboende eller motsvarande då behovet kan tillgodoses på annat sätt än genom ekonomiskt bistånd.

Extraarbete

Personer med etableringsersättning kan ta extrajobb utan att den inkomsten minskar deras ersättning. Socialtjänsten har dock inte möjlighet att ställa krav på att någon ska vara sysselsatt mer än till 100 %. Om den sökande har en heltidsplan med insatser inom etableringen, det vill säga 40 timmar i veckan, kan vi inte kräva att denne ska jobba extra utöver detta. Om den sökande däremot har en deltidspan är det möjligt att ställa krav på arbete upp till heltidssysselsättning.

Sjukskrivna och personer med nedsatt prestationsförmåga

Personer inom etableringen som är sjukskrivna heltid avslutas efter 30 dagar enligt regelverket. Inför avslut bör avstämning ske med Arbetsförmedlingen

t.ex. genom ett trepartssamtal för att tydliggöra situationen för alla parter och personen får veta vilka krav som socialtjänsten ställer. Samma regler gäller som för övriga personer som är sjukskrivna.

Ensamkommande flyktingbarn

Nyanlända (18-20 år) som saknar föräldrar i Sverige har rätt att ingå i etableringen, men inom etableringen finns inte möjligheter att läsa på gymnasium. Praxis är att dessa ungdomar uppmuntras välja gymnasiestudier och ekonomiskt bistånd kan därför beviljas för denna grupp. Kostnaderna ska återsökas genom statsbidrag. *Se vidare* i riktlinjerna kapitel Olika grupper förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd, avsnitt Ungdomar som saknar föräldrar med försörjningsansvar.

Ensamkommande flyktingbarn med tillfälligt uppehållstillstånd

Utgångspunkten är, enligt regeringen, att de personer som får uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen finansierar sina studier genom studiestöd. Det räcker med en avsikt att studera för att få uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen. Studiehjälp lämnas längst till och med det första kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år. Därefter kan individen söka studiemedel, som består av bidrag och lån. Den som får uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen omfattas *inte* av etableringsregelverket.

En ansökan om ekonomiskt och annat bistånd av en person som fått ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, på grund av studier eller skydd, ska som utgångspunkt behandlas på samma sätt som om ansökan gjordes av en person med ett permanent uppehållstillstånd eller en svensk medborgare som vistas i Sverige. Den som omfattas av LMA efter uppehållstillstånd har dock som utgångspunkt inte rätt till ekonomiskt bistånd enligt SoL.

Nordiska medborgare

Danmark, Finland, Norge och Island är tillsammans med Sverige en del av Norden. De nordiska länderna har en överenskommelse om att de nordiska medborgarna har rätt att bo i vilket nordiskt land som helst utan att de behöver ansöka om uppehållstillstånd. Nordiska medborgare likställs med svenska medborgare så länge de befinner sig i Sverige³³.

Återföreningar

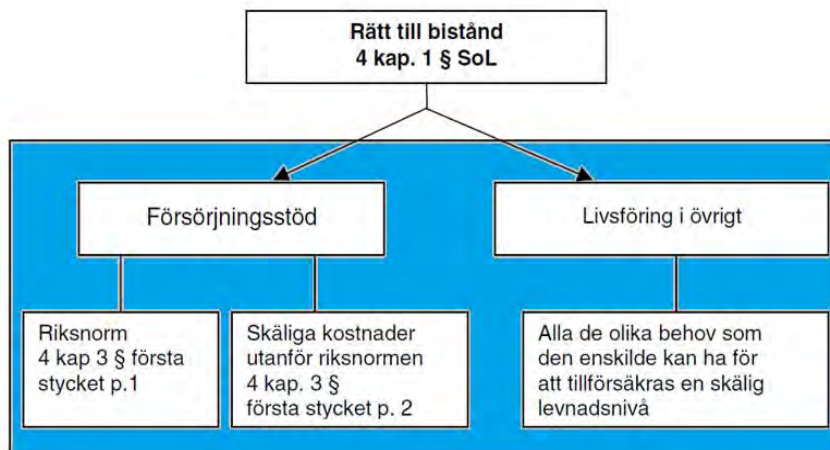
Enheten för ekonomiskt bistånd och utredningsenheten för barn och unga har rutiner för handläggningen av när ett ensamkommande flyktingbarns familjemedlemmar kommer till Sverige. *Se vidare* i Handläggningsrutiner vid anhöringinvandring till minderårigt barn.

³³ Lag (1995:479) om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster

4. Försörjningsstöd

Försörjningsstöd definieras i 4 kap. 3 § SoL. Det består av två delar, riksnorm och övrigt försörjningsstöd för ett antal regelbundet återkommande behovsposter. Genom biståndet ska sökande tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Utgångspunkten är att biståndet inte bör överstiga vad en låginkomsttagare i allmänhet har råd att kosta på sig.

Beloppen ska täcka kostnader för de produkter som behövs i ett hushåll för att på ett tillfredsställande sätt kunna klara vardagens behov. I beräkningarna ingår till exempel inte utgifter för presenter, kalas eller gäster, semester, alkohol, tobak eller spel. Beräkningarna innehåller ett visst sparutrymme för inköp eller ersättning av sällanköpsprodukter, till exempel en cykel till barn eller dyrare klädesplagg. Det innebär att man under en tid ska kunna spara en del av beloppet i riksnormsposten för att kunna köpa detta. En individuell prövning ska alltid göras.

Riksnorm

Den del av försörjningsstödet som utgör riksnormen omfattar sex budgetposter för vuxna och sju för barn och ungdomar.

Följande poster ingår i normen:

- Livsmedel
- Kläder och skor
- Lek och fritid
- Barn och ungdomsförsäkring
- Hälsa och hygien
- Förbrukningsvaror
- Dagstidning, telefon, TV-avgift mm.

I vissa fall kan det även finnas skäl till att höja normen på grund av merkostnader. Det gäller när någon har förhöjda kostnader för en eller flera av de budgetposter som ingår i riksnormen och om dessa kostnader inte täcks av annan ersättning som handikappersättning, vårdbidrag eller underhåll. T.ex. vid behov av särskild kost på grund av sjukdom eller vid sjukhusvård. Vid sjukdom behöver behovet styrkas med läkarintyg.

En så kallad bruttonorm eller en schablon är ett hjälpmedel och inte en absolut regel. Det innebär till exempel att en ansökan aldrig kan avslås enbart med hänsyn till socialnämndens normer eller riktlinjer. Har den biståndssökande en kostnad som är högre än schablonen måste socialtjänsten alltid göra en individuell bedömning av om kostnaden är skälig för just den biståndssökande (RÅ 2010 not 70).

Om det finns särskilda skäl i ett enskilt fall kan riksnormen beräknas till en lägre nivå. Den biståndssökande kan få ett tillfälligt, reducerat bistånd om han eller hon till exempel har kunnat försörja sig men inte gjort det och därför saknar pengar till sin försörjning under den närmaste tiden. Biståndet är till för att personen ska kunna reda upp den akuta situationen, vilket i rättspraxis kallas för akut nödläge eller akut nödsituation.

Se mer om vad som ingår i posterna och för höjning/sänkning av normen i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Försörjningsstöd.

Merkostnader för umgänge med barn

Avser kostnader för barn som i samband med umgänge med förälder tillfälligt är medlemmar i hushållet. Bistånd beviljas för umgänge med barn högst 12 dagar per månad. Vid fler dagars umgänge betraktas barnet som växelvis boende.

Biståndet omfattar normposterna livsmedel, lek och fritid, hälsa och hygien och förbrukningsvaror. För att bedöma rätten till ekonomiskt bistånd ska omfattningen av umgänget styrkas genom dom, avtal eller intyg. Intyget kommer från barnets andra förälder alternativt annan person som kan styrka detta, exempelvis socialsekreterare från utredningsenheten för barn och unga.

Beträffande resor i samband med umgänge med barn, *se vidare* i riktlinjerna, kapitel Bistånd till livsföring i övrigt, avsnitt Resor i samband med umgänge med barn.

Om barnen bor växelvis *se vidare* i riktlinjerna, kapitel Handläggningsprocessen, avsnitt Olika hushållstyper.

Övrigt försörjningsstöd

Allmänt om boende

En fråga som allt oftare återkommer att beakta vid handläggning av ekonomiskt bistånd är bostadsfrågan. Den strukturella hemlösheten ökar, vilket innebär att många, inklusive barnfamiljer ansöker om stöd till bistånd för att lösa sin akuta boendesituation.

Reglerna i socialtjänstlagen, innebär att var och en i första hand är skyldig att försörja sig själv och sin familj inom ramen för sin förmåga. I detta ingår också ansvar för att ordna bostad, vilket innebär att den bostadslöse själv får söka bostad via bostadsförmedling, bostadsföretag, andrahandsförmedlingar eller på annat sätt försöka ordna sin bostadssituation.

Det finns inga bestämmelser i socialtjänstlagen som ger bostadslösa en allmän rätt till att få en bostad av socialtjänsten. Däremot kan socialtjänsten i särskilda fall vara skyldig att tillhandahålla en bostad som bistånd. Det framgår av flera mål som prövats av Högsta förvaltningsdomstolen. Rätt till bistånd i form av bostad som uppfyller kraven på skälig levnadsnivå har i rättspraxis rört situationer när en person eller familj är helt bostadslös och har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad. Se rättsfall RÅ 1990 ref. 119 och RÅ 2004 ref. 130.

Socialtjänstens ansvar kan handla om att bistå med olika former av akuta och mer långsiktiga boendelösningar utifrån individuella behov och efter biståndsbedömning. Högsta förvaltningsdomstolen har bedömt det som godtagbart att boendestandarden i vissa fall är lägre än vad som anses skäligt på längre sikt. I en akut situation eller när ett lämpligt boende inte kan erbjudas den biståndssökande för en rimlig kostnad kan boende på härbärge godtas under en övergångsperiod. Se rättsfallet RÅ 1994 not 574.

Att det generellt sett är svårare att få ett hyreskontrakt om man har skulder eller betalningsanmärkningar är exempelvis inte i sig ett skäl till att bevilja bistånd. Att det är brist på bostäder på den öppna bostadsmarknaden är inte heller i sig skäl nog för bistånd till bostad från socialtjänsten.

Huvudregeln är att sökande själv ska vara aktiv bostadssökande exempelvis genom att söka bostad via bostadsförmedlingen, ställa sig i kö hos olika hyresvärdar, söka på internet, fråga vänner och bekanta om de kan hjälpa till på något sätt och sätta upp lappar om behov av boende. Att vara aktiv bostadssökande innebär även att personen söker bostäder i andra kommuner än hemkommunen. Däremot kan inte en flytt ställas som krav för rätten till bibehållet ekonomiskt bistånd.

Ovanstående regler gäller också med beaktande av barnperspektivet. Det vill säga, enbart det skälet att en barnfamilj ansöker om stöd – innebär inte per automatik att socialtjänsten ska bevilja bistånd till boende. Föräldrar har huvudansvaret för att säkerställa nödvändiga levnadsvillkor för sina barn och ansvarar för att barnens behov och rättigheter blir tillgodosedda. Det är däremot viktigt att göra en barnkonsekvensanalys i dessa fall, och i beslut ange skäl till bedömningen, oavsett det blir ett bifall eller avslag. (*Se avsnitt Barnkonsekvensanalys*)

De personer som bott i Sverige under relativt kort tid och därför saknar bostadsreferenser och ännu inte har lärt sig det svenska språket bedöms inte heller, av enbart de skälen, omfattas av den grupp som har speciella svårigheter att på egen hand ordna med bostad.

En individuell bedömning utifrån personers förmåga och eventuella barns situation ska alltid göras.

I de fall en akut nödsituation inte kan avväjas och alla andra möjligheter till tak över huvudet för den enskilde är uttömda ska en sedvanlig nödprövning göras. *Se vidare sidan 19 samt sidan 78 i denna riktlinje.*

Se även: Överenskommelse om ärendehantering avseende hemlösa mellan kommunerna i Stockholms län

Vistelse och folkbokföring

Boende och vistelsetillhörighet kontrolleras genom hyreskontrakt, aktuell hyresavi och folkbokföring.

Utgångspunkten vid bedömning av skälig kostnad och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Behovsprövningen ska omfatta både kostnad och bostadsstorlek. Den sökande ska uppmanas att folkbokföra sig på adressen där personen bor eftersom man enligt folkbokföringslagen³⁴ ska vara skriven där man bor och vistas. Om flera personer är folkbokförda på adressen påverkar det rätten till bistånd. En person som är folkbokförd på en adress förutsätts bo där och därmed bidra med hyreskostnaden m.m. Detta gäller framförallt vid förstahandskontrakt eftersom det är främst då sökande kan påverka vilka andra personer som är folkbokförda där.

Hembesök

³⁴ Folkbokföringslagen 1991:481

Hembesök kan göras av olika anledningar t.ex. för att få en uppfattning om hur sökande bor och eventuellt behov av ytterligare bistånd eller stöd. Det kan även ske som ett erbjudande för t.ex. barnfamiljer eller personer som har haft bistånd under en längre period.

Det kan även vara för att det finns oklarheter kring boendesituationen som behöver utredas vidare. Hembesök ska enbart användas när det inte finns andra utredningssätt. Vid oklarheter kring boendesituationen bör man innan ett hembesök ha ett klargörande samtal med sökande. Under besöket får sökande beskriva hemmet t.ex. hur stor del av lägenheten sökande disponerar, hur lägenheten ser ut, hur många som bor där. Syftet är att socialsekreteraren ska få en bild av boendesituationen och som sedan kan verifieras vid ett eventuellt hembesök.

Ett hembesök ska alltid vara frivillig och personen ska ha en möjlighet att tacka nej. I de fall frågan inte kan utredas på annat sätt ska personen ges information om att det kan påverka rätten till bistånd.

Boendekostnader

Hyresrätt

Skälig boendekostnad är vad en låginkomsttagare i kommunen har möjlighet att kosta på sig. I Botkyrka kommun är Försäkringskassans norm för genomsnittshyra vägledande men får inte ses som ett tak utan individuella bedömningar ska göras. Den högsta godtagbara hyresnivån enligt Försäkringskassans norm ska endast överskridas om det finns synnerliga skäl.

Följande avgifter som kan ingå i hyran godtas inte:

- Avgift för parkeringsplats eller garage
- Avgift för medlemskap i hyresgästförening
- Kostnad för kabel-TV och andra tillval utom i de fall då den sökande inte har kunnat styra tillvalet

Undantag kan göras för förhandlingsavgift. Hyrestillägg för lägenhetsunderhåll som beställs under period då den sökande har bistånd kan beviljas. Hembesök för att bedöma lägenhetens skick bör göras innan godkännande. Om bedömning görs att personen inom en snar framtid kommer att bli självförsörjande så bör personen kunna avvakta detta.

Tillsammans med boendekostnaden ska även prövas om storleken på bostaden är skälig. Vägledande boendestandard, köket oräknat, är ett rum per person, vuxen eller barn. Vid fler än ett barn ska en individuell bedömning ske, varvid det ska beaktas att barn med stigande ålder kan ha behov av möjlighet till avskildhet.

Om boendekostnaden bedöms vara oskälig och behovet av försörjningsstöd inte bedöms vara tillfälligt (mindre än tre månader) ska den sökande uppmanas att sänka bostadskostnaden. Undantag från kravet att byta till billigare boende ska göras för de sökande som av medicinska eller sociala skäl anses oförmögna att genomföra ett bostadsbyte eller i de fall där bostadsbytet anses direkt olämpligt med tanke på de konsekvenser som bytet skulle medföra.

Rådrum: Om socialtjänsten efter ovanstående överväganden kommer fram till att sökanden ska uppmanas ändra sin bostadssituation ska skäligt rådrum ges för att genomföra flyttning eller på annat sätt sänka boendekostnaden. Ett sätt att sänka boendekostnaden är att hyra ut ett rum i bostaden. Skäligt rådrum för att hitta en inneboende bedöms vara två månader. Om sökanden avser att byta till mindre boende anses skäligt rådrum uppgå till fyra månader som kan förlängas om sökanden under denna tid påbörjat byte av bostaden. Om sökanden har oskäligt hög boendekostnad och bedöms kunna flytta, men avstår från försök att sänka sin boendekostnad ska bistånd till hyran sättas ned i nivå med vad som ovan sägs om vägledande hyreskostnad.

Om någon som har försörjningsstöd anser sig behöva byta bostad under pågående biståndperiod och detta medför ökad boendekostnad bör detta ske i samråd med socialtjänsten. Om den biståndssökande utan samråd med socialtjänsten flyttar till dyrare boende ska den nya hyran beviljas endast om den är skälig.

Andrahandsboende

För andrahandsboende gäller samma regler beträffande skälig standard och kostnad samt krav på flyttning som vid förstahandskontrakt. Ett andrahandskontrakt ska vara godkänt av hyresvärden och styrkas med intyg. För andrahandsboende gäller samma regler beträffande skälig standard och kostnad samt krav på flyttning som vid förstahandskontrakt. Ett skriftligt avtal mellan sökanden och förstahandshyresgästen ska alltid visas upp. Avtalet ska innehålla överenskommelse om hyrestidens längd, ömsesidig uppsägningstid, hyrans storlek, vad som ingår i hyran samt lägenhetens adress.

Om förstahandshyresvärden hyr ut sin hyreslägenhet så ska godkännande från värden visas upp. Förstahandsvärden får ej ta ut högre hyra än grundhyra, ett påslag på hyran med max 15 % godkänns för möblerad lägenhet. Vad gäller bostadsrätten så ska bostadsrättsföreningen godkänna andrahandsuthyrningen. Även här kan 15% tilläggas utöver driftkostnaden.

Radhus/villa: inget godkännande behövs eftersom hyresvärden äger dessa.

Bostadsrätt eller villa

Bostadsrätt eller villa är en realiserbar tillgång. Om biståndsbehovet bedöms bli långvarigt, mer än tre månader, utgör detta skäl för försäljning av bostaden. Krav kan då ställas på att bostaden lämnas till mäklare för försäljning. Det är sökande som ska värdera sin bostadsrätt och visa underlag för socialtjänsten. Socialtjänsten kan kontakta mäklarfirmor och fråga vad ett objekt kan ha för marknadsvärde för att få vägledning. En individuell prövning ska dock göras och hänsyn ska tas till om en försäljning förväntas ge ett överskott som kan bidra till försörjningen. I övrigt gäller vad som sägs ovan om hyreslägenheter beträffande skälig kostnad, krav på flyttning och överväganden i samband med det.

Som boendekostnad för bostadsrätt räknas månadsavgiften till bostadsrättsföreningen plus räntan på lån för lägenheten. I boendekostnad för villa ingår tillsammans med räntan eventuella kostnader för vatten, uppvärmning, sophämtning, försäkring och tomträttsavgäld. Under förutsättning att den sökande har möjlighet att göra skatteavdrag räknas 70 % av räntan som kostnad. Sökande med lån på bostad ska alltid uppmanas att söka skattejämkningsförordning för räntekostnaden. Amortering på lån ska inte räknas in i boendekostnaden då den utgör kapitalbildning.

Fastighet/fritidshus

Ekonomiskt bistånd till personer som äger fastighet/fritidshus, eller andel av fastighet, bör i princip inte beviljas bistånd annat än i akuta situationer eller under den tid som behövs för att sälja fastigheten. Fastigheten ska omgående lämnas till mäklare för försäljning.

Ett beslut om rådrum ska skickas till den sökande. Om det finns särskilda skäl - fel säsong, tvist i samband med försäljning, etc. - kan rådrum för försäljning förlängas. Biståndet ges med villkor om återbetalning. Även del i fritidshus ska räknas som realiserbar tillgång såvida det inte finns ett skrivet förbehåll som förhindrar försäljning. När det finns ett skrivet förbehåll ska personen lämna en kopia på förbehållet. Förbehållet ska vara daterat från den period förbehållet började gälla.

Det är sökande som ska värdera sin fastighet och visa underlag för socialtjänsten. Socialtjänsten kan kontakta mäklarfirmor och fråga vad ett objekt kan ha för marknadsvärde för att få vägledning.

Inneboende

Detta avsnitt avser hyra som inneboende hos annan än nära släkting eller delad bostad med någon typ av hushållsgemenskap. Hyran för inneboenderum ska bedömas utifrån vad den sökande disponerar enligt uppvisat avtal med hyres-

värden. Hänsyn tas även till om rummet är möblerat eller inte. Den faktiska hyran ska beviljas om den inte är oskäligen i förhållande till hyreskostnaden för hela bostaden. Utredningen behöver som regel inkludera ett hembesök. Vuxna barn som flyttat hem efter att bott i annan bostad räknas som inneboende, inte hemmavarande.

Delad bostad

När kamrater, syskon eller annan släkt delar lägenhet ska hushållsgemenskap förutsättas om inget talar emot det. Med hushållsgemenskap menas att de som bor tillsammans mer eller mindre delar på kostnaderna i hushållet. För beräkning av hyresdelen *se räkneexempel nedan från Socialstyrelsens handbok:*

Exempel: Om den biståndssökande disponerar ett rum i sina föräldrars bostad på fyra rum och kök, innebär det att han eller hon disponerar två av totalt nio enheter (fyra rum $\times 2 = 8 +$ kök $= 9$ enheter). Hela boendekostnaden är 6 000 kr per månad. Den sökandes andel av boendekostnaden beräknas då genom att 6 000 divideras med 9 och därefter multipliceras med 2, det vill säga $6\,000/9 \times 2 = 1\,333$ kr per månad.

Vuxet hemmaboende barn

Med ett kvarboende vuxet barn avses ett barn som efter fyllda 18 år bor kvar i föräldrahemmet men som föräldrarna inte är underhållsskyldiga för. Huvudregeln är att bistånd till hyresdel inte ska beviljas. Bistånd till hyresdel kan ges om:

- Föräldrarna behöver bo kvar i en större lägenhet och därmed behålla en högre hyra.
- Om hushållet förlorar bostadsbidrag med anledning av att ungdomen ska svara för sin egen försörjning, då ska ungdomen erhålla försörjningsstöd till boendekostnad motsvarande sin andel av bostadskostnaden.
- Om barnet tidigare betalat hyresdel och kan styrka detta. Perioden ska ligga nära i tiden och haft en varaktighet.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Försörjningsstöd:

- Bistånd till hyresdel för barn som bor kvar hemma, avsnitt Skäligen och faktiska boendekostnader.
- För beräkning av hyresdelen, avsnitt Hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren.

Ungdom utan egna inkomster som tecknat hyresavtal

Huvudregeln är att bistånd till boendekostnad inte beviljas om hyresavtalet tecknas under period då den sökande saknar inkomst och möjlighet att själv betala hyran. Undantag från huvudregeln kan göras om det finns starka sociala

skäl till flyttningen. Utredningsenheten bör ha utrett att behov finns innan beslut fattas för ungdomar där föräldrarna fortfarande har försörjningsplikt.

Se vidare i

- Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Bistånd till ungdomar för eget boende.

Förälder boende hos barn

För beräkning av hyresdel *se vidare* i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren.

Övriga boendeformer

Med övriga boendeformer menas tredjehandskontrakt, campingboende, hyra av stuga, husvagn eller båt, inneboende hos kamrat som bor i andrahand etc. Kostnader för boende med den faktiska boendekostnaden kan beviljas om den sökande har stora svårigheter att få ett annat boende och/eller om socialtjänsten inte kan erbjuda något annat alternativ.

Hushållsel

Bistånd ska beviljas till faktisk skälig kostnad. Om socialtjänsten använder sig av en schablon för kostnaderna för hushållsel kan den endast tjäna som riktmarke – socialtjänsten är fortfarande skyldig att göra en individuell behovsprövning.

Konsumentverket beräknar årligen kostnader för en rimlig konsumtion för några av hushållens vanligaste utgifter. Däremot beräknar de inte längre förbrukning och kostnad av hushållsel, då de anser sig sakna tillräckligt bra underlag för att kunna göra generella beräkningar av en rimlig förbrukning av hushållsel för olika hushållsstorlekar och familjesammansättningar. Tills annan vägledning kommer behöver det göras en skälighetsbedömning av rimlig elkostnad, där de maxbelopp som e-roboten använder kan användas som riktmarke.

När vuxna som inte är gifta eller sambor delar lägenhet och sammanboendekostnad utifrån hushållsstorlek används, ska kostnader för förbrukning och den fasta avgiften delas. Kostnaden för förbrukningen delas på antal personer, inklusive barn, i hushållet.

En alltför hög elräkning kan behöva accepteras tillfälligt så att sökande får rådrum att minska kostnaden eftersom det kan få stora negativa konsekvenser att inte betala sin elräkning.

Om elkostnaden anses hög eller om en elräkning har ökat avsevärt från tidigare månader, bör man förslagsvis stämma av med sökande om någonting i hushållet tillkommit som förbrukar mer el, exempelvis hushållsapparater.

Bredband och dator

Skälig bredbandskostnad beviljas till alla hushåll idag under förutsättning att kostnaden finns. Skolungdomar i Botkyrka kommun erbjuds elevdator. Teknisk utrustning, t.ex mobiltelefon eller dator kan beviljas till arbetssökande efter en individuell bedömning.

Hemförsäkring

Ekonomiskt bistånd ska beviljas till en faktisk kostnad för hemförsäkring om kostnaden bedöms som skälig.

Bistånd beviljas till grundförsäkring som omfattar rättsskydd, ansvar, överfall och egendomsskydd. Egendomsskydd beviljas maximalt för ett lösoresbelopp på 300 000 kr. I de fall den sökande har års- eller halvårsinbetalningar ska denne uppmanas begära månadsinbetalningar. Möjlighet till nedsatt premie via fackförening ska beaktas. Extra försäkringar såsom allrisk-, oturs- och hemplusförsäkring etc. ingår inte i vad som betecknas som grundförsäkring.

Alla som är folkbokförda på en adress täcks av lägenhetsinnehavarens hemförsäkring, om de har hushållsgemenskap med lägenhetsinnehavaren. I de fall de inte omfattas ska de uppmanas skaffa en egen hemförsäkring.

Kostnad för vattenförbrukning

Ibland kan det vara aktuellt för vissa hyresvärdar att fakturera separat för vattenkostnad. Nedan tidigare mätningar från Energimyndigheten kan ses som ett riktmärke för att bevilja skälig kostnad för vattenförbrukning,

En person förbrukar ca 1150 kWh per år enheten för att värma vatten och en person förbrukar ca 200 liter vatten per dygn. När skälig hyresnivå ska bedömas ska vattenkostnad tas med i helhetsbedömningen.

Exempel 1: Kontrakt hos Hyresvärd 1 med en hyra som bedöms skälig – hela summan beviljas.

Exempel 2: Kontrakt hos Hyresvärd 2 med en grundhyra som är mindre än det belopp som anses vara skäligt, men med en kompletterande vattenförbrukning som gör att kostnaden överstiger skälig kostnad. Då beviljas grundhyran plus vattenkostnad upp till vad som bedöms vara skälig kostnad för hyra, resterande summa avslås.

Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa

I första hand ska den biståndssökande ansöka om att få avgiften helt eller delvis nedsatt. Har den sökande sjukersättning eller har fyllt 65 år, är avgiften inte något som beviljas.

Resekostnad med allmänna kommunikationsmedel

Bistånd till SL-resor beviljas inom ramen för försörjningsstödet om behov av resor finns för att kunna arbeta eller för att kunna delta i regelbundna aktiviteter för att nå självförsörjning.

Arbetande

Sökande som arbetar, heltid eller deltid, beviljas bistånd till SL-kort förutsatt att de inte bor på gångavstånd till arbetet.

Arbetsökande

Utgångspunkten är att arbetsökande är i behov av ett SL-kort för att kunna delta i arbetssökarverksamhet, praktik eller dylikt. En arbetsökande ska även kunna resa för att kunna gå på intervjuer eller besöka arbetsplatser.

Övriga

I de fall en sökande är i behov av att regelbundet besöka läkare eller annan rehabilitering kan bistånd till SL-reskassa alternativt SL-kort beviljas utifrån det enskilda behovet. Kostnaden för nödvändigt antal resor med SL:s reskassa (accesskort) ska jämföras med kostnaden för månadskort och det billigaste alternativet ska väljas.

Försörjningsstöd vid vistelse på institution

Ekonomiskt bistånd beviljas vid vistelse på institution eller i familjehem om behovet inte kan tillgodoses med egen inkomst.

Utgångspunkten är att ta reda på den sökandes behov och vad som faktiskt ingår i vårdkostnaden i det enskilda fallet och göra en individuell bedömning. Institutionsnormen inkluderar fickpengar³⁵, eventuell avgift till fackförening eller A-kassa samt eventuella arbetsresor. I vissa fall kan även kostnader för egen bostad under placeringstiden ingå i försörjningsstödet.

Fickpengar³⁶

Utgångspunkten är att ta reda på den sökandes behov. Fickpengar beviljas vid vistelse på exempelvis behandlingshem eller sjukhus om behovet inte kan till-

³⁵ Fickpengar - försörjningsstöd som innehåller kostnader för kläder och skor, lek och fritid, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och TV-avgift mm.

³⁶ Se ovan.

godoses med egen inkomst. Fickpengar till barn ska inte beviljas då föräldern har barnbidrag. Eventuellt extra aktivitetsbidrag ska ingå i vårdkostnaden.

Kostnader i samband med egen bostad

För sökande som under placeringstiden har kvar sin bostad ingår även kostnader med anknytning till bostaden i försörjningsstödet. Dessa kostnader är hyra, hushållsel, abonnemangskostnad telefon, hemförsäkring och TV-avgift. Bistånd till dessa kostnader beviljas efter sedvanlig prövning. Bistånd till TV-avgift beviljas om vistelsen på sjukhus eller behandlingshem understiger 2 månader. Om vistelsen planeras bli längre kan den sökande begära avgiftsfrielse.

Egenavgift vid vård och behandling

Egenavgiften vid placering för vård och behandling av vuxna missbrukare på institution med HVB-tillstånd och familjehem är densamma som vid sjukhusvård. Om personen inte har tillräckliga egna inkomster att betala avgiften med ska avgiften sättas ned eller efterges i samband med placeringsbeslutet. Försörjningsstöd ska inte beviljas till egenavgift vid placering för vård och behandling.

Egenavgift vid stöd- och omvårdnadsboende

Vid stöd och hjälpåtgärder i form av olika boenden ska sökande betala egenavgift för mat och logi. Detta gäller boenden utan HVB-tillstånd.³⁷ Om den placerade saknar egna inkomster kan egenavgift för kost och logi beviljas i form av försörjningsstöd. Kostnader utöver egenavgiften ska betraktas som kostnad för omvårdnad och betalas via konto för vårdkostnader.

När det gäller egenavgiften för nattlogi på härbärke ska så långt det är möjligt en vanlig inkomstprövning göras. Ibland kan det dock finnas sociala skäl som talar för bistånd till avgiften på härbärke även om egen inkomst funnits. Vid boende på inackorderingshem kan den del av egenavgiften som utgör boendekostnad ge rätt till bostadsbidrag.

Nödprövning och akut bistånd

Med hänvisning till kommunens yttersta ansvar ska en så kallad nödprövning göras om en sökande hävdar att nödsituation föreligger. Bistånd till akuta behov för livsuppehållet kan beviljas efter individuell prövning. Beslut om akut bistånd ska i möjligaste mån föregås av sedvanlig utredning. Kontoöversikt och kontoutdrag med aktuell kontoställning samt senaste månadens transaktioner ska uppvisas.

³⁷ IVO har uppgifter om vilka boenden som har HVB-tillstånd.

Personer som har fått avslag på ansökan om ekonomiskt bistånd

Om sökande får avslag på ansökan om ekonomiskt bistånd ska en nödprövning göras först när sökande själv hävdar nöd. Sökande kan då efter en bedömning ha rätt till reducerat försörjningsstöd, nödprövning, för att tillgodose behov av t.ex. mat och eventuellt boende. Observera att nödprövning inte ska göras rutinemässigt vid avslag på försörjningsstöd då all utredning och alla beslut rörande ekonomiskt bistånd måste utgå från en ansökan från sökande. Däremot kan socialtjänsten informera om möjligheten att ansöka om nödprövning.

I de fall det finns barn i hushållet så ska en bedömning göras kring om familjens inkomster av t.ex. barnbidrag täcker behovet av matpengar.

Sökande som har haft tillräckliga inkomster

Situationer kan uppstå där den sökande har haft tillräckliga inkomster till sin försörjning, antingen egna inkomster eller tidigare beviljat försörjningsstöd, men har använt dem på annat sätt, tappat dem eller blivit bestulen och därför saknar medel till sitt uppehälle. Efter bedömning i det enskilda fallet kan extra bidrag tillfälligt beviljas för att tillgodose de mest nödvändiga behoven som t.ex. mat och bostad för att ge sökanden möjlighet att reda upp den akuta situationen. Bidrag registreras i detta fall som övrigt ekonomiskt bistånd. Beslut om akut bistånd ska i möjligaste mån föregås av sedvanlig utredning.

Är tiden mycket knapp bör i vart fall följande överväganden göras:

- Är det en akut nödsituation?
- Finns barn i familjen?
- Finns sjukdom hos sökanden som skulle kunna förvärras om han eller hon inte får ekonomisk hjälp?
- Har sökanden medicinska eller sociala problem som medför svårigheter att ta eget ansvar för sin situation?
- Känner sökanden till socialtjänstens normer och beräkningsgrunder och har han eller hon tidigare fått information om dem?
- Kan sökanden få hjälp från underhållsskyldig?
- Är behovet av ekonomisk hjälp återkommande trots egen försörjning?

Akut bistånd till hushåll som regelmässigt har inkomster över försörjningsstödsnivå ska prövas restriktivt och endast beviljas för att avvärja en akut nödsituation eller om den sökande bedöms vara förhindrad att själv ta ansvar för sin ekonomi och sin livssituation. Om behovet av akut bistånd är upprepat och det finns barn i hushållet ska särskilt uppmärksammas om behovet kan vara ett uttryck för att det kan finnas anledning till oro för barnens hälsa och utveckling och därmed anmälas till utredningsenheten för barn och unga.

Tappad plånbok är i första hand en försäkringsfråga. Kopia på polisanmälan begärs in tillsammans med kontoöversikt och aktuella kontoutdrag. Endast

nödprövning görs. Uppföljning av eventuella utbetalningar från försäkringsbolag behöver göras. Sökande som upprepat tappar pengar eller blir bestulen ska informeras om hur han eller hon i fortsättningen kan förvara sina pengar så att inte samma situation uppstår igen. Om någon trots denna information tappar eller blir bestulen på sina pengar kan ansökan om bistånd avslås om det är uppenbart att fakta kring den beskrivna situationen inte är trovärdiga. Detta gäller även i andra fall då det är uppenbart att beskrivningen av en situation inte stämmer.

Personer som tillfälligt vistas i kommunen

En person som tillfälligt vistas i kommunen kan beviljas bistånd för att förhindra en nödsituation. Biståndet kan t.ex. vara en biljett till hemresa. Bistånd kan även beviljas till matpengar. Om hemresan kan påbörjas först nästa dag kan även nattlogi beviljas efter särskild prövning. Om det finns barn i familjen ska deras behov särskilt beaktas.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Ansvarig kommun och gränsens för kommunens ansvar, avsnitt Vistelsekommunens ansvar.

Beslut som löper över flera månader

Ibland är det nödvändigt att fatta beslut som sträcker sig över flera månader, exempelvis gällande en omfattande tandvårdsbehandling. Rätten till ekonomiskt bistånd prövas månad för månad och när beslut fattas som gäller flera månader måste en omprövningsklausul ingå. Beslutet kan annars inte omprövas under perioden, till exempel om omständigheterna som beslutet grundar sig på ändras. En sådan ändring skulle innebära att myndigheten ändrar ett för sökande gynnande beslut till hans nackdel, vilket inte är tillåtet enligt förvaltningslagen³⁸. Följande omprövningsklausul ska läggas till alla beslut som sträcker sig över mer än en månad: ”Vid väsentligt ändrade förhållanden av biståndsbehovet kan beslutet komma att omprövas”.

³⁸ 27 § FL

5. Bistånd till livsföringen i övrigt

I detta avsnitt ges riktlinjer för vanliga ändamål utöver försörjningsstödet. Ändamålen står i bokstavsordning. Vissa ingår vanligtvis i skälig levnadsnivå om kostnaden är skälig och sökanden i övrigt uppfyller förutsättningarna för försörjningsstöd. När det gäller rätten till bistånd till övriga ändamål krävs särskilda förutsättningar. Utgångspunkten för bedömningen är vad en låginkomsttagare i kommunen kan kosta på sig. En noggrann prövning ska ske av om behovet kan tillgodoses på annat sätt eller till lägre en kostnad. Den sökandes tidigare och väntade möjligheter att själv tillgodose behovet ska beaktas vid prövningen.

Begravningskostnad

Vid handläggning av dödsbo inom kommunen, behöver handläggare ofta ha en hel del kontakt med anhöriga. Det är däremot inte kommunens dödsbohandläggare som ska vara dem som framför dödsbud³⁹, patientens närstående ska omedelbart informeras vid konstaterandet av dödsfallet, oavsett vårdform.

Begravningskostnader ska i första hand täckas av tillgångar i dödsboet eller genom försörjningsskyldigas, dvs. föräldrars och efterlevande makars/registrerade partners, inkomster eller tillgångar. Sammanboende omfattas inte av denna skyldighet, men ska likställas som sambos vid ansökan om ek. bistånd. Begravningskostnader går före alla andra kostnader som kan belasta dödsboet. Vid bedömning av försörjningsskyldigas betalningsförmåga prövas detta mot gällande norm för försörjningsstöd samt skäliga kostnader i övrigt. Hänsyn ska tas till tillgångar exempelvis i form av försäkringar och efterlevande pensionen.

Alla kända tillgångar som finns på dagen för dödsfallet avräknas direkt vid ansökan om begravningskostnad, även eventuell kommande skatteåterbäring, försäkring och pension. Som huvudregel ska kända inestående inkomster inte förskottas utan sökanden får begära avbetalning hos begravningsbyrån.

Om dödsboet saknar tillgångar helt eller delvis bör bistånd beviljas som möjliggör en värdig begravning.

Skäliga kostnader

Ekonomiskt bistånd till begravningskostnader bör i regel inte vara högre än ett halvt prisbasbelopp. Kostnaderna ska styrkas.

³⁹ HSLF-FS 2015:15 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vissa åtgärder i hälso- och sjukvården vid dödsfall - Socialstyrelsen

- Hälso- och sjukvårdsförordning (2017:80) 4kap 3 § 3

Kostnadsposter som godkänns är inom ett halvt prisbasbelopp:

- Grundtjänster från begravningsbyrå (riktvärde ca 25-30 % av basbeloppet), dvs. begravningsbyråns arvode, kista med enkel kistdekoration, bisättning (i bisättningen ingår normalt svepning och kistläggning, utkörning av kista till bårhus, bärare vid bisättning och transport av kistan till kyrkogårdsförvaltningens kapell) urna samt representant vid begravningen.
- Gravsten/ inskription på befintlig gravsten (riktvärde ca 15 % av basbeloppet)
- Enklare förtäring

I förekommande fall beviljas även bistånd till officiant vid borgerlig begravning. Även dödsannons, kostnad för askgravlund och blomsterdekoration kan beviljas. Kostnaden bör inte överstiga vad en låginkomsttagare skulle ha råd med.

Bistånd beviljas inte för kostnader som tillgodoses inom ramen för begravningsavgiften, dvs. förvaring av kista hos kyrkogårdsförvaltningen, lokal med eller utan religiösa symboler för begravningsceremoni, kremering, gravöppning, gravplats för kista eller, gravsättning, alternativt spridning eller nedgravning av aska i minneslund, samt transport av kista från begravningsceremonin.

Rätten till bistånd omfattar kostnader som är nödvändiga för att begrava den avlidne på bostadsorten. Merkostnader för att begrava den avlidne utanför Sverige ingår inte i rätten till bistånd.

Kostnader för hemtransport vid dödsfall utomlands beviljas inte. Om en svensk resenär avlider på utlandsresan är det antingen personens hem- eller reseförsäkring, eller de anhöriga som får betala kostnaden för transport av den avlidna till Sverige. Om försäkring saknas och anhöriga inte har ekonomisk möjlighet att betala för hemtransport, hjälper ambassaden till med att ordna en enkel och värdig begravning utomlands.

Läs mer i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Livsföring i övrigt, avsnitt Begravningskostnader.

Asylsökande

För mer information om bistånd till begravningskostnader för asylsökande se *vidare* i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Livsföring i övrigt, avsnitt begravningskostnader.

Diskmaskin, tvättmaskin etc.

Bistånd till diskmaskin, tvättmaskin beviljas om det finns ett medicinskt behov som är styrkt med läkarintyg och behovet inte kan tillgodoses genom t.ex. handikappersättning. Innan bistånd beviljas ska undersökas om värden kan installera diskmaskin mot hyreshöjning. Bistånd till diskmaskin, tvättmaskin och/eller torktumlare kan också beviljas om det finns starka sociala skäl och man kan påvisa att resultat uppnås med insatsen.

Flyttkostnader

Bistånd till flyttkostnader kan beviljas till sökande som har försörjningsstöd eller inkomster i nivå med riksnormen om behov av att flytta är motiverat av:

- hälsoskäl
- sociala omständigheter
- att sökandes möjligheter att bli självförsörjande genom flytten ökar
- att flytten medför att sökandes boendekostnader minskar

Vid flytt till annan ort av arbetsmarknadsskäl ska det även utredas om behovet kan tillgodoses genom bidrag från Arbetsförmedlingen.

Den sökande ska uppvisa kostnadsförslag som grund till bistånd.

Bistånd beviljas till kostnad för hyra av släpkärra eller mindre lastbil inklusive kostnader för bensin och försäkring, allt mot uppvisande av kvitto. Bistånd till kostnad för flyttning utanför Norden beviljas inte.

Färdtjänstavgift

För färdtjänst beviljas som huvudregel grundavgiften. SL-kort beviljas inte samtidigt. Bistånd till avgift för riksfärdtjänst ska bedömas på samma sätt som kostnad för andra resor som inte är lokala. Avgift för medresenärer beviljas ej.

Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg

Den sökande ska i första hand se över sina möjligheter till nedsättning av de kommunala avgifterna. Familjen behöver upplysas om att uppdatera sina inkomster via kommunens hemsida, så att de inte får en faktura.

Bistånd till avgift för förskoleverksamhet, skolbarnomsorg (årskurs 1-3) och öppen fritidsverksamhet (årskurs 4-6) beviljas. Detta gäller även enskilt anordnad verksamhet om avgiften är i nivå med kommunens. Kontrollera att avgiften är satt utifrån familjens aktuella inkomster.

Glasögon eller kontaktlinser

Den sökande ska uppvisa intyg och kostnadsförslag som styrker behovet av glasögon och vad som ingår i begärt pris. Skälig kostnad för glasögon är lägsta paketpris som i samband med ansökan erbjuds av optiker.

Vid behov av vanliga läsglasögon som är avsedda för personer över 35 - 40 år med avtagande synskärpa s.k. ålderssynthet hänvisas till riksnormens post för hälsa och hygien.

Bistånd till specialslipade eller specialbehandlade glas, såsom färgade eller extra tunna glas, beviljas om behovet är styrkt av läkarordination. Den extra kostnaden godtas om speciell slipning eller behandling är det enda alternativet för att korrigera sökandens synfel. Kostnad för linser godtas om det är det enda alternativet för sökanden och behovet är styrkt med läkarintyg.

Barn och unga i åldern 8 - 19 år får bidrag från landstinget för glasögon eller kontaktlinser.

Hemtjänst/boendestöd

Ekonomiskt bistånd ska inte utgå till kostnaden för hemtjänst/boendestödsavgift. För person som blivit beviljad hemtjänst eller som bor i särskilt boende görs en beräkning av avgiften. Innan beslut om avgift verkställs görs en beräkning av vård- och omsorgsförvaltningen (VOF) eller om rätt att ta ut avgift föreligger samt storleken på avgiften. Den person som inte har inkomst av tjänst, pension eller avkastning av kapital, betalar ingen avgift.

Har en person skulder eller andra akuta ekonomiska behov minskas inte hemtjänst/boendestödavgift. Vid bedömning av bistånd i dessa fall ska samma avvägningar göras som vid reducerat bistånd. *Se vidare* i riktlinjerna, kapitel Försörjningsstöd, avsnitt Nödprovning och akut bistånd.

Om sökande p.g.a. särskilda omständigheter har ett varaktigt behov av ett sänkt belopp ska den enhet som beslutar om avgift i skälig omfattning ta hänsyn till detta vid beräkning av avgiften för hemtjänst/boendestöd. Detta kan vara t.ex. vid kostnader för god man, fördyrade kostnader för arbets- eller sjukresor, fritidsaktiviteter mm. I dessa fall ska sökande uppmanas att ansöka om nedsättning av avgiften. I avvaktan på avgiftsändringen kan ekonomiskt bistånd ges.

I vissa fall kan det vara så att personen, trots att jämkning skett av hemtjänstavgiften till 0 kr, saknar medel när avgift för boende och mat är betald. I dessa fall kan personen ansöka om ekonomiskt bistånd.

Hemutrustning

Generellt

Bedömningen av nödvändig hemutrustning måste anpassas efter den allmänna standardutvecklingen i samhället, det vill säga vad människor i allmänhet kan kosta på sig. Det innebär att vad som är skäligt i fråga om ekonomiskt bistånd till hemutrustning inte bara skiftar från fall till fall utan också över tid. Den individuella behovsprövningen avgör om bistånd ska beviljas och till vad.

Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till den hemutrustning som behövs för att ett hem ska kunna fungera.

Utgångspunkten är att varje person själv ansvarar för att ordna med utrustning till hemmet genom planering, sparande, lån och gåvor från sitt sociala nätverk. etc. Det gäller särskilt för unga personer som flyttar hemifrån och som har kunnat planera för sin flyttning till eget boende. Ekonomiskt bistånd till den hemutrustning som behövs för att ett hem ska kunna fungera kan beviljas efter individuell prövning. Det finns ingen allmän rätt att få ekonomiskt bistånd till utrustning av bostaden.

Bistånd till hemutrustning ska prövas restriktivt.

Klienten ska komma med ett eget specificerat kostnadsförslag på nödvändig hemutrustning. Hembesök bör göras innan beslut tas. Detta för att få en uppfattning om behovet. Biståndet garanterar alltså nödvändig hemutrustning, men vad som är nödvändigt kan inte fastställas en gång för alla

Vid bedömning om en person har rätt till hemutrustning ska hänsyn tas till personens individuella situation, vad personen har behov av och vilka möjligheter personen själv har att i framtiden ordna med hemutrustning.

Personer som omfattas av flyktingmottagande eller etableringsförordningen ska i första hand söka hemutrustningslån via CSN.

Hemutrustning kan omfatta det som behövs för att tillgodose behov som t.ex:

- Säng
- Köksbord inkl. stolar
- Soffa och soffbord
- Bokhyllor
- Skrivbord
- Förvaring
- Matlagning
- Radio, TV och dator med internetuppkoppling
- Rekreation
- Rengöring
- Sömn
- Umgänge

I bedömningen ska följande punkter övervägas:

- Är behovet akut och nödvändigt för att den sökande med kort varsel ska kunna flytta in i en anvisad bostad?
- Kommer den sökande inom rimlig tid själv kunna skaffa sig eller komplettera sin hemutrustning?
- Vilka möjligheter har den sökande haft att spara till eller planera för boende och hemutrustning?
- Vilken hjälp kan den sökande få av sitt nätverk? Unga människor som flyttar hemifrån ska normalt inte kunna få bistånd till grundutrustning.

Vilket bistånd kan beviljas och till vad?

En individuell bedömning måste göras enligt ansökan om kostnaden och vad som anses vara en skälig kostnad utifrån vad en låginkomsttagare har råd med. Hållbar konsumtion rekommenderas av konsumentverket och i Storstockholmsområdet finns en välsorterad andrahandsmarknad, av bättre begagnad utrustning, vilket bör vara ett riktmärke för att bestämma skälig kostnad. Den sökande bör också ange i ansökan, vilken utrustning som den ansöker om och inkomma med ett kostnadsförslag.

Bistånd kan beviljas till:

- Underhåll, reparation eller komplettering eller
- Hemutrustning vid bosättning (hel grundutrustning). Maximalt 50 % av prisbasbeloppet kan ses som en vägledning. Priser på andrahandsmarknaden bör också vara ett riktmärke.

Hemutrustning kan omfatta följande delar där innehållet är en vägledning. Utgångspunkten är sökandes ansökan och behov. Procentsatserna nedan ska endast ses som en vägledning, det gäller även här att använda priser på andrahandsmarknaden som ett riktmärke. En individuell prövning behöver alltid göras.

Möbler:

- Säng (3 - 4 % av prisbasbeloppet)
- Köksbord inkl. stolar (3 - 4 % av prisbasbeloppet)
- Soffa och soffbord 7 % av prisbasbeloppet
- Skrivbord

Tillbehör:

- Husgeråd och handdukar (1-2 % av prisbasbeloppet)
- Sängutrustning (1 - 2 % av prisbasbeloppet)
- Lampor och matta
- Gardiner
- Städartiklar och dammsugare
- Tv, radio och dator

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Livsföring i övrigt, avsnitt Hemutrustning.

Juridiska kostnader och stämpelavgifter

Advokatkostnader

I första hand ska den sökande utnyttja det rättskydd som ingår i hemförsäkringen. Detta rättskydd gäller t.ex. för tvister angående vårdnad och underhåll men inte för tvister som rör äktenskapsskillnad, upplösning av samboförhållanden eller bodelning. I vissa fall kan rättshjälp från staten beviljas om det

finns behov av mer omfattande insatser av juridiskt ombud. Hjälpen prövas utifrån personens ekonomi och är numera avsevärt begränsad.

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till självriskan vid rättsskydd och till den kostnad som tillkommer sökanden vid statlig rättshjälp om målet gäller familjerättsliga ärenden. Bistånd i övrigt till advokatkostnader beviljas enbart om det av sociala skäl är mycket viktigt att en person får behålla sin bostad.

Stämpelavgifter

Huvudregeln är att bistånd till stämpelavgifter inte beviljas. Undantag kan göras i enskilda fall t.ex.

- om det är viktigt att en äktenskapsskillnad eller bodelning genomförs (t.ex. för en kvinna som utsatts för misshandel)
- identitetshandling för de som saknar sådan (beroende på biståndslängd)
- Domstolsavgift kan beviljas då ensamkommande barns vårdnadshavare anländer och ska registreras som vårdnadshavare

De avgifter Migrationsverket infört för ansökan om uppehålls- och/ eller arbetstillstånd ska som huvudregel inte beviljas eftersom skyddsbehövande personer och personer som söker uppehållstillstånd av humanitära skäl inte behöver betala för det.

Avgift för ansökan om svenskt medborgarskap har Kammarrätten fastslagit inte ingår i begreppet skälig levnadsnivå.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Livsföring i övrigt, avsnitt Avgifter för kommunal service, ansöknings- och förmedlingsavgifter.

Kläder och skor utöver vad som ingår i försörjningsstödet

Här avses engångskostnader för specialbeställda kläder eller skor som inte ingår i försörjningsstödet. Om personen har handikappersättning ska först utredas att behovet inte täcks av handikappersättningen. Ansökan ska prövas utifrån detta och eventuellt bistånd ges endast till merkostnader.

Bistånd kan även beviljas om en person på grund av att den blivit fri från sitt missbruk eller medicinering ökat eller minskat i vikt och därmed är i behov av nya kläder.

Det har fastslagits i en dom från kammarrätten i Göteborg att fördyrade kostnader vid behov av ortopediska skor kan nekas. En individuell bedömning av behovet ska alltid göras.

Hälsa- och sjukvård

Omfattar egenavgift för läkarföreskriven medicin som ingår i högkostnads-skyddet. Enligt Socialstyrelsen ska prövning av bistånd till läkemedelskostnader som inte ingår i högkostnadsskyddet prövas mycket restriktivt. Avseende värktabletter och liknande så innefattas detta i posten hälsa och hygien.

Vad gäller sjukvård utgår ekonomiskt bistånd till sådan vård som ingår i högkostnadsskyddet. Biståndet kan omfatta t.ex. besök hos distriktssköterska, sjukgymnast, psykolog eller annan öppenvårdsbehandling. Kostnadens ska styrkas med kvitto. I Stockholms läns landsting finns elektroniskt högkostnadskort. På kvittot framgår hur långt kvar det är till frikort. Kostnad för faktureringsavgift godkänns inte.

Kostnader för till exempel sjukgymnast eller naprapat kan beviljas, efter remiss av läkare om behovet inte kan tillgodoses genom någon behandling som omfattas av högkostnadsskyddet.

Fysisk aktivitet på recept (FAR) rekommenderas av Socialstyrelsen vid en mängd olika diagnoser. I många fall innebär detta ingen extra kostnad för patienten. I de fall den fysiska aktiviteten specificeras i receptet – exempelvis simning, stavgång eller ledarledd gruppträning – kan den innebära kostnader för avgifter eller utrustning. Dessa kostnader ingår för närvarande inte i högkostnadsskyddet. I regel bedöms behovet vara tillgodosett med riksnormens post för Lek och Fritid. Bistånd kan beviljas till sådana kostnader efter individuell prövning av behovet.

En person som använder hjälpmedel ska under loppet av ett år inte behöva betala mer än 2000 kronor i avgifter och hyresavgifter för hjälpmedel. Frikort för hjälpmedel börjar gälla när kostnaderna för hjälpmedel överstiger 2000 kr under en 12-månadersperiod.

Högkostnadsskyddet omfattar alla avgifter – utom avgifter för ortopediska skor, tyngdtäcke, utbyte av andningsmask och andra avgiftsbelagda tillbehör/reservdelar.

Bistånd beviljas efter sedvanlig ekonomisk prövning till egenavgiften för läkarföreskrivna hjälpmedel som t.ex. hörapparat, CPAP, etc., om behovet inte kan tillgodoses via landstinget eller Försäkringskassan.

Patientens egenavgift vid sjukhusvård utgör avgift för kost och logi och rymd delvis inom försörjningsstödets kostnadspost för mat. Mellanskillnaden, patientavgiften reducerad med matpengar för samma antal dagar, beviljas i form av förhöjd norm.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Livsföring i övrigt, avsnitt Hälso- och sjukvård om t.ex.

- Läkarevård
- Medicin
- Hjälpmedel
- Psykoterapi

Magasineringskostnad

Bistånd till kostnad för magasinering av bohag kan beviljas om sökande inom överskådlig tid förväntas kunna få en ny bostad. Vad som avses med överskådlig tid måste bedömas individuellt. Beslutet ska tidsbegränsas och omprövas vid behov. Det är sökande som ska stå för kontraktet gentemot magasineringsfirman. Vid bedömningen ska följande beaktas:

- bohagets innehåll och skick
- kostnaderna för magasinering i förhållande till kostnad för nyanskaffning av hemutrustning
- konsekvenser för sökande vid eventuell försäljning av bohaget

Resor

Rekreationsresor

Bistånd till rekreation beviljas om det finns särskilda skäl.

Vuxen ensamstående person

För ensamstående vuxen person kan bistånd beviljas till resa när det finns starka sociala skäl, som resa till anhörig eller liknande eller resa där syftet är medicinskt/rehabiliterande. I vissa fall finns möjlighet att få rehabiliteringsresor via Försäkringskassan.

Barnfamiljer

Bistånd kan beviljas till barnfamiljer som haft långvarigt behov av bistånd och som inte beräknas få egna inkomster inom överskådlig tid. Behovet ska prövas utifrån barnets behov av miljöombyte och extra stödinsats. Bedömning av barnets behov av rehabiliteringsresa bör göras i samråd med andra eventuella kontakter inom socialtjänsten. Bistånd beviljas till skälig kostnad för resa till släkting inom Norden eller dylikt. Kostnaden ska vara rimlig i förhållande till vad barnfamiljer med låga inkomster i allmänhet har råd till. Kostnader för aktiviteter i form av resor inom skolan ska skolan stå för.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Livsföringen i övrigt, avsnitt Rekreation.

Resor till begravning

Bistånd kan beviljas till en skälig kostnad för resa inom Sverige eller utomlands om den avlidne är nära anhörig eller annan närstående. Med nära anhörig menas make/maka eller motsvarande, förälder, barn, syskon mor-farföräldrar och barnbarn. Utgångspunkten för hur länge en person kan vara frånvarande är vad en arbetstagare brukar få vara borta från arbete, vilket i normalfallet är maximalt tio arbetsdagar. Vid bedömning av skälig kostnad är en hållpunkt att den ska vara rimlig i förhållande till vad en person med låga inkomster i allmänhet har råd med.

Återföreningsresor

Bistånd till resa för att återförenas med släkt beviljas om det finns synnerliga skäl. Det kan t.ex. vara vid återförening av förälder och minderårigt barn. När Röda Korset beviljat hjälp till reskostnaden för barn som ska förenas med föräldrarna i Sverige. Vid sådan resa kan bistånd beviljas till egenavgiften.

Resor i samband med umgänge med barn

Båda föräldrarna har gemensamt ansvar för att barns behov av umgänge tillgodoses. Den förälder som barnet bor hos ska vara med och bekosta umgänget utifrån ekonomisk förmåga och vad som är skäligt i förhållande till båda föräldrarnas ekonomi.

Om föräldrarna tillsammans inte har råd eller inte kunnat komma överens om hur reskostnaderna ska betalas, kan bistånd till kostnad för umgängesresa beviljas. Reskostnaderna ska jämföras med vad en inkomsttagare i allmänhet har råd att bekosta. En resa per månad bör vara huvudregel inom Norden. Bistånd till utlandsresor kan beviljas om det finns synnerliga skäl. Även barn med förälder som vistas i fängelse har rätt till umgänge med denne.

Behovsprövningen ska innefatta:

- Barnets behov av umgänge
- Båda föräldrarnas ekonomiska förutsättningar
- Skäligheten av kostnaden för resan

Bistånd kan i vissa fall även avse föräldrars resor till barn som är placerade i familjehem eller institution. Utredningsenheten kan i dessa fall bevilja reskostnader upp till ett år efter det att placeringen inletts om detta krävs för att umgänge ska komma till stånd. Därefter är det Ekonomiskt bistånd, eller Mottag vuxen som bedömer rätten till bistånd.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Livsföringen i övrigt, avsnitt Umgängesresor.

Sjukresor

Om läkare bedömt att patienten har rätt till sjukresa kan bistånd beviljas till egenavgiften. Högkostnadsskyddet är motsvarande kostnaden för 10 resor per år, därefter är sjukresorna kostnadsfria.

Sjukresor beviljas i regel av sjukvården innan resan görs. Om en klient betalar taxiresa till sjukvården finns möjlighet att ansöka om kostnaden hos Region Stockholm. Om ansökan beviljas ges en faktura på egenavgiften.

Renoverings-/underhållskostnad

Avser kostnader för renovering p.g.a. onormalt slitage eller skadegörelse i huserlägenhet, även kallade saneringskostnader - kan beviljas om kostnaden utgör ett hinder för den sökande att genomföra en flyttning. Det ska finnas ekonomiska, medicinska och/eller sociala skäl till bostadsbytet.

Skolkort – SL

Skolkort från SL för barn i grundskolan prövas och beviljas av skolan. Vid avslag från skolan och om det finns särskilda skäl kan bistånd beviljas, t.ex. övergångsvis vid en flytt innan barnet hunnit byta skola.

Bistånd till SL-kort för gymnasieungdomar ska inte beviljas eftersom gymnasieelever i ungdomsgymnasiet erbjuds SL-kort från skolan. Gymnasieungdomar i familjer med låga inkomster ska uppmanas att ansöka om extra tillägg till studiebidraget.

Bistånd till SL-tilläggskort kan beviljas för ungdomar som studerar på grundskolenivå och som deltar i aktiviteter långt från hemmet om aktiviteterna har betydelse för deras utveckling och särskilda behov.

Skulder

Bistånd till skulder som avbetalning på studielån eller banklån, kontokortsskulder, privata skulder, etc. samt böter och underhållstöd beviljas i normalfallet inte. Undantag kan göras om lån tagits för att undanröja en akut situation och där den sökande annars skulle ha beviljats bistånd. Om sökanden p.g.a. skulder har dålig kontroll över sin ekonomi ska hen erbjudas hjälp av budget- och skuldrådgivare. Socialtjänsten ska utreda orsaken till att en skuld uppstått innan beslut fattas.

Undantag kan t.ex. göras för *hyresskuld* i följande fall:

- Skuld som uppstått under tid då sökanden av godtagbara skäl inte haft egna inkomster som räckt till hyra.
- Om ansökan hade gjorts när hyresskulden uppkom hade han eller hon haft rätt till bistånd.
- Då de sociala konsekvenserna för barnen i en familj skulle bli för stora vid eventuell avhysning. Det ska särskilt uppmärksammas om hyress-

kulderna kan vara ett uttryck för omsorgssvikt från föräldrarnas sida och om det därmed finns anledning till oro för barnens hälsa och utveckling.

- För gamla och sjuka där alternativt boende inte går att ordna.
- Om särskilda sociala och/eller medicinska skäl finns.

För att undvika upprepning ska hushåll som beviljats bistånd till hyresskuld vid behov följas upp. I samband med reglering av en hyresskuld görs en uppföljning genom en serie samtal. Vid dessa samtal ges personen/hushållet ekonomisk rådgivning. I vissa fall finns det behov av insatser från andra enheter eller myndigheter t ex vård- och omsorgsförvaltningen eller överförmyndarnämnden.

Undantag kan också göras för bistånd till skuld för *hushållsel* i de fall där avstängning medför alltför stora sociala konsekvenser för hushållet. Även i detta sammanhang ska barnets situation uppmärksammas särskilt.

Skuld för *avgift för förskoleverksamhet* behandlas normalt som andra skulder. Den sökande har möjlighet att göra upp en avbetalningsplan med utbildningsförvaltningen. Om barnet p.g.a. sociala skäl har behov av att delta i förskoleverksamhet får barnet enligt skollagen inte sägas upp.

Om utbetalning av beviljad ersättning från Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten minskats på grund av att den ersättningsberättigade sedan tidigare har en skuld till dem, kan sökande meddela myndigheten att avdrag inte ska göras.⁴⁰ Hela ersättningen betalas då ut till den sökande. Om sökanden väljer att fortsätta betala av på skulden genom att inte ta ut hela ersättningen, beviljas inte bistånd till den del som sökanden valt att inte ta ut.

Se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Livsföringen i övrigt, avsnitt Skulder.

Spädbarnsutrustning

Den som en längre tid har haft försörjningsstöd eller inkomster i nivå med normen kan beviljas bistånd till del av eller full grundutrustning för spädbarn. Om det finns syskon och ålderskillnaden inte är för stor, kan det i vissa fall vara rimligt att räkna med en viss återanvändning av kläder och utrustning och ett riktmärke kan vara att bevilja endast halva utrustningen.

Biståndet prövas utifrån det faktiska behovet och sökandens egna möjligheter att skaffa nödvändig utrustning. Bedömningen utgår ifrån att delar av spädbarnsutrustningen köps begagnat.

⁴⁰ 108 kap 22 § socialförsäkringsbalken (SFB) och Försäkringskassans vägledning 2005:2, version 10, s 38

Biståndet prövas utifrån det faktiska behovet och sökandens egna möjligheter att tillgodose behovet, exempelvis genom arv från större syskon eller lån av utrustning från anhöriga. Vägledning är upp till 11 % av prisbasbeloppet utifrån sökandes behov och faktiska kostnader, detta gäller som riktmärke även vid flerbarnsfödelse. Biståndet beviljas i rimlig tid innan barnet föds.

Bistånd kan beviljas till exempelvis:

- Grunduppsättning kläder
- Säng med sängutrustning
- Barnvagn

Personer som har rätt att söka hemutrustningslån (personer som omfattas av flyktningmottagande eller etableringsförordningen) kan ansöka om tilläggs lån hos CSN. Det gäller om de får barn inom perioden, två år från och med kommunplaceringsdatumet på den första personen/personerna som anlänt.

Tandvård

Ekonomiskt bistånd utgår i första hand till akut tandvård men bör även beviljas till skäliga kostnader för nödvändig tandvård. *Se vidare* i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Livsföring i övrigt, avsnitt Tandvård.

Observera att ett beslut om bistånd till tandvård ofta sträcker sig över flera månader och ska därmed alltid tidsbegränsas. Rätten till ekonomiskt bistånd ska prövas månad för månad och när beslut fattas som löper över flera månader ska en omprövningsklausul alltid skrivas in i beslutet. *Se vidare* i riktlinjerna, kapitel, Försörjningsstöd, avsnitt Beslut som löper över flera månader.

Ansökan om tandvård ska handläggas inom rimlig tid. Om inte hela beloppet som ansökts om beviljas ska ett avslagsbeslut fattas. *Se vidare* i delegationsordningen.

Vid nybesök ges kortfattad information om tandvård. Viktigt att det framgår att beslut om tandvård föregås av att sökande lämnar in ett kostnadsförslag från tandläkaren och att socialtjänsten i vissa fall konsulterar förtroendetandläkare. Dokumentet ”Informationsblad om tandvård” finns inlagt i Pro Capita och kan delas ut till personen vid behov.

I Procapita finns även beslutsmallar för beslut om tandvård och informationsblad till tandläkare.

Kostnadsförslag

Förutom vid akut tandvård ska bedömning av om bistånd kan beviljas till tandvård göras utifrån ett kostnadsförslag. För att tala med tandläkaren krävs ett samtycke från sökande.

- Hur länge har personen varit aktuell? Personen bör ha varit aktuell längre än 12 månader eller haft inkomster i nivå med normen för att kunna beviljas kostnad för tandvård som inte är av direkt akut karaktär.
- Har bistånd till tandvård beviljats tidigare?
- Bedöms personen bli självförsörjande inom sex månader? (t.ex. arbete/annan ersättning)

Dokumentationen av utredningen görs i en journalanteckning och utifrån detta görs en bedömning av om handläggningen ska utföras av socialassistent eller om det finns grund avslag.

Akut tandvård

Bistånd⁴¹ till akut tandvård kan beviljas vid svåra smärttillstånd eller tillstånd som medför betydande obehag (t.ex. tappad fyllning, fraktur på tand, värk, infektiösa tillstånd och traumaskador). Detta är behandling som oftast måste utföras omedelbart. Den får utföras utan kostnadsförslag i de fall ett sådant inte kan inväntas.

Det ska av tandvårdsräkning eller genom kontakt med behandlande tandläkare framgå att behovet av behandling var akut. Det bör uppmärksammas att det faktum att det står ”akut besök” på räkningen inte i sig innebär att behovet av behandling var akut.

Nödvändig tandvård

Bistånd till nödvändig tandvård kan beviljas personer som under minst ett år har haft försörjningsstöd eller inkomster i nivå med normen och som inte inom rimlig tid förväntas öka sina inkomster.

Med nödvändig tandvård menas åtgärder som enligt tandläkarens bedömning är nödvändig för att sökande ska:

- Uppnå godtagbar tuggförmåga
- Förhindra väsentligt försämrade tandstatus

Förutom rent medicinska aspekter bör socialtjänsten beakta de sociala konsekvenser som kan uppstå vid utebliven tandvård.

Sökande som har egen inkomst över försörjningsstödsnivå ska i första hand hänvisas till avbetalning hos tandläkaren eller om möjlighet finns betala per ingrepp. Om kostnad och omfattning är skäligt kan dock bistånd beviljas till

⁴¹ Bör inte överstiga 3000 kr.

den del av kostnaden som överstiger vad sökanden själv kan betala med sitt normöverskott under sex månader.

Vid ansökan om bistånd till nödvändig tandvård skall normalt ett specificerat kostnadsförslag föreligga innan behandlingen påbörjas. Förslaget bör innehålla:

- Planerad behandling: specificerat akut eller mer omfattande tandvård
- Tillstånd och åtgärds-koder enligt tandvårds- och läkemedelsförmånsverket
- Kostnad: ingående högkostnadsbelopp och priser på tandvårdsåtgärder enligt tandvårds- och läkemedelsförmånsverket
- Information om ersättningsperioden

Råder tveksamhet utifrån det skriftliga kostnadsförslaget bör kontakt tas med behandlande tandläkare för en eventuell konsekvensutredning av uppskjuten eller utebliven behandling och om andra alternativ finns.

Kostnaden för tandläkarens undersökning i samband med kostnadsförslaget ska inkluderas i biståndet men inte kostnad för uteblivande från besök. Följande ska beaktas vid ansökan om bistånd till tandvård:

- Omfattningen av tandvården och kostnaden ska jämföras med vad en låginkomsttagare har råd att kosta på sig.
- Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets referenspriser ska vara vägledande.
- Tandvården ska utföras av tandläkare som är uppförd på försäkringskassans förteckning.
- Kostnadsförslag ska infordras och innefatta kopia på eventuellt beslut på förhandsprövning av Försäkringskassan.
- Oberoende tandläkare ska konsulteras vid ansökningar om dyrare eller mer omfattande tandvård. Om förvaltningen inte har avtal med egen konsulttandläkare kan den sökande t.ex. uppmanas att på förvaltningens bekostnad skaffa kostnadsförslag från Folktandvården för jämförelse.
- En individuell bedömning ska även göras av sökandes förmåga att sköta sin tandhygien, exempelvis i samband med missbruk.

Avgift för narkos eller annan motsvarande smärtlindring kan ingå i tandvårdskostnaden för personer med extrem tandvårdsrädsla. Denna ska vara styrkt med läkarintyg eller med resultatet av ett psykometriskt test som utvisar att en person uppfyller kriterierna för extrem tandvårdsrädsla. Det ska även vara styrkt att personen inte kan tillgodogöra sig landstingets terapiprogram för behandling av tandvårdsrädsla inom ramen för den öppna hälso- och sjukvårdens avgiftsregler och högkostnadsskydd.

Exempel på behandlingar som normalt ej är att betrakta som nödvändig tandvård:

- estetisk tandvård
- utbyte av fyllningar/kronor
- attachmentförankrade delproteser
- blekning av tänder
- implantatbehandling
- porslins- och guldinläggsterapi
- kron- och broterapi bakom hörntänder

Tandvård som utförts före ansökan betraktas som en skuld. *Se vidare* i avsnitt Skulder.

Yttrande till utskott

Beslut om tandvård som överskrider 30 000 kronor ska enligt nuvarande delegationsordning fattas av vuxenutskottet. Särskild mall⁴² finns i Procapita. Sektionschef eller gruppledare skriver under yttrande. Yttrande tillsammans med kopior av bilagorna skickas till utskottet. Originalhandlingar och skivor förvaras av socialassistent i avvaktan på beslut av utskottet. Journalför datum för när yttrandet skickades till utskottet. När beslutet kommer från utskottet registreras det av socialassistent i Procapita, utskottet är beslutsfattare. Kopia på utskottets skrivelse och beslutet skickas till sökande.

⁴² Yttrande gällande tandvård till utskott

6. Bilaga - Lagstiftning

Lagstiftning	Svensk författningssamling
Begravningslag (BegrL)	SFS 1990:1144
Bidragsbrottslag	SFS 2007:612
Delgivningslag	SFS 2010:1932
Folkbokföringslag	SFS 1991:481
Förvaltningslag	SFS 1986:223
Föräldrabalk (FB)	SFS 1949:381
Föräldraledighetslag	SFS 1995:58
Hälsa- och sjukvårdslag (HSL)	SFS 1982:763
Kommunallag (KL)	SFS 1991:900
Lag om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare	SFS 2010:197
Lag om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd	SFS 2013:407
Lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA)	SFS 1994:137
Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk	SFS 2009:724
Lag om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)	SFS 1993:387
Lag om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster	SFS 1995:479
Offentlighets- och sekretesslag (OSL)	SFS 2009:400
Sambolag	SFS 2003:376
Skollag	SFS 2010:800
Socialförsäkringsbalk (SFB)	SFS 2010:110
Socialtjänstförordningen	SFS 2001:937
Socialtjänstlag (SoL)	SFS 2001:453
Utlänningslag	SFS 2005:716

§ 29

Svar på motion - Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun (V) KS/2019:00553

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Reservation

Mats Einarsson (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Sammanfattning

Mats Einarsson (V), Kerstin Amelin (V), Yrsa Rasmussen (V), Bekir Uzunel (V), Pia Carlsson (V), Ronnie Anderson (V) och Marit Normasdotter (V) väckte vid kommunfullmäktige 2019-10-04 en motion – Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

- Att i likhet med FN:s klimatpanel IPCC och hundratals städer och länder världen över erkänna att vi befinner oss i ett klimatnödläge och att det varar tills världens nationer säkerställt att 1,5-gradersmålet uppnås.
- Att ta fram en handlingsplan som svarar mot klimatnödläget och redogör för de åtgärder som kommunen vidtagit eller planerar för att uppnå 1,5-gradersmålet.
- Att granska pågående och planerade projekt och vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att allt arbete är kompatibelt med 1,5-gradersmålet, även om det kräver omprövning av tidigare fattade beslut.
- Att tillsätta en vetenskaplig klimatpanel för att vägleda och utvärdera kommunens arbete mot 1,5-gradersmålet.
- Att utveckla samarbete med andra kommuner nationellt och internationellt för att stärka vår kompetens och optimera våra insatser.
- Att ta kompensatoriskt ansvar för en snabb omställning tills högre instanser tar sitt fulla ansvar.
- Att kommunen årligen redovisar alla vidtagna åtgärder för att uppnå 1,5-gradersmålet, samt den kända eller uppskattade effekt som arbetet resulterat i.

Botkyrka kommun har under de senaste tio åren arbetat fokuserat med att minska kommunens klimatpåverkan. Pågående och planerade åtgärder utifrån Botkyrkas klimatmål berör till största delen transporter eftersom cirka 80 procent av koldioxidutsläppen i Botkyrka kommer från transportsektorn. I arbetet med att nå målet om ett klimatneutralt Botkyrka som geografisk plats år 2045 är kommunen beroende av förändringar och åtgärder både på nationell och internationell nivå.

Under december 2019 påbörjade Uppsala universitet och konsultbolaget Ramboll arbetet med att ta fram en koldioxidbudget för hur stora utsläppsminskningar av koldioxid som kommunen behöver göra för att nå Parisöverenskommelsen om att begränsa den globala uppvärmningen till 2 grader.

Under 2020 inleds arbetet med att ta fram en nulägesanalys av kommunens inköp av varor och tjänster och utifrån analysen kommer ett program för att nå klimatmålet om en klimatneutral kommun som organisation senast år 2025 att tas fram.

En legal definition av vad ett klimatnödläge innebär saknas och en utlysning av klimatnödläge följs idag inte av bindande åtgärder. För att en utlysning av klimatnödläge inte ska stanna vid en symbolhandling är det av stor vikt att det åtföljs av konkreta och genomförbara åtaganden utifrån Botkyrkas förutsättningar och möjligheter.

Kommunledningsförvaltningen ställer sig bakom miljöenhetens yttrande. I miljöenhetens yttrande står det att: Miljöenheten har gjort den bedömningen att frågan om att utlysa ett klimatnödläge är ett politiskt ställningstagande. Yttrandet är därför koncentrerat till att göra en sammanställning av kommunens klimatarbete.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden behandlade ärendet 2020-05-11, § 44.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-02-17.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2020-02-19.

Yrkande

Mats Einarsson (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige.

MOTION

Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun!

I **Parisavtalet 2015** beslutade världens nationer att gemensamt arbeta för att planetens medeltemperaturökning skall begränsas till **max 1,5 grader**. Utifrån de åtgärder som hittills utlovats tyder dock i nuläget ingenting på att detta mål kommer att nås. I stället är vi på väg mot en katastrofal upphettning på mellan 3 och 5 grader.

Även vid en begränsad uppvärmning står Stockholmsregionen och därmed Botkyrka kommun inför ett nödläge. SMHI:s klimatscenario för Stockholms län visar att dricksvattnet för två miljoner människor hotas när havsytan stiger och saltvatten tränger in i Mälaren. Klimat- och sårbarhetsutredningen slår fast att allvarliga infektionssjukdomar som borrelia, denguefeber och badsårsfeber kommer att hota medborgarnas hälsa. Risken för dödliga värmeböljor, översvämningar och stormar ökar, samtidigt som kvaliteten på vatten och luft blir allt sämre. Våra konsumtionsmönster gör oss starkt importberoende, och vi har inga möjligheter att försörja vår växande befolkning med lokalproducerade livsmedel när krisen är ett faktum inom den globala matproduktionen. En fjärdedel av Stockholms skärgård kommer att försvinna med ökade havsnivåer, troligen redan under våra barns livstid.

Den pågående globala upphettningen innebär att **vi befinner oss i ett krisläge**, och vi måste börja agera därefter.

I många städer världen över har man därför utlyst ett **klimatnödläge**. För en tid sedan blev Storbritannien första land med att låta parlamentet utlysa klimatnödläge. Det är en idé som framgångsrikt förts upp på agendan av klimatrörelsen *Extinction Rebellion*, som vill använda ett sådant nödläge som ett startskott för en mer handlingskraftig omställning.

Att utlysa klimatnödläge är en viktig symbolisk handling. Den signalerar insikt, engagemang och en strävan att bygga en värld som våra barn och barnbarn kan fortsätta att leva i. Mycket av arbetet med den gröna omställningen handlar om att skapa medvetenhet om problemet och uppslutning bakom lösningarna. Att Botkyrka kommun utlyser klimatnödläge skulle visa på hur allvarlig och brådskande situationen är, men de vackra orden måste åtföljas av en resolut handlingsplan. Sammantaget skulle en utlysning av nödläge, en åtgärdsplan och en informationskampanj hjälpa till att skapa uppslutning bakom en offensivare klimatpolitik.

Lokala myndigheter måste axla sitt ansvar och kommer att spela en avgörande roll i kampen för att nå en global krislösning. Allt fler länder, städer och kommuner världen över deklarerar nu klimatnödläge och det är **hög tid för Botkyrka** kommun att göra detsamma.

Mot bakgrund av det anförda yrkar vi att kommunfullmäktige beslutar följande:

- Att i likhet med FN:s klimatpanel IPCC och hundratals städer och länder världen över erkänna att vi befinner oss i ett klimatnödläge och att det varar tills världens nationer säkerställt att 1,5-gradersmålet uppnås
- Att ta fram en handlingsplan som svarar mot klimatnödläget och redogör för de åtgärder som kommunen vidtagit eller planerar för att uppnå 1,5-gradersmålet
- Att granska pågående och planerade projekt och vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att allt arbete är kompatibelt med 1,5-gradersmålet, även om det kräver omprövning av tidigare fattade beslut
- Att tillsätta en vetenskaplig klimatpanel för att vägleda och utvärdera kommunens arbete mot 1,5-gradersmålet
- Att utveckla samarbete med andra kommuner nationellt och internationellt för att stärka vår kompetens och optimera våra insatser
- Att ta kompensatoriskt ansvar för en snabb omställning tills högre instanser tar sitt fulla ansvar
- Att kommunen årligen redovisar alla vidtagna åtgärder för att uppnå 1,5-gradersmålet, samt den kända eller uppskattade effekt som arbetet resulterat i

Mats Einarsson (V)
Kerstin Amelin (V)
Yrsa Rasmussen (V)
Bekir Uzunel (V)
Pia Carlsson (V)
Ronnie Anderson (V)
Marit Normasdotter (V)

Referens

Rana Dyab

rana.dyab@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Yttrande över motion - Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun (V)

Sammanfattning

Mats Einarsson (V), Kerstin Amelin (V), Yrsa Rasmussen (V), Bekir Uzunel (V), Pia Carlsson (V), Ronnie Anderson (V) och Marit Normasdotter (V) väckte vid kommunfullmäktige 2019-10-04 en motion – Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

- Att i likhet med FN:s klimatpanel IPCC och hundratals städer och länder världen över erkänna att vi befinner oss i ett klimatnödläge och att det varar tills världens nationer säkerställt att 1,5-gradersmålet uppnås.
- Att ta fram en handlingsplan som svarar mot klimatnödläget och redogör för de åtgärder som kommunen vidtagit eller planerar för att uppnå 1,5-gradersmålet.
- Att granska pågående och planerade projekt och vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att allt arbete är kompatibelt med 1,5-gradersmålet, även om det kräver omprövning av tidigare fattade beslut.
- Att tillsätta en vetenskaplig klimatpanel för att vägleda och utvärdera kommunens arbete mot 1,5-gradersmålet.
- Att utveckla samarbete med andra kommuner nationellt och internationellt för att stärka vår kompetens och optimera våra insatser.
- Att ta kompensatoriskt ansvar för en snabb omställning tills högre instanser tar sitt fulla ansvar.
- Att kommunen årligen redovisar alla vidtagna åtgärder för att uppnå 1,5-gradersmålet, samt den kända eller uppskattade effekt som arbetet resulterat i.

Botkyrka kommun har under de senaste tio åren arbetat fokuserat med att minska kommunens klimatpåverkan. Pågående och planerade åtgärder utifrån Botkyrkas klimatmål berör till största delen transporter eftersom

cirka 80 procent av koldioxidutsläppen i Botkyrka kommer från transportsektorn. I arbetet med att nå målet om ett klimatneutralt Botkyrka som geografisk plats år 2045 är kommunen beroende av förändringar och åtgärder både på nationell och internationell nivå.

Under december 2019 påbörjade Uppsala universitet och konsultbolaget Ramboll arbetet med att ta fram en koldioxidbudget för hur stora utsläppsminskningar av koldioxid som kommunen behöver göra för att nå Parisöverenskommelsen om att begränsa den globala uppvärmningen till 2 grader.

Under 2020 inleds arbetet med att ta fram en nulägesanalys av kommunens inköp av varor och tjänster och utifrån analysen kommer ett program för att nå klimatmålet om en klimatneutral kommun som organisation senast år 2025 att tas fram.

En legal definition av vad ett klimatnödläge innebär saknas och en utlysning av klimatnödläge följs idag inte av bindande åtgärder. För att en utlysning av klimatnödläge inte ska stanna vid en symbolhandling är det av stor vikt att det åtföljs av konkreta och genomförbara åtaganden utifrån Botkyrkas förutsättningar och möjligheter.

Kommunledningsförvaltningen ställer sig bakom miljöenhetens yttrande. I miljöenhetens yttrande står det att: Miljöenheten har gjort den bedömningen att frågan om att utlysa ett klimatnödläge är ett politiskt ställningstagande. Yttrande är därför koncentrerat till att göra en sammanställning av kommunens klimatarbete.

Ärendet

Miljöenhetens yttrande

Miljöenheten delar bilden av klimatläget som vår tids ödesfråga och har under de senaste tio åren arbetat fokuserat med att minska kommunens klimatpåverkan. Pågående och planerade insatser riktar sig dels mot kommunen som organisation där kommunen själv har rådighet och kan styra verksamheten. Dels mot näringsliv och medborgare där kommunen kan fungera som det goda exemplet och skapa förutsättningar för klimat-smarta val.

Botkyrkas klimatarbete

Botkyrkas första klimatstrategi antogs av kommunfullmäktige år 2009. I juni 2018 antogs en aktualiserad klimatstrategi med målen att kommunen

ska vara fossilbränslefri senast år 2030 och klimatneutral senast år 2045. Botkyrka som organisation går före i omställningsarbetet och har som målsättning att vara klimatneutral senast år 2025.

Pågående och planerade åtgärder utifrån Botkyrkas klimatmål berör till största delen resor och transporter eftersom cirka 80 procent av koldioxidutsläppen i Botkyrka kommer från transportsektorn. För kommunen som organisation har det inneburit en omställning till fossilbränslefri fordonsflotta. Via upphandling av varor och tjänster har kommunen ställt krav på att transporten ska ske med fordon som har låga utsläpp av hälsoskadliga luftföroreningar och koldioxidutsläpp. För att underlätta omställningen mot ett fossilbränslefritt Botkyrka producerar två kommunala bolag biogas av sina restprodukter och denna biogas finns att tanka i Botkyrka. I samarbete med Trafikverket har kommunen förbättrat infrastrukturen för gående och cyklister. Kommunen för en kontinuerlig dialog med SL för att förbättra utbudet av kollektivtrafiken. För att underlätta och stimulera till mer klimatsmarta resvanor har kommunen tillsammans med flera samhällsaktörer genomfört beteendepåverkande aktiviteter.

Åtgärderna återfinns i politiska styrdokument och inom kommunens och nämndernas budgetar. En sammanställning av vidtagna åtgärder och aktiviteter för att minska koldioxidutsläppen sker genom kommunens ordinarie styrsystem i den årliga uppföljning som årsbokslut och framtagna indikatorer.

För att nå målet om en klimatneutral kommun senast år 2045 är en omställning nödvändig inte bara inom kommunen som organisation, utan även bland privatpersoner och det lokala näringslivet. I arbetet med att nå målet för 2045 är kommunen beroende av förändringar och åtgärder både på nationell och internationell nivå. Det handlar bland annat om växthusgasutsläppen som orsakas av svensk konsumtion som till nästan 60 procent uppstår i andra länder. Hur utsläppen utomlands orsakade av den svenska konsumtionen kommer att utvecklas är beroende av internationella överenskommelser och handelsavtal.

Uppföljning av koldioxidutsläpp

Statistiska centralbyrån (SCB) redovisar koldioxidutsläpp på kommunnivå fördelat på olika sektorer som till exempel transporter, uppvärmning, industri och jordbruk. Genom att använda SCB:s statistik säkerställs att uppgifterna är kvalitetssäkrade och jämförbara över tid och med andra kommuner. Den viktiga frågan om beteendeförändringar är svåra att mäta på grund av de ofta sker långsamt och effekt inte visas förrän långt se-nare.

Under december 2019 påbörjar Uppsala universitet och konsultbolaget Ramboll arbetet med att ta fram en koldioxidbudget för hur stora utsläppsminskningar av koldioxid som kommunen behöver göra för att nå Parisöverenskommelsen om att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader. Framtagandet av kommunens klimatbudget ger kommunen ett bättre underlag om vilka de stora utsläppskällorna för Botkyrka som geografisk plats är. Underlaget från koldioxidbudgeten kommer bland annat användas för uppdateringen av programmet för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030. Under år 2020 kommer en nulägesanalys av kommunens inköp av varor och tjänster genomföras och utifrån analysen kommer ett program för att nå klimatmålet om en klimatneutral kommun som organisation senast år 2025 att tas fram.

Kunskapsutbyte och samverkan

I juni 2017 antog riksdagen ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige. Ramverket omfattar nya klimatmål, en klimatlag och Klimatpolitiska rådet. Klimatpolitiska rådet startade sin verksamhet i januari 2018 och har till uppgift att utvärdera om regeringens samlade politik är förenlig med klimatmålen. Lunds kommun var 2018 först i Sverige med att inrätta ett eget klimatråd och under hösten 2019 inrättade också Linköping ett klimatråd. I klimatråden sitter externa ledamöter från de lokala universiteten och instituten som till exempel Lunds universitet, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Linköpings universitet, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) och Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI).

Botkyrka kommun samarbetar med andra kommuner, regionala och nationella organ för att minska klimatpåverkan. Som medlem i bland annat Fossilfritt Sverige, Klimatkommunerna och Borgmästaravtalet får kommunen ta del av kunskapsutbyte samt har en länk till och möjlighet att påverka så väl på regional och som på nationell nivå. Som deltagande i flera forskningsprojekt får kommunen tillgång till den senaste kunskapen inom klimatområdet vilket ger möjlighet till att optimera insatserna för att minska kommunens klimatpåverkan.

På senare år har både kompetensen och tillgängligheten till kunskapen ökat inom klimatområdet. Länsstyrelserna har regeringens uppdrag att med ett långsiktigt perspektiv främja, samordna och leda det regionala arbetet kring energiomställning och minskad klimatpåverkan. Enligt förordning om myndigheters klimatanpassningsarbete som trädde i kraft den 1 januari 2019 har alla länsstyrelser och 32 nationella myndigheter skyldighet att initiera, stödja och utvärdera arbetet med klimatanpassning.

Städer som utlyst klimatnödläge

Nyligen utlyste både Europaparlamentet och nätverket C40 som arbetar för att minska klimatförändringar och består av totalt 94 storstäder över hela världen ett globalt klimatnödläge. Över 120 000 städer i 25 länder har i dagsläget utlyst klimatnödläge. Flertalet länder har också utlyst klimatnödläge, däribland Storbritannien, Irland, Portugal, Frankrike, Österrike, Kanada, Argentina och Bangladesh. I Sverige har medborgarförslag och motioner om utlysning av klimatnödläge inkommit till ett 30-tal kommuner, bland annat Stockholm, Malmö, Göteborg, Örebro och Norrköping. Ingen kommun har i dagsläget valt att bifalla förslaget.

FN:s klimatpanel IPCC:s är tydliga med att för att nå klimatmålen om att begränsa uppvärmningen till väl under 2 grader, med siktet inställt på att inte överstiga 1,5 grader krävs snabba och långtgående förändringar i alla delar av samhället i en skala som saknar historiskt motstycke. Globalt ökar utsläppen och de svenska minskar alldeles för sakta. Det klimatpolitiska rådet konstaterar att Sverige med nuvarande politik inte kommer att nå klimatmålen.

En legal definition av vad ett klimatnödläge är saknas och en utlysning av klimatnödläge följs idag inte av bindande åtgärder. För att en utlysning av klimatnödläge inte ska stanna vid en symbolhandling är det av stor vikt att det åtföljs av konkreta och genomförbara åtaganden utifrån Botkyrkas förutsättningar och möjligheter.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Det är sannolikt att det kommer krävas resurser, ekonomiska och personella, vid ett utlyst klimatnödläge.

Helena Karlsson
bitr. kommundirektör

Elif Koman André
hållbarhetsdirektör

Bilagor

1. Motion – Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun (V)
2. Protokollsutdrag från miljö- och hälsoskyddsnämnden 2020-05-11, § 44
3. Miljöenhetens tjänsteskrivelse 2020-02-19

Expedieras till:

Kommunfullmäktige
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Motionärerna

2020-05-11

§ 44

Motion – Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besvara motionen.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över Vänsterpartiets motion Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun. Ärendet inkom 2019-10-04 till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Miljöenheten har gjort bedömningen att frågan om att utlysa ett klimatnödläge är ett politiskt ställningstagande. Miljöenheten redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2020-02-19 Dnr MHN/2019:59.

Motivering:

Det finns en global angelägenhet, och där Botkyrka kan göra sin del, för att svara upp mot det klimatnödläge som råder. Den politiska Mittenmajoriteten tar frågan om klimathotet på allvar och är väl medvetna om att det redan råder ett globalt klimatnödläge. Botkyrka kommun tar sitt ansvar och har gjort under många år genom ett flertal insatser för att sakta ner förändringarna och motverka klimathotet.

I frågan om klimathotet gäller det att alltid tänka framåt och hitta nya vägar. Botkyrka kommuns mål är:

- Klimatneutral kommunal organisation senast år 2025
- Fossilbränslefritt Botkyrka senast år 2030
- Klimatneutralt Botkyrka senast år 2045

Botkyrka kommun har under minst tio år arbetat fokuserat med att minska kommunens klimatpåverkan. Pågående och planerade åtgärder utifrån Botkyrkas klimatmål berör till största delen transporter eftersom cirka 80 procent av koldioxidutsläppen i Botkyrka kommer från transportsektorn. I arbetet med att nå målet om ett klimatneutralt Botkyrka som geografisk plats år 2045 är kommunen beroende av förändringar och åtgärder både på nationell och internationell nivå.

Sign

Beslutsexpediering

2020-05-11

Under december 2019 påbörjade Uppsala universitet och konsultbolaget Ramboll arbetet med att ta fram en koldioxidbudget för hur stora utsläppsminskningar av koldioxid som kommunen behöver göra för att nå Parisöverenskommelsen om att begränsa den globala uppvärmningen till 2 grader.

Under 2020 inleds arbetet med att ta fram en nulägesanalys av kommunens inköp av varor och tjänster och utifrån analysen kommer ett program för att nå klimatmålet om en klimatneutral kommun som organisation senast år 2025 att tas fram.

För kommunen som organisation har det inneburit en omställning till fossilbränslefri fordonsflotta. Via upphandling av varor och tjänster har kommunen ställt krav på att transporten ska ske med fordon som har låga utsläpp av hälsoskadliga luftföroreningar och koldioxidutsläpp. För att underlätta omställningen mot ett fossilbränslefritt Botkyrka producerar två kommunala bolag biogas av sina restprodukter och denna biogas finns att tanka i Botkyrka. I samarbete med Trafikverket har kommunen förbättrat infrastrukturen för gående och cyklister. Kommunen för en kontinuerlig dialog med SL för att förbättra utbudet av kollektivtrafiken. För att underlätta och stimulera till mer klimatsmarta resvanor har kommunen tillsammans med flera samhällsaktörer genomfört beteendepåverkande aktiviteter.

Åtgärderna för att minska koldioxidutsläppen återfinns i politiska styrdokument och inom kommunens och nämndernas budgetar. En sammanställning av vidtagna åtgärder och aktiviteter för att minska koldioxidutsläppen sker genom kommunens ordinarie styrsystem i den årliga uppföljning som årsboksut och framtagna indikatorer.

Botkyrka kommun håller för tillfället på att ta fram ett nytt verktyg för att följa upp kommunens klimatarbete genom en koldioxidbudget. Denna koldioxidbudget förväntas vara klar under maj månad. Verktöget visar hur stora utsläppsminskningar av koldioxid kommunen behöver göra för att uppfylla sin del av Parisöverenskommelsen, om att begränsa den globala uppvärmningen under två grader och eftersträva att den begränsas till 1,5 grader. Allt fler kommuner och regioner i Sverige tar fram koldioxidbudgetar för att se hur stora utsläppsminskningar av koldioxidutsläpp de behöver göra.

För att få tillgång till kompetens, erfarenhet och resurser har kommunen valt att samarbeta med akademien, näringslivet och civilsamhället. Kommunen är dessutom med i organisationen "Klimatkommunerna."

Botkyrka kommun har varit pionjär inom området och ledande i kommunalt klimatarbete. Nu har flera kommuner hunnit i kapp och det finns mer kunskap och erfarenheter i samhället om hur vi kan jobba mot klimathotet. Därför är samverkan mellan kommuner och andra aktörer viktigt. Det finns fortfarande stora utmaningar, men kommunen gör och kommer göra insatser för att motverka detta.

2020-05-11

Botkyrkas målmedvetna klimatarbete under de senaste tio åren har lett till att den egna organisationens utsläpp minskat kraftigt. Arbetet med att nå kommunens klimatmål, både för den egna organisationen och för kommunen som plats, måste fortsätta och de åtgärder som nu krävs för att minska utsläppen kommer vara mer komplicerade. Ett ständigt klimatanpassningsarbete kommer att behövas på kommunal nivå.

Vi i mittenmajoriteten vill göra ännu mer. Kommunen ska vara en förebild för andra kommuner och att vi ska satsa på det som har störst effekt på att motverka klimathotet.

Yrkanden

Monica Brundin (V) yrkar bifall till motionen, bilaga.

Anders Thorén (TUP) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer ordförandeförslaget mot Monica Brundin (V) bifallsyrkande till motionen och finner att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

YRKANDE

Motion – Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun

Miljöenheten anser i sitt yttrande över vår motion att frågan om att utlysa klimatnödläge är ett politiskt ställningstagande. Det är naturligtvis sant – nödläget är ett faktum, men ansvaret för att agera så att krisens omfattning och konsekvenser kan minimeras ligger hos de folkvalda.

Nämndordförandes förslag till beslut bekräftar med stor tydlighet att ett klimatnödläge faktiskt råder, och att Botkyrka (som för något decennium sedan var en pionjär på området) inte längre ligger i framkant när det gäller klimatarbetet.

Av svaret på vår motion framgår att det sker mycket bra arbete inom kommunen för att minska vår klimatpåverkan, som framtagandet av en koldioxidbudget och det planerade arbetet med en nulägesanalys av kommunens inköp. Samtidigt agerar kommunen ofta i motsatt riktning, som när man planerar att bebygga jordbruksmark eller när man skapar ytterligare onödiga transporter genom att sprida hemtjänstverksamheten på ett antal privata aktörer som kommer att arbeta parallellt i stället för att öka samordningen.

Kommunens s-ledda högermajoritet säger sig vilja göra ”ännu mer” för att minska vår klimatpåverkan. Att bifalla vår motion skulle vara en utmärkt början. Att utlysa klimatnödläge är att offentligt bekräfta ett känt faktum, vilket samtidigt förpliktar oss att agera med full kraft för att hindra den analkande klimatkollapsen och skydda vårt samhälle mot klimatförändringens numera oundvikliga konsekvenser.

Jag yrkar att nämnden föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Monica Brundin (V)

N.A. m

Referens

Jessica Nyberg

jessica.nyberg@botkyrka.se

Mottagare

Miljö- och hälsoskyddsnamnden

Remiss: Motion - Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun (V)

Diarienummer: MHN/2019:59

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden har tagit del av miljöenhetens yttrande och anser motionen besvarad.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnamnden har fått i uppdrag att yttra sig över Vänsterpartiets motion *Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun*. Ärendet inkom 2019-10-04 till miljö- och hälsoskyddsnamnden.

Vänsterpartiet skriver att den pågående globala upphettningen innebär att vi befinner oss i ett krisläge och vi måste börja agera därefter. Vänsterpartiet framhåller att allt fler länder, städer och kommuner världen över deklarerar nu klimatnödläge och det är hög tid för Botkyrka kommun att göra detsamma.

Miljöenheten har gjort bedömningen att frågan om att utlysa ett klimatnödläge är ett politiskt ställningstagande. Enheten har därför koncentrerat yttrandet på att göra en sammanställning av kommunens klimatarbete.

Botkyrka kommun har under de senaste tio åren arbetat fokuserat med att minska kommunens klimatpåverkan. Pågående och planerade åtgärder utifrån Botkyrkas klimatmål berör till största delen transporter eftersom cirka 80 procent av koldioxidutsläppen i Botkyrka kommer från transportsektorn. I arbetet med att nå målet om ett klimatneutralt Botkyrka som geografisk plats år 2045 är kommunen beroende av förändringar och åtgärder både på nationell och internationell nivå.

Under december 2019 påbörjade Uppsala universitet och konsultbolaget Ramboll arbetet med att ta fram en koldioxidbudget för hur stora utsläppsminskningar av koldioxid

som kommunen behöver göra för att nå Parisöverenskommelsen om att begränsa den globala uppvärmningen till 2 grader.

Under 2020 inleds arbetet med att ta fram en nulägesanalys av kommunens inköp av varor och tjänster och utifrån analysen kommer ett program för att nå klimatmålet om en klimatneutral kommun som organisation senast år 2025 att tas fram.

En legal definition av vad ett klimatnödläge innebär saknas och en utlysning av klimatnödläge följs idag inte av bindande åtgärder. För att en utlysning av klimatnödläge inte ska stanna vid en symbolhandling är det av stor vikt att det åtföljs av konkreta och genomförbara åtaganden utifrån Botkyrkas förutsättningar och möjligheter.

Ärendet

I motionen *Utlys klimatnödläge i Botkyrka kommun* lyfter Vänsterpartiet att de åtgärder som utlovats av världens nationer för att begränsa planetens medeltemperaturökning till 1,5 grader inte är tillräckliga. I stället för att nå målet i det globala klimatavtalet som beslutades i Paris 2015 ser temperaturökningen ut att gå mot 3–5 grader.

Vänsterpartiet framhåller att även vid en begränsad uppvärmning står Stockholmsregionen och därmed Botkyrka kommun inför ett nödläge. Risken för dödliga värmeböljor, översvämningar och stormar ökar. Samtidigt som kvaliteten på vatten och luft blir allt sämre och allvarliga infektionssjukdomar att hotar medborgarnas hälsa.

Vänsterpartiet understryker att den pågående globala upphettningen innebär att vi befinner oss i ett krisläge, och vi måste börja agera därefter. Allt fler länder, städer och kommuner världen över deklarerar nu klimatnödläge och det är hög tid för Botkyrka kommun att göra detsamma. Att Botkyrka kommun utlyser klimatnödläge skulle visa på hur allvarlig och brådskande situationen är, men utlysningen måste åtföljas av en resolut handlingsplan.

Mot bakgrund av det anförda yrkar Vänsterpartiet att kommunfullmäktige beslutar följande:

- Att i likhet med FN:s klimatpanel IPCC och hundratals städer och länder världen över erkänna att vi befinner oss i ett klimatnödläge och att det varar tills världens nationer säkerställt att 1,5-gradersmålet uppnås
- Att ta fram en handlingsplan som svarar mot klimatnödläget och redogör för de åtgärder som kommunen vidtagit eller planerar för att uppnå 1,5-gradersmålet
- Att granska pågående och planerade projekt och vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att allt arbete är kompatibelt med 1,5-gradersmålet, även om det kräver omprövning av tidigare fattade beslut
- Att tillsätta en vetenskaplig klimatpanel för att vägleda och utvärdera kommunens arbete mot 1,5-gradersmålet

- Att utveckla samarbete med andra kommuner nationellt och internationellt för att stärka vår kompetens och optimera våra insatser
- Att ta kompensatoriskt ansvar för en snabb omställning tills högre instanser tar sitt fulla ansvar
- Att kommunen årligen redovisar alla vidtagna åtgärder för att uppnå 1,5 gradersmålet, samt den kända eller uppskattade effekt som arbetet resulterat i

Miljöenhetens yttrande

Miljöenheten har gjort den bedömningen att frågan om att utlysa ett klimatnödläge är ett politiskt ställningstagande. Enheten har därför fokuserat yttrandet på att göra en sammanställning av kommunens klimatarbete som berör förslagen i motionen.

Miljöenheten delar bilden av klimatläget som vår tids ödesfråga och har under de senaste tio åren arbetat fokuserat med att minska kommunens klimatpåverkan. Pågående och planerade insatser riktar sig dels mot kommunen som organisation där kommunen själv har rådighet och kan styra verksamheten. Dels mot näringsliv och medborgare där kommunen kan fungera som det goda exemplet och skapa förutsättningar för klimatsmarta val.

Botkyrkas klimatarbete

Botkyrkas första klimatstrategi antogs av kommunfullmäktige år 2009. I juni 2018 antogs en aktualiserad klimatstrategi med målen att kommunen ska vara fossilbränslefri senast år 2030 och klimatneutral senast år 2045. Botkyrka som organisation går före i omställningsarbetet och har som målsättning att vara klimatneutral senast år 2025.

Pågående och planerade åtgärder utifrån Botkyrkas klimatmål berör till största delen resor och transporter eftersom cirka 80 procent av koldioxidutsläppen i Botkyrka kommer från transportsektorn. För kommunen som organisation har det inneburit en omställning till fossilbränslefri fordonsflotta. Via upphandling av varor och tjänster har kommunen ställt krav på att transporten ska ske med fordon som har låga utsläpp av hälsoskadliga luftföroreningar och koldioxidutsläpp. För att underlätta omställningen mot ett fossilbränslefritt Botkyrka producerar två kommunala bolag biogas av sina restprodukter och denna biogas finns att tanka i Botkyrka. I samarbete med Trafikverket har kommunen förbättrat infrastrukturen för gående och cyklister. Kommunen för en kontinuerlig dialog med SL för att förbättra utbudet av kollektivtrafiken. För att underlätta och stimulera till mer klimatsmarta resvanor har kommunen tillsammans med flera samhällsaktörer genomfört beteendepåverkande aktiviteter.

Åtgärderna för att minska koldioxidutsläppen återfinns i politiska styrdokument och inom kommunens och nämndernas budgetar. En sammanställning av vidtagna åtgärder och aktiviteter för att minska koldioxidutsläppen sker genom kommunens ordinarie styrsystem i den årliga uppföljning som årsbokslut och framtagna indikatorer.

För att nå målet om en klimatneutral kommun senast år 2045 är en omställning nödvändig inte bara inom kommunen som organisation, utan även bland privatpersoner och det lokala näringslivet. I arbetet med att nå målet för 2045 är kommunen beroende av förändringar och åtgärder både på nationell och internationell nivå. Det handlar bland annat om växthusgasutsläppen som orsakas av svensk konsumtion som till nästan 60 procent uppstår i andra länder. Hur utsläppen utomlands orsakade av den svenska konsumtionen kommer att utvecklas är beroende av internationella överenskommelser och handelsavtal.

Uppföljning av koldioxidutsläpp

Statistiska centralbyrån (SCB) redovisar koldioxidutsläpp på kommunnivå fördelat på olika sektorer som till exempel transporter, uppvärmning, industri och jordbruk. Genom att använda SCB:s statistik säkerställs att uppgifterna är kvalitetssäkrade och jämförbara över tid och med andra kommuner. Den viktiga frågan om beteendeförändringar är svåra att mäta på grund av de ofta sker långsamt och effekt inte visas förrän långt senare.

Under december 2019 påbörjar Uppsala universitet och konsultbolaget Ramboll arbetet med att ta fram en koldioxidbudget för hur stora utsläppsminskningar av koldioxid som kommunen behöver göra för att nå Parisöverenskommelsen om att hålla den globala uppvärmningen under två grader och eftersträva att den begränsas till 1,5 grader. Framtagandet av Botkyrkas koldioxidbudget ger kommunen ett bättre underlag om vilka de stora utsläppskällorna för Botkyrka som geografisk plats är. Underlaget från koldioxidbudgeten kommer bland annat användas för uppdateringen av programmet för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030. Under år 2020 kommer en nulägesanalys av kommunens inköp av varor och tjänster påbörjas och utifrån analysen kommer ett program för att nå klimatmålet om en klimatneutral kommun som organisation senast år 2025 att tas fram.

Kunskapsutbyte och samverkan

Sedan 1 januari 2018 har Sverige ett klimatpolitiskt ramverk som omfattar nya klimatmål, en klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Klimatpolitiska rådet har till uppgift att utvärdera om regeringens samlade politik är förenlig med klimatmålen. Lunds kommun var 2018 först i Sverige med att inrätta ett eget klimatråd och under hösten 2019 inrättade också Linköping ett klimatråd. I klimatråden sitter externa ledamöter från de lokala universiteterna och instituten som till exempel Lunds universitet, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Linköpings universitet, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) och Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI).

Botkyrka kommun samarbetar med andra kommuner, regionala och nationella organ för att minska klimatpåverkan. Som medlem i bland annat Fossilfritt Sverige, Klimatkommunerna och Borgmästaravtalet får kommunen ta del av kunskapsutbyte samt har en länk till och möjlighet att påverka så väl på regional och som på nationell nivå. Som deltagande i flera forskningsprojekt får kommunen tillgång till den senaste kunskapen inom klimatområdet vilket ger möjlighet till att optimera insatserna för att minska kommunens klimatpåverkan.

På senare år har både kompetensen och tillgängligheten till kunskapen ökat inom klimatområdet. Länsstyrelserna har regeringens uppdrag att med ett långsiktigt perspektiv främja, samordna och leda det regionala arbetet kring energiomställning och minskad klimatpåverkan. Enligt förordning om myndigheters klimatanpassningsarbete som trädde i kraft den 1 januari 2019 har alla länsstyrelser och 32 nationella myndigheter skyldighet att initiera, stödja och utvärdera arbetet med klimatanpassning.

Städer som utlyst klimatnödläge

Nyligen utlyste både Europaparlamentet och nätverket C40 som arbetar för att minska klimatförändringar och består av totalt 94 storstäder över hela världen ett globalt klimatnödläge. Över 120 000 städer i 25 länder har i dagsläget utlyst klimatnödläge. Flerparten länder har också utlyst klimatnödläge, däribland Storbritannien, Irland, Portugal, Frankrike, Österrike, Kanada, Argentina och Bangladesh. I Sverige har medborgarförslag och motioner om utlysning av klimatnödläge inkommit till ett 30-tal kommuner, bland annat Stockholm, Malmö, Göteborg, Örebro och Norrköping. Ingen kommun har i dagsläget valt att bifalla förslaget.

FN:s klimatpanel IPCC:s är tydliga med att för att nå klimatmålen om att begränsa uppvärmningen till väl under 2 grader, med siktet inställt på att inte överstiga 1,5 grader krävs snabba och långtgående förändringar i alla delar av samhället i en skala som saknar historiskt motstycke. Globalt ökar utsläppen och de svenska minskar alldeles för sakta. Det klimatpolitiska rådet konstaterar att Sverige med nuvarande politik inte kommer att nå klimatmålen.

En legal definition av vad ett klimatnödläge innebär saknas och en utlysning av klimatnödläge följs idag inte av bindande åtgärder. För att en utlysning av klimatnödläge i Botkyrka kommun inte ska stanna vid en symbolhandling är det av stor vikt att det åtföljs av konkreta och genomförbara åtaganden utifrån Botkyrkas förutsättningar och möjligheter.

Miljöenhetens bedömning

Miljöenheten är positiva till motionens grundidé om att kommunen behöver öka takten i omställningen till ett mer klimatsmart samhälle. Kommunen och kommunkoncernen behöver stärka sitt ledarskap i omställningsarbetet och förvaltningarna måste ta ansvar samt genomföra åtgärder inom sina respektive verksamhetsområde för att minska klimatpåverkan.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Internationella och nationella studier har visat att kostnaderna för att vidta åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser i närtid bli betydligt lägre än om man väntar. Studier har också visat att Parisavtalet är det mest kostnadseffektiva sättet att hantera klimatförändringarna och att kostnaderna blir ännu större om vi inte agerar.

Carina Molin
Samhällsbyggnadsdirektör

Ulrika Svärd
Miljöchef

Expedieras till

Kommunstyrelsen

§ 30

Svar på motion - Utveckling av kommunal odlingsmark (MP) KS/2018:00566

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Reservation

Mats Einarsson (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Sammanfattning

Elisabeth Nobuoka Nordin (MP), Inger Grönberg (MP) och Embla Trygg (MP) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2018-09-27, § 178, lämnat motionen: Utveckling av kommunal odlingsmark (MP).

Genom motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att:

- Botkyrka kommun ska utveckla konceptet stadsbruk efter till exempel Göteborgs modell för implementering på lämpliga platser i vår kommun.
- Botkyrka kommun ska införa konceptet snarast möjligt utifrån de begränsningar som nuvarande arrendeavtal innebär samt vidta de åtgärder som krävs för att i framtiden kunna använda den egna jordbruksmarken på detta sätt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över Miljöpartiets motion "Utveckling av kommunal odlingsmark". Motionärerna framhåller att minskningen av odlingsbar mark är ett hot för vårt samhälle och att vi behöver använda all mark som går för matproduktion. Motionärerna lyfter fram att Botkyrka kommun äger centralt placerad odlingsmark som kan arrenderas ut för kommersiell ekologisk odling och på så vis bidra till biologisk mångfald och lokala arbetstillfällen. Motionärerna hänvisar till konceptet stadsbruk där kommunal mark arrenderas ut till fritidsodlare som vill ta steget till att försörja sig på ekologisk odling.

Förslaget i motionen om att utveckla konceptet stadsbruk på lämpliga platser i Botkyrka går i linje med kommunens strategier och viljeinriktning med

att bevara odlingsbar mark och utöka användandet av närodlat och närproducerat. Förslaget stämmer även överens med kommunens strategi för näringsliv, arbetsmarknad och idéburen sektor där ett av de strategiska utvecklingsområdena är att attrahera, uppmuntra och stimulera innovativa aktörer och idéer inom framtidsområden som hållbar utveckling.

Den jordbruksmark som ägs av kommunen är utarrenderad till aktörer som redan idag bedriver aktivt jordbruk. En överföring av pågående arrenden till andra ökar därför inte den närodlade andelen. Om målet är fler hektar närodlning, behöver en utredning göras för att ta reda på om annan mark än jordbruksmark kan övergå till odlingsmark.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden behandlade ärendet 2020-08-24, § 52.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-02-17.

Yrkande

Mats Einarsson (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige.

Utveckling av kommunal odlingsmark

Minskningen av odlingsbar mark är ett hot mot vårt samhälle. Jordens befolkning växer och vi behöver använda all mark som går för matproduktion. Det är därför viktigt att all odlingsbar mark värnas, såväl globalt och nationellt som lokalt. Att så lite av vår mat odlas i närområdet innebär också långa transporter och en stor sårbarhet. Samtidigt äger Botkyrka kommun centralt placerad odlingsmark som kan utvecklas så att den bidrar till både biologisk mångfald, rent vatten och lokala arbetstillfällen.

Sedan ett par år används i Göteborg en modell som kallas ”Stadsbruk” där kommunal jordbruksmark arrenderas ut till dem som vill försörja sig helt eller delvis på sin odling av ekologiska grönsaker, blommor samt biodling. Verksamheten utvärderas årligen och avtalen förlängs om affärsmodellen fungerar. Målgruppen arrendatorer kan vara de som odlar på sin fritid och vill ta steget och börja odla kommersiellt liksom de som odlar i tidigare hemländer och vill fortsätta med sitt yrke i sitt nya land.

Botkyrka äger jordbruksmark bland annat vid Lill-Tumba, Lindhofs gård och runt Hågelby som för närvarande är utarrenderad på mer eller mindre lång tid. Denna mark kan utvecklas genom att mindre lotter arrenderas ut för kommersiell ekologisk odling. Härigenom skapas arbetstillfällen men det skulle också innebära en mer varierad användning av marken och därmed större biodiversitet, mindre näringsläckage till vattendrag och inte minst en möjlighet för Botkyrkaborna att köpa närodlade grönsaker. Försäljningen kan ske i lokala butiker eller som torghandel men även på Hågelby som i förlängningen kan utvecklas till ett odlingscenter.

Vi föreslår kommunfullmäktige att i enlighet med motionens intentioner besluta

- att Botkyrka kommun ska utveckla konceptet stadsbruk efter till exempel Göteborgs modell för implementering på lämpliga platser i vår kommun
- att Botkyrka kommun ska införa konceptet snarast möjligt utifrån de begränsningar som nuvarande arrendeavtal innebär samt vidta de åtgärder som krävs för att i framtiden kunna använda den egna jordbruksmarken på detta sätt.

Elisabeth Nobuoka Nordin (MP)

Embla Trygg (MP)

Inger Grönberg (MP)

2020-08-24

§ 52

Svar på motion (MP) Utveckling av kommunal odlingsmark

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar miljöenhetens skrivelse daterad 2020-07-01 som sitt yttrande och anser motionen besvarad.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över Miljöpartiets motion Utveckling av kommunal odlingsmark. Motionen framhåller att minskningen av odlingsbar mark är ett hot för vårt samhälle och att vi behöver använda all mark som går för matproduktion. Motionen lyfter fram att Botkyrka kommun äger centralt placerad odlingsmark som kan arrenderas ut för kommersiell ekologisk odling och på så vis bidra till biologisk mångfald och lokala arbetstillfällen. Motionen hänvisar till konceptet stadsbruk där kommunal mark arrenderas ut till fritidsodlare som vill ta steget till att försörja sig på ekologisk odling.

Förslaget i motionen om att utveckla konceptet stadsbruk på lämpliga platser i Botkyrka går i linje med kommunens strategier och viljeinriktning med att bevara odlingsbar mark och utöka användandet av närodlat och närproducerat. Förslaget stämmer även överens med kommunens strategi för näringsliv, arbetsmarknad och idéburen sektor där ett av de strategiska utvecklingsområdena är att attrahera, uppmuntra och stimulera innovativa aktörer och idéer inom framtidsområden som hållbar utveckling.

Den jordbruksmark som ägs av kommunen är utarrenderad till aktörer som redan idag bedriver aktivt jordbruk. En överföring av pågående arrenden till andra ökar därför inte den närodlade andelen. Om målet är fler hektar närodling, behöver en utredning göras för att ta reda på om annan mark än jordbruksmark kan övergå till odlingsmark.

Särskilt yttrande

Monica Brundin (V) och Tara Charoensong (V) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga](#).

Protokollsanteckning

Anders Thorén (TUP) anför till protokollet att samtliga ledamöter för (TUP) stöder Monica Brundin (V) och Tara Charoensong (V) särskilda yttrande.

Sign

Beslutsexpediering

SÄRSKILT YTTRANDE

Svar på motion (MP) Utveckling av kommunal odlingsmark

Hösten 2018 skrev Elisabeth Nobuoka Nordin, Embla Trygg och Inger Grönberg en motion där de ville att Botkyrka kommun skulle ”utveckla konceptet stadsbruk efter till exempel Göteborgs modell för implementering på lämpliga platser i vår kommun”, och motionärerna ville att konceptet skulle införas snarast och utvecklas på sikt, med hänsyn till de begränsningar som nuvarande arrendeavtal innebär.

Förslaget är mycket sympatiskt, och det är glädjande att Miljöenheten ställer sig positiv till konceptet. Dock anser Vänsterpartiet att kommunen borde göra en mer grundlig inventering av den kommunala odlingsbara marken för att säkerställa att den används optimalt. Att öka vår självförsörjningsgrad av livsmedel nationellt och att utveckla livsmedelsproduktionen i de tätbefolkade storstadsregionerna är en central hållbarhetsfråga, och Botkyrka har en viktig roll som kranskommun inom Stockholmsregionen. Samtidigt måste vi göra allt vi kan för att främja den biologiska mångfalden både genom att bevara naturmark och genom det sätt på vilket vi planerar och nyttjar vårt odlingslandskap. Vår målsättning borde således vara både att utöka den yta vi odlar på, och att säkerställa att all odlingsmark brukas så hållbart som möjligt.

Vänsterpartiet anser att

en kartläggning bör göras av kommunal mark som är lämplig för odling, både den mark som idag brukas för odling respektive bete, den mark som tidigare använts och övrig mark som skulle kunna användas. Kartläggningen bör också redovisa vem som arrenderar den mark som brukas idag, och på vilket sätt den arrenderade marken brukas (till odling eller bete, vad som odlas och med vilka metoder).

Monica Brundin (V)

Tara Charoensong (V)

Referens

Jessica Nyberg
rana.dyab@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Yttrande över motion - Utveckling av kommunal odlingsmark (MP)

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Sammanfattning

Elisabeth Nobuoka Nordin (MP), Inger Grönberg (MP) och Embla Trygg (MP) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2018-09-27, § 178, lämnat motionen: Utveckling av kommunal odlingsmark (MP).

Genom motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att:

- Botkyrka kommun ska utveckla konceptet stadsbruk efter till exempel Göteborgs modell för implementering på lämpliga platser i vår kommun.
- Botkyrka kommun ska införa konceptet snarast möjligt utifrån de begränsningar som nuvarande arrendeavtal innebär samt vidta de åtgärder som krävs för att i framtiden kunna använda den egna jordbruksmarken på detta sätt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över Miljöpartiets motion ”Utveckling av kommunal odlingsmark”. Motionärerna framhåller att minskningen av odlingsbar mark är ett hot för vårt samhälle och att vi behöver använda all mark som går för matproduktion. Motionärerna lyfter fram att Botkyrka kommun äger centralt placerad odlingsmark som kan arrenderas ut för kommersiell ekologisk odling och på så vis bidra till biologisk mångfald och lokala arbetstillfällen. Motionärerna hänvisar till konceptet stadsbruk där kommunal mark arrenderas ut till fritidsodlare som vill ta steget till att försörja sig på ekologisk odling.

Förslaget i motionen om att utveckla konceptet stadsbruk på lämpliga platser i Botkyrka går i linje med kommunens strategier och viljeinriktning med att bevara odlingsbar mark och utöka användandet av närodlat och närproducerat. Förslaget stämmer även överens med kommunens strategi för näringsliv, arbetsmarknad och idéburen sektor där ett av de strategiska utvecklingsområdena är att attrahera, uppmuntra och stimulera innovativa aktörer och idéer inom framtidsområden som hållbar utveckling.

Den jordbruksmark som ägs av kommunen är utarrenderad till aktörer som redan idag bedriver aktivt jordbruk. En överföring av pågående arrenden till andra ökar därför inte den närodlade andelen. Om målet är fler hektar närodling, behöver en utredning göras för att ta reda på om annan mark än jordbruksmark kan övergå till odlingsmark.

Ärendet

Motionärerna framhåller att ”minskningen av odlingsbar mark är ett hot för vårt samhälle. Jordens befolkning växer och vi behöver använda all mark som går för matproduktion. Det är därför viktigt att all odlingsbar mark värnas, såväl lokalt, nationellt som globalt. Att så lite av vår mat odlas i närområdet innebär också långa transporter och en stor sårbarhet. Samtidigt äger Botkyrka kommun centralt placerad odlingsmark som kan utvecklas så att den bidrar till både biologisk mångfald, rent vatten och lokala arbetstillfällen.”

I motionen hänvisas till konceptet stadsbruk i Göteborg där kommunal mark arrenderas ut till de som vill försörja sig helt eller delvis på ekologisk odling samt biodling.

Miljöenhetens yttrande

Miljöenheten är positiv till konceptet stadsbruk och andra former för odling i stadsmiljö. Genom att möjliggöra kommersiell odling i staden skapas arbetstillfällen samtidigt som det bidrar till en grön, attraktiv stad som förstärker den biologiska mångfalden. Odling i stadsmiljö bidrar också till att öka stadens självförsörjandegrad av livsmedel.

I Stockholms län bor nästan en fjärdedel av Sveriges befolkning och i länet finns knappt tre procent av landets åkermark och jordbruksföretag. Det innebär att länet inte är självförsörjande inom någon kategori av livsmedel utan är beroende av livsmedel från andra delar av Sverige och andra länder. Den låga självförsörjningsgraden gör att länet blir väldigt sårbart i en krissituation.

I Stockholm läns livsmedelsstrategi, som går i linje med den nationella strategin, är det övergripande målet att länets livsmedels- och primärproduktion ska öka och sårbarheten i livsmedelskedjan minska.

Strategin lyfter fram att livsmedelssektorn är en del av Stockholms innovations- och utvecklingskraft och bidrar till att föra stad och landsbygd närmare varandra.

Stadsbruk – kommersiell odling i staden

Stadsbruk är en metod för kommuner och markägare för att skapa förutsättningar till de som vill odla och leva på sitt företagande. Målet med konceptet stadsbruk är att stadsodlare ska gå från fritidsodling till lönsamma företag. I konceptet ingår en inkubator där odlare får hjälp att utforma affärsmodeller och affärsplaner samt tips och råd kring odling i staden.

Politisk vilja – ökad satsning på närodlat och närproducerat

Förslaget i motionen stämmer väl överens med Botkyrkas politiska viljeinriktning att kommunen ska arbeta för att utöka användandet av närodlat och närproducerat. Som ett led i det arbetet har kommunstyrelsen ett uppdrag att ta fram en strategi för att köpa närodlade och närproducerade livsmedel till sina verksamheter. I kommunens översiktsplan framgår att befintlig jordbruksmark i första hand ska bevaras för att ge plats för matproduktion. Förslaget stämmer även överens med kommunens strategi för näringsliv, arbetsmarknad och idéburen sektor. Ett av de strategiska utvecklingsområdena i strategin är att attrahera, uppmuntra och stimulera innovativa aktörer och idéer inom framtidsområden som hållbar utveckling.

På kommunens jordbruksmark bedrivs aktivt jordbruk

Miljöenheten har varit i kontakt med mark- och exploateringsenheten som redogör för att den jordbruksmark som ägs av Botkyrka kommun är utarrenderad till aktörer som redan idag bedriver aktivt jordbruk. En överföring av pågående arrenden till andra ökar därför inte den närodlade andelen. Om målet är fler hektar närodling, behöver en utredning göras för att ta reda på om annan mark än jordbruksmark kan övergå till odlingsmark.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Frågor som markägande, avtal och arrenden behöver utredas av den nämnd som är ansvarig dessa frågor för att kunna bedöma de ekonomiska konsekvenserna av beslutet. Mervärdet av den ökade självförsörjningsgraden, biologiska mångfalden och arbetstillfällena behöver också tas med i analysen.

Carina Molin
samhällsbyggnadsdirektör

Ulrika Svärd
miljöchef

Bilagor

1. Motion - Utveckling av kommunal odlingsmark (MP)
2. Protokollsutdrag från miljö- och hälsoskyddsgruppen 2020-08-24, § 52.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Motionärerna

Avsägelse och fyllnadsval 2021-03-25

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner avsägelse och förrättar val enligt nedan samt bordlägger övriga val.

Sammanfattning

Följande avsägelse har inkommit:

Lars Johansson (L), ledamot och ordförande i arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden fr o m 1 april 2021.

Lars Johansson (L), ledamot i kommunstyrelsen, fr o m 1 april 2021.

Lars Johansson (L), ledamot i samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem fr o m 1 april 2021.

Michael Treshow (Opol), ordförande och ledamot i Tillväxt Botkyrka AB.

Anders Perner (V), ersättare i vård- och omsorgsnämnden.

Robert Stenkvisst (SD), ledamot i Upplev Botkyrka AB.

Kommunfullmäktige förrättar följande val:

ARBETSMARKNADS- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN t o m 2022-12-31

Ordförande och ledamot efter Lars Johansson (L) fr o m 1 april 2021.

Ing-Marie Viklund (L) (*Valet innebär att Ing-Marie Viklund erhåller titeln kommunalråd och ersättning för kommunalråd enligt beslut i kommunfullmäktige 2018-12-18 § 254, Dnr KS/2018:739 och KF 2020-03-26 § 18, Dnr KS/2019:575*)

KOMMUNSTYRELSEN t o m 2022-10-14

Ledamot efter Lars Johansson (L) fr o m 1 april 2021 (se Dnr KS/2019:575, KF 2020-03-26 § 18)

Ing-Marie Viklund (L)

KOMMUNSTYRELSEN t o m 2022-10-14

Ersättare efter Helene Wähleman (L) fr o m 1 april 2021 (se Dnr KS/2019:575, KF 2020-03-26 § 18)

Lars Johansson (L)

SAMORDNINGSFÖRBUNDET BOTKYRKA, HUDDINGE OCH SALEM t o m 2022-12-31

Ledamot efter Lars Johansson (L) fr o m 1 april 2021 (se Dnr KS/2019:575, KF 2020-03-26 § 18)

Ing-Marie Viklund (L)

SOCIALNÄMNDEN t o m 2022-12-31

Ersättare efter Yousif Leif-Go Johansson (MP)

Asiah Altjewa (MP)

TILLVÄXT BOTKYRKA AB t o m årsstämman 2023

Ordförande och ledamot efter Michael Treschow (Opol)

Thomas Theren (Opol)

UTBILDNINGSNÄMNDEN t o m 2022-12-31

1:e vice ordförande och ledamot efter Ing-Marie Viklund (L) fr o m 1 april 2021 (se Dnr KS/2019:575, KF 2020-03-26 § 18)

Sofia Johansson (L)

UTBILDNINGSNÄMNDEN t o m 2022-12-31

Ersättare efter Sofia Johansson (L) fr o m 1 april 2021 (se Dnr KS/2019:575, KF 2020-03-26 § 18)

Gunilla Wolfbrandt (L)

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN t o m 2022-12-31

Ersättare efter Anders Perner (V)

Therese Karlsson (V)

Kommunfullmäktige bordlägger följande val:

ARBETSMARKNADS- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN t o m
2022-12-31

Ersättare efter Östen Granberg (SD)

BOTKYRKA SÖDRA PORTEN AB t o m årsstämman 2023

Suppleant efter Johan Westin (opol)

BOTKYRKA SÖDRA PORTEN HOLDING AB t o m årsstämman 2023

Suppleant efter Johan Westin (opol)

KOMMUNENS REVISORER t o m 2023-04-30

Ledamot efter Emil Brandin (SD)

TILLVÄXT BOTKYRKA AB t o m årsstämman 2023

Ledamot efter Kevin Ryan (Opol)

UPPLEV BOTKYRKA AB t o m årsstämman 2023

Ledamot efter Robert Stenkvist (SD)

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN t o m 2022-12-31

Ersättare efter Anneli Andersen (SD)

Anmälningssärenden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Följande ärenden anmäls:

Krisledningsnämndens protokoll 2021-03-05, Dnr KS/2021:00002

Vård- och omsorgsnämnden 2021-02-08 § 5 – Redovisning av ej verkställda beslut. Dnr KS/2021:00147

Krisledningsnämndens protokoll 2021-03-12, Dnr KS/2021:00002

Sammanträdesprotokoll för krisledningsnämnden

Datum och tid 2021-03-05 kl. 11:00-11:47

Plats Microsoft Teams

Utses att justera Stina Lundgren (M) § 5, §§ 7-8
Camilla Jägemalm (TUP) § 6

Datum och tid för justering 2021-03-09, kl. 17:00

Plats för justering Digital justering

Ajournering 11:10-11:20

Sekreterare: Jesper Dahl §§ 5-8

Ordförande: Ebba Östlin (S)

Justerare: Stina Lundgren (M) Camilla Jägemalm (TUP)
(§ 5, §§ 7-8) (§ 6)

Se protokollets sista sida för digitala signaturer.

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd

Krisledningsnämnden

Anslaget den

2021-03-10

Förvaringsplats för protokollet

Process: 1.1.3.1 - Hantera nämndprocess med
underprocesser

Dnr: KR/2021:00002

Sammanträdesdatum

2021-03-05

Nedtas den

2021-04-01

Sammanträdesprotokoll för krisledningsnämnden

Datum och tid 2021-03-12 kl. 12:30-12:37

Plats Microsoft Teams

Utses att justera Stina Lundgren (M)

Datum och tid för justering 2021-03-15, kl. 17:00

Plats för justering Digital justering

Sekreterare Jesper Dahl

§§ 9 - 11

Ordförande

Ebba Östlin (S)

Justerare

Stina Lundgren (M)

Se protokollets sista sida för digitala signaturer.

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd

Krisledningsnämnden

Anslaget den

2021-03-16

Förvaringsplats för protokollet

Process: 1.1.3.1 - Hantera nämndprocess med underprocesser

Dnr: KR/2021:00002

Sammanträdesdatum

2021-03-12

Nedtas den

2021-04-08

Närvarolista

Ledamöter

Ebba Östlin (S), ordförande
Gabriel Melki (S), 1:e v. ordförande
Stina Lundgren (M), 2:e vice ordförande

Ersättare

Emanuel Ksiazkiewicz (S), ersättare
Tuva Lund (S), ersättare
Camilla Jägemalm (TUP), ersättare

Övriga deltagare

Leif Eriksson, kommundirektör
Carina Molin, samhällsbyggnadsdirektör
Peter Vesterholm, t.f. kanslidirektör
Ann Gustafsson, kommunjurist
Nadina Rosengren, stabschef
Jesper Dahl, kommunsekreterare

Innehållsförteckning

Ärende för beslut	
Fastställande av föredragningslista	§ 9/2021
Beslut om uppdrag att beställa oberoende granskning av miljö- och hälsoskydds nämndens och miljöenhetens hantering av verksamheten vid NM Trading & Transport AB:s avfallsanläggningar i Kagghamra och Kassmyra	§ 10/2021
Beslut om uppdrag att beställa extern granskning av kommunens krishantering med anledning av branden i NM Trading & Transport AB:s avfallsanläggning i Kagghamra samt miljö- och hälsoskydds nämndens och miljöenhetens hantering av bolagets avfallsanläggning	§ 11/2021

§ 9

Fastställande av föredragningslista

Beslut

Krisledningsnämnden fastställer föredragningslistan.

Sammanfattning

Av krisledningsnämndens reglemente, § 8, framgår att ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska om möjligt vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Den ska tillställas ledamöter och ersättare i så god tid som omständigheterna gör möjligt.

Ledamöter och ersättare ska om möjligt erhålla en föredragningslista före sammanträdet. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas.

Föredragningslistan fastställs av nämnden vid sammanträdet början.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att krisledningsnämnden beslutar enligt ordförandeförslaget.

§ 10

Beslut om uppdrag att beställa oberoende granskning av miljö- och hälsoskyddsnämndens och miljöenhetens hantering av verksamheten vid NM Trading & Transport AB:s avfallsanläggningar i Kagghamra och Kassmyra KR/2021:00008

Beslut

1. Krisledningsnämnden beslutar att uppdra åt trygghets- och säkerhetsavdelningen att beställa en oberoende granskning av miljö- och hälsoskyddsnämndens och miljöenhetens hantering av NM Trading & Transport AB:s verksamhet vid avfallsanläggningen i Kagghamra med avseende på miljö- och hälsoskyddsnämndens och miljöenhetens ansvar enligt miljölagstiftningen.
2. Krisledningsnämnden beslutar att uppdra åt trygghets- och säkerhetsavdelningen att beställa en oberoende granskning av miljö- och hälsoskyddsnämndens och miljöenhetens hantering av Resurs-Recycling i Stockholm AB:s verksamhet vid avfallsanläggningen i Kassmyra med avseende på miljö- och hälsoskyddsnämndens och miljöenhetens ansvar enligt miljölagstiftningen.

Sammanfattning

Krisledningsnämnden ger trygghets- och säkerhetsavdelningen i uppdrag att beställa en oberoende granskning av miljö- och hälsoskyddsnämndens och miljöenhetens hantering av den verksamhet som bedrivits vid bolaget NM Trading & Transport AB:s avfallsanläggning i Kagghamra samt vid dess dotterbolag Resurs-Recycling i Stockholm AB:s avfallsanläggning i Kassmyra. Granskningen ska omfatta båda bolagens verksamhet på dessa platser från start, inkluderat anmälnings- och tillståndsprocess före driftstart, fram till dess att konkurs inleddes i bolagen under hösten 2020, med utgångspunkt i miljö- och hälsoskyddsnämndens och miljöenhetens ansvar enligt miljölagstiftningen.

Granskningen ska redogöra för miljö- och hälsoskyddsnämndens och miljöenhetens hantering av bolagens verksamhet utifrån krav på anmälningspliktig respektive tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken

och annan tillämplig lagstiftning. Häri ingår de bedömningar som miljö- och hälsoskyddsnämnden och miljöenheten gjort och de beslut som fattats. Granskningen ska också redogöra för hur tillsyn, inspektion och kontroll bedrivits och hur miljö- och hälsoskyddsnämndens och miljöenhetens ansvar enligt miljölagstiftningen har uppfyllts. Vidare ska granskningen ge svar på huruvida miljö- och hälsoskyddsnämnden och miljöenheten kunde eller borde ha vidtagit andra åtgärder eller agerat på något annat sätt vid någon tidpunkt eller något tillfälle, givet de förutsättningarna som funnits vid varje given tidpunkt.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att krisledningsnämnden beslutar enligt ordförandeförslaget.

§ 11

Beslut om uppdrag att beställa extern granskning av kommunens krishantering med anledning av branden i NM Trading & Transport AB:s avfallsanläggning i Kagghamra samt miljö- och hälsoskyddsnämndens och miljöenhetens hantering av bolagets avfallsanläggningar i Kagghamra och Kassmyra efter inledd konkurs KR/2021:00010

Beslut

1. Krisledningsnämnden beslutar att uppdra åt kommunfullmäktiges presidium att beställa en oberoende extern granskning. I granskningen ska både kommunens samlade agerande med anledning av branden i NM Trading & Transport AB:s verksamhet vid avfallsanläggningen i Kagghamra och miljö- och hälsoskyddsnämndens och miljöenhetens hantering av NM Trading & Transport AB:s avfallsanläggning i Kagghamra och Resurs-Recycling i Stockholm AB:s avfallsanläggning i Kassmyra med avseende på miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar enligt miljölagstiftningen och annan lagstiftning tillämplig vid konkurs ingå.
2. Granskningen ska avse tiden från konkursbesluten för respektive bolag tills granskningen är avslutad, inbegripet hantering med anledning av branden i Kagghamra.

Sammanfattning

Krisledningsnämnden uppdrar åt kommunfullmäktiges presidium att beställa en oberoende extern granskning av kommunens hantering av NM Trading & Transport AB:s avfallsanläggning i Kagghamra samt dess dotterbolag Resurs-Recycling i Stockholm AB:s avfallsanläggning i Kassmyra efter att konkurs inleddes för bolagen. Utredningen ska omfatta både det ordinarie arbetet inom framförallt miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvarsområde samt kommunens krishantering av branden.

När det gäller kommunens krishantering med anledning av branden ska granskningen omfatta såväl förvaltningsorganisationens hantering genom bland annat central krisledning, CKL, som den politiska organisationens beslutsfattande.

Granskningen ska bland annat men inte uteslutande, redogöra för:

- informations- och kommunikationsflöden internt inom kommunen,
- informations- och kommunikationsflöden mellan kommunen och medborgare och andra externa intressenter,
- bedömningar som gjorts och beslut som fattats,
- kontakter och samverkan med andra myndigheter.

När det gäller granskningen av miljö- och hälsoskyddsnämndens hantering av NM Trading & Transport AB:s avfallsanläggning i Kagghamra samt dess dotterbolag Resurs-Recycling i Stockholm AB:s avfallsanläggning i Kassmyra ingår att särskilt belysa nämnden och enhetens agerande med anledning av branden i avfallsanläggningen i Kagghamra. Granskningen ska ha sin utgångspunkt i miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar enligt miljölagstiftningen och annan lagstiftning tillämplig vid konkurs. Granskningen ska bland annat redogöra för de bedömningar som miljö- och hälsoskyddsnämnden gjort och de beslut som fattats, givet de förutsättningarna som funnits vid varje given tidpunkt.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att krisledningsnämnden beslutar enligt ordförandeförslaget.

Närvarolista

Ledamöter

Ebba Östlin (S), ordförande

Gabriel Melki (S), 1:e vice ordförande

Stina Lundgren (M), 2:e vice ordförande (§ 5, §§ 7-8) Camilla Jägemalm
(TUP) § 6

Ersättare

Emanuel Ksiazkiewicz (S), ersättare

Tuva Lund (S), ersättare

Camilla Jägemalm (TUP), ersättare

Övriga deltagare

Leif Eriksson, kommundirektör

Carina Molin, samhällsbyggnadsdirektör

Peter Vesterholm, t.f. kanslidirektör

Ann Gustafsson, kommunjurist

Nadina Rosengren, stabschef

Jesper Dahl, kommunsekreterare

Innehållsförteckning

Ärende för beslut	
Fastställande av föredragningslista	§ 5/2021
Inriktningsbeslut om kostnader med anledning av situationen i NMT:s avfallsanläggningar i Kagghamra och Kassmyra	§ 6/2021
Ledamotsinitiativ (M) - Extern utredning av kommunens krishantering av branden i Kagghamra.pdf	§ 7/2021
Fråga rörande uppgift om fortsatta byggavfallstransporter till Kassmyra	§ 8/2021

§ 5

Fastställande av föredragningslista

Beslut

Krisledningsnämnden fastställer föredragningslistan med tillägg av dagordningspunkterna ”Ledamotsinitiativ (M) - Extern utredning av kommunens krishantering av branden i Kagghamra” och ”Fråga rörande uppgift om fortsatta byggavfallstransporter till Kassmyra”.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras mellan 11:10-11:20.

Sammanfattning

Av krisledningsnämndens reglemente, § 8, framgår att ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska om möjligt vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Den ska tillställas ledamöter och ersättare i så god tid som omständigheterna gör möjligt.

Ledamöter och ersättare ska om möjligt erhålla en föredragningslista före sammanträdet. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas.

Föredragningslistan fastställs av nämnden vid sammanträdets början.

Yrkande

Stina Lundgren (M) yrkar på tillägg av två dagordningspunkter till föredragningslistan rörande ”Ledamotsinitiativ (M) - Extern utredning av kommunens krishantering av branden i Kagghamra” och ”Fråga rörande uppgifter om fortsatta byggavfallstransporter till Kassmyra”.

Propositionsordning

Ordföranden ställer Stina Lundgrens (M) tilläggsyrkande under proposition och finner att krisledningsnämnden fastställer föredragningslistan med yrkade tillägg.

§ 6

Inriktningsbeslut om kostnader med anledning av situationen i NMT:s avfallsanläggningar i Kagghamra och Kassmyra KR/2021:00007

Beslut

1. Krisledningsnämnden beslutar att Stina Lundgren (M) inte är jävig i detta ärende.
2. Krisledningsnämnden beslutar att kommunen kan komma att initialt gå in som garant för kostnader för nödvändiga åtgärder i NM Trading & Transport AB:s samt Resurs-Recycling i Stockholm AB:s avfallsanläggningar i Kagghamra och Kassmyra, i syfte att undvika eller begränsa negativ påverkan på miljön och människors och djurs liv och hälsa.
2. Krisledningsnämnden beslutar att kommunen kommer att återkräva sådana kostnader från den eller de som givit upphov till kostnaden, exempelvis verksamhetsutövare och markägare.

Fråga om jävssituation

Fråga om jäv (delikatessjäv) väcks rörande Stina Lundgrens (M) opartiskhet i ärendet. Stina Lundgren (M) deltar varken i handläggning eller beslut. Efter överläggning finner krisledningsnämnden att Stina Lundgren (M) inte är jävig i detta ärende.

Camilla Jägemalm (TUP) tjänstgör som ledamot istället för Stina Lundgren (M) under ärendets behandling och beslut.

Sammanfattning

Med anledning av situationen i NM Trading & Transport AB:s samt dess dotterbolag Resurs-Recycling i Stockholm AB:s avfallsanläggningar i Kagghamra och Kassmyra kan det komma att uppstå behov av olika åtgärder för att undvika kort- och långsiktiga skadeverkningar på miljön och människors och djurs liv och hälsa.

Miljöbalken ställer tydliga krav på verksamhetsutövaren och markägaren att både agera förebyggande för att undvika miljöskador och att avhjälpa uppkomna skador. I skrivande stund är konkurs inledd i NM Trading &

Transport AB och konkursboet har aviserat att medel saknas. Ansvaret kan därför komma att hamna på markägaren. I vissa fall kan det behövas att kommunen initialt står som garant för vissa kostnader med anledning av nödvändiga åtgärder för att i ett senare skede rikta krav på ersättning mot den eller de som givit upphov till kostnaden, exempelvis verksamhetsutövare och markägare.

Krisledningsnämnden beslutar att kommunen, för att undvika eller begränsa negativ påverkan på miljön och människors och djurs liv och hälsa och när annan lösning inte är möjlig, kan komma att initialt gå in som garant för kostnader för åtgärder som är nödvändiga att vidta. Detta för att säkerställa att nödvändiga åtgärder kommer till stånd.

I de fall när kommunen åsamkats kostnader som rimligen åligger annan kommer kommunen att återkräva dessa kostnader från den eller de som givit upphov till kostnaden, exempelvis verksamhetsutövare och markägare.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att krisledningsnämnden beslutar enligt ordförandeförslaget.

§ 7

Ledamotsinitiativ (M) - Extern utredning av kommunens krishantering av branden i Kagghamra KR/2021:00009

Beslut

Krisledningsnämnden mottar ledamotsinitiativet och remitterar det till kommunledningsförvaltningen för beredning.

Sammanfattning

Stina Lundgren (M) har vid sammanträdet början väckt ledamotsinitiativ om extern utredning av kommunens krishantering av branden i Kagghamra, [bilaga 1](#).

Rådande ordning är att väckta ledamotsinitiativ mottas och remitteras till nämndens förvaltning för beredning.

Yrkande

Ebba Östlin (S) yrkar att ledamotsinitiativet mottas för beredning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på förslaget och finner att krisledningsnämnden beslutar enligt ordförandens förslag.

Protokollsanteckning

Om jag hade haft möjlighet hade jag yrkat bifall till förslaget. Nu kan jag bara ställa mig bakom det samma.

Camilla Jägemalm (TUP)

§ 8

Fråga rörande uppgifter om fortsatta byggavfallstransporter till Kassmyra

Beslut

Krisledningsnämnden anser frågan hanterad.

Sammanfattning

Stina Lundgren (M) ställer fråga rörande fortsatta byggavfallstransporter till Kassmyra. Enligt uppgifter som Stina Lundgren (M) fått ta del av ska personer ha sett fortsatta byggavfallstransporter till Kassmyra. Är inte området stängt för fortsatt avfallshantering?

Då miljö- och hälsoskyddsämnden fortsatt innehar mandat att hantera dessa frågor och ärenden kan krisledningsnämnden inte besvara denna frågeställning utifrån det mandat som krisledningsnämnden för närvarande har.

§ 5**Anmälningssärenden, februari VON/2021:00002****Beslut**

Vård- och omsorgsnämnden noterar till protokollet att de tagit del av anmälningssärendena.

Sammanfattning

Följande ärenden anmäls till vård- och omsorgsnämnden:

Kommunfullmäktige

§103 KF 2020-11-26 Skattesats 2021, KS/2020:226

§122 KF 2020-12-17 Revidering av riktlinje för budgetansvar, attest, redovisning och internkontroll med tillhörande förteckning på maxbelopp för beslutsattester, KS/2020:572

§130 KF 2020-12-17 Reviderat reglemente för krisledningsnämnden, KS/2020:211

§131 KF 2020-12-17 Konstprogram Botkyrka, KS/2020:599

§133 KF 2020-12-17 Avsägelse och fyllnadsval, ny ersättare i vård- och omsorgsnämnden (TUP)

Utskottet Botkyrka som plats

§24 UBP 2020-12-18 Handlingsplan för romsk inkludering 2021-2026

Utskottet Botkyrka som organisation

§22 UBO 202-09-17 Kompetensfonden, förslag till fördelning 2021, KS/2020:247

Teknik- och fastighetsnämnden

§ 96 TEF 2020-12-15 Fordonspolicy för Botkyrka kommun, TEF/2020:00193

Vård- och omsorgsförvaltningen

Ej verkställda beslut LSS, kvartal 2 2020

Ej verkställda beslut LSS, kvartal 3 2020

Ej verkställda beslut SoL, kvartal 2 2020

Ej verkställda beslut SoL, kvartal 3 2020,

Expedieras till:

2020-09-01

Referens

Ilona Barhado
Maria Benninger
Sektionsledare myndighet VOF

Mottagare

Vård- och omsorgsnämnden

Redovisning av ej verkställda gynnande beslut och avbrott i verkställighet av gynnande beslut enligt 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Redovisningen gäller andra kvartalet 2020

Sammanfattning

Fyra beslut gällande bostad med särskild service för vuxna, ett beslut om biträde av kontaktperson, ett beslut om avlösarservice samt sex beslut om daglig verksamhet har rapporterats ej verkställda till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Vidare har ett beslut om biträde av kontaktperson samt ett beslut om daglig verksamhet med avbrott i verkställighet rapporterats.

Totalt har fjorton beslut enligt 9 § LSS rapporterats ej verkställda till IVO andra kvartalet 2020.

Bakgrund

Kommunen har rapporteringsskyldighet enligt 28 f – g §§ LSS att till inspektionen för vård- och omsorg, IVO, och till kommunens revisorer lämna uppgifter om alla gynnande beslut enligt 9 § LSS som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Skyldigheten gäller även för gynnande beslut som inte verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. För varje beslut anges tidpunkt för beslutet och vilken typ av insats beslutet gäller samt uppge skälen till dröjsmålet. Rapporteringen ska ske på individnivå.

Se bifogad sammanställning.

2020-02-26

Omsorgsdirektör
Petra Oxonius

2020-08-31

Referens
Ilona Barhado
Maria Benninger
Sektionsledare

Mottagare
Vård- och omsorgsnämnden

Redovisning av ej verkställda gynnande beslut och avbrott i verkställighet av gynnande beslut enligt 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen, SoL.

Redovisningen gäller **andra** kvartalet **2020**

Sammanfattning

Tio beslut gällande särskilt boende, ett beslut gällande servicehus, arton beslut gällande dagverksamhet, ett beslut gällande hemtjänst, ett beslut gällande boendestöd har rapporterats ej verkställda till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Totalt har trettioett beslut enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen rapporterats ej verkställda till IVO första kvartalet 2020.

Bakgrund

Kommunen har rapporteringsskyldighet enligt 16 kapitlet 6 f § SoL att till inspektionen för vård- och omsorg, IVO, och till kommunens revisorer lämna uppgifter om alla gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Skyldigheten gäller även för gynnande beslut som inte verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. För varje beslut anges tidpunkt för beslutet och vilken typ av insats beslutet gäller samt uppger skälen till dröjsmålet. Rapporteringen ska ske på individnivå.

Se bifogad sammanställning.

Omsorgsdirektör
Petra Oxonius

2020-08-31

Sammanställning av rapporterade gynnande beslut enligt Socialtjänstlagen SoL, som inte verkställts inom 3 månader. Samt gynnande beslut som inte verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts.**RAPPORTEN AVSER KVARTAL 2 år 2020**

Gynnande beslut som inte verkställts inom 3 månader				
INSATS OCH LAGRUM SOM BESLUTET GÄLLER	BESLUTS-DATUM	TID SOM FÖRFLUTIT FRÅN BESLUTSDAG	Kön	ÖVRIGA KOMMENTARER
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2019-06-24	14 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-06-08 2020-02-28 2020-01-03 2019-10-08
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2018-09-19	23 månader	M	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-06-08 2020-05-20 2020-03-31 2020-02-05 2019-11-20 2019-08-07 2019-02-25 2019-01-02 2018-12-14
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2019-11-28	9 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-06-09 2020-03-27 2020-01-08
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-01-28	7 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-06-09 2020-02-24 2020-02-05
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-24	6 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-05-13 2020-03-15
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-19	5 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-06-09 2020-03-27 2020-03-23
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-25	5 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-03-31
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-04-02	4 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-06-09 2020-05-18
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-04-06	4 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-06-08

Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-04-08	4 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-04-08
Permanent boende, Särskilt boende, servicehus. Kapitel 4 §1 SoL	2020-01-31	7 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-04-04
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-17	6 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-19	6 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-21	6 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-24	6 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-24	6 månader	M	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-02	5 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-03	5 månader	M	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-05	5 månader	M	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-06	5 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-09	5 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-09	5 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-10	5 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-12	5 månader	M	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-19	5 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-23	5 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-24	5 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-25	5 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-26	5 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Hemtjänst Kapitel 4 § 1 SoL	2019-10-03	10 månader	K	Den enskilde har tackat nej till erbjudande: Den enskilde vill avvakta med uppstart av hemtjänst pga. olika anledningar bland annat familjeproblem.
Boendestöd Kapitel 4 § 1 SoL	2020-03-25	5 månader	K	Den enskilde har tackat nej till erbjudande: Samordnare på mobila teamet har försökt nå den enskilde väldigt länge som tackat nej bland annat pga. covid-19. Den enskilde vill ha kvar insatsen dock är det i

2020-08-31

				dagsläget oklart när den kommer att komma igång.

2020-10-28

Referens

Mottagare

Ilona Barhado
Maria Benninger
Sektionsledare myndighet VOF

Vård- och omsorgsnämnden

Redovisning av ej verkställda gynnande beslut och avbrott i verkställighet av gynnande beslut enligt 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Redovisningen gäller tredje kvartalet 2020

Sammanfattning

Fyra beslut gällande bostad med särskild service för vuxna, ett beslut om biträde av kontaktperson, tre beslut om korttidsvistelse samt två beslut om daglig verksamhet har rapporterats ej verkställda till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Vidare har ett beslut om biträde av kontaktperson samt ett beslut om daglig verksamhet med avbrott i verkställighet rapporterats.

Totalt har tolv beslut enligt 9 § LSS rapporterats ej verkställda till IVO tredje kvartalet 2020.

Bakgrund

Kommunen har rapporteringsskyldighet enligt 28 f – g §§ LSS att till inspektionen för vård- och omsorg, IVO, och till kommunens revisorer lämna uppgifter om alla gynnande beslut enligt 9 § LSS som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Skyldigheten gäller även för gynnande beslut som inte verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. För varje beslut anges tidpunkt för beslutet och vilken typ av insats beslutet gäller samt uppge skälen till dröjsmålet. Rapporteringen ska ske på individnivå.

Se bifogad sammanställning.

2020-10-28

Omsorgsdirektör
Petra Oxonius

Sammanställning av rapporterade gynnande beslut enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, som inte verkställts inom 3 månader. Samt gynnande beslut som inte verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts.

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader				
INSATS OCH LAGRUM SOM BESLUTET GÄLLER	BESLUTSDATUM	TID SOM FÖRFLUTIT FRÅN BESLUTSDAG	Kön	ÖVRIGA KOMMENTARER
Daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS	2020-03-19	9 MÅNADER	M	Den enskilde har tackat nej till erbjudande: Den enskilde har valt att tacka nej till insats i hemmet under covid-19 och avvaktar med start tills verksamheterna öppnar igen.
Biträde av kontaktperson enligt 9 § 4 LSS	2020-05-27	5 MÅNADER	M	Annat skäl: Den enskilde svarar inte i telefon och avbokar möten med samordnare och kontaktperson.
Bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS	2020-02-24	10 MÅNADER	M	Den enskilde har tackat nej till insatsen: 2020-07-07 Den enskilde valde att tacka nej till två erbjudanden.
Bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS	2016-05-30	52 MÅNADER	M	Den enskilde har tackat nej till erbjudande; 2019-02-28, 2017-11-04, 2017-07-05, 2017-04-10, 2016-08-26. Den enskilde har vid flera tillfällen erbjudits bostad med särskild service men tackat nej, tanken på att flytta väcker stor ångest hos honom. Den enskilde vill vänta tills det känns helt rätt. Vid det senaste erbjudandet 2019-04-01 tackade den enskilde nej.
Bostad med särskild service enligt 9 § 9	2020-07-15	4 MÅNADER	M	Den enskilde har tackat nej till erbjudandet: 2020-07-20 Tackat nej, känner sig inte redo för flytt.
Bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS	2019-05-09	18 MÅNADER	M	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad Den enskilde och hans mor har i kontakt med boendesamordnare berättat att de önskar ett boende inom ett visst begränsat geografiskt område i kommunen. Han vill ha nära till föräldrahemmet, han uppger också att han inte är redo att flytta ännu utan vill ha lite mer tid på sig.
Daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS	2020-01-08	11 MÅNADER	K	Insatsens verkställighet påverkades först av covid-19, samt att en intern boendenplacering letades för att flytta den enskilde från en extern placering

				för att kunna verkställas internt.
Korttidsvistelse enligt 9 § 6 LSS	2020-06-25	4 MÅNADER	M	Annat skäl: Man har inte kunnat få tag på den enskildes familj för att kunna påbörja insatsen.
Korttidsvistelse enligt 9 § 6 LSS	2020-06-25	4 MÅNADER	K	Annat skäl: Man har inte kunnat få tag på den enskildes familj för att kunna påbörja insatsen.
Korttidsvistelse enligt 9 § 6 LSS	2020-06-25	4 MÅNADER	M	Annat skäl: Man har inte kunnat få tag på den enskildes familj för att kunna påbörja insatsen.
Avbrott i verkställighet				
INSATS OCH LAGRUM SOM BESLUTET GÄLLER	DATUM FÖR AVBROTET	TID SOM FÖRFLUTIT FRÅN DATUM FÖR AVBROT	Kön	ÖVRIGA KOMMENTARER
Daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS	2019-01-02	22 MÅNADER	M	Den enskilde har fått plats och påbörjade sin dagliga verksamhet där han fick plats i november 2018. Han har dock vägrat gå in i byggnaden trots mycket motivation från personal och personliga assistenter. Beslutet har verkställts men han har inte kunnat påbörjats ordentligt pga. sjukdom.
Biträde av kontaktperson enligt 9 § 4 LSS	2019-03-01	20 MÅNADER		Den enskilde har erbjudits flera kontaktpersoner men tackat nej. En tät kontakt finns mellan myndighet och den enskilde. Den enskilde har specifika krav på vem som ska vara kontaktperson.

2020-11-23

Referens
Ilona Abel
Maria Benninger
Sektionsledare

Mottagare
Vård- och omsorgsnämnden

Redovisning av ej verkställda gynnande beslut och avbrott i verkställighet av gynnande beslut enligt 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen, SoL.

Redovisningen gäller **tredje** kvartalet **2020**

Sammanfattning

Åtta beslut gällande särskilt boende, femton beslut gällande dagverksamhet, tre beslut gällande boendestöd har rapporterats ej verkställda till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Totalt har 26 beslut enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen rapporterats ej verkställda till IVO tredje kvartalet 2020.

Bakgrund

Kommunen har rapporteringsskyldighet enligt 16 kapitlet 6 f § SoL att till inspektionen för vård- och omsorg, IVO, och till kommunens revisorer lämna uppgifter om alla gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Skyldigheten gäller även för gynnande beslut som inte verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. För varje beslut anges tidpunkt för beslutet och vilken typ av insats beslutet gäller samt uppger skälen till dröjsmålet. Rapporteringen ska ske på individnivå.

Se bifogad sammanställning.

Omsorgsdirektör
Petra Oxonius

2020-11-23

Sammanställning av rapporterade gynnande beslut enligt Socialtjänstlagen SoL, som inte verkställts inom 3 månader. Samt gynnande beslut som inte verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts.**RAPPORTEN AVSER KVARTAL 3 år 2020**

Gynnande beslut som inte verkställts inom 3 månader				
INSATS OCH LAGRUM SOM BESLUTET GÄLLER	BESLUTS-DATUM	TID SOM FÖRFLUTIT FRÅN BESLUTSDAG	Kön	ÖVRIGA KOMMENTARER
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2019-06-24	17 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-08-12 2020-06-08 2020-02-28 2020-01-03 2019-10-08
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2018-09-19	26 månader	M	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-08-12 2020-06-08 2020-05-20 2020-03-31 2020-02-05 2019-11-20 2019-08-07 2019-02-25 2019-01-02 2018-12-14
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-01-28	10 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-10-20 2020-06-09 2020-02-24 2020-02-05
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-24	9 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-08-20 2020-05-13 2020-03-15
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-25	10 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-08-11 2020-03-31 Den enskilde har tackar ja till erbjudande: 2020-10-20
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-04-02	11 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-06-09 2020-05-18
Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-04-06	11 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-08-20 2020-06-08

Permanent boende, Särskilt boende. Kapitel 4 §1 SoL	2020-04-08	11 månader	K	Den enskilde har tackar nej till erbjudande: 2020-04-08 2020-10-26
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-17	9 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-19	9 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-21	9 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-24	9 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-02-24	9 månader	M	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-02	8 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-03	8 månader	M	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-05	8 månader	M	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-06	8 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-09	8 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-10	8 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-12	8 månader	M	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-19	8 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-24	8 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Dagverksamhet. Kapitel 4 §1 SoL	2020-03-25	8 månader	K	Ej plats sedan stängt pga Covid
Boendestöd Kapitel 4 § 1 SoL	2020-03-25	10 månader	K	Den enskilde har tackat nej till erbjudande: Samordnare på mobila teamet har försökt nå den enskilde väldigt länge som tackat nej bland annat pga. covid-19. Den enskilde vill ha kvar insatsen dock är det i dagsläget oklart när den kommer att komma igång.
Boendestöd Kapitel 4 § 1 SoL	2019-04-09	11 månader	K	Externa köp har förhandlats vilket har tagit tid.
Boendestöd Kapitel 4 § 1 SoL	2020-07-15	4 månader	K	Avbokad stödpass, uteblir från bokade tillfällen och har ej kunnat nås på telefon.

Sammanställning av rapporterade gynnande beslut enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, som inte verkställts inom 3 månader. Samt gynnande beslut som inte verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts.

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader				
INSATS OCH LAGRUM SOM BESLUTET GÄLLER	BESLUTS-DATUM	TID SOM FÖRFLUTIT FRÅN BESLUTSDAG	Kön	ÖVRIGA KOMMENTARER
Daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS	2020-03-19	6 MÅNADER	M	Den enskilde har tackat nej till erbjudande: Den enskilde har valt att tacka nej till insats i hemmet under covid-19 och avvaktar med start tills verksamheterna öppnar igen.
Daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS	2019-20-16	10 MÅNADER	K	Den enskilde har tackat nej till erbjudande: Den enskilde har varit på flera studiebesök men har av olika anledningar valt att tacka nej.
Bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS	2020-02-24	7 MÅNADER	M	Den enskilde har tackat nej till insatsen: 2020-07-07 Den enskilde valde att tacka nej till två erbjudanden.
Bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS	2016-05-30	49 MÅNADER	M	Den enskilde har tackat nej till erbjudande; 2019-02-28, 2017-11-04, 2017-07-05, 2017-04-10, 2016-08-26. Den enskilde har vid flera tillfällen erbjudits bostad med särskild service men tackat nej, tanken på att flytta väcker stor ångest hos honom. Den enskilde vill vänta tills det känns helt rätt. Vid det senaste erbjudandet 2019-04-01 tackade den enskilde nej.
Avlösarservice enligt 9 § 5 LSS	2019-12-19	7 MÅNADER	K	Den enskilde har tackat nej till erbjudandet: 2020-04-08 Den enskilde har tackat nej till erbjudande och vill vänta med verkställighet pga. rådande oro kring coronavirus.
Bostad med särskild service enligt 9 § 9	2020-06-10	3 MÅNADER	M	Den enskilde har tackat nej till erbjudandet: 2020-07-20 Tackat nej, känner sig inte redo för flytt.
Biträde av kontaktperson enligt 9 § 4 LSS	2020-03-05	6 MÅNADER	M	Den enskilde har valt att avvakta pga. covid-19.
Bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS	2019-05-09	15 MÅNADER	M	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad Den enskilde och hans mor hans har i kontakt med boendesamordnare berättat att de önskar ett boende inom ett visst begränsat geografiskt område i kommunen. Han vill ha nära till

				föräldrahemmet, han uppger också att han inte är redo att flytta ännu utan vill ha lite mer tid på sig.
Daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS	2020-01-08	8 MÅNADER	K	Insatsens verkställighet påverkades först av covid-19, samt att en intern boendeplicering letades för att flytta den enskilde från en extern placering för att kunna verkställas internt.
Daglig verksamhet enligt 9 § 9 LSS	2019-06-26	13 MÅNADER	M	Den enskilde bor på ett gruppboende i extern regi. Det fanns inga lediga platser på daglig verksamhet i Gävle som varit tilltänkt för den enskilde under hösten 2019. Pga. flytt till vuxenboende under våren 2020 har man valt att skjuta på verkställigheten
Daglig verksamhet enligt 9 § 9 LSS	2019-08-19	12 MÅNADER	M	Den enskilde har tackat nej till erbjudande: 2019-10-24 Den enskilde inväntar ledig plats på en verksamhet för personkrets 2 (ung dement), den enskilde har tackat nej till verksamhet i hemmet under pandemin.
Daglig verksamhet enligt 9 § 9 LSS	2019-08-30	12 MÅNADER	M	Resursbrist: saknar lämplig person/uppdragstagare Den enskilde väntar på ledig plats för personkrets två (ung dement). Gjorde ett studiebesök 2019-09-03.
Avbrott i verkställighet				
INSATS OCH LAGRUM SOM BESLUTET GÄLLER	DATUM FÖR AVBROTET	TID SOM FÖRFLUTIT FRÅN DATUM FÖR AVBROT	Kön	ÖVRIGA KOMMENTARER
Daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS	2019-01-02	19 MÅNADER	M	Den enskilde har fått plats och påbörjade sin dagliga verksamhet där han fick plats i november 2018. Han har dock vägrat gå in i byggnaden trots mycket motivation från personal och personliga assistenter. Beslutet har verkställts men han har inte kunnat påbörjats ordentligt pga. sjukdom.
Biträde av kontaktperson enligt 9 § 4 LSS	2019-03-01	17 MÅNADER		Den enskilde har erbjudits flera kontaktpersoner men tackat nej. En tät kontakt finns mellan myndighet och den enskilde. Den enskilde har specifika krav på vem som ska vara kontaktperson.

Nya interpellationer

Förslag till beslut

Interpellationen överlämnas till utbildningsnämndens ordförande för besvarande vid kommunfullmäktiges nästa sammanträde.

Sammanfattning

Följande interpellation/interpellationer anmäls:

Till utbildningsnämndens ordförande:

Hållbara skolmåltider (V), Dnr KS/2021:00161

2021-03-25

Interpellation till ordförande för Utbildningsnämnden

Hållbara skolmåltider

Botkyrka kommun har nyligen deltagit i ett forskningsprojekt vid Karolinska Institutet¹, där man utvecklade och testades en ny metod för hållbara skolluncher. Den nya lunchen resulterade i 40 procent lägre klimatpåverkan, utan ökade kostnader eller minskad konsumtion.

Tre grundskolor i Botkyrka kommun levererade grundmaterial till studien i form av livsmedelsinköp under ett år. Med hjälp av en matematisk modell kunde forskarna kombinera livsmedel för en näringsrik skolmat med 40 procent lägre klimatpåverkan, samtidigt som maten var lik den vanliga skolmatens livsmedelssammansättning och kostnad. Den nya menyn uteslöt inga livsmedel, men den totala mängden animaliska produkter minskades medan andelen växtbaserade livsmedel ökades.

För att studera hur eleverna accepterade den nya menyn, mättes det dagliga matsvinnet och lunchkonsumtionen under den tid då menyn serverades. Man fann att eleverna i skolorna varken åt mindre eller slängde mer mat när de optimerade skolluncherna serverades i skolrestaurangen.

Forskarna hoppas nu att tillvägagångssättet skall testas i fler skolor och kommuner för att finslipa metoden och vidareutveckla menyerna. De skulle också vilja automatisera metoden och integrera den i nuvarande måltidsplaneringssystem.

”Innan metoden kan införas i stor skala skulle det kräva mer forskning för att bättre förstå hur människor ser på sina matvanor och vad som kan få dem att utveckla dem mot större hållbarhet och näringsriktighet. Det skulle även kräva ett gediget engagemang och vilja från beslutsfattare på nationell, regional och kommunal nivå”, säger Patricia Eustachio Colombo som utförde studien i Botkyrka.

¹ Eustachio Colombo, Patricia, Optimizing school meals today : a pathway to sustainable dietary habits tomorrow, KI thesis 2021

[Optimizing school meals today : a pathway to sustainable dietary habits tomorrow \(ki.se\)](https://ki.se)

Jag undrar

1. Vilka lärdomar har Botkyrka kommun tagit till sig från studien, och hur används resultatet i arbetet med att göra skolmåltiderna mer hållbara?
2. Kommer den politiska majoriteten i Botkyrka att agera på det sätt som studiens författare efterlyser och visa ”gediget engagemang och vilja” att göra skillnad för klimat, hållbar miljö och våra barns hälsa?

Kerstin Amelin

Vänsterpartiet

Nya motioner

Förslag till beslut

Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Sammanfattning

Följande motion väcks:

Inför Storvretsmodellen i alla skolor med liknande problematik (M), Dnr
KS/2021:00171

MOTION

2021-03-25

Kommunfullmäktige

Inför Storvretsmodellen i alla skolor med liknande problematik

Den 26/9 – 2019 ställde jag en enkel fråga till Utbildningsnämndens ordförande om han var villig att låta rektorerna på Storvretskolans framgångsrecept bli modell för övriga skolor med liknande utmaningar i kommunen. Trots ett jakande svar har detta lyst med sin frånvaro.

Som alla kommer ihåg gick Skolinspektionen in i styrningen av skolan i januari 2019, efter många års vanskötsel av enheten.

Som tur var sökte sig strax efter detta två skickliga personer till kommunen och tog över ledningen av skolan. Dessa var Lillemor och Susanne och vad de gjorde sedan är numera känt i hela Skolsverige.

Flera problem beskrevs exempelvis som att elever hade tagit över, det saknades ordning i korridorer och klassrum. Kränkningarna var vanligt förekommande och följdes inte upp tillräckligt. Extrapersonalen i skolan jobbade bara med att försöka begränsa problemeleverna. Det framkom att det fanns flera elever i femte klass som inte ens kunde läsa och skriva. Mycket av detta verkar bero på de låga förväntningarnas tyranni och att det i lärarkollektivet fanns en kultur av att eleverna ursäktades med diagnoser, föräldrars missbruk, fel gatuadress och mycket annat.

Rektorerna beskriver att de vände skolan genom ett fast och bestämt ledarskap, ett fokus på grunderna, strukturerna och den allmänna ordningen. Bland annat kallas alla elever in på enskilda samtal om och om igen efter skoltid och tills de felaktiga beteendena har upphört. Storvretskolan fick senare grönt ljus av Skolinspektionen och läget ser betydligt ljusare ut.

I Moderaternas budget för 2021 återfinns målet att införa en mer disciplinär modell, likt Storvretskolan och Jensen Kvarnsjön, i samtliga kommunala skolor som har ordningsproblem och påverkad trygghet och studiero. Till en ökad disciplin i skolan bör ett accentuerat föräldraansvar alltid adderas som en nyckelkomponent.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en Storvretsmodell, som helt eller till delar skall implementeras i samtliga kommunala skolor som har ordningsproblem och påverkad trygghet och studiero.

Willy Viitala (M)

2021-02-25

Enkel fråga
till ordförande för Vård- och omsorgsnämnden, Tuva Lund (s)

Valfrihet?

1 januari 2021 sålde den s-ledda högermajoriteten i Botkyrka kommun ut 20% av vår hemtjänstverksamhet till vinstdrivande privata aktörer. Detta är första steget i en utförsäljning som, vid full implementering, kommer att tvinga hälften av kommunens hemtjänstbrukare att anlita privata bolag i stället för den kommunala organisationen.

Vi har fått information om att ett tjugotal hemtjänstbrukare i södra delen av kommunen tvingats acceptera hemtjänst utförd av privata aktörer i stället för att fortsätta få sina behov tillgodosedda av den kommunala hemtjänstorganisationen, trots att de uttryckt en önskan om att få behålla sin kommunala utförare. Den förklaring vi fått är att de privata utförarna har garanterats 20% av hemtjänstmarknaden från och med 1 januari 2021, men mindre än 20% av brukarna i de södra kommundelarna önskade byta bort den kommunala hemtjänst som de varit vana vid och trivdes bra med.

Jag undrar

1. Stämmer det att ett antal hemtjänstbrukare som uttryckte önskemål om att även i fortsättningen få sina behov tillgodosedda av den kommunala hemtjänstorganisationen i stället hänvisades till privata aktörer när dessa inledde sin verksamhet i början på 2021?

Marit Normasdotter
Vänsterpartiet

ENKEL FRÅGA

Kommunfullmäktige

2021-03-25

Till Mångkulturellt Centrums ordförande, Christina Zedell (S).

Socialdemokraternas kampanjinstrument Mångkulturellt Centrum (MKC)?

Då MKC är en kommunalskattefinansierad stiftelse uppstod funderingen ovan när jag noterade att ett kampanjevent ägt rum på julafton. Varför ska en företrädare för MKC läsa en julsaga på ett partievent (ihop med S-förgreningen ABF) livesänt på Facebook och YouTube? Detta då eventet uppenbarligen syftade till att nå befintliga som nya medlemmar/anhängare av socialdemokratin?

Bröd och skådespel åt folket är detsamma i alla tider, det är bara metoderna inom politiken som varierar. Men ska verkligen en skattefinansierad, påstått oberoende, påstått forskningsbaserad stiftelse ägna sig åt skådespelet?

Hur ofta har centret egentligen medverkat vid andra öppna partievenemang som marknadsförts brett i syfte att värva medlemmar och röster/sympatisörer? När exempelvis Leif Magnusson eller Rene Leon Rosales gästade andra partievenemang jag känner till var dessa *stängda* medlemsmöten där syftet var att sprida kunskap.

Givet det av ovanstående vill jag fråga ordföranden:

Anser du det lämpligt att Socialdemokraterna, ABF och Mångkulturellt Centrum (MKC) arrangerade gemensamma kampanjaktiviteter på julafton?

Willy Viitala (M)

2021-03-25

Enkel fråga
till ordförande för Samhällsbyggnadsnämnden

Snöröjning

Efter vinterns ymniga snöfall har det länge legat berg av undanröjd snö på många platser runt om i kommunen. Barn leker gärna på och i dessa snöhögar, men när snösmältningen kommer igång på våren kan snöhögarna implodera om man klättrar upp på dem. Det finns uppenbar risk för kvävningsolyckor då det hårda yttre skalet kan ge vika och ett barn kan falla djupt ner i högens mycket lösare inre. Det har inträffat dödsolyckor under liknande förhållanden bland annat i Kanada.

Jag undrar: Är du medveten om att dessa livsfarliga berg av snö legat lite överallt i kommunen, i stort sett oskyddade, under lång tid och finns det en plan för att skydda våra barn från denna fara nästa gång snön faller djup på våra gator?

Ronnie Anderson
Vänsterpartiet